

Programmabegroting 2020-2023

Gemeente Nieuwkoop
7 november 2019

Inhoudsopgave

Programmabegroting 2020-2023.....	1
Inhoudsopgave	2
1 Algemeen.....	3
1.1 Inleiding	3
1.2 Leeswijzer.....	5
1.3 Financiële ontwikkelingen.....	7
2 Programma's	11
2.1 Ruimtelijke ontwikkeling.....	11
2.2 Ruimtelijk beheer	21
2.3 Sociaal domein.....	28
2.4 Bestuur en dienstverlening	38
2.5 Bedrijfsvoering	44
2.6 Algemene dekkingsmiddelen	49
3 Paragrafen	52
3.1 Paragraaf Lokale heffingen	52
3.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	60
3.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	65
3.4 Paragraaf Financiering.....	78
3.5 Paragraaf Bedrijfsvoering	85
3.6 Paragraaf Verbonden partijen	86
3.7 Paragraaf Grondbeleid.....	97
3.8 Paragraaf Duurzaamheid.....	102
4 Financiële begroting	105
4.1 Gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd.....	105
4.2 Totaaloverzicht baten en lasten per programma	107
4.3 Overzicht structurele mutaties reserves.....	108
4.4 Overzicht incidentele baten en lasten	110
4.5 Totaaloverzicht investeringsplan.....	113
4.6 Stand en verloop van reserves	117
4.7 Stand en verloop van voorzieningen.....	118
4.8 Prognosebalans	119
4.9 Arbeid gerelateerde kosten	119
4.10 Financiële specificatie per programma.....	120
5 Bijlagen	130
5.1 Uitvoeringsinformatie	130
5.2 Beleidsindicatoren en dashboards.....	138
5.3 Overzicht portefeuillehouders per productgroep.....	144
5.4 Risicokaart	150
5.5 Meicirculaire 2019	156
5.6 Lijst van afkortingen	163

1 Algemeen

1.1 Inleiding

Het jaar 2020 is het tweede volledige jaar van deze collegeperiode. Ook deze meerjarenbegroting is een verdere vertaling van het door de raad vastgestelde college programma 'Verbinden, Vertrouwen, Vooruitgaan'. Deze begroting moet ook in samenhang met het collegeprogramma worden gelezen. De ambitie van het college is en blijft: een gemeente waar het goed wonen, werken, leren en recreëren is. Dat vraagt om een actieve overheid, maar ook actieve en betrokken bewoners. Wij willen dit werk doen met een verbindende bestuursstijl die goede resultaten voor en met de samenleving realiseert. Wij vinden het belangrijk, dat voor de verschillende vraagstukken van deze tijd een aanpak wordt gekozen die daar het meest geschikt voor is.

We zijn er in geslaagd om de raad een sluitende begroting aan te bieden maar dat was geen eenvoudige opgave. De voorlopige uitkomsten van het begrotingsresultaat waren negatief: De begroting en het meerjarenperspectief lieten tekorten zien. Dit werd veroorzaakt door zowel tegenvallende baten als noodzakelijke hogere uitgaven. Voorbeelden van tegenvallende baten zijn een lager accres van het gemeentefonds en het feit dat het rijk slechts een incidentele oplossing wil bieden voor de problematiek rond de middelen voor de jeugdzorg. Om de bedrijfsvoering en onze huisvesting op orde te brengen en houden zijn structureel extra middelen nodig voor I&A en onderhoud van gemeentelijke accommodaties. Verder zijn extra middelen noodzakelijk om het coalitieakkoord uit te kunnen voeren. Om toch een sluitende begroting aan te kunnen bieden is een aantal maatregelen genomen die met name een verlaging van de lasten tot doel hebben.

Zo is de post voor onvoorziene uitgaven verlaagd van € 80.000 tot € 20.000. U krijgt dit najaar nog een voorstel over het onderhoud van de gemeentelijke accommodaties waarbij wordt voorgesteld om een deel van de accommodaties af te stoten, om daarmee de stijging van de onderhoudskosten te beperken. Verder zal in datzelfde voorstel worden voorgesteld om een incidentele dotatie aan de voorziening onderhoud gebouwen te doen, waarmee de stijging van de structurele dotatie de komende jaren beperkt kan blijven.

Om voor de komende jaren de speerpunten uit het coalitieakkoord op het gebied van economie te kunnen realiseren wordt de Reserve Recreatie en Toerisme samengevoegd met de Reserve Economie tot de Reserve Economie en Toerisme. In deze samengevoegde reserve wordt in 2020 een incidentele dotatie voorgesteld. Daarmee drukken de kosten niet meer op de begrotingsjaren 2021, 2022 en 2023. Hetzelfde wordt voorgesteld voor de reserve duurzaamheid.

Verder wordt voorgesteld om met ingang van 2022 het bedrag aan precariobelasting, wat niet meer door Oasen in rekening wordt gebracht, om te zetten in een aanvullende verhoging van de OZB. Met deze en enkele andere maatregelen hebben we het resultaat van de begroting 2020 en het meerjarenperspectief in ieder jaar positief weten te krijgen. Daarmee hebben we voor nu het beoogde resultaat bereikt maar er is een aantal ontwikkelingen die een groot effect kunnen hebben op de financiële positie van de gemeente. De belangrijkste benoemen we hier.

De grootste onzekerheid betreft de herverdeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. De algemene uitkering is veruit de grootste inkomstenbron voor de gemeente. De middelen uit het gemeentefonds worden aan de hand van een ingewikkelde formule verdeeld over alle gemeenten. Op dit moment wordt deze formule geactualiseerd waardoor met ingang van 2021 een andere verdeling wordt gehanteerd. Op dit moment is niets te zeggen over de uitkomsten, maar de kans is groot dat dit tot aanzienlijke verschuiving in de financiële positie van de gemeente gaat leiden.

Daarnaast blijven de middelen die het rijk beschikbaar stelt voor jeugd een bron van zorg. Zoals hierboven aangegeven zijn hiervoor incidenteel middelen beschikbaar gesteld. Het is nog niet duidelijk of en in welke mate, hier een structurele oplossing voor komt.

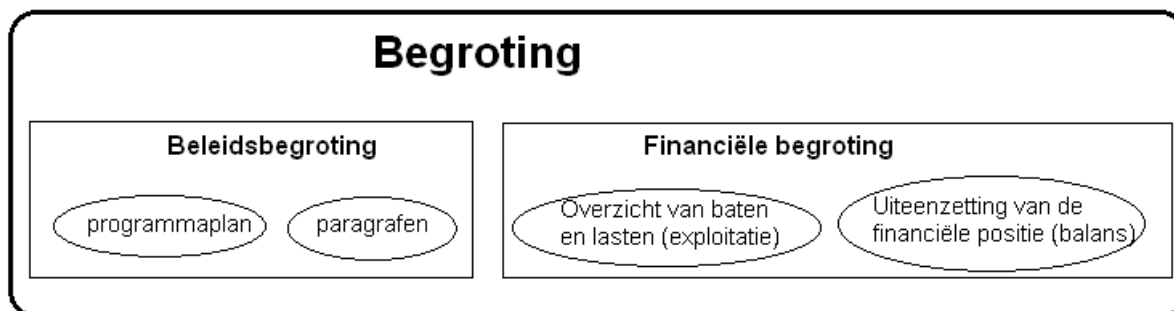
De investeringen in de IKC's en met name ook de structurele lasten van de exploitatie daarvan kunnen een aanzienlijk effect hebben op de komende begrotingssaldi. Het is nog te vroeg om hier een concreet beeld van te geven maar het is zeer de vraag of dit binnen de bestaande middelen kan worden opgevangen.

We hebben, ook naast de al genoemde IKC's, voor de komende jaren een aanzienlijk bedrag aan investeringen op de planning staan. De ramingen voor deze investeringen zijn gebaseerd op zo goed mogelijke schattingen. De praktijk leert dat de afgelopen jaren de kostenstijging dit soort investeringen vaak hoger is dan waar bij het samenstellen van het investeringsplan rekening mee is gehouden. Als deze ontwikkeling zich doorzet zullen investeringskredieten naar boven bijgesteld moeten worden. Dit heeft tot gevolg dat de structurele kapitaallasten stijgen en daarmee het begrotingssaldo verslechtert. Tenslotte moet de ontwikkeling van de kosten van afvalinzameling en verwerking genoemd worden. Door diverse ontwikkelingen die wij niet in de hand hebben verwachtten we hier de komende periode een grote stijging van de kosten. Aangezien het beleid is om voor het afval een kostendekkend tarief te hanteren heeft dit geen gevolgen voor de gemeentelijke begroting maar het zal voor de inwoners van deze gemeente wel leiden tot hogere lasten.

1.2 Leeswijzer

1.2.1. Opbouw van de begroting

De begroting bestaat uit de beleidsbegroting en de financiële begroting. De beleidsbegroting bestaat uit het programmaplan en de paragrafen. De financiële begroting bestaat uit het overzicht van baten en lasten (de exploitatie) en de uiteenzetting van de financiële positie (de balans). Schematisch ziet dat er als volgt uit:

1.2.2. Het programmaplan

Het programmaplan is een verzameling van programma's. Een programma is een afgebakend beleidsterrein waarop de gemeente actief is. De programma-indeling (afbakening van beleidsterreinen) is iets waar de gemeente vrij in is, met dien verstande dat de gemeente alles wat zij doet onderbrengt in een programma. De gemeente Nieuwkoop kent de volgende zes programma's:

Programma	Thema's waarin het programma is onderverdeeld
1. Ruimtelijke ontwikkeling	1.1. Thema Ruimtelijk beleid 1.2. Thema Grondzaken 1.3. Thema Economie, toerisme en natuur
2. Ruimtelijk beheer	2.1. Thema Beheer openbare ruimte 2.2. Thema Milieu
3. Sociaal domein	3.1. Thema Zorg en leefstijl 3.2. Thema Werk en inkomen 3.3. Thema Vrije tijd en cultuur 3.4. Thema Onderwijs en ontwikkeling
4. Bestuur en dienstverlening	4.1. Thema Publiekszaken 4.2. Thema Algemeen en dagelijks bestuur 4.3. Thema Openbare orde en veiligheid
5. Bedrijfsvoering	5.1. Thema Management en staf 5.2. Thema Bedrijfsondersteuning 5.3. Thema Huisvesting
6. Algemene dekkingsmiddelen	6.1. Thema Algemene dekkingsmiddelen

In het programmaplan start ieder programma met een omschrijving van de voor dat programma relevante beoogde maatschappelijke effecten (wat willen we bereiken). Deze effecten worden per thema vertaald naar beleidsdoelstellingen, die op hun beurt worden vertaald naar activiteiten (wat gaan we daarvoor doen). Daarop volgen de voor het programma relevante beleidsindicatoren en dashboards. Het programma sluit af met een overzicht van de baten en lasten op dat programma. (Hoofdstuk 2)

1. 2.3. De paragrafen

Het programmaplan geeft een overzicht van het totale beleid van de gemeente. De paragrafen geven op een beperkt aantal onderwerpen een 'beleids-dwarsdoorsnede'. Het gaat daarbij om programma-overstijgende onderwerpen. De begroting bevat van wetswege een aantal verplichte paragrafen. Daar mag een gemeente zelf naar eigen inzicht paragrafen aan toevoegen. De begroting van Nieuwkoop bevat zeven verplichte paragrafen (Hoofdstuk 3) en één zelf toegevoegde:

Paragraaf	Verplicht
1. Lokale heffingen	ja
2. Weerstandsvermogen	ja
3. Onderhoud kapitaalgoederen	ja
4. Financiering	ja
5. Bedrijfsvoering	ja
6. Verbonden partijen	ja
7. Grondbeleid	ja
8. Duurzaamheid	nee

1. 2.4. Baten en lasten

Uit de financiële begroting blijkt wat de baten en de lasten zijn per programma en wat de baten en lasten zijn van alle bij elkaar opgetelde programma's. (Hoofdstuk 2)

1. 2.5. Financiële positie

De begroting laat zien welke gevolgen de begrote baten en lasten hebben voor de financiële positie van de gemeente. Naast de balans maken hiervan onder andere de investeringsplanning en het overzicht van de reserves en voorzieningen deel uit. (Hoofdstuk 4.5 t/m 4.7)

1.3 Financiële ontwikkelingen

Dit hoofdstuk laat zien hoe de begroting 2020-2023 financieel is opgebouwd. Vertrekpunt is het laatste door uw raad vastgestelde meerjarenperspectief. Vanuit dat vertrekpunt wordt stap voor stap toegewerkt naar het eindsaldo van de begroting. Doel van dit hoofdstuk is het inzichtelijk maken van de keuzes die gemaakt zijn in deze begroting en de wijze waarop die keuzes de begroting financieel hebben vormgegeven.

1.3.1 Vertrekpunt begroting 2020-2023

Het vertrekpunt van de begroting 2020-2023 is de actuele stand van de lopende begroting. Hierin zijn de raadsbesluiten tot en met juli 2019 verwerkt. Daar hoort ook bij de Voorjaarsnota, waarin wij voor het laatst een meerjarig saldo aan uw raad hebben gepresenteerd.

Vertrekpunt Begroting 2020-2023	2020	2021	2022	2023
Saldo primitieve begroting 2019	-459	-655	-13	-402
Begrotingswijzigingen t/m juli excl. Voorjaarsnota	76	76	101	101
Voorjaarsnota 2019 (incl. amendement musea)	42	8	-26	-26
Vertrekpunt meerjarenbegroting 2020-2023	-341	-572	60	-327

bedragen x € 1.000

1.3.2 Uitwerking van de uitgangspuntennotitie 2020

In juli van dit jaar heeft uw raad onze uitgangspuntennotitie 2020-2023 (UPN) vastgesteld. In die notitie presenteerden wij aan u de financiële en beleidsmatige uitgangspunten waar we de begroting 2020-2023 op wilden baseren. Alle in de UPN opgenomen uitgangspunten zijn in de begroting uitgewerkt. Wat de gevolgen zijn van die uitwerking brengen we hieronder in kaart en lichten we daarna punt voor punt toe:

Uitwerking UPN in de begroting	2020	2021	2022	2023
Algemene uitkering	-654	-347	-186	-217
Loonkostenontwikkeling	746	818	818	818
Inflatie lasten	8	12	19	41
Inflatie baten	-16	-16	-16	-16
Verbonden Partijen	234	206	206	206
Onroerendzaakbelasting (OZB)	-169	-169	-311	-311
Overige belastingen	-209	-209	-209	-206
Totaal uitwerking UPN	-61	295	321	316
Saldo begroting 2020-2023 na uitwerking UPN	-401	-277	381	-11

Algemene uitkering

Wat de algemene uitkering betrof, hebben we ons in de UPN tot de inflatiecorrectie beperkt. De meicirculaire was ten tijde van de UPN nog niet uit, de taakmutaties (veranderingen in specifieke taakbudgetten van het Rijk) en de beleidskeuzes (onze vertaling naar gemeentelijke budgetten) waren nog niet bekend. Nu is dit wel het geval, de meicirculaire is in de begroting verwerkt.

Algemene Uitkering	2020	2021	2022	2023
Meicirculaire: verschil t.o.v. dec. circulaire	-1.217	-1.048	-578	-614
Meicirculaire: beleidskeuzes (n.a.v. taakmut.)	563	701	392	397
Gevolgen voor begroting 2020-2023	-654	-347	-186	-217

We zien dat de meicirculaire een aflopend voordeel tot gevolg heeft in de begroting. De belangrijkste oorzaken van het aflopende voordeel zijn de beperking van de compensatie op Jeugd (in 2020 en 2021 compenseert het Rijk ons, in 2022 en 2023 niet) en de negatieve ontwikkeling van het accres. Meer hierover is te lezen in de bijlage bij deze begroting over de meicirculaire.

Loonkostenontwikkeling

In de UPN hielden we rekening met een loonontwikkeling van 3,2%. Op een loonsom van € 15.000.000 is dat € 480.000. In de begroting 2020-2023 zien we een totale loonontwikkeling van € 746.000 in 2020 en € 813.000 in de jaren daarna.

Loonontwikkeling	2020	2021	2022	2023
Ontwikkeling loonkosten Begroting	746	818	818	818
Ontwikkeling loonkosten UPN	480	480	480	480
Gevolgen voor begroting 2020-2023	266	338	338	338

De verschillen komen als volgt tot stand:

Verklaring van het verschil	2020	2021	2022	2023
Lasten die meegaan in doorbelasting grexten	122	122	122	122
Secundaire budgetten (opleiding, weth.pens.)	75	75	75	75
Salarisverschillen a.g.v. verloop en bezetting	69	141	141	141
Totaal	266	338	338	338

Inflatie lasten en baten

In de UPN hebben we gerekend met een prijsinflatie van 1,5% op het totaal aan baten en lasten. In de begroting zijn we meer in detail nagegaan welke budgetten wel en welke geen indexatie behoeven. Met name aan de lastenkant is voor een aantal budgetten indexatie om diverse redenen achterwege gebleven.

Verbonden Partijen

Voor de bijdragen van verbonden partijen zijn we in de UPN uitgegaan van de op dat moment bekende concept-begrotingen. Daar waar deze niet voorhanden waren is een gewogen gemiddelde van de 'Bunnik-norm' toegepast. In de begroting 2020-2023 zijn de vastgestelde begrotingen van de verbonden partijen verwerkt.

Verbonden partijen	2020	2021	2022	2023
Ontwikkeling begroting	234	206	206	206
Ontwikkeling UPN	160	160	161	161
Totaal	74	46	45	45

Het verschil komt als volgt tot stand:

Verklaring van verschil	2020	2021	2022	2023
Veiligheidsregio VRHM, cf	74	46	45	45
Vastgestelde begroting				
Totaal	74	46	45	45

Belastingplan

De OZB stijgt met de inflatie (1,5%) en de areaaluitbreiding. Daarbovenop stellen wij voor 2022 een stijging van de OZB voor die samenhangt met het wegvallen van de precariobelasting op leidingen. Oasen betaalt jaarlijks € 142.000 precariobelasting voor het leidingstelsel. Die kosten belast Oasen rechtstreeks door aan de huishoudens via de waterrekening. Met ingang van 2022 verdwijnt de doorbelasting van de waterrekening en worden de gemiste opbrengsten bij de gemeente gecompenseerd door € 142.000 aan extra OZB.

De rioolheffing stijgt conform beleid met de inflatie en de afgesproken jaarlijkse 1,23%. De afvalstoffenheffing stijgt sterker. Door de stijgende kosten van inzameling en verwerking (Cyclus) van

in totaal circa € 220.000 stijgt het tarief naast de inflatie van 1,5% met 6,6% extra. In de paragraaf lokale heffingen gaan we hier dieper op in.

1.3.3 Beleidskeuzes 2020-2023

Na de uitwerking van de grote lijnen van de UPN zijn in de begroting 2020-2023 specifieke beleidskeuzes gemaakt. Hieronder zijn de totale financiële gevolgen van die keuzes opgesomd. Voor een nadere toelichting verwijzen we hier naar de financiële toelichtingen op de programma's, waarin de beleidskeuzes en de financiële gevolgen daarvan per programma in kaart worden gebracht.

Beleidskeuzes begroting 2020	2020	2021	2022	2023
Programma 1	208	122	122	232
Programma 2	224	151	143	75
Programma 3	-50	-7	-471	-21
Programma 4	180	20	20	20
Programma 5	447	159	155	155
Programma 6	-30	-30	-55	-105
Totaal beleidskeuzes	978	415	-86	356
Saldo begroting 2020-2023 na voorstellen	577	137	295	341

1.3.4 Financiële techniek

Na de uitwerking van de UPN en de beleidskeuzes, is ook de financiële techniek bijgewerkt. Het gaat om bijwerking van de kostenverdeelstaat, de staat van investeringen en de mutaties in de voorzieningen. Dit heeft onderstaande gevolgen:

Financiële techniek	2020	2021	2022	2023
Mutaties n.a.v. KVS (doorbelasting grexen)	-464	-464	-464	-464
Mutaties n.a.v. bijstelling kapitaallasten	-192	60	166	116
Mutaties n.a.v. bijstelling voorzieningen	-12	-15	-30	-16
Totaal financiële techniek	-668	-420	-328	-364
Saldo begroting 2020-2023 na financiële techniek	-92	-282	-33	-23

Toelichting

Mutaties n.a.v. kostenverdeelstaat: de kostenverdeelstaat (KVS) wordt gebruikt voor de verdeling van personeelslasten en overhead. De toerekening van deze lasten aan het grondbedrijf (grexen) heeft een saldo-effect, omdat de kosten van het grondbedrijf worden terugverdiend door grondverkoop. De begroting kent een historische doorbelasting aan het grondbedrijf. Deze wordt ieder jaar vermeerderd of verminderd, al naar gelang de actuele capaciteitsbehoefte in het grondbedrijf. Gelet op de toename van activiteiten in het grondbedrijf is het niet verbazend dat er voor 2020 een vermeerdering van de historische doorbelasting plaatsvindt.

Mutaties n.a.v. bijstelling kapitaallasten: bijstelling van de kapitaallasten vindt plaats doordat geplande investeringen eerder of later worden uitgevoerd dan begroot, of duurder of goedkoper uitvallen. Het eerstvolgende begrotingsjaar laat meestal een meevaller zien omdat investeringen meestal niet eerder maar later worden gerealiseerd dan gepland. Kapitaallasten verschuiven dan een jaar naar de toekomst, waardoor in het eerstvolgende jaar een voordeel ontstaat.

Mutaties n.a.v. bijstelling voorzieningen: de jaarlijkse bijstelling van plannen en activiteiten waar een voorziening voor bestaat leidt tot aanpassing van bestaande stortingen en onttrekkingen in of aan de betreffende voorzieningen. Het aanpassen van bestaande stortingen/onttrekkingen in de begroting heeft een saldo-effect.

1.3.5 Recapitulatie saldo begroting

Alle ontwikkelingen die hierboven staan omschreven worden hieronder nog eens gerecapituleerd. Na verwerking van de financiële gevolgen van alle ontwikkelingen ontstaat een begroting met een meerjarig sluitend saldo.

Recapitulatie	2020	2021	2022	2023
Vertrekpunt meerjarenbegroting 2020-2023	-341	-572	60	-327
Totaal uitwerking UPN	-61	295	321	313
Totaal beleidskeuzes	978	415	-86	356
Totaal financiële techniek	-668	-420	-328	-364
Saldo begroting 2020-2023	-92	-282	-33	-23

2 Programma's

2.1 Ruimtelijke ontwikkeling

Dit programma bestaat uit de volgende thema's:

- Ruimtelijk beleid
- Grondzaken
- Economie, toerisme en natuur

Beoogde maatschappelijke effecten

De gemeente Nieuwkoop is een groeiende gemeente en blijft groeien de komende jaren. De Omgevingswet biedt kansen om bij het opstellen van de omgevingsvisie een integraal ruimtelijk beleid te voeren waarin thema's als wonen, energietransitie, duurzaamheid, bedrijvigheid, detailhandel, recreatie en toerisme, mobiliteit en openbaar vervoer maar ook thema's als gezondheid en cultuurhistorie in samenhang worden beschouwd. In de omgevingsvisie leggen we onze ambitie en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn vast. Bij het opstellen van de omgevingsvisie krijgen onze inwoners de hoofdrol. We werken van buiten naar binnen met zo min mogelijk kaders vooraf.

Na een intensief participatietraject in 2019 verwachten we in 2020 de omgevingsvisie af te ronden. Een omgevingsvisie waarin de stip aan de horizon voor de komende decennia wordt gedefinieerd. Daarmee is de visie een belangrijk strategisch document. Maar we werken ook aan de operationele vertaling van strategisch beleid. In vervolg op de vaststelling van de nota Ruimtelijk beleid in 2019 wordt in 2020 een aanvullende nota opgesteld waarin de beleidsregels met betrekking tot aantal andere belangrijke ruimtelijk thema's worden geformuleerd. In 2020 wordt ook het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte (experiment omgevingsplan) vastgesteld voor de wijk Buytewech-Noord; een te realiseren woonwijk met, naar Nieuwkoopse begrippen, zeer grote omvang.

Ook wordt 2020 een belangrijk jaar voor de rolverdeling gemeenteraad – college – bedrijven en inwoners met ruimtelijke initiatieven. Met de Omgevingswet wordt het mogelijk als gemeenteraad om college en initiatiefnemers meer ruimte te geven in het zelf definiëren van de noodzakelijke verbetering van de ruimtelijke kwaliteit en het zelf verkrijgen van het noodzakelijke draagvlak voor initiatieven. In 2020 zal uw raad hierover de principiële discussie voeren.

Tenslotte willen we in 2020 belangrijke stappen zetten in de implementatie van ons doelgroepenbeleid (de juiste woning op de juiste plaats op het juiste moment voor de juiste doelgroep). Ook krijgen we in 2020 meer inzicht in de omvang en aanpak van de opgave die voor ons ligt voor het realiseren van een meer duurzame samenleving en in het bijzonder in het terugdringen van de uitstoot van CO2 met 49% in 2030 (de energie transitie).

Samenwerking verbonden partijen

Bijdrage aan de realisatie van de maatschappelijke effecten

- Gemeenschappelijke regeling Holland Rijnland. Als deelnemer van Holland Rijnland kan Nieuwkoop profiteren van de bestuurskracht van Holland Rijnland. Bestuurskracht die bijvoorbeeld kan worden ingezet richting provincie (die separate gemeenten in een aantal dossiers niet meer als gesprekspartner ziet). Holland Rijnland maakt gebiedsdeals en gebiedsgerichte, grensoverschrijdende samenwerking mogelijk. Belangrijke Holland Rijnland-speerpunten voor Nieuwkoop zijn: Energietransitie (1), Green Ports (2), Biobased Economy (3), een aantrekkelijke groene bestemming voor wonen en recreëren (4) en openbaar vervoer (5). Via Holland Rijnland loopt de Woonruimteverdeling waarbinnen lokaal maatwerk mogelijk is.

2.1.1 Thema Ruimtelijk beleid

Ruimtelijk Beleid

Wat willen we bereiken?

- Een prettige woon- en werkomgeving door een goede ruimtelijke ordening voor ons gehele grondgebied.
- Een integraal ruimtelijk beleidskader.
- Soepele invoering van de Omgevingswet.
- Het actief betrekken van inwoners en andere belanghebbenden bij de keuzes op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling die hen raken.
- Behoud van de natuur- en landschappelijke waarde van onze gemeente.

Bureau Volq is geselecteerd voor het integrale traject van de omgevingsvisie Nieuwkoop; een toekomstvisie voor de hele fysieke leefomgeving. Het uitgangspunt is een uitgebreid participatietraject. Dit betekent samen met inwoners, ondernemers, verenigingen, (maatschappelijke) organisaties, belangengroepen, dorpsraden en ketenpartners op zoek gaan naar de kracht van de gemeente Nieuwkoop als geheel én van de verschillende kernen. Belangrijk hierbij is de samenhang tussen ruimtelijke en sociale vraagstukken. Dit intensieve traject dat begin 2019 is ingezet, wordt rond de zomer van 2020 afgerond waarbij het streven is om de omgevingsvisie eind 2020 vast te stellen.

Bij de implementatie van de Omgevingswet wordt een groot deel van onze gemeentelijke organisatie nauw betrokken. Om vanaf 1 januari 2021 ook daadwerkelijk te kunnen werken met de Omgevingswet wordt gebruik gemaakt van een programmaplan, de 'roadmap'. Aan de hand hiervan worden afspraken gemaakt in de organisatie, en met elkaar gekeken waar en door wie de taken uitgevoerd moeten worden. Het doel is zorgen voor een soepele invoering van de Omgevingswet en de organisatie hiervoor klaarstomen.

Het experiment omgevingsplan volgt het traject en de planning van het project Buytewech-Noord. Hiermee wordt geëxperimenteerd met de (nieuwe) regelgeving die in het omgevingsplan terecht gaat komen. Verder moet de organisatie zich voorbereiden op de komst van het omgevingsplan van rechtswege vanaf 1 januari 2021. Dit betekent een overgang van meerdere bestemmingsplannen naar één geldend omgevingsplan voor de hele gemeente. De organisatie moet kunnen werken met het omgevingsplan, en dit inhoudelijk én organisatorisch goed ingericht hebben.

Naast het opstellen van een omgevingsvisie en omgevingsplannen, staat 2020 in het teken van het aansluiten van Nieuwkoop op het nieuwe Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO). In dit DSO worden het omgevingsloket.nl (vergunningscheck en aanvragen omgevingsvergunningen), ruimtelijkeplannen.nl (bekendmaking bestemmingsplannen) en aimonline.nl (milieumeldingen en aanvragen) samengevoegd tot één nieuw digitaal platform.

Na implementatie van het digitaal omgevingsdossier, het automatisch publiceren van aanvragen en besluiten naar overheid.nl en de komst van een digitaal indieningsplatform voor evenementaanvragen in 2019, zullen in 2020 verdere aanpassingen worden doorgevoerd aan onze eigen software. Het gaat hierbij om het in gebruik nemen van nieuwe software om vergunningsprocessen te beheren en te beheersen (RxMission), het verder inrichten van de module 'samenwerkingsruimte' en het in gebruik nemen van software om omgevingsplannen te maken en de totstandkomingsprocessen te monitoren (Rx-zone en Rx base).

Het college heeft niet alleen oog voor het gemeentebrede ruimtelijk beleid van de toekomst. Vorig jaar hebben wij, na consultatie van uw raad, de Nota ruimtelijk beleid vastgesteld. In de nota wordt ingegaan op diverse ruimtelijke onderwerpen die nu voor de individuele burger van belang zijn zoals (standaard) afwijkingen van het bestemmingsplan, hoe om te gaan met initiatieven voor woningtoevoegingen en het bieden van een kader en ter beoordeling van bouw aanvragen in het kader

van pré-mantelzorg. In 2020 ontwikkelen we beleid voor een aantal andere onderwerpen. Het betreft hier onder andere de huisvesting van arbeidsmigranten, het hergebruik en herbestemmen van voormalige agrarische bedrijfsgebouwen en beleid – zowel kwalitatief als kwantitatief – met betrekking tot zorgboerderijen. Deze onderwerpen zullen evenwel niet eerder dan 2020 aan de raad ter consultatie worden voorgelegd.

Tenslotte hebben we op ruimtelijk gebied niet alleen te maken met de nieuwe Omgevingswet. Op 1 januari 2021 wordt de 'Wet kwaliteitsborging bouwen' van kracht. Deze nieuwe wet heeft gevolgen voor alle gemeenten in Nederland, omdat onder andere de uitvoering van het bouwtoezicht verschuift van overheid naar private kwaliteitsborgers en het preventief bouwtechnisch beoordelen van omgevingsvergunningaanvragen grotendeels verdwijnt.

Het jaar 2020 zal vooral in het teken staan van experimenteren met de uitvoering van deze wet en het aanpassen van processen en organisatie. Op grond van het door VNG en de minister in januari 2019 gesloten bestuursakkoord is het streven om in iedere gemeenten minstens 10% van het planaanbod via proeftrajecten volgens de nieuwe werkwijze plaats te laten vinden. Gemeente Nieuwkoop zal hiervoor nauwe samenwerking zoeken met een aantal bouwers in de regio. De VNG zal implementatieondersteuning bieden. De invoering van de wet zal ook gevolgen hebben voor de bouwleges. Meer hierover in de risicoparagraaf.

Wonen

Wat willen we bereiken?

- Een passend en gevarieerd woningaanbod dat tegemoetkomt aan de wensen en behoeften van onze inwoners.
- Een duurzame en toekomstbestendige woningvoorraad.
- Goede samenwerking met de woningbouwcorporaties voor realisatie van doelstellingen op het gebied van huisvesting.
- Voldoende kansen voor doelgroepen en starters op de woningmarkt.
- Ruimte (aantallen) zodat we voldoende woningbouw kunnen realiseren om onze doelstellingen te bereiken.

Mei 2019 werd bekend dat het door Nieuwkoop, Alphen aan de Rijn en Kaag en Braassem ingezette woonoffensief er in heeft geresulteerd dat onze gemeente in de periode tot 2030 van de provincie niet 500, maar 1900 woningen mag bouwen. De nadruk ligt daarbij op de periode 2019-2024 met bijna 1200 woningen. Met dit aanzienlijk hogere aantal woningen kan beter tegemoet worden gekomen aan de groeiende druk op de woningmarkt, die zich onder meer uit in stijgende koopprijzen en langere wachttijden voor een sociale huurwoning. Door meer woningbouw in onze dorpen kan vertrek van starters en doorstromers worden voorkomen en kan ouderen een kans worden geboden in hun eigen dorp te blijven wonen.

De uitdaging is om de juiste woningen op de juiste plaats te bouwen. Daarom hebben wij aan het begin van deze collegeperiode het 'Toekomstbeeld vanuit 'Volkshuisvestelijk Perspectief' geformuleerd. Hiermee spelen we in op de groei van het aantal huishoudens, de toename van 1- en 2-persoonshuishoudens en de zelfs substantiële toename van het aantal ouderen in onze gemeente. Ter illustratie: op dit moment is al 60% van onze bevolking ouder dan 40 jaar terwijl het aantal jongeren stabiliseert. We verwachten daarom een grote druk op de goedkope woningvoorraad. Ouderen en mensen met een beperking zullen langer thuis wonen en decentralisatie van de zorg leidt tot meer bijzondere doelgroepen.

Ons doelgroepenbeleid zet in op een gemengde bevolkingsopbouw als garantie voor het behoud van de vitaliteit van onze kernen, een goed gebruik en rendement van onze maatschappelijke voorzieningen en voor een economisch gezonde detailhandel. In ons doelgroepenbeleid

onderscheiden we de doelgroepen kleine huishoudens, sociale huur, jongeren (starters), (jonge) gezinnen, middeninkomens, spoedzoekers, ouderen en bijzondere doelgroepen.

De grootste opgaven voor de komende jaren zijn: doorstroming van ouderen naar een meer passende woning, voldoende sociale huurwoningen, aanbod voor bijzondere doelgroepen door decentralisatie zorg, voldoende kansen voor jongeren om in de gemeente te blijven, kansen voor jongeren om terug te keren naar Nieuwkoop (continue bouwstroom) en aanbod voor de middengroep die te veel verdient voor sociale huur maar op de koopmarkt geen kans hebben. Met elke nieuwe woning willen we meer huishoudens bewegen tot verhuizen. Daartoe zijn in 2019 het gemeentelijk woonfonds en de starterslening herzien. In 2020 moet dit, in combinatie met de inzet van de reserve goedkope woningbouw, tot de eerste resultaten leiden.

In de regio wordt ingezet op 25% sociale woningbouw. Met de actualisatie van de grondexploitaties per 1 januari 2019 is, afhankelijk van de status van een project, het programma dusdanig 'verbouwd' dat de programmering voorziet in 25% sociale huurwoningen én 25% middenhuur en goedkope koop. Aan deze opgave werken we samen met onze woningbouwcorporaties. In 'Prestatieafspraken Nieuwkoop' zijn de afspraken vastgelegd die de gemeente Nieuwkoop, de Woningstichting Nieuwkoop (WSN), Woondiensten Aarwoude (WDA), de Stichting Bewoners Belangen Aarwoude (SBBA) en de Huurdersbelangen Vereniging Nieuwkoop (HBVN) met elkaar hebben gemaakt. Het is een actualisatie van de afspraken die gemaakt zijn voor de periode 2018-2021. De prestatie-afspraken leveren een essentiële bijdrage aan de realisatie van het actieprogramma zoals dat in de Woonvisie Nieuwkoop 2016-2025 is vastgelegd. Jaarlijks maken wij met de woningcorporaties en huurdersbelangenverenigingen afspraken over de te leveren prestaties met een doorkijk naar een periode van vier jaar.

Energietransitie

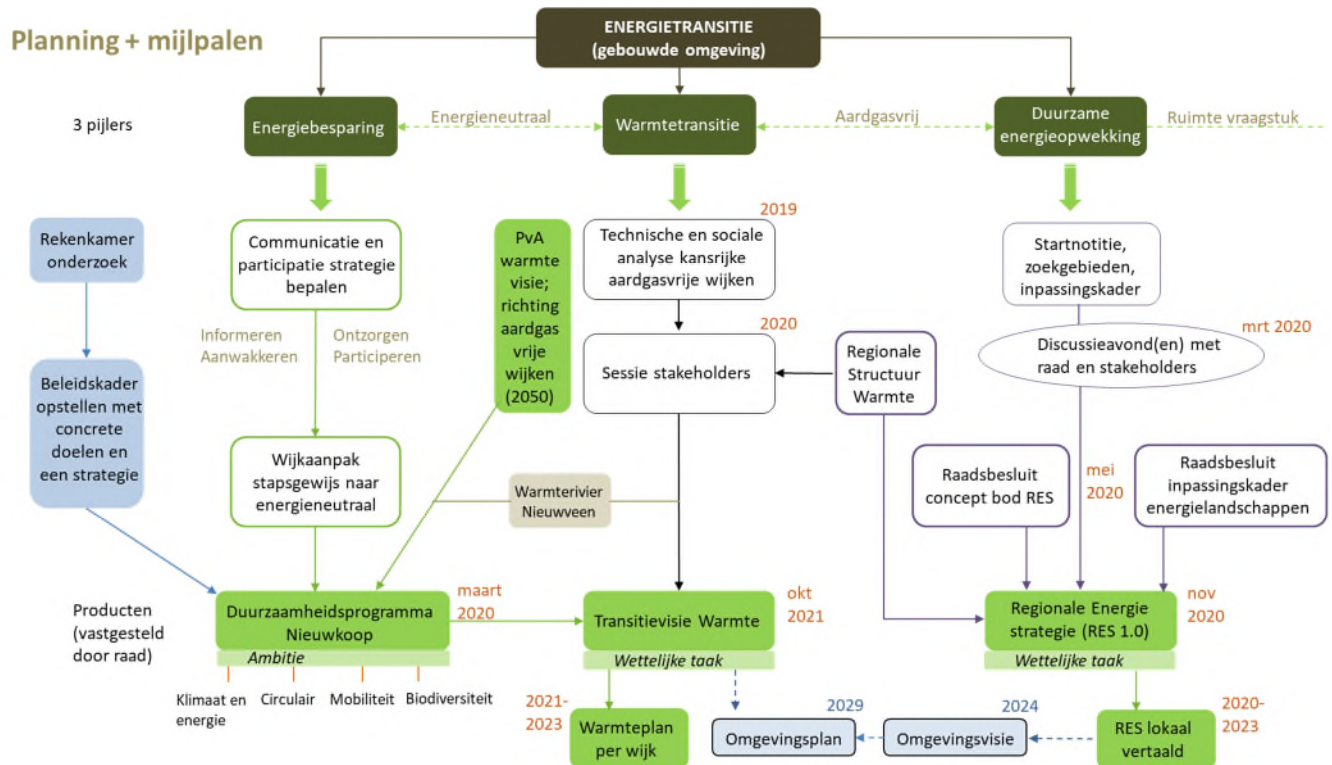
- * Uitvoeren maatregelen klimaatakkoord
- * Aardgas vrijmaken gebouwde omgeving waaronder ook ons eigen vastgoed
- * Leveren van een bijdrage aan het opstellen van een regionale energiestrategie

Het kabinet heeft in het nationale Klimaatakkoord als doel gesteld 49 % minder uitstoot van broeikasgassen ten opzichte van 1990. Dit resulteert in een omvangrijk pakket van afspraken, maatregelen en instrumenten. Zo is in Nederland afgesproken dat in 2050 7 miljoen woningen en 1 miljoen gebouwen van het aardgas af zijn. De gemeenten hebben hierin een regierol. Een eerste stap is het opstellen van een Transitievisie Warmte, waarin staat welke wijk, wanneer aan de beurt is. Hiervoor zal veel onderzoek gedaan moeten worden. Een voorbeeld is de inventarisatie van vraag en aanbod van energie op huisniveau. De Transitievisie Warmte wordt het vehikel en de kapstok op basis waarvan we projecten gaan opzetten. In het kader van ons eigen gemeentelijk vastgoed zetten we in op verduurzaming hiervan. Nieuw te ontwikkelen gemeentelijk vastgoed (Integrale Kindcentra en nieuwe sporthal Ter Aar) voldoet aan de door uw raad geformuleerde duurzaamheidseisen.

Naast deze visie wordt er een Regionale EnergieStrategie (RES) opgesteld. In het RES zijn de nationale afspraken uit het Klimaatakkoord voor de sectoren Elektriciteit en Gebouwde Omgeving doorvertaald naar regionale warmteplannen, energie-infrastructuurplannen en de opgave voor hernieuwde energieopwekking. In 2020 worden de in 2019 geformuleerde voorlopige sociaaleconomische en ruimtelijke principes voor de opwekking van duurzame energie in de regio vertaald naar kaders en aan uw raad voorgelegd.

We staan positief tegenover initiatieven uit de samenleving die zijn gericht op het opwekken van duurzame energie met een breed draagvlak. Ons college is daarbij van mening dat de energietransitie vraagt om een gezamenlijk proces met de samenleving dat tijd en geld vraagt. De gemeenteraad wordt door de meedenkgroep energietransitie bij dit proces betrokken. De regie op het totale proces ligt bij de gemeente.

Veel is nog onduidelijk. Voor het noodzakelijke overzicht hebben wij het navolgende processchema (met planning in jaartallen) opgesteld gericht op de Regionale Energiestrategie en de lokale Transitievisie Warmte

Alle belangrijke maatregelen en activiteiten die wij de komende jaren als gemeente (in welke rol dan ook) ondernemen en ontwikkelen, staan vermeld in het Actieprogramma Duurzaamheid 2019-2022). Tenslotte wordt verwezen naar paragraaf 3.8 Duurzaamheid.

2.1.2 Thema Grondzaken en vastgoed

Wat willen we bereiken?

- Goede invulling van ons ruimtelijk beleid en realisatie van ruimtelijke doelstellingen.
- Verlaging van de risico's die onze grondposities en projecten met zich mee brengen.
- Doelmatig gebruik van het gemeentelijk maatschappelijk vastgoed.

Bouwprogramma

Conform de trendraming (TR) 2019 van de provincie Zuid-Holland mogen er in onze gemeente in de periode 2019-2024 circa 1200 nieuwe woningen worden gebouwd. De huidige plancapaciteit van onze gemeentelijke plannen (grondexploitaties en plannen waarvoor nog geen grondexploitatie is geopend), aangevuld met de op dit moment bekende plannen van WSN en WDA plus de ontwikkeling van een groot particulier bouwplan van Vink en Veenman in Noordeinde bedraagt circa 1200 woningen. Of alle woningen in deze plannen voor of in 2024 worden opgeleverd, is natuurlijk de vraag. Enerzijds zal er ongetwijfeld sprake zijn van enige vertraging bij sommige projecten. Anderzijds zullen er woningen worden gebouwd die het resultaat zijn van (veelal kleinschalige) particuliere initiatieven. Daarnaast bevatten onze reguliere bestemmingsplannen ook de nodige mogelijkheden voor particulieren om een woning te bouwen. De conclusie is daarom gerechtvaardigd dat de ongeveer 1200 woningen die we mogen bouwen waarschijnlijk eind 2024 daadwerkelijk zijn gebouwd.

De Trendraming (TR) 2019 berekent voor de periode vanaf 2026 tot aan 2030 een aantal van circa 700 te bouwen woningen. Hiervoor zijn nog geen projecten c.q. gronden aangewezen. Er zal de

komende jaren naar extra ruimte (locaties, transformatie, herstructurering) moeten worden gezocht waarbij de behoefte aan meer bouwmogelijkheden in de omgevingsvisie zal worden gekoppeld aan de gewenste ontwikkeling van onze dorpen.

De aanzienlijke bouwopgave voor onze gemeente krijgt ook te maken met een tweetal kritische succesfactoren. De provincie heeft een sterke voorkeur voor bouwlocaties binnen bestaand stads- en dorpsgebied (BSD) en georiënteerd op hoogwaardig vervoer. Met de provincie wordt overleg gevoerd over onze bouwlocaties waarbij 46% van de geprojecteerde woningen zijn voorzien op een locatie buiten BSD. Verder heeft de uitspraak van de Raad van State van juni 2019 ten aanzien van de PAS grote consequenties. Bij het schrijven van deze tekst waren die nog onvoldoende bekend.

In onderstaande tabel zijn de projecten opgenomen waaraan in 2020 en verder wordt gewerkt. Projecten die na 2020 starten zijn in de tabel niet opgenomen.

Project	2019	2020	2021	2022	2023	2024	>2025
Woningbouw							
Zuidhoek	00 00	00 00	00 00	<<			
Buytewech-Oost	00 <<						
Buytewech-Noord	## ##	## ##	## ##	00 00	00 00	00 00	00 00
Herontwikkeling Ashram locatie	## ##	## ##	## 00	00 00	00 <<		
Scholenlocaties Ter Aar	## ##	## ##	## ##	## ##	00 00	00 00	<<
Herontwikkeling Vlinderlocatie	## ##	## ##	## ##	## ##	00 00	00 00	<<
Damstaete	## 00	00 00	<<				
Langeraar Oost	00 00	00 00	00 <<				
Langeraar Noordwest	##	## ##	## ##	## ##	00 00	00 00	00 00
Verwondering	00 00	00 00	00 00	00 00	00 00	<<	
Teylerspark I	00 00	00 <<					
Teylerspark II	## ##	## ##	## 00	00 00	00 <<		
Land van Koppen fase 1 en 2	## 00	00 00	00 00	00 00	<<		
Vm. gemeentehuis Zevenhoven	## ##	00 00	00 00	<<			
Vrouwenakker		## ##	## ##	00 00	00 00	00 <<	
Schoollocatie Noordeinde		##	## ##	00 00	00 00	<<	
Dijkkavels Noordeinde		##	## 00	00 00	00 <<		
Bedrijventerreinen							
Schoterhoek II	## ##	00 00	00 00	00 00	00 00	00 00	00 <<
Opstalontwikkeling							
Ashram college (gebouw)	00 00	<<					
IKC Ter Aar + sporthal	## ##	00 00	00 00	<<			
IKC Zevenhoven	## ##	00 00	00 00	<<			
Herinrichting							
Noordse Buurt	00 00	00 00	00 00	00 <<			

Legenda:

= in voorbereiding

00 = in uitvoering

<< = einde project

Nota Grondbeleid 2021-2025

De huidige nota Grondbeleid loopt tot en met 2020. In 2020 dient vorm en inhoud te worden gegeven aan een nieuwe nota Grondbeleid 2021-2025 met daarin een doorkijk na de periode 2026-2030 om zodoende de aansluiting op de uitkomsten van de Trendraming (TR) 2019 te kunnen borgen.

2.1.3 Thema Economie, Toerisme, Natuur

Economie

Wat willen we bereiken?

- Een ondernemende gemeente met een gezonde en duurzame lokale economie en een goed vestigingsklimaat.
- Voldoende werkgelegenheid voor onze inwoners.
- Geen onnodige regels en beperkingen die ondernemen lastiger maken.

Een van de actiepunten uit de Economische agenda betreft de revitalisering van het bedrijventerrein Bovenland in Ter Aar. Door de betrokken ondernemers is navolgende ambitie geformuleerd: 'Bovenland als florerend bedrijventerrein, dat op het gewenste kwaliteitsniveau is ingericht en in balans bijdraagt aan de lokale economie, dus zonder ongezone leegstand of andere negatieve verschijnselen. Kortom: vraaggericht, duurzaam en aantrekkelijk'. Nog in 2019 verwachten wij van deze ondernemers een stappenplan, welke in de periode vanaf 2020 zal worden uitgevoerd en waar mogelijk de gemeente Nieuwkoop zal ondersteunen. We zien onze rol met name in het doen van eventuele aanpassingen in de openbare ruimte en als handhaver.

In de periode 2020-2023 zal nadere invulling worden gegeven aan de doorontwikkeling van het Ondernemersloket. Samen met de VON zullen we de gezamenlijke doelen herijken. Op basis daarvan zal gekozen worden voor een aanpak met als doel de operationalisering van het loket en het helder formuleren van de rol die elke stakeholder daarbij dient te vervullen.

Vanaf 2020 zal de uitvoeringsagenda Greenport Aalsmeer de nodige aandacht vragen op het gebied van ruimte en duurzaamheid, bereikbaarheid, kennis en innovatie, onderwijs en arbeidsmarkt, imago, profilering en organiserend vermogen. Op onze agenda zal in ieder geval terugkomen de huisvesting van arbeidsmigranten, een urgent ruimtelijk vraagstuk. Ook de nadere uitwerking van de zogenaamde 'maatwerkgebieden categorie IV' zal aandacht krijgen.

Vanaf 2019 zijn we actief betrokken bij het netwerk 'Groene Hart Werkt' dat zich inzet voor het stimuleren van de circulaire economie.

Detailhandel

Wat willen we bereiken?

- Een gezond, divers en bereikbaar winkelaanbod dicht bij onze inwoners.
- Regionale aantrekkingskracht van de kern Nieuwkoop.
- Een vitaal centrum in Ter Aar.

De centrummanager is met de vertegenwoordigers van de VON, BIZ Hart van Nieuwkoop, BIZ Winkelcentrum Ter Aar, Kennedyplein Nieuwkoop en gemeente in 2019 overeengekomen welke ambities en uitgangspunten er gelden voor het centrummanagement voor de gemeente Nieuwkoop. Deze ambitie is als volgt geformuleerd: 'Het versterken van de aantrekkingskracht en de economische positie van de voorzieningen in de gemeente Nieuwkoop door samenwerking met alle betrokken partijen, waarbij huidige bezoekers worden behouden en nieuwe bezoekers worden aangetrokken'. Daarnaast zijn diverse inhoudelijke uitgangspunten geformuleerd en uitgangspunten over de samenwerking. Wederzijds vertrouwen is daarbij van wezenlijk belang.

Nadat in 2019 het netwerk is opgebouwd, concrete acties zijn opgepakt, een SWOT-analyse en lange termijnvisie is opgesteld en de ambities per gebied zijn bepaald, zal in 2020 het programma 'Centrum Management' worden uitgevoerd. Dit alles leidt voor de kernen Nieuwkoop en Ter Aar tot een centrumplan.

Om te komen tot een gezamenlijke gedragen ruimtelijk en strategisch plan voor de winkelgebieden in de gemeente zijn ook andere bouwstenen nodig waarvoor besluitvorming van de gemeente noodzakelijk is:

- Detailhandelsbeleid / visie. Welke mogelijkheden zijn er in de markt en welke keuzes worden er per winkelgebied gemaakt (uitbreiding, inkrimping, etc.)? Daarin aandacht voor de sociale meerwaarde van retail voor de kleinere kernen.
- Een (beleid) visie op toerisme en recreatie. Wat mag er verwacht worden van de ontwikkelingen in deze sector en welk effect heeft dat voor de voorzieningen in de kernen?
- Andere beleidsdocumenten waaronder standplaatsenbeleid.

De Detailhandelsvisie en beleidsvisie Recreatie en Toerisme (inclusief uitvoeringsplan) worden u in 2020 ter vaststelling aangeboden.

Recreatie en toerisme

Wat willen we bereiken?

- Nieuwkoop is een toeristisch centrum.
- Goede mogelijkheden voor onze inwoners en toeristen om in Nieuwkoop te recreëren en van de natuur te genieten.
- Een breed en gevarieerd aanbod van toeristische attracties.
- Goede bereikbaarheid van onze toeristische trekpleisters en plassen.

Er is op dit moment geen actueel beleid op het gebied van Recreatie en Toerisme (vastgesteld in 2009). Aan actueel beleid is echter wel grote behoefte, zo bleek ook tijdens een netwerkbijeenkomst in mei 2019 met een hoge opkomst aan recreatieondernemers uit Nieuwkoop. Om slagvaardig te zijn is het van belang om actueel beleid te hebben. Dan is een richting, een zogenaamde stip op de horizon en een (lange) termijnagenda van belang. Ook zien de ondernemers het belang van gemeentelijk beleid om het ondernemersklimaat in de sector te kunnen versterken en daarmee meer bezoekers naar Nieuwkoop te trekken. Overige door ondernemers genoemde punten zijn: Nieuwkoop zou zich wat bezoekers betreft vooral moeten richten op recreanten en dagjesmensen, goede kleinschalige overnachtingsmogelijkheden (bijvoorbeeld via B&B's) en samenwerking in Groene Hart verband (Groene Hart Verbinders, tafel Vrije tijd, Water en Groen). Onder het thema Detailhandel is reeds een en ander opgemerkt over de vaststelling van deze beleidsvisie.

Lokaal zit de gemeente Nieuwkoop aan tafel bij Nieuwkoop Marketing. Dit is de marketingtafel waaraan alle bloedgroepen zitten die in Nieuwkoop iets te maken hebben met recreatie en toerisme. Deze tafel komt eens per maand bij elkaar en is nog groeiende in haar rol van netwerkclub naar een marketingclub. Ook in 2020 ondersteunen wij deze 'tafel' om te komen tot een uitvoeringsagenda.

In 2015 is er gestart met het Flexibel Meerjarenprogramma Rijn- en Veenstreek (FMP) een regionale samenwerking op het gebied van Recreatie en Toerisme. Het FMP, dat bestond uit een regeling voor gemeentelijke projecten en een zogenaamde tenderregeling voor recreatieondernemers loopt eind 2019 af. In 2020 zal Nieuwkoop samen met de Rijn- en Veenstreek een nadere afweging maken over een eventueel vervolg. Bijvoorbeeld proberen om een wellicht wat kleinere regionale tafel rondom R&T in stand te houden, want de samenwerking op zich is goed bevallen en heeft geleid tot het ondersteunen van kansrijke initiatieven van ondernemers.

Ook in de periode 2020-2023 zal Nieuwkoop deelnemen aan bestuurlijke tafel 'Vrije tijd, Water en Groen in Het Groene Hart van Holland'. Hierin vormen de steden Woerden, Alphen en Gouda de spil. Doel is het beter positioneren van het Groene Hart als aantrekkelijk gebied voor toeristen en recreanten.

Nieuwkoop is actief op het gebied van waterrecreatie. Onder andere in navolging van het provinciaal beleid (Zuid-Holland wordt dé waterrecreatieprovincie van Nederland), zal dit de komende jaren steviger vorm krijgen. Dit doen we in breed regionaal verband in samenwerking met samenwerkingsorgaan Holland Rijnland, zodat de Hollandse Plassen goed gepositioneerd worden. Omdat de Hollandse Plassen over de provinciegrenzen heen liggen, gaan we op het gebied van waterrecreatie intensiever samenwerken met Amstel-Meerlanden. Ook de provincies, overige overheden en ondernemers worden hierbij betrokken.

2.1.4 Financieel overzicht

Thema	Rekening	Begroting		Raming		
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Lasten						
<i>Ruimtelijk beleid</i>	2.548	2.459	1.997	1.862	1.862	1.862
<i>Grondzaken en vastgoed</i>	29.949	30.858	21.261	33.497	16.264	73.090
<i>Economie, toerisme, natuur</i>	789	1.273	722	768	732	716
Totaal Lasten	33.286	34.590	23.980	36.127	18.858	75.668

Baten						
<i>Ruimtelijk beleid</i>	-1.735	-1.210	-1.194	-1.220	-1.205	-1.177
<i>Grondzaken en vastgoed</i>	-31.522	-30.751	-21.133	-33.622	-19.445	-75.469
<i>Economie, toerisme, natuur</i>	-185	-55	-90	-90	-90	-90
Totaal Baten	-33.442	-32.016	-22.417	-34.932	-20.740	-76.736

Thema	Rekening	Begroting		Raming		
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Saldo						
<i>Ruimtelijk beleid</i>	813	1.249	803	642	656	684
<i>Grondzaken en vastgoed</i>	-1.572	107	128	-125	-3.181	-2.379
<i>Economie, toerisme, natuur</i>	603	1.219	632	679	642	626
Totaal saldo van lasten en baten	-156	2.575	1.563	1.196	-1.883	-1.069
Toevoeging Reserves	2.755	385	1.088	616	3.481	2.651
Onttrekking Reserves	-3.411	-1.479	-923	-164	-134	-91
Saldo mutaties Reserves	-655	-1.093	166	452	3.347	2.560
Geraamd resultaat	-811	1.481	1.729	1.648	1.464	1.491

2.1.5 Financiële toelichting

P1 Ruimtelijke ontwikkeling	2020	2021	2022	2023
Vertrekpunt begroting 2020-2023	1.560	1.479	1.296	1.212
Algemene uitkering: verschil dec circ - mei circ	-	-	-	-
Algemene uitkering: taakmutaties/beleidskeuzes	-	-	-	-
Loonkostenontwikkeling	-	-	-	-
Inflatie baten en lasten	-2	-2	-2	-2
Verbonden partijen	-	-	-	-
Belastingen	-	-	-	-
Overige voorstellen incl. reservemutaties	208	122	122	232
Mutaties n.a.v. kostenverdeelstaat	45	45	45	45
Mutaties n.a.v. bijstelling kapitaallasten	-82	5	5	5
Mutaties n.a.v. bijstelling voorzieningen	-	-	-	-
Totaal saldo	1.729	1.648	1.464	1.492

Toelichting op hoofdlijnen:

Overige voorstellen incl. reservemutaties: € 208.000

Overige voorstellen: € 228.000

Vooruitlopend op de vaststelling van het Meerjarenonderhoudsplan gemeentelijke gebouwen 2019-2028 is een stelpost van € 100.000 opgenomen. In verband met implementatie van de Omgevingswet is een bedrag van € 85.000 geraamd voor veranderingen/aanvullingen van software en aansluiting bij het digitale stelsel Omgevingswet. Diverse kleinere wijzigingen leiden tot een verhoging van € 43.000. Dekking ten laste van de Reserve Omgevingswet..

Mutaties reserves: -€ 19.000

Toevoeging Reserve Economie en Toerisme	200
Toevoeging Reserve Duurzaamheid	500
Verlaging toevoeging Egalisatiereserve omgevingsvergunningen	-16
Onttrekking Reserve Omgevingswet	-85
Onttrekking Reserve Economie en Toerisme	-4
Terugdraaien onttrekking Reserve Duurzaamheid	* 86
Onttrekking Algemene reserve**	-700
Totaal mutatie reserves	-19

* Omdat de afschrijving op het Warmtenet een jaar later ingaat dan eerder verwacht, is ook de onttrekking aan de Reserve Duurzaamheid van € 86.320 een jaar opgeschoven.

** De onttrekking aan de Algemene Reserve bestaat voor € 500.000 uit toevoeging aan de Reserve Duurzaamheid en voor € 200.000 uit toevoeging aan de Reserve Economie en Toerisme.

Mutaties n.a.v. kostenverdeelstaat: € 45.000

Door middel van de kostenverdeelstaat worden organisatiekosten toegerekend aan de verschillende producten waaruit de programma's bestaan.

Mutaties n.a.v. bijstelling kapitaallasten: - € 82.000

De kapitaallasten voor de investeringen zijn geactualiseerd op basis van de uitkomsten bij de jaarrekening 2018 en de toekomstige investeringen.

2.2 Ruimtelijk beheer

Dit programma bevat de volgende thema's:

- Beheer openbare ruimte
- Milieu

Beoogde maatschappelijke effecten

De kwaliteit van de woon- en leefomgeving draagt in belangrijke mate bij aan het woonplezier en het welzijn van onze inwoners. Een fijne woonomgeving verbindt onze inwoners en draagt bij aan de cohesie in de wijk. Wij willen met een goede kwaliteit van de woonomgeving en de wijze waarop wij de inwoners betrekken bij het beheer van de openbare ruimte bereiken dat zij zich verbonden en verantwoordelijk voelen voor hun woonomgeving. Door onze inwoners te betrekken en door samenwerking willen wij bereiken dat zij een bijdrage leveren aan het beheer van de openbare ruimte. Inwoners waarderen de kwaliteit van de openbare ruimte met een ruime voldoende.

Verkeersveiligheid is voor ons een speerpunt. Overlast en onveiligheid door doorgaand verkeer, vooral vracht- en landbouwverkeer, moet aantoonbaar verminderen. Wij pakken onveilige situaties voor kwetsbare verkeersdeelnemers zoals fietsers en voetgangers aan.

Met een natuurlijk openbaar groen en meer aandacht voor ecologisch groenbeheer willen wij een bijdrage leveren aan een lokale verbetering van de biodiversiteit en bereiken dat onze inwoners meer kennis hebben van en begrip hebben voor dit thema.

Klimaatverandering vraagt om een adequate aanpak in relatie met het beheer van de openbare ruimte. Dit moet ervoor zorgen dat de gevolgen van klimaatverandering niet leiden tot meer overlast, bijvoorbeeld door wateroverlast en droogte of vermindering van de leefbaarheid van de openbare ruimte.

Onze inwoners doen hun best om herbruikbare afvalstoffen als gft-afval, glas, papier, textiel en kunststof verpakkingsafval apart te houden. Met die inspanning wordt op dit moment 62% van het afval hergebruikt. Wij vinden het uit oogpunt van een duurzame samenleving belangrijk dat dit percentage toeneemt. Hoewel dit een flinke uitdaging is streven wij conform het nieuw vastgestelde afvalbeleidsplan er naar dat in 2020 75% van het huishoudelijk afval wordt hergebruikt. Daarmee zou de hoeveelheid restafval verminderd moeten zijn tot circa 100 kg per inwoner.

Samenwerking verbonden partijen

Bijdrage aan de realisatie van de maatschappelijke effecten

- Gemeenschappelijke regeling Holland Rijnland
Binnen het samenwerkingsverband werken de gemeenten op het thema Verkeer en Vervoer vanuit een gezamenlijke strategische visie samen aan de ontwikkeling van de regio. Door deelname aan Holland Rijnland blijven wij aangesloten bij provinciale en regionale ontwikkelingen die van belang zijn of die invloed hebben op onze gemeente. Voorbeelden daarvan zijn het regionale openbaar vervoer en de regionale verkeerscirculatie. Via deelname aan Holland Rijnland profiteren wij van een stevige positie richting de provincie Zuid- Holland. Holland Rijnland is ook een ingang voor onze gemeente om in aanmerking te komen voor provinciale subsidies, omdat de gemeenschappelijke regeling door de provincie is aangewezen voor de regionale verdeling van subsidiebudgetten, zoals de Brede doeluitkering verkeer en vervoer (BDU).

- Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst West-Holland (ODWH)
De ODWH is een regionale uitvoeringsdienst die is belast met uitvoering van gemeentelijke taken op het terrein van het omgevingsrecht (milieu- en bouwtaken). Voor onze gemeente voert de dienst de wettelijke milieutaken uit en adviseert over milieu gerelateerde zaken m.b.t. de leefomgeving en ruimtelijke ontwikkeling. De ODWH ontwikkelt daarnaast regionaal beleid. De ODWH voor bedrijven het regionale loket voor alle milieuzaken.

- Cyclus N.V.

Cyclus NV is een overheidsonderneming voor afvalbeheer voor gemeenten in de regio Midden-Holland en Rijnstreek. Cyclus is opgericht met als doel de afvaltaken voor de deelnemende gemeenten uit te voeren.

Wij hebben samen met de andere acht deelnemende gemeenten per 1 januari 2018 voor vijf jaar een dienstverleningsovereenkomst met Cyclus afgesloten voor de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval. Het beheer van de Milieustraat wordt met ingang van 1 januari 2018 door onszelf uitgevoerd.

2.2.1 Thema Beheer openbare ruimte

Kwaliteit openbare ruimte

Wat willen wij bereiken?

- De openbare ruimte is schoon, heel, veilig en goed toegankelijk voor onze inwoners en bezoekers.
- In nieuwe woonwijken is voldoende ruimte voor de inrichting van een kwalitatief goede openbare ruimte met voldoende groen.
- De kwaliteit van het onderhoud komt overeen met de vastgestelde kwaliteitsniveaus en er is geen achterstallig onderhoud.
- Schade aan wegen en bermen door zwaar vracht- en (land)bouwverkeer vermindert.
- Verhardingen zijn voldoende vrij van onkruid en zwerfafval.
- De openbare ruimte is voor senioren en mensen met een beperking goed toegankelijk en looproutes zijn vrij van obstakels.

Wij voeren het beheer van de openbare ruimte planmatig uit aan de hand van beheerplannen en beheerprogramma's. Beheerplannen worden periodiek geactualiseerd. Door het adequaat uitvoeren van de beheerprogramma's voorkomen wij dat achterstallig onderhoud ontstaat. In 2020 wordt een flink aantal beheerplannen geactualiseerd: het beheerplan Civiele kunstwerken, het Rioolbeheerplan, het beheerplan Waterpartijen, het Groenbeheerplan en het Speelruimtebeheerplan.

Om meer afstemming te bereiken tussen de beheerplannen onderling ontwikkelen wij in 2020 een Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR). Naast het veilig en doelmatig beheren is de leefomgeving onderhevig aan (maatschappelijke) thema's die steeds meer van invloed worden. Wij denken hierbij aan verkeersveiligheid, ecologie, klimaatadaptatie, energietransitie, duurzaamheid en circulariteit. Ook is het wenselijk rekening te houden met maatschappelijke thema's als langer thuis wonen, meer bewegen, toegankelijkheid en (duurzame) mobiliteit.

Wij moeten slim omgaan met de inrichting van de openbare ruimte en in het beheer, als dat kan, werkzaamheden slim en efficiënt combineren.

Voor de inrichting van de openbare ruimte beschikken wij over een programma van eisen voor de inrichting van de openbare ruimte. In 2019 is gestart met een volledige vernieuwing van dit programma en ook in de toekomst wordt het programma periodiek geactualiseerd.

Gebreken worden snel verholpen en meldingen proberen wij voor te zijn. Als er meldingen zijn worden die zo snel mogelijk afgehandeld.

Onkruid op de verhardingen en de aanwezigheid van zwerfvuil dragen niet bij aan een net straatbeeld. Sinds 2018 bestrijden wij onkruid op verharding met heet water. Wij doen dat in eigen beheer. De komende jaren proberen wij de bestrijding verder te optimaliseren. In samenwerking met Nederland Schoon gaan wij vanaf 2020 de openbare ruimte op zwerfafval monitoren. Wij doen dat ook in samenhang met de invoering van de nieuwe afvalinzameling. Afhankelijk van de uitkomsten worden maatregelen genomen.

De infrastructuur binnen de gemeente moet voldoen aan de inrichtingscriteria 'duurzaam veilig' van het CROW. Verbetermaatregelen worden meegenomen bij vernieuwing en reconstructies. Om de toegankelijkheid van de openbare ruimte te waarborgen voeren wij in samenwerking met het Platform Gehandicapten en Senioren Nieuwkoop een periodieke schouw uit en lossen wij gesignaleerde knelpunten op.

Het is voor de leefbaarheid van de wijken belangrijk dat er voldoende parkeerplaatsen zijn. Met het toegenomen autobezit is dat helaas niet overal het geval. In een aantal, vooral oudere wijken is de parkeerdruk hoog. Inwoners en bezoekers moeten kunnen beschikken over voldoende parkeerplaatsen in de wijk. Het aantal woonwijken met een te hoge parkeerdruk moet de komende jaren afnemen. In 2020 voeren wij in alle kernen een parkeerdrukmeting uit. Bij de uitvoering van groot onderhoud breiden wij wanneer nodig en mogelijk het aantal parkeerplaatsen uit. In nieuwe woningbouwprojecten moet in de ontwerpfase al rekening worden gehouden met voldoende parkeergelegenheid.

Het steeds zwaarder wordende vracht- en landbouwverkeer veroorzaakt schade aan onze wegen en overlast door trilling. In 2019 hebben wij een inventarisatie uitgevoerd van de belastbaarheid van de wegen. In 2020 starten wij met het invoeren van beperkende maatregelen voor wegen met een beperkte belastbaarheid.

Beheer samen met onze inwoners

Wat willen wij bereiken?

- Inwoners hebben invloed op en medezeggenschap over de inrichting en het beheer van de woonomgeving.
- Inwoners kunnen meedenken over, meewerken aan en soms meebeslissen over de (her)inrichting van hun woonomgeving.
- Inwoners hebben de mogelijkheid om met initiatieven te komen of de verantwoordelijkheid te nemen over hun woonomgeving.
- Inwoners mogen erop vertrouwen dat haalbare initiatieven waarvoor draagvlak bestaat worden ondersteund.

In de afgelopen jaren hebben wij veel aandacht besteed aan het vormgeven van het omgevingsmanagement. De komende jaren blijven wij werken aan het verder ontwikkelen van het omgevingsmanagement en blijven wij experimenteren met nieuwe vormen van participatie en communicatie.

Wij nodigen onze inwoners uit om zelf verantwoordelijkheid te nemen voor hun woonomgeving en een bijdrage te leveren aan het beheer, bijvoorbeeld door gezamenlijk het groen in de wijk zelf in beheer te nemen. Hiermee willen wij bereiken dat de inwoners verbonden zijn met hun eigen woonomgeving en er meer cohesie ontstaat in de wijk. Wij ondersteunen initiatieven voor zelfbeheer en groenadoptie.

Een verkeersveilige openbare ruimte

Wat willen wij bereiken?

- Wegen zijn, waar mogelijk, volgens de principes van Duurzaam Veilig ingericht (functionaliteit, homogeniteit, herkenbaarheid, vergevingsgezindheid, statusonderkenning).
- De situatie op de weg, vooral voor kwetsbare verkeersdeelnemers is veilig.
- Schoolkinderen kunnen veilig van en naar school.
- Situaties die aantoonbaar onveilig zijn, zijn met passende maatregelen aangepakt.
- Vracht- en (land)bouwverkeer en regionaal doorgaand verkeer in de kernen is aantoonbaar verminderd.

Verkeersveiligheid vinden onze inwoners en ook wij een belangrijk onderwerp. Daarom hebben wij in 2019 de ambtelijke capaciteit voor Verkeer en Vervoer verruimd. Wij zetten een deel van de extra capaciteit in om beter aangesloten te zijn bij de ontwikkelingen in het samenwerkingsverband Holland Rijnland m.b.t. het thema Bereikbaarheid en Mobiliteit.

De intensiteit aan doorgaand verkeer door onze gemeente is in de afgelopen jaren toegenomen. Vooral doorgaand vrachtverkeer zorgt voor veel overlast en een gevoel van onveiligheid. De aanpak van dit knelpunt maar ook een aantal andere verkeersvraagstukken vraagt om een integrale oplossing. Daarom zijn wij in 2019 gestart met het opstellen van een nieuw Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP). In het GVVP 2020-2030 staan oplossingsrichtingen voor de grootste verkeerskundige knelpunten binnen onze gemeente. In het GVVP nemen wij de resultaten van onderzoeken mee, zoals de verkeerscirculatie op de Oost- en Westkanaalweg in Ter Aar, onderzoek naar mogelijkheden voor vrij liggende fietspaden en onderzoek naar een integrale oplossing voor de verkeersknelpunten in het gebied Zierendeweg/Achtienkavels/Zevenhovenseweg. Voor de inventarisatie van knelpunten gaan wij met een brede groep van bewoners en belanghebbenden in gesprek. Uiteindelijk volgt een meerjaren investeringsprogramma op basis van verkeersveilig effect en kosten. Wij verwachten dit plan medio 2020 af te ronden.

Aanwijsbare knelpunten voor voetgangers en fietsers moeten de komende jaren worden opgelost. Uiteindelijk moet dat leiden tot minder ongevallen met deze kwetsbare verkeersdeelnemers. Een van die knelpunten, die wij in 2020 in samenspraak met de provincie willen oplossen, is het verbeteren van de fietsoversteekplaats bij de Papenbrug.

Bij verkeersveiligheid speelt het gedrag van de weggebruiker een grote rol. Het nemen van alleen fysieke maatregelen is meestal niet voldoende. Wij willen daarom met gerichte verkeerseducatie ook inspelen op het gedrag van de weggebruiker.

Omdat het aantal dodelijke slachtoffers in het verkeer sinds jaren weer is toegenomen, start het Regionaal Ondersteuningsbureau Verkeersveiligheid (Zuid-Holland) met de campagne 'maak een punt van nul verkeersslachtoffers'. In samenhang met deze campagne willen wij aansluiten bij landelijke en regionale activiteiten.

Ecologisch groenbeheer

Wat willen wij bereiken?

- Het beheer van het openbaar groen levert een bijdrage aan de instandhouding van de biodiversiteit.
- Potentiële locaties in de openbare ruimte worden benut voor de realisatie van een meer ecologisch openbaar groen.

Met het groenbeheer zetten wij in op een meer natuurlijk openbaar groen ter ondersteuning van het Groene Hart karakter van de gemeente en de biodiversiteit (Colour for Green). Nieuw aan te leggen openbaar groen zal de komende jaren kenmerken door meer kleur en geur en groen dat aantrekkelijk is voor vogels, insecten, etc. Op basis van een inventarisatie in 2019 zijn wij gestart met de aanleg van bloeiende bermen, natuurlijke kruidenrijke oevers en vlinderydilles. Daar gaan wij de komende jaren mee door.

Onze bermen worden vanaf 2019 meer ecologisch beheerd, waarbij het gewas wordt gemaaid en afgevoerd. Bermen moeten hierdoor kruidenrijker worden en interessanter voor insecten. De komende jaren willen we het beheer op basis van ervaring en monitoring verder optimaliseren.

Meer spelen, meer bewegen

Wat willen we bereiken?

- Speelplekken op wijkniveau zijn avontuurlijk en uitdagend.
- Kinderen vinden het weer leuk om in hun buurt buiten te spelen.

Wij vinden het belangrijk dat onze kinderen meer buiten spelen. Het is goed voor de gezondheid in het algemeen, de motoriek en voor de sociale vorming. Veel van de speelvoorzieningen zijn echter voor de wat oudere kinderen onvoldoende interessant om ze te motiveren buiten te gaan spelen. De komende jaren willen wij bij het vervangen van speeltoestellen en de inrichting en herinrichting van het openbaar groen en speelplaatsen meer uitdagende en avontuurlijke speelruimte en -plaatsen realiseren. Bij het ontwerpen van nieuwe speelplekken betrekken we de kinderen uit de buurt.

2.2.2 Thema Milieu

Klimaatadaptatie

Wat willen we bereiken?

- Volledig klimaatadaptief handelen vanaf 2020.

Steeds meer krijgen we te maken met kortstondige hevige neerslag en langere periodes van droogte. Deze klimaatsverandering heeft een grote invloed op onze leefomgeving.

In de samenwerking met Holland Rijnland zijn in 2018 de eerste besluiten genomen naar aanleiding van het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (klimaatbestendige planontwikkeling). Een vervolg op de besluitvorming was een verdere inventarisatie van de stand van zaken in de regio en het uitwerken van het vervolgtraject voor de eerste drie stappen van het Deltaplan: de (regionale) stresstesten, de te voeren risicodialogen en een uitvoeringsagenda. Als gemeente moeten wij ervoor zorgen dat schade door hittestress, wateroverlast, droogte en overstromingen zo min mogelijk toeneemt door daarmee rekening te houden bij de aanleg van nieuwe woonwijken, het herinrichten van de openbare ruimte. In 2019 hebben wij in samenwerking met het Hoogheemraadschap van Rijnland de stresstesten uitgevoerd, als basis om te komen tot een maatregelenplan in 2020. Dit maatregelenplan omvat de acties die nodig zijn om als gemeente klimaatadaptief te handelen.

In 2019 zijn wij eveneens gestart met het Basis Rioleringsplan (BRP). Het BRP is een hydraulische doorrekening van ons rioolstelsel. Door in het BRP rekening te houden met hevige neerslag krijgen wij de knelpunten in beeld. Maatregelen hiervoor, zoals het vergroten van de capaciteit en het afkoppelen van hemelwater nemen wij, naast het reguliere onderhoud, mee in de herziening van het Gemeentelijke RioleringsPlan (GRP).

Duurzaam afvalbeleid

Wat willen we bereiken?

- Een duurzame afvalinzameling met draagvlak onder onze inwoners.
- De hoeveelheid restafval per inwoner is honderd kilogram of minder.
- Het percentage hergebruik van afvalstoffen bedraagt vijfenzeventig procent of meer.

Na het besluit over de invoering van de nieuwe inzamelmethodiek Afval Scheiden Loont in april 2019 is een uitvoerig implementatietraject doorlopen, waarin wij ruim hebben ingezet op communicatie en met waar nodig maatwerkoplossingen, ten behoeve van een zo groot mogelijk draagvlak. Per 1 januari 2020 wordt met het nieuwe inzamelsysteem, gebaseerd op diftar, gestart. Wij zijn ons er terdege van bewust dat wij ook in 2020 nauw in contact moeten blijven met onze inwoners ter ondersteuning en begeleiding. Daar waar nodig moeten wij wellicht bijsturen of extra flankerende maatregelen inzetten. Draagvlak is een van de belangrijkste sleutelfactoren om uiteindelijk de doelstellingen te behalen.

De komende jaren wordt door Cyclus de verwerking van GFT-afval, grof groenafval en oud papier opnieuw aanbesteed. De verwachting is dat de verwerkingskosten hoger zullen uitvallen. In de paragraaf 'lokale heffingen' wordt nader ingegaan op de kostenontwikkeling.

2.2.3 Financieel overzicht

Thema	Rekening	Begroting		Raming		
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Lasten						
<i>Milieu</i>	5.612	5.618	6.015	6.027	6.038	6.049
<i>Beheer openbare ruimte</i>	6.966	7.560	7.000	7.122	7.190	7.236
Totaal Lasten	12.578	13.178	13.015	13.149	13.228	13.285
Baten						
<i>Milieu</i>	-6.020	-6.173	-6.850	-6.871	-6.869	-6.871
<i>Beheer openbare ruimte</i>	-1.041	-895	-878	-878	-878	-878
Totaal Baten	-7.061	-7.068	-7.728	-7.749	-7.747	-7.749

Thema	Rekening	Begroting		Raming		
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Saldo						
<i>Milieu</i>	-407	-555	-835	-844	-831	-821
<i>Beheer openbare ruimte</i>	5.924	6.666	6.123	6.244	6.312	6.358
Totaal saldo van lasten en baten	5.517	6.111	5.288	5.400	5.481	5.537
Toevoeging Reserves	2.911	832	772	716	650	622
Onttrekking Reserves	-2.143	-588	-7	-62	-62	-62
Saldo mutaties Reserves	768	244	765	654	589	561
Geraamd resultaat	6.285	6.355	6.053	6.054	6.070	6.098

2.2.4 Financiële toelichting

P2 Ruimtelijk beheer	2020	2021	2022	2023
Vertrekpunt begroting 2020-2023	5.954	5.953	5.955	5.955
Algemene uitkering: verschil dec circ - meicirc	-	-	-	-
Algemene uitkering: taakmutaties/beleidskeuzes	-	-	-	-
Loonkostenontwikkeling	-90	-90	-90	-90
Inflatie baten en lasten	7	12	19	41
Verbonden partijen	-	-	-	-
Belastingen	-127	-127	-127	-127
Overige voorstellen incl. reservemutaties	98	26	18	-53
Mutaties n.a.v. kostenverdeelstaat	247	247	247	261
Mutaties n.a.v. bijstelling kapitaallasten	-37	34	49	112
Mutaties n.a.v. bijstelling voorzieningen	-	-	-	-
Totaal saldo	6.053	6.054	6.070	6.098

Toelichting op hoofdlijnen:

Loonkostenontwikkeling: - € 90.000

Dit betreft een omzetting van het budget openbaar groen t.b.v. personeel (van inhuur naar eigen personeel)

Inflatie baten en lasten: € 7.000

Voor de indexering van baten en lasten is uitgegaan van de stelregel: baten worden altijd geïndexeerd, lasten worden geïndexeerd wanneer daar uitdrukkelijk reden toe is.

Het gaat hier hoofdzakelijk om de indexatie van de kosten voor de Omgevingsdienst West-Holland.

Daarnaast betreft het de verhoging van 1,5% huren en opbrengsten vastgoed.

Belastingen: - € 127.000

Door areaaluitbreiding bij afval en riool worden er hogere belastinginkomsten verwacht. Dat is overeenkomstig de actuele raming aangeleverd door SVHW.

Overige voorstellen incl. reserve mutaties: € 98.000

Overige voorstellen: € 42.000

Dit betreft de extra kosten voor het ecologisch beheer van waterpartijen en bermen, uitbreiding van het areaal openbaar groen, storting in de voorziening vanwege de kostendekkendheid van het riool.

Ook vindt de realisatie van de rotonde in Ter Aar een jaar later plaats, waardoor de kapitaallasten een jaar later pas beginnen.

Mutaties reserves: € 56.200

Totaal wordt een bedrag van € 6.200 gemuteerd in de reserve herwaardering investeringen met Maatschappelijk Nut, ten laste van de producten (wegen, kunstwerken, openbare verlichting, waterpartijen en recreatie), als gevolg van de actualisatie van de kapitaallasten.

Er wordt een bedrag van € 50.000 minder onttrokken aan de reserve kapitaallasten rotonde Ter Aar als gevolg van het opschuiven van de investering.

Mutaties n.a.v. kostenverdeelstaat: € 247.000

Door middel van de kostenverdeelstaat worden organisatiekosten toegerekend aan de verschillende producten waaruit de programma's bestaan.

Mutaties n.a.v. bijstelling kapitaallasten: - € 37.000

De kapitaallasten voor de investeringen zijn geactualiseerd op basis van de uitkomsten bij de jaarrekening 2018 en de toekomstige investeringen.

2.3 Sociaal domein

In het programma bevinden zich de volgende thema's:

- Zorg en Leefstijl
- Werk en Inkomen
- Vrije tijd en Cultuur
- Onderwijs en Ontwikkeling

Beoogde maatschappelijke effecten

Iedere inwoner van Nieuwkoop kan op een goede manier zo zelfstandig mogelijk wonen en leven. Meedoen is het uitgangspunt. Of het nu gaat om Werk en Inkomen, sociale participatie of andere onderdelen van het sociaal domein. Om dit te bereiken is ook verbinding met andere beleidsterreinen zoals wonen en ontwikkelen van de omgevingsvisie van belang. Mensen staan niet aan de kant. Iedereen kan meedoen. Dit versterkt de veerkracht en zelfregie van inwoners en daarmee de zelfredzaamheid. Voor iedere inwoner van onze gemeente is een passend aanbod van activiteiten, ondersteuning en zorg beschikbaar die gezondheid en welzijn verhogen, bijdragen aan zingeving, de mogelijkheid bieden vaardigheden te ontwikkelen en die leiden tot contact met dorpsgenoten. Jeugdigen groeien gezond en veilig op. Ze ontwikkelen hun talenten en kunnen zo, nu en later, naar vermogen deelnemen en bijdragen aan de maatschappij. Maatschappelijke ondersteuning, jeugdhulp en ondersteuning bij werk en inkomen zijn verbonden, vindbaar en beschikbaar. Nieuwkoop is een krachtige samenleving. Het komende jaar zetten we vooral in op aanbesteding en inrichting van het zorglandschap.

We hebben de ambitie om te komen tot wat meer concrete doelstellingen. Daar hebben we op onderdelen een voorzet voor gedaan in deze programmabegroting. We beseffen ons dat dit (nog) niet altijd is gebaseerd op al vastgestelde beleidskaders van de raad. We gaan graag met de raad in gesprek om het programma sociaal domein meer concreet en meetbaar te maken.

Samenwerking verbonden partijen

Bijdrage aan de realisatie van de maatschappelijke effecten

- Gemeenschappelijke regeling Holland Rijnland met als doel het gezamenlijk werken aan maatschappelijke thema's, waaronder jeugdhulp en de decentralisatie van de maatschappelijke zorg.
- Gemeenschappelijke regeling Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden (RDOG), met als doel het samenwerken op onderwerpen en taken op het gebied van de openbare gezondheidszorg, jeugdgezondheidszorg, huiselijk geweld en kindermishandeling (Veilig Thuis), de ambulancedienst en de geneeskundige hulp bij ongevallen en rampen.
- Regiotaxi Holland Rijnland voor het collectief vraagafhankelijk taxivervoer (CVV) voor mensen die geen gebruik kunnen of willen maken van het reguliere OV. Toegankelijk voor iedereen. Mensen met een beperking kunnen via het Wmo loket een kortingspas krijgen zodat ze niet meer betalen dan het reguliere OV-tarief.
- Centrum Regeling Gemeente Alphen aan den Rijn, Gemeente Kaag en Braassem en Gemeente Nieuwkoop (Rijnvicus).
Om de regionale werkzaamheden op het gebied van de arbeidsinschakeling van de doelgroep(en) Participatiewet, inclusief de ondersteuning van de huidige WSW-medewerkers en inwoners die vallen onder Beschut Werken te kunnen waarborgen, is een Centrum Regeling Gemeente Alphen aan den Rijn, Gemeente Kaag en Braassem en Gemeente Nieuwkoop (Rijnvicus) opgericht.

2.3.1 Thema Zorg en leefstijl

Zorg en leefstijl

Wat willen we bereiken?

- Een inclusieve Nieuwkoopse samenleving waarin iedereen mee kan doen.
- Een zorglandschap dat past bij de zorg- en ondersteuningsvraag van onze inwoners.
- Adequate en passende zorg voor inwoners die dat nodig hebben waarbij de kosten beheersbaar blijven.
- Gemeentelijke regie en sturing op zorg en ondersteuning (versterking van integrale aanpak).
- Ontschotting van bestaande budgetten in het sociaal domein om een innovatieve aanpak van complexe problemen mogelijk te maken 'werken vanuit de oplossing'.
- Een effectieve preventieaanpak die de zorgvraag beperkt.
- Zorg is dichtbij en toegankelijk georganiseerd.

Wat willen we bereiken in 2020?

- We willen in 2020 de werkwijze van het team bemoeizorg verbeteren, zodat we zo veel als nodig mensen kunnen helpen.
- In het kader van preventieaanpak hebben we in 2020 een eerste start gemaakt met de implementatie van de maatregelen uit het gezondheidsbeleid.

Bemoeizorg

Bemoeizorg is de zorg voor mensen die zelf geen hulp willen of kunnen vragen maar die volgens anderen wel dringend hulp nodig hebben. Sinds dit jaar zijn we gestart met een bemoeizorgteam om deze casussen op te pakken. Dit team is een samenvoeging van het zorgnetwerk en het sociaal team. Hierin zitten uitvoerders van verschillende organisaties. Zij bespreken elke twee weken de casussen en beslissen wie casusregisseur wordt. Deze gaat vervolgens, eventueel met een collega, op pad om achter de voordeur te komen.

De casussen die in dit team behandeld worden zijn van de meest complexe categorie. Vaak gaat het om dreigende ontruiming, al dan niet in combinatie met verslaving of psychische problematiek.

Doelstelling van het bemoeizorgteam is om 70% van alle cliënten die aangemeld worden toe te leiden naar reguliere zorg.

Gezondheidsbeleid

Belangrijk onderdeel van versterken van preventie zijn de maatregelen uit het gezondheidsbeleid. In 2019 actualiseren we het lokaal gezondheidsbeleid. Anders dan voorgaande jaren zal dit beleid opgesplitst zijn in een algemeen gedeelte en een gedeelte per kern. Elke kern heeft namelijk een andere demografie, andere voorzieningen en andere behoeften. Professionals en inwoners bepalen samen de prioriteiten per kern. Het resultaat van deze gesprekken wordt een beleidsstuk waarin voor de gemeente als geheel de belangrijkste ambities worden geschetst en waarin per kern de prioriteiten zichtbaar worden. Voor deze prioriteiten worden concrete doelstellingen geformuleerd die gemakkelijk getoetst kunnen worden. We verwachten dat de nota eind 2019 gereed is. De gestelde prioriteiten per kern zullen dan worden uitgewerkt in concrete actieplannen die gezamenlijk met inwoners en professionals uitgevoerd worden. Het opstellen van de begroting komt te vroeg om al in te gaan op de concrete maatregelen en doelstellingen.

WVGZ

Op 1 januari 2020 treedt de Wet verplichte ggz (Wvvgz) in werking. De Wvvgz vervangt samen met de Wet Zorg en Dwang (Wzd) en de Wet forensische zorg de Wet bijzondere opnemings Psychiatrische Ziekenhuizen (BOPZ). In deze nieuwe wet ligt de nadruk op zorg terwijl bij de BOPZ de nadruk lag op opname. Binnen de Wvvgz zijn er twee verschillende mogelijkheden voor verplichte zorg: De crisismaatregel en de zorgmachtiging. Bij beide maatregelen heeft de gemeente verschillende verantwoordelijkheden: Bij de crisismaatregel is sprake van een acute situatie waarbij de desbetreffende persoon een gevaar voor zichzelf of een ander is. Bij een zorgmachtiging is verplichte

zorg wel noodzakelijk maar is de situatie niet acuut. De gemeente moet een 24 uren meldpunt inrichten waar inwoners en professionals hun zorgen kunnen melden. We hebben er voor gekozen om dit in eerste instantie te beleggen bij de GGD. Daarnaast wordt de GGD gevraagd advies te geven aan de burgemeester over het al dan niet opleggen van een zorgmachtiging of crisismaatregel.

Momenteel biedt de GGD deze mogelijkheid al binnen kantooruren via het meldpunt zorg & overlast. Er is door de bestuurders publieke gezondheid aangegeven dat er bij voorkeur geen nieuwe meldpunten worden ingericht. Ook voor inwoners is het prettig als er één nummer is waar zij naar kunnen bellen. Daarom stellen wij voor om de meldfunctie te beleggen bij het meldpunt zorg & overlast. Het is noodzakelijk om een verkennend onderzoek uit te voeren en te bepalen of het aannemelijk is dat sprake is van ernstig nadeel en een psychische stoornis. Beide punten zijn voorwaarden voor het aanvragen van een zorgmachtiging. Crisissituaties laten zich niet leiden door kantoor tijden. Piketdienst is noodzakelijk om betrokkenen 24/7 te kunnen horen en de burgemeester te adviseren over de te nemen beslissing. De RDOG heeft medewerkers in dienst die piketdienst en de juiste expertise hebben. Derhalve is het een efficiënte keuze om het horen en het doen van een verkennend onderzoek te beleggen bij de RDOG. De medewerkers van het meldpunt zorg & overlast werken al veel samen met onze lokale teams en kennen dus ook het lokale veld.

De bovengenoemde taken worden slechts voor 1 jaar bij de RDOG belegd. Er speelt een aantal ontwikkelingen die invloed kunnen hebben op de uitvoering van de Wvvgz, zoals het zorg- en veiligheidshuis en de decentralisatie maatschappelijke zorg. Zodra hier meer duidelijkheid over is wordt gekeken waar de uitvoering van de Wvvgz structureel belegd zal worden. Omdat de taken van de Wvvgz slechts tijdelijk worden belegd bij de RDOG is gekozen voor bekostiging door een subsidie. De subsidie voor Nieuwkoop bedraagt € 18.470,00. Het Rijk heeft de gemeente Nieuwkoop € 31.891,00 beschikbaar gesteld voor de Wvvgz. Dit is voldoende voor de subsidie aan de RDOG. De overige middelen zullen gebruikt worden voor de meerkosten voor het aanpassen van de applicatie voor het aanvragen van de crisismaatregel en zorgmachtiging (Khonraad) en voor lokale afstemming.

Jeugdhulp

Wat willen we bereiken?

- Onze jeugd groeit gezond en veilig op en gezinnen krijgen adequate ondersteuning wanneer dit nodig is.
- Doelmatige inkoop en organisatie van jeugdhulp voor onze gemeente en de regio.
- Regionaal wat moet, lokaal wat kan.
- Betere aansluiting in de overgang van jeugd- op volwassenenzorg.
- Er vallen geen jongeren met een hulpvraag tussen wal en schip.
- Versterken van het werken volgens het principe een gezin, een plan, een regisseur.
- Beheersbare kosten van jeugdhulp door versterking van de preventie.

Wat willen we bereiken in 2020?

- We willen in 2020 effectief en doelmatig vormgegeven jeugdhulp ingekocht hebben.
- We willen goede en beschikbare jeugdhulp in 2020.

In deze raads- en collegeperiode moeten door de aflopende contracten en de verschuivingen binnen de regio belangrijke keuzes worden gemaakt binnen het sociaal domein. Inzet op preventie; de zorg minder ingewikkeld maken; het versnellen van de transformatie; en het bieden van adequate/passende zorg waarbij de kosten beheersbaar blijven hebben we gedefinieerd als uitgangspunt. De jeugdhulpcontracten lopen per 2021 af. In 2019 hebben we verschillende inkoopmodellen verkend. Uitkomst van die verkenning is dat het model dat in de Rijnstreek wordt gehanteerd het beste aansluit bij onze uitgangspunten. Daarbij komt dat we de ambitie hebben om ons als sterke jeugdzorg regio te ontwikkelen en daartoe met de Rijnstreekgemeenten op termijn

samen de jeugdhulp aan te besteden. Dat kan nu nog niet omdat de contracten niet gelijk lopen. Concreet doel voor 2020 is de jeugdhulp voor 2021 en verdere jaren ingekocht en ingeregeld te hebben.

Dat maakt ook dat 2020 een overgangsjaar is, waarbij we ook aandacht moeten hebben voor de jeugdhulp die in 2020 wordt geleverd. In 2019 zien we dat het al lastig is om bijvoorbeeld het JGT bemenst te hebben door verloop en zwangerschap en dergelijke. In een overgangsjaar is er een nog groter risico op verloop van personeel. Met de coöperatie JGT en eventueel de nieuwe aanbieder(s) houden we de continuïteit van de hulpverlening goed in de gaten.

Financiële risico's jeugdhulp

Nieuwkoop geeft fors meer uit aan jeugdhulp dan dat het financiële middelen krijgt van het Rijk. Het lopende onderzoek naar de verdeling van het jeugdhulpbudget door AEF kan daarom voor Nieuwkoop grote gevolgen hebben. Via de meicirculaire heeft het Rijk vooral incidenteel meer geld toegevoegd voor de jeugdhulp. We verwachten dat er besparingen mogelijk zijn door het anders inkopen van de jeugdhulp en dat we in het meerjarenperspectief wel uit kunnen komen met de beschikbare budgetten. Maar weten doen we dat pas na de aanbesteding medio 2020.

Zowel de uitkomst van het genoemde lopende onderzoek door AEF als de mate waarin besparing van kosten realiseerbaar is, geeft met name 2022 en 2023 grote onzekerheid. We vinden het noodzakelijk een stelpost op te nemen van € 300.000 voor 2022 en voor 2023. De dekking hiervoor wordt gevonden de daarvoor ook bestemde reserve Sociaal Domein. Bij het opstellen van de begroting voor 2021 verwachten wij dat er meer zekerheid is ten aanzien van de ontwikkeling van de kosten van jeugdhulp en de bijdrage van het rijk daarbij.

Wmo

Wat willen we bereiken?

- Ondersteuning zodat mensen zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunnen blijven wonen.
- Toegankelijke maatschappelijke ondersteuning voor inwoners die dat nodig hebben, in de buurt georganiseerd.
- Het beheersbaar houden van de kosten voor maatschappelijke ondersteuning.

Wat willen we bereiken in 2020?

- We willen in 2020 de Wmo ingekocht hebben.
- We willen goede en beschikbare Wmo hulp in 2020.

Ook voor de Wmo geldt dat deze in 2020 opnieuw aanbesteed wordt. Op dit moment onderzoeken we welke taken in samenhang moeten worden aanbesteed om een zo integraal en ontschot mogelijk hulpaanbod te hebben. Bijvoorbeeld onderzoeken we het samenvoegen van de contractering van maatschappelijk werk en de opdracht Wmo sociale participatie. We werken in dit traject nauw samen met de gemeenten Alphen aan den Rijn en Kaag en Braassem. Uitgangspunt is wel dat we eigen keuzes maken die aansluiten bij de Nieuwkoopse vraag en behoefte.

Zorg en wonen

Wat willen we bereiken?

- Iedereen kan in onze dorpen wonen in een woning die past bij zijn of haar (zorg)behoefte.
- Geen inwoner van onze gemeente slaapt op straat omdat er geen voorziening is om mensen te helpen.

Wat willen we bereiken in 2020?

- Begin 2020 hebben we een plan om ouderen te bezoeken waarbij we streven naar een combinatie met de wooncoach van de Woningbouwcoöperaties. In 2020 geven we ook al uitvoering aan dit plan.

Wij zijn gestart met het onderzoeken van het combineren van de welzijnshuisbezoeken met de functie wooncoach. Eenzaamheid is een landelijk speerpunt, maar we krijgen ook signalen dat hier lokale zorgen zijn. We richten ons daarbij op woonvraagstukken voor senioren, eenzaamheid, verborgen armoede en veiligheid in en rondom het huis. We kijken daarbij nadrukkelijk naar samenwerking met de woningcoöperaties om met de wooncoachfunctie te verbinden.

Daarnaast verkennen we plekken voor het huisvesten van bijzondere doelgroepen. We zijn tevreden over de begeleiding die de Binnenvest biedt bij de opvang in de units in Zevenhoven. Mensen die dakloos (dreigen) te worden kunnen daar worden opgevangen en begeleid. We zoeken nog naar plekken om bijzondere doelgroepen op te vangen conform het binnen de Rijnstreek opgestelde uitvoeringsprogramma 'Blijf in de buurt'.

2.3.2 Thema Werk en inkomen

Goede uitvoering van de Participatiewet

Wat willen we bereiken

- De uitstroom uit de Participatiewet is gelijk of hoger dan de gemiddelde uitstroom bij vergelijkbare gemeenten in het betreffende jaar.
- De klanttevredenheid van Nieuwkoopse werkgevers over het Werkgeversservicepunt wordt vanaf 2020 jaarlijks gemeten en wordt als goed ervaren.
- Jaarlijks wordt tenminste de wettelijke taakstelling voor beschut werk gerealiseerd.

De uitvoering van de Participatiewet is opgedragen aan de gemeente Alphen aan den Rijn. Hiervoor is een dienstverleningsovereenkomst (dvo) opgesteld waar prestatie-indicatoren aan zijn verbonden. De gemeente Alphen aan de Rijn rapporteert aan het college over de voortgang. Een belangrijke indicator is het aantal inwoners dat afhankelijk is van een bijstandsuitkering. We streven dit aantal onder de 200 te laten dalen. Omdat er sprake is van veel niet direct beïnvloedbare factoren is voor de raming van de uitvoeringskosten uitgegaan van 220 personen en de kosten van uitkeringen zijn gebaseerd op de uitgaven van de voorgaande jaren. Onderdeel van de dvo is de re-integratie naar werk voor inwoners met een Participatiewet uitkering. Rijnvicus biedt hiervoor onder andere een diagnose programma, trainingen en werkervaringsplaatsen aan.

Ook het Werkgeversservicepunt maakt onderdeel uit van Rijnvicus. Het werkgeversservicepunt brengt de vraag van werkgevers en het personeelsaanbod vanuit de Participatiewet bij elkaar. Als betaalde arbeid (nog) niet mogelijk is, wordt maatschappelijke ondersteuning aangeboden via Tom in de Buurt. Vaak is dit een verplicht traject.

Activerend minimabeleid

Wat willen we bereiken:

- Inwoners, kinderen en volwassenen met een laag inkomen kunnen maatschappelijke participeren.
- Het aantal huishoudens dat gebruik maakt van een voorziening van de Stichting Leergeld stijgt jaarlijks met 10%.
- Aanbod voor jongeren en ouderen om goed met geld te leren omgaan.

Ook de schulddienstverlening en alle financiële voorzieningen voor mensen met een laag inkomen, zijn onderdeel van de dvo met Alphen aan den Rijn. Er zijn speciale voorzieningen om de deelname aan sport en cultuur voor inwoners met een laag inkomen te stimuleren.

Statushouders zijn economisch zelfstandig en maken deel uit van de Nieuwkoopse samenleving

Wat willen we bereiken:

- De huisvestingstaakstelling van statushouders is behaald.
- Statushouders integreren in de Nieuwkoopse samenleving, volgen onderwijs, hebben een betaalde baan en zijn maatschappelijke betrokken.
- 50% van de statushouders is drie jaar na plaatsing in de gemeente Nieuwkoop niet meer afhankelijk van een bijstandsuitkering.
- De gemeente Nieuwkoop is in 2021 klaar voor de nieuwe Wet Inburgering.

De begeleiding van statushouders wordt tot en met 2020 gedaan door een team van de gemeente Nieuwkoop. In 2020 bereiden wij ons voor op de nieuwe Wet Inburgering en de daarmee veranderde rol van de gemeente bij de inburgering. In 2020 wordt een pilot gedraaid waarin zoveel mogelijk wordt gewerkt volgens de nieuwe Wet Inburgering. De pilot is gericht op het combineren van het inburgeringsonderwijs met werk. Nieuwe statushouders volgen een programma waar zij werknemersvaardigheden aanleren en leren over de Nederlandse maatschappij.

2.3.3 Thema Vrije tijd en cultuur

Leefbare kernen

Wat willen we bereiken?

- Gezonde en toekomstbestendige verenigingen en stichtingen.
- Multifunctioneel en maatschappelijke gebruik van accommodaties.

In de gemeente Nieuwkoop leveren de verenigingen een grote bijdrage aan de leefbaarheid in de dorpen. Zij zorgen voor ontmoeten, activiteiten en saamhorigheid. Daarom is het van belang dat de verenigingen en stichtingen gezond blijven om zo hun bijdrage te kunnen leveren aan de Nieuwkoopse samenleving. Inzetten op toekomstbestendige verenigingen is dan ook een van de speerpunten in de nieuwe visie op sport en bewegen. Daarin wordt ook bepaald op welke wijze de sportaccommodaties een bijdrage leveren aan de leefbaarheid van de gemeente, bijvoorbeeld door de accommodaties een bredere maatschappelijke rol te geven.

Een gezonde leefstijl

Wat willen we bereiken?

- Een gedragen visie op sport en bewegen opleveren, waarin duidelijk is wat we willen bereiken.
- Een lokaal sportakkoord, ondertekend door beweegpartners, waarin duidelijk is wat we de komende jaren gaan doen.
- Professionalisering van het beweegaanbod, onder andere door een duurzame inzet van buurtsportcoaches.

De uitdagingen op het gebied van zorg en gezondheid zullen in de toekomst toenemen. Omdat een gezonde leefstijl bijdraagt aan een goed leven in Nieuwkoop, bekijken we hoe bewegen daar een belangrijke bijdrage aan kan leveren. Een belangrijke rol daarin is weggelegd voor buurtsportcoaches, sportverenigingen, maar ook andere sportaanbieders uit de gemeente. Met alle partners zetten we in op het professionaliseren van het beweegaanbod.

Met een nieuwe visie op sport en bewegen, opgesteld samen met de Nieuwkoopse sportaanbieders, zetten we in op leefbare kernen en een gezonde leefstijl. Een Nieuwkoopse sportakkoord geeft daar handen en voeten aan. Het akkoord en de visie zijn geïnspireerd op het Nationaal Sportakkoord, waarin de volgende vier thema's aan bod komen:

- Inclusief sporten en bewegen (iedereen doet mee)
- Duurzame sportinfrastructuur
- Van jongs af aan vaardig in bewegen

- Vitale sportaanbieders

Per thema worden concrete doelstellingen en acties opgesteld, waarmee we vanaf 2020 aan de slag gaan.

2.3.4 Thema Onderwijs en ontwikkeling

Ondersteunen bij opgroeien

Wat willen we bereiken?

- Optimale ontwikkelkansen voor kinderen.
- Goede afstemming tussen zorg en onderwijs.

Wij willen dat kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen. Dit doen we onder andere door het vernieuwde VVE-beleid uit te voeren samen met de kinderopvang, het onderwijs en het Centrum voor Jeugd en Gezin. Het VVE-beleid heeft als doel om kinderen zonder achterstand in groep 3 te laten starten. Eind 2019 wordt VVE-beleid aan de raad aangeboden.

We gaan eind 2019, begin 2020 het aanvalsplan laaggeletterdheid doorontwikkelen. Hiervoor zullen we afstemming zoeken in de regio samen met onder andere Stichting Lezen en Schrijven, gemeente Alphen aan den Rijn, Tom in de Buurt, bibliotheek Rijn en Venen en de taalscholen.

Toekomstbestendig onderwijs vinden wij belangrijk. Wij ondersteunen de schoolbesturen hierin. Wij zijn met het primair en voortgezet onderwijs in gesprek over de dalende leerlingenaantallen en toenemende werkdruk. Verder zetten we in op het versterken van de samenwerking tussen jeugdhulp en passend onderwijs. Hierover stemmen we af met onze lokale onderwijs partners, maar wordt er op andere onderwerpen ook regionaal afgestemd.

We streven naar 0 thuiszitters. Een thuiszitter is een ingeschreven leerplichtige of kwalificatieplichtige jongere die langer dan 4 weken ongeoorloofd verzuimt (langdurig relatief verzuim). In het schooljaar 2017-2018 hadden we in de gemeente 1 thuiszitter. Wij willen het vroegtijdig schoolverlaters (VSV) percentage van 1,49% (schooljaar 2017-2018) verlagen naar 1% in 2020. Het landelijk VSV percentage is 1,89%. Een VSV is een jongere tussen de 18 en 23 jaar die het onderwijs heeft verlaten zonder een startkwalificatie te behalen. Een startkwalificatie is een diploma op minimaal havo-, vwo-niveau, een diploma op mbo-2 niveau of hoger.

Onderwijshuisvesting

Wat willen we bereiken?

- De integrale kindcentra ondersteunen het gezond opgroeien.
- (Financieel) gezonde en duurzame (onderwijs)accommodaties.

De aankomende jaren worden meerdere Integrale Kindcentra (IKC's) ontwikkeld, waarin wordt samengewerkt tussen onderwijs, kinderopvang, zorg en andere maatschappelijke organisaties. De nieuw te bouwen accommodaties van deze IKC's ondersteunen en stimuleren het integraal samenwerken in de kernen op het gebied van onderwijs, opvoeding, opvang, ontwikkeling, ontmoeting en ontspanning.

Bij de realisatie van IKC's worden de kern, omwonenden en maatschappelijke partners betrokken. De bouw van IKC Ter Aar en IKC Zevenhoven start in 2020. Vanaf 2020 wordt gestart met de locatiestudies van IKC Nieuwveen en Langeraar.

Op basis van de aanbestedingen van de eerste twee IKC's zullen we in 2020 het financiële kader en de planning van het strategisch plan onderwijs herijken. Het Ashram College wordt inmiddels gerealiseerd in eigen beheer door het schoolbestuur en wordt in 2020 geopend.

Om de IKC's en schoolgebouwen zo integraal en eenduidig mogelijk te beheren en exploiteren richten de gemeente en de schoolbesturen een beheerstichting op. Multifunctioneel gebruik van de accommodaties kan zorgen voor een optimale bezetting en bijdragen aan een sluitende exploitatie van de accommodaties.

Financiële risico's rond IKC's

In het strategisch plan onderwijs en huisvesting zijn de ambities voor de bouw van nieuwe schoolgebouwen vastgelegd. In een markt met stijgende bouwkosten blijft het noodzakelijk om kritisch te zijn op de ontwerp- en inrichtingskeuzes. Eind 2019 verwachten we de eerste resultaten van de aanbestedingen van de IKC's Ter Aar en Zevenhoven. Naast het financiële risico van de aanbesteding zijn ook de kosten van het beheer en exploitatie van de IKC's een risico. De nieuw te bouwen accommodaties van deze IKC's ondersteunen en stimuleren het integraal samenwerken in de kernen op het gebied van onderwijs, opvoeding, opvang, ontwikkeling, ontmoeting en ontspanning. Een IKC is niet alleen van het onderwijs, een deel heeft een algemeen maatschappelijke functie. Dit legt ook een druk op de gemeente om met het onderwijs tot goede beheersafspraken te komen.

2.3.5 Financieel overzicht

Thema	Rekening	Begroting		Raming		
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Lasten						
<i>Zorg en leefstijl</i>	6.560	8.036	7.915	8.132	8.211	8.213
<i>Werk en inkomen</i>	5.725	5.590	5.611	5.513	5.527	5.541
<i>Vrije tijd en cultuur</i>	2.619	2.141	2.039	2.039	2.039	2.054
<i>Onderwijs en ontwikkeling</i>	6.351	7.530	7.722	7.862	7.418	7.857
<i>Vastgoed Sociaal domein</i>	2.030	2.170	2.494	2.484	2.981	2.943
Totaal Lasten	23.285	25.467	25.781	26.030	26.176	26.608

Baten						
<i>Zorg en leefstijl</i>	-210	-320	-168	-168	-168	-168
<i>Werk en inkomen</i>	-3.719	-3.464	-3.492	-3.492	-3.492	-3.492
<i>Vrije tijd en cultuur</i>	-578	-578	-670	-670	-670	-670
<i>Onderwijs en ontwikkeling</i>	-77	-210	-210	-210	-210	-210
<i>Vastgoed Sociaal domein</i>	-617	-655	-590	-590	-691	-691
Totaal Baten	-5.201	-5.227	-5.130	-5.130	-5.231	-5.231

Thema	Rekening	Begroting		Raming		
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Saldo						
<i>Zorg en leefstijl</i>	6.350	7.716	7.747	7.964	8.043	8.045
<i>Werk en inkomen</i>	2.006	2.126	2.119	2.021	2.035	2.049
<i>Vrije tijd en cultuur</i>	2.041	1.563	1.369	1.369	1.369	1.384
<i>Onderwijs en ontwikkeling</i>	6.274	7.320	7.512	7.653	7.208	7.647
<i>Vastgoed Sociaal domein</i>	1.413	1.516	1.904	1.895	2.290	2.252
Totaal saldo van lasten en baten	18.084	20.241	20.651	20.902	20.945	21.377
Toevoeging Reserves	1.590	171	-	-	-	-
Onttrekking Reserves	-1.930	-1.008	-617	-703	-569	-531
Saldo mutaties Reserves	-340	-837	-617	-703	-569	-531
Geraamd resultaat	17.744	19.404	20.035	20.199	20.376	20.846

2.3.6 Financiële toelichting

P3 Sociaal domein	2020	2021	2022	2023
Vertrekpunt begroting 2020-2023	19.371	19.351	20.255	20.308
Algemene uitkering: verschil dec circ - mei circ	-	-	-	-
Algemene uitkering: taakmutaties/beleidskeuzes	563	701	392	397
Loonkostenontwikkeling	21	21	21	21
Inflatie baten en lasten	-12	-12	-12	-12
Verbonden partijen	124	97	97	97
Belastingen	-	-	-	-
Overige voorstellen incl. reservemutaties	-51	-7	-471	-21
Mutaties n.a.v. kostenverdeelstaat	57	57	57	57
Mutaties n.a.v. bijstelling kapitaallasten	-32	-0	46	8
Mutaties n.a.v. bijstelling voorzieningen	-6	-7	-7	-7
Totaal saldo	20.035	20.200	20.376	20.847

Toelichting op hoofdlijnen

Algemene uitkering: taakmutaties/beleidskeuzes: € 563.000

Dit betreft de vertaling van de meicirculaire naar de gemeentelijke begroting. Meer hierover is te lezen in de bijlage bij deze begroting over de meicirculaire.

Loonkostenontwikkeling: € 21.000

In hoofdstuk 1.3 Financiële ontwikkelingen wordt onder 'loonontwikkeling' aangegeven dat de personeelskosten over de hele linie toenemen.

Indexering lasten en baten: - € 12.000

Voor de indexering van baten en lasten is uitgegaan van de stelregel: baten worden altijd geïndexeerd, lasten worden geïndexeerd wanneer daar uitdrukkelijk reden toe is. De huren en opbrengsten in het kader van gemeentelijk vastgoed zijn met 1,5% verhoogd.

Verbonden partijen: € 124.000

De begrotingen van de verbonden partijen zijn in de raad behandeld. De financiële kaderstelling en gemeenschappelijke regelingen Hollands-Midden voor begrotingen 2020 bedraagt de toegestane prijsindicatie 3,20% voor beloning werknemers en 1,50% voor netto materieel ten opzichte van 2019. De kosten voor de RDOG nemen toe met € 124.000.

Overige voorstellen incl. reservemutaties: - € 51.000

Overige voorstellen: € 311.000

Dit heeft met name te maken met de volgende mutaties:

Een aframing van het budget voor trainingsfaciliteit LVB groep in 2020. Deze wordt betrokken bij het contracteren van zorg en welzijn per 2021;

Een ophoging van de budgetten voor vastgoed sociaal domein op basis van ervaringscijfers 2018 en rekening houdend met het nieuwe IKC Ter Aar;

De structurele budgetsubsidie van de bibliotheek Rijn en Venen wordt met € 25.000 verhoogd. Dit is bestemd voor het begeleiden van vrijwilligers.

Mutaties reserves: -€ 361.000

Er vindt een verlaging van de storting in de reserve onderwijshuisvesting plaats van € 98.000.

Aan de reserve egalisatie reserve sociaal domein wordt een bedrag van € 258.000 onttrokken voor jeugdhulp. Daarnaast is er nog een onttrekking van € 5.000 uit de reserve monumentenzorg.

Mutaties n.a.v. kostenverdeelstaat: € 57.000

Door middel van de kostenverdeelstaat worden organisatiekosten toegerekend aan de verschillende producten waaruit de programma's bestaan.

Mutaties n.a.v. bijstelling kapitaallasten: - € 32.000

De kapitaallasten voor de investeringen zijn geactualiseerd op basis van de uitkomsten bij de jaarrekening 2018 en de toekomstige investeringen.

Mutaties n.a.v. bijstelling voorzieningen: - € 6.000

De onttrekking aan de voorzieningen voor programma 3 betreft de tijdelijke huisvesting.

2.4 Bestuur en dienstverlening

Dit programma bestaat uit de volgende thema's:

- Publiekszaken
- Bestuur
- Openbare Orde en Veiligheid

Beoogde maatschappelijke effecten

Een gemeente, die op een eenvoudige en toegankelijke wijze haar inwoners, bedrijven en verenigingen/instellingen de producten en diensten verstrekt. Verder zijn we een gemeente die haar inwoners faciliteert bij het werken naar een actieve, veilige en saamhorige samenleving.

Samenwerking verbonden partijen

Bijdrage aan de realisatie van de maatschappelijke effecten:

- **Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)**
Alle gemeenten in Nederland zijn lid van de VNG. De VNG vertegenwoordigt en behartigt de belangen van de gemeenten bij het Rijk en andere overheden. Ook treedt de VNG op als onderhandelaar in de CAO voor gemeenten. Daarnaast is de VNG een samenwerkingsplatform op het gebied van bedrijfsvoering (met name ICT).
Alle Zuid-Hollandse gemeenten zijn ook lid van de Vereniging van Zuid Hollandse Gemeenten (VZHG). De vereniging behartigt de belangen van de gemeenten met name in de richting van de provincie en informeert de gemeenten over vraagstukken die in de provincie spelen. De VZHG is ook de provinciale afdeling van de VNG en wisselt informatie uit over standpunten in de commissies van de VNG.
- **Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM)**
In het kader van de Wet Veiligheidsrisico en in het belang van de veiligheid van de inwoners van de gemeente Nieuwkoop werkt de gemeente op het gebied van de rampenbestrijding en crisisbeheersing samen met de andere gemeenten in Hollands Midden. Dit om de brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, gemeentelijke bevolkingszorg bij rampenbestrijding en crisisbeheersing binnen de veiligheidsregio doelmatig te organiseren.
In de Veiligheidsregio Hollands Midden bereiden politie, brandweer, GHOR en gemeenten zich samen met partners voor op risico's, rampen en crises.
Dit doen zij bijvoorbeeld door:
 - in een vroeg stadium mee te denken bij de aanleg van wegen en woonwijken;
 - door het opstellen van plannen om incidenten te bestrijden;
 - afspraken te maken met partners, zoals de waterschappen, drinkwaterbedrijven, defensie en reddingsbrigades
 - functionarissen op te leiden, te trainen en te oefenen, zodat zij voorbereid zijn op hun taak.
 In het kader van de Wet Veiligheidsrisico en in het belang van de veiligheid van de inwoners van de gemeente Nieuwkoop werkt de gemeente op het gebied van de rampenbestrijding en crisisbeheersing samen met de andere gemeenten in Hollands Midden. Dit om de brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, gemeentelijke bevolkingszorg bij rampenbestrijding en crisisbeheersing binnen de veiligheidsregio doelmatig te organiseren.

2.4.1 Thema Publiekszaken

Publiekszaken:

Wat willen we bereiken?

- Voor zowel inwoners, ondernemers als verenigingen willen we dat de dienstverlening goed is. Door gebruik te maken van nieuwe technieken en digitalisering neemt de beschikbaarheid en de toegankelijkheid van de dienstverlening toe.
- Voor degene die niet digivaardig of die laaggeletterd is, zorgen we dat de dienstverlening toegankelijk blijft door ondersteuning te organiseren.

- Als de situatie complex is blijft het persoonlijke gesprek de voorkeur hebben boven digitalisering.

De bereikbaarheid en de toegankelijkheid van alle informatie en diensten van de gemeente voor alle inwoners en bedrijven zijn belangrijk. De digitale dienstverlening neemt steeds meer in omvang toe en steeds meer inwoners weten deze weg te vinden. Het landelijke programma is voor onze gemeente daarin richtinggevend. We beseffen ook dat een deel van de inwoners niet in staat is om de digitale weg te volgen of om welke reden dan ook de voorkeur geeft aan persoonlijk of telefonisch contact. Ook voor deze groep willen de bereikbaarheid en toegankelijkheid goed invullen. Het werken op afspraak voor producten van Burgerzaken en andere diensten bevalt erg goed. Wij kunnen hierdoor beter plannen, ons goed voorbereiden en voor de burgers betekent het geen of zeer korte wachttijden.

Voor 2020 is de belangrijkste ontwikkeling op de achtergrond dat steeds meer aandacht moet worden geschonken aan de kwaliteit van de BRP (Basisregistratie Personen) en de procedures bij verstrekking van gegevens.

Het begrip 'loket' is meer en meer een synoniem voor (digitale) toegang tot bepaalde producten of diensten. Het Omgevingsloket richt zich op zoals de naam al zegt de 'omgeving' en heeft vooral betrekking op bouwen en verbouwen, maar ook kappen van beschermde bomen etc. In het komende jaar zullen we al veel aandacht gaan besteden aan de gevolgen van de nieuwe Omgevingswet (invoering verwacht 2021) voor het omgevingsloket.

De verenigingen weten het Verenigingsloket en de medewerkers achter dat loket steeds beter te vinden met vragen over evenementen, vergunningen, subsidies en andere vormen van ondersteuning. Wij zullen doorgaan met de ontwikkeling van de dienstverlening aan verenigingen door goede communicatie, het organiseren van bijeenkomsten (1 of 2 keer per jaar) en daar waar nodig in te spelen op actuele ontwikkelingen.

Het Ondernemersloket lijkt op dit moment nog minder zichtbaar dan het Verenigingsloket, maar als het gaat om de diensten zoals omgevingsvergunningen, evenementenvergunningen, gebruiksvergunningen weten ondernemers de weg naar publiekszaken goed te vinden. In het komende jaar willen we kijken op welke wijze we het casemanagement en het kunnen volgen van processen verder kunnen ontwikkelen. De landelijke ontwikkelingen in het kader van de invoering van de Omgevingswet zullen wij daarbij nadrukkelijk volgen. Naast specifieke aanvragen is er vanuit de verenigde ondernemers behoefte aan overleg. Dit overleg heeft veelal een politiek bestuurlijk karakter en wordt dan ook vormgegeven door de portefeuillehouder Economische Zaken.

2.4.2 Thema Bestuur

Beleidsdoelstellingen

Bestuur: Wat willen we bereiken?

- Uitgangspunt voor onze werkzaamheden is, dat we de kracht van de samenleving stimuleren, benutten en ondersteunen.
- Waar mogelijk en gewenst maken we als partners deel uit van netwerken in de samenleving en geven zo vorm en inhoud aan het begrip 'van buiten naar binnen' werken.

In 2020 verwachten we geen verkiezingen. In 2019 waren de verkiezingen voor Provincie, Waterschap en Europa. Alleen voor de Tweede Kamer zou sprake kunnen zijn van tussentijdse verkiezingen. Indien zich dat voordoet zullen we dat oppakken vanuit de afdeling Publiekszaken, maar in jaarplanning wordt hier geen rekening mee gehouden. Pas in 2021 (Tweede Kamer) en 2022 (Gemeenteraad) is weer sprake van geplande verkiezingen.

De gemeente Nieuwkoop is een actieve partner in de regio. We maken deel uit van het DB van Holland Rijnland en de RDOG. Dat in het belang van Nieuwkoop maar ook in het gezamenlijk belang van een sterke regio. We liggen echter ook aan de grens van het gebied. Samenwerking maar vooral contact met buurgemeenten buiten de regio vinden we belangrijk en daar besteden we ook aandacht aan. Dit ook in het besef dat voor Nieuwkoop heel belangrijke maatschappelijke en economische ontwikkelingen (Schiphol, Greenport Aalsmeer) zich daar afspelen.

Binnen onze gemeenten hechten wij aan het bestaan van onze dorpsraden. Deze zijn van en voor de dorpen en het is aan de dorpen om vorm en inhoud van deze dorpsraden te bepalen. Wij kennen nu zeven dorpsraden (verenigingen), die in 11 van de 13 kernen actief zijn. De Meije kent zijn eigen structuur ook vanwege de ligging in drie gemeenten en twee provincie. Voor de kern Nieuwkoop zijn we in 2019 gestart met de voorbereiding van dorpsraden of andere voor het (grotere) dorp Nieuwkoop passende vormen. Wij willen ten minste een keer per jaar bestuurlijk overleg met de dorpsraden en per dorp nemen we op hoofdlijnen de planning van de activiteiten vanuit de gemeente in het dorp door. In dit overleg kunnen ook wensen en plannen vanuit de dorpsraden worden ingebracht. Naast het Verenigingsloket is ook de Coördinator dorpsgericht werken beschikbaar voor overleg en advisering aan de dorpsraden. In het algemeen stellen wij vast dat dorpsraden steeds meer positie hebben en op vele niveaus vanuit de organisatie contacten bestaan.

Vernieuwing van vormen van participatie blijven actueel. Niet iedere mogelijk nieuwe vorm slaat ook aan en/of voldoet aan een behoefte. De nieuwe Omgevingswet is een instrument om ook goed te kijken naar de daarbij passende vormen van participatie. Los van de werkvorm gaat het altijd om vanuit een duidelijke omschrijving van het speelveld de kracht van de samenleving te benutten en ook bij tegengestelde belangen te blijven werken vanuit de dialoog.

2.4.3 Thema Openbare orde en veiligheid

Beleidsdoelstellingen

Wat willen we bereiken?

- Nieuwkoop is een gemeente waar iedereen zich veilig voelt en is.
- Wijken zijn ingericht met aandacht voor sociale veiligheid.
- Verbeterde veiligheid in en rondom het huis bij senioren.
- Gezond gedrag met betrekking tot alcohol en drugs.
- Nabijheid van politie, brandweer en ambulance.

Brandveiligheid

De brandveiligheid (preventief en repressief) is een verantwoordelijkheid van de regionale brandweer als onderdeel van de VRHM. De VRHM is in dit kader een heel belangrijke verbonden partij. In onze gemeente zijn drie teams actief, ieder vanuit de eigen kazerne. In nauwe samenwerking met de VRHM geven wij invulling aan onze verantwoordelijkheden in het kader van de calamiteitszorg. Door voldoende te oefenen en andere vormen van voorbereiding moet de gemeente en al haar partners zijn toegerust om adequaat op te treden bij een calamiteit.

Integrale veiligheid

Het handhavings- en veiligheidsbeleid is vastgesteld door de raad. In 2020 wordt er onder meer geïnvesteerd op:

- Voorlichting BOA-taken
- High impact crime
- Veiligheid in en om het huis (senioren)
- Verkeersveiligheid
- Mensenhandel
- Ondernijning
- Verslavingsproblematiek

Tijdens het vaststellen is door de raad geopperd dat er meer voorlichting moet komen o.b.v. de handhavingstaken van de toezichthouders/Boa's. Per periode zal over een topic worden geschreven om de burger duidelijk te maken wat de regel is. Hiermee kan er direct repressief worden opgetreden. Ook is vastgesteld dat de Boa's minimaal 120 boetes per volledig jaar moeten geschreven hebben. Hiermee waarborgen wij de acties communicatie met repressief optreden. De topics betreffen in hoofdlijn: hondenbeleid (opruim- en aanlijnplicht), parkeren, afval, (jeugd)overlast en alcoholgebruik.

De cijfers omtrent high impact crime (zoals inbraken, diefstal, vernielingen en overvallen) zijn verbeterd. Door een goede communicatie voor deze soorten criminaliteit is het opgevallen dat er meer bewustwording is bij de burger. Daarnaast is actieve handhaving een *must*. Om de veiligheid in Nieuwkoop te blijven waarborgen zal structureel ingezet worden op dit topic.

In de afgelopen periode is veel geïnvesteerd om burgers actief te betrekken bij politionele en gemeentelijke projecten. Er is een perceptie gevormd dat de senioren groep minder in beeld is. Daarom is in 2019 een onderzoek gedaan om te bezien hoe het gesteld is met de Nieuwkoopse senioren. Mede aan de hand van de uitkomsten werken en voeren wij het beleid in 2020 verder uit. Ook komt er weer een veiligheidsmonitor. Dit onderzoek is leeftijd breed en geënt op meer veiligheidsthema's. De uitkomsten, breed, zullen zodra bekend gedeeld worden.

Criminaliteitsonderzoeken worden in verschillende gremia behandeld. Een nieuw onderdeel is ondermijning. Via de ondermijningstafel Nieuwkoop, Kaag en Braassem worden deze zaken besproken.

Integrale controles, gezamenlijk met verschillende publieke partners (als politie, Omgevingsdienst, brandweer en Belastingdienst), zijn daarbij een onmisbaar instrument. Jaarlijks richten deze acties zich in het algemeen tot specifieke gebieden, waar bepaalde vormen van bedrijvigheid zijn of waren gevestigd, en waarvan het feitelijke gebruik niet precies (meer) duidelijk of zelfs volstrekt onbekend is. Doel van deze integrale controles is gebruiksvormen te reguleren of te handhaven, al naar gelang deze al dan niet verboden zijn. De gebiedskeuze wordt jaarlijks bestuurlijk afgestemd en gemaakt. Complementair daaraan vindt ook meer incidenteel en gericht onderzoek plaats naar feitelijk gebruik van voormalige, al dan niet leegstaande en afgelegen (bedrijfs-)gebouwen, vanuit dezelfde doelstelling.

Verslavingsproblematiek, voornamelijk alcohol- en drugs op openbare orde gebied en op sociaal vlak, wordt op diverse vlakken behandeld. Komende periode trachten we nog meer elkaar te vinden en de praktische problemen beter te stroomlijnen. Dit aansluiting vinden bij elkaar geldt ook voor andere maatschappelijke ontwikkelingen zoals aanpak verwarde personen. Komende periode zal alles zo veel mogelijk voor de organisaties op elkaar zijn afgestemd.

2.4.4 Financieel overzicht

Thema	Rekening	Begroting		Raming		
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Lasten						
<i>Publiekszaken</i>	998	1.058	1.064	946	938	935
<i>Algemeen bestuur</i>	750	830	722	768	808	783
<i>Dagelijks bestuur</i>	1.300	1.263	1.368	1.273	1.273	1.273
<i>Openbare orde en veiligheid</i>	1.955	2.160	2.282	2.282	2.276	2.260
Totaal Lasten	5.003	5.311	5.436	5.269	5.295	5.251

Baten						
<i>Publiekszaken</i>	-530	-284	-218	-241	-226	-226
<i>Dagelijks bestuur</i>	-125	-	-	-	-	-
<i>Openbare orde en veiligheid</i>	-80	-73	-74	-74	-74	-74
Totaal Baten	-735	-357	-292	-315	-300	-300

Thema	Rekening	Begroting		Raming		
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Saldo						
<i>Publiekszaken</i>	468	773	846	706	713	710
<i>Algemeen bestuur</i>	750	830	722	768	808	783
<i>Dagelijks bestuur</i>	1.175	1.263	1.368	1.273	1.273	1.273
<i>Openbare orde en veiligheid</i>	1.876	2.086	2.207	2.207	2.201	2.186
Totaal saldo van lasten en baten	4.269	4.952	5.143	4.954	4.995	4.952
Toevoeging Reserves	80	-	-	-	-	-
Onttrekking Reserves	-16	-100	-	-	-	-
Saldo mutaties Reserves	64	-100	-	-	-	-
Geraamd resultaat	4.333	4.852	5.143	4.954	4.995	4.952

2.4.5 Financiële toelichting

P4 Bestuur en dienstverlening	2020	2021	2022	2023
Vertrekpunt begroting 2020-2023	4.804	4.778	4.821	4.795
Algemene uitkering: verschil dec circ - mei circ				
Algemene uitkering: taakmutaties/beleidskeuzes				
Loonkostenontwikkeling	8	8	8	8
Inflatie baten en lasten	-1	-1	-1	-1
Verbonden partijen	110	109	109	109
Belastingen				
Overige voorstellen incl. reservemutaties	180	20	20	20
Mutaties n.a.v. kostenverdeelstaat	42	42	42	42
Mutaties n.a.v. bijstelling kapitaallasten	6	6	6	-13
Mutaties n.a.v. bijstelling voorzieningen	-6	-9	-9	-9
Totaal saldo	5.143	4.953	4.995	4.950

Toelichting op hoofdlijnen

Loonkostenontwikkeling: € 8.000

In hoofdstuk 1.3 Financiële ontwikkelingen wordt onder 'loonontwikkeling' aangegeven dat de personeelskosten over de hele linie toenemen.

Indexering lasten en baten: - € 1.000

Voor de indexering van baten en lasten is uitgegaan van de stelregel: baten worden altijd geïndexeerd, lasten worden geïndexeerd wanneer daar uitdrukkelijk reden toe is. Verhoging van de huren en overige opbrengsten van gemeentelijk vastgoed met 1,5%,

Verbonden partijen: € 110.000

De begrotingen van de verbonden partijen zijn in de raad behandeld. De financiële kaderstelling en gemeenschappelijke regelingen Hollands-Midden voor begrotingen 2020 bedraagt de toegestane prijsindicatie 3,20% voor beloning werknemers en 1,50% voor netto materieel ten opzichte van 2019. De hogere bijdrage voor de Veiligheidsregio Midden Holland bedraagt € 110.000.

Overige voorstellen incl. reservemutaties: € 180.000

Overige voorstellen: € 180.000

Functioneel beheer (doorontwikkeling) voor burgerzaken).

Op gebied van burgerzaken wordt de kwaliteit van de basisregistraties en de bewaking van privacy steeds belangrijker. Dit geldt ook voor gegevens die verwerkt worden in het kader van de Wmo en de omgevingsvergunningen. De functioneel beheerders spelen een cruciale rol bij het beheer van de voor deze informatie relevante applicaties. Het gevraagde budget wordt gebruikt om extra in te zetten op de doorontwikkeling van de kwaliteit van het functioneel beheer.

Kennisbank:

Opbouwen Kennisbank Dienstverlening. De inzet van TIC is om 80% van alle vragen via telefoon, social media of receptiebezoek meteen af te handelen. Dit vraagt echter om beschikbaarheid van een systeem gevuld met informatie om deze doelstelling ook te kunnen ondersteunen. Het gevraagde budget is bedoeld om de informatie te kunnen verzamelen en bewerken als onderdeel van een breed informatiesysteem voor zaakgericht werken. De afdeling zal zelf moeten zorgen voor het opbouwen van de content.

Website:

In 2014 is het project doorontwikkeling website gestart. De keuze is destijds gevallen op de leverancier SIM (een website gaat gemiddeld 3 jaar mee). Met de aanbesteding voor het vernieuwen van de site gaan we tevens de nodige technische doorontwikkelingen doorvoeren.

Daarnaast extra subsidie voor samenlevingsinitiatieven.

Mutaties reserves € 0.

Mutaties n.a.v. kostenverdeelstaat: € 42.000

Door middel van de kostenverdeelstaat worden organisatiekosten toegerekend aan de verschillende producten waaruit de programma's bestaan.

Mutaties n.a.v. bijstelling kapitaallasten: € 6.000

De kapitaallasten voor de investeringen zijn geactualiseerd op basis van de uitkomsten bij de jaarrekening 2018 en de toekomstige investeringen.

Mutaties n.a.v. bijstelling voorzieningen: - € 6.000

De storting aan de voorzieningen voor programma 4 betreft wethouderspensioen.

2.5 Bedrijfsvoering

Dit programma bestaat uit de volgende thema's:

- Management en staf
- Bedrijfsondersteuning
- Huisvesting

2.5.1 Thema Management en staf

Management en staf

- Directie en staf hebben een minimale omvang (algemeen directeur, concerncontroller en regiocoördinator). De gemeentesecretaris/algemeen directeur is de eerste adviseur van het college als geheel. De organisatie kent 5 afdelingsmanagers, die ook optreden als loco-secretaris. De afdelingsmanagers zijn integraal verantwoordelijk voor de eigen afdeling en zijn tevens verantwoordelijk voor één of meer programma's uit de begroting. Zij zijn, gekoppeld aan de programma's, eerste adviseur van de portefeuillehouders binnen het college.
- Binnen de afdelingen zijn de teamleiders verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding. Zij combineren deze taak met het leveren van een eigen bijdrage in de inhoud van de werkzaamheden en zijn binnen hun vakgebied ook strategisch adviseur voor de portefeuillehouder.
- Goed en verantwoord werkgeverschap is belangrijk voor het verbinden van goede medewerkers aan de organisatie. Uitgangspunt is dat vast werk ook gedaan wordt door vaste medewerkers.
- Als werkgever zien wij een bredere maatschappelijke verantwoordelijkheid. Wij leveren een bijdrage aan het opdoen van werkervaring van jongeren en aan het re-integreren van bijzondere doelgroepen uit de Participatiewet (voormalig WBB-ers, voormalig Wajongers, voormalig WSW-ers en statushouders). Ook in het kader van Social return on investment (SROI) leveren wij een bijdrage aan het vergroten van de arbeidsparticipatie van mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt.

Activiteiten

Het aanbieden van werkervaringsplaatsen wordt voortgezet. In samenwerking met Rijnvicus bieden we werkzaamheden aan de bijzondere doelgroepen uit de Participatiewet.

2.5.2 Thema Bedrijfsondersteuning

Speerpunten bedrijfsondersteuning

Wat willen wij bereiken?

Wij werken samen volgens onze kernwaarden: dichtbij, doelgericht en lef. In ons werk zijn wij dagelijks bezig de wereld van de gemeente Nieuwkoop een beetje mooier te maken. De manier waarop wij dat samen doen bepaalt niet alleen de kwaliteit van onze gemeentelijke organisatie maar indirect ook van onze Nieuwkoopse samenleving. Werkplezier en autonomie in ons werk staan voorop!

Om dit mogelijk te maken scheppen wij de voorwaarden voor de gemeentelijke organisatie met:

- Een solide begroting en een moderne planning & control cyclus.
- Betrouwbare informatiehuishouding, informatievoorziening en informatieveiligheid.
- Kaderstelling, advisering en ondersteuning bij de invoering van de privacy wet- en regelgeving.
- Hoogwaardige advisering en ondersteuning op het gebied van Financiën, Inkoop, Juridische Zaken, Documentaire en Facilitaire dienstverlening, Personeel en Organisatie.

Bedrijfsvoering wil vlot kunnen inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen en initiatieven. Dit vergt een verdere flexibilisering en digitalisering van processen en medewerkers. Het vergt ook een andere manier van werven van nieuwe medewerkers. De arbeidsmarkt trekt steeds verder aan, op meerdere terreinen wordt de vijver waarin we vissen kleiner. De mensen met vakkenis krijgen we lastiger binnen, competentie management, talentmanagement en creativiteit in de werving zijn de sleutelwoorden om de vacatures te vervullen. Ook het binden, boeien en blijven ontwikkelen van medewerkers en leidinggevenden zorgt ervoor dat medewerkers vitaal en duurzaam blijven functioneren. De taakvelden binnen I&A worden uitgebreid met extra taken zoals bijvoorbeeld de extra werkzaamheden binnen informatieveiligheid en de vereisten vanuit de Digitale Agenda 2020 van de VNG. Extra formatie binnen I&A is noodzakelijk om de werkzaamheden gerelateerd aan deze ontwikkelingen te kunnen uitvoeren. Anderzijds gaan er in de jaren na 2021, onder invloed van de digitalisering, werkzaamheden veranderen binnen bedrijfsvoering wat naast meer kwaliteit op onderdelen ook minder kosten met zich mee zal brengen.

Waar zetten we in 2020 op in?

Informatieveiligheid

Baseline informatiebeveiliging Overheid

Vanaf 1 januari 2020 is de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) van kracht. De BIO vervangt de bestaande baselines informatieveiligheid voor Gemeenten (BIG), Rijk, Waterschappen en Provincies. De Baseline informatiebeveiliging Overheid (BIO) is het basisnormenkader voor informatiebeveiliging binnen alle overheidslagen (Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen). Had voorheen iedere overheidslaag zijn eigen baseline, nu is er met gezamenlijke inspanning één BIO voor de gehele overheid. De implementatie vindt in 2019 (overgangsjaar) en in 2020 plaats.

Eén normenkader

Het gebruik van één normenkader voor de gehele overheid biedt een aantal voordelen:

- Het versterken van de informatieveiligheid door betere afstemming binnen ketens van overheden en andere partijen;
- Administratieve lastenverlichting bij overheid en bedrijven, zowel afnemers als leveranciers, door uniforme beveiligingsnormen bij de overheid;
- Aansluiting bij internationale regelgeving en standaarden;

Invoering Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

Op 25 mei 2018 is de AVG in werking getreden. In 2019 zijn we verder gegaan met het analyseren van gegevensverwerkingen (per afdeling) op noodzaak en risico's. Dit doen we d.m.v. een PIA, een Privacy Impact Assessment. In de regio hebben we gezamenlijk, voor de duur van 2 jaar, dezelfde Functionaris Gegevensbescherming (FG) extern aangesteld. In 2020 zal duidelijk worden of we hiervoor extern blijven inhuren of gezamenlijk een FG gaan aanstellen, die dan voor meerdere gemeenten werkt. Wij gaan verder met de uitvoering van het werkprogramma privacy 2019/2020. Deze is opgesteld naar aanleiding van het jaarverslag van de FG over 2018. Hiervan hebben wij u kennis laten nemen. Het werkprogramma privacy zal naar aanleiding van het jaarverslag van de FG over 2019 en de daarin opgenomen actiepunten/adviezen geactualiseerd worden. Ook hiervan zullen wij u kennis laten nemen.

Digitalisering van de financiële administratie

In 2020 zetten we in op het stimuleren van elektronisch factureren door leveranciers. Ook nemen we in 2020 een nieuw financieel systeem in gebruik.

ICT doorontwikkeling

Veel van wat er op de ICT agenda stond voor 2019 staat er ook voor 2020 op. Het zijn grotere projecten vanuit de digitale agenda 2020 (VNG) die niet in 1 of 2 jaar gerealiseerd zijn. In de voorjaarsnota hebben we al aangegeven wat er komende jaren op ons afkomt en wat we nodig hebben om zo accuraat mogelijk te begroten voor 2020. We ramen op 3 onderdelen binnen I&A:

Projecten

Voor een aantal van die projecten wordt in 2020 tijdelijke expertise ingehuurd. Dit gaat om de volgende projecten:

- Topdesk;
- Gegevens makelaar overbrengen naar de cloud. Bij deze overgang worden gelijktijdig nog enkele andere (grote) aanpassingen doorgevoerd zoals bijvoorbeeld implementatie van het Cliq (aansluiting op de landelijke voorzieningen vanuit één tool;
- Omgevingswet.

Exploitatie

In de exploitatie staan nu de bedragen om de huidige contracten te voldoen. Er worden aanpassingen verwacht op de huidige contracten (applicaties, extra modules, licenties, extra werkplekken, etc.).

ICT Vervangingen

In 2020 wordt het I&A meerjarenplan opgeleverd, waarbij vervanging van *alle* ICT onderdelen inzichtelijk en gepland staat. In de loop van 2020 hebben we dit gerealiseerd.

2.5.3 Thema Huisvesting

Wat willen we bereiken?

- Iedere medewerker van de gemeente Nieuwkoop heeft een moderne, veilige werkplek. Alle werkplekken zijn voorzien van moderne mobiele devices en werken zoveel mogelijk in de cloud. Flexibel werken wordt daarnaast gestimuleerd en ondersteund door het aanbieden van flexplekken in beide gemeentehuizen, waardoor medewerkers overal kunnen werken, zowel binnen als buiten het gemeentehuis.
- De buitendienst krijgt in 2020 een nieuw bedrijfspand in combinatie met een Milieustraat op Schoterhoek II. Uitgangspunt is dat het pand duurzaam/circulair wordt gebouwd.

2.5.4 Financieel overzicht

Thema	Rekening	Begroting		Raming		
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Lasten						
<i>Management en staf</i>	1.534	1.482	1.525	1.525	1.525	1.525
<i>Bedrijfsondersteuning</i>	5.888	5.919	6.122	5.642	5.681	5.610
<i>Huisvesting</i>	926	973	977	974	1.012	1.005
Totaal Lasten	8.348	8.374	8.624	8.141	8.218	8.140
Baten						
<i>Management en staf</i>	-157	-22	-22	-22	-22	-22
<i>Bedrijfsondersteuning</i>	-254	-252	-158	-158	-158	-158
<i>Huisvesting</i>	-3	-	-	-	-	-
Totaal Baten	-414	-274	-180	-180	-180	-180
Saldo						
<i>Management en staf</i>	1.377	1.461	1.504	1.504	1.504	1.504
<i>Bedrijfsondersteuning</i>	5.634	5.667	5.963	5.484	5.523	5.452
<i>Huisvesting</i>	923	973	977	974	1.012	1.005
Totaal saldo van lasten en baten	7.934	8.101	8.444	7.962	8.039	7.961
Toevoeging Reserves	52	26	-	-	-	-
Onttrekking Reserves	-418	-283	-455	-82	-12	-12
Saldo mutaties Reserves	-366	-257	-455	-82	-12	-12
Geraamd resultaat	7.568	7.844	7.989	7.880	8.027	7.948

2.5.5 Financiële toelichting

P5 Bedrijfsvoering	2020	2021	2022	2023
Vertrekpunt begroting 2020-2023	7.610	7.654	7.774	7.750
Algemene uitkering: verschil dec circ - mei circ				
Algemene uitkering: taakmutaties/beleidskeuzes				
Loonkostenontwikkeling	807	880	880	880
Inflatie baten en lasten				
Verbonden partijen				
Belastingen	25	25	25	25
Overige voorstellen incl. reservemutaties	447	159	155	155
Mutaties n.a.v. kostenverdeelstaat	-853	-853	-853	-867
Mutaties n.a.v. bijstelling kapitaallasten	-47	15	61	6
Mutaties n.a.v. bijstelling voorzieningen	-	-	-14	-
Totaal saldo	7.989	7.880	8.026	7.947

Toelichting op hoofdlijnen

Loonkostenontwikkeling: € 807.000

In hoofdstuk 1.3 Financiële ontwikkelingen wordt onder 'loonontwikkeling' aangegeven dat de personeelskosten over de hele linie toenemen. Verder betreft het uitbreiding van personeel bij BOR voor onderhoud openbaar groen en werkvoorbereider en hogere kosten voor APPA en voormalig personeel.

Belastingen: € 25.000

Bij de uitgangspunten van de begroting wordt altijd rekening gehouden met het verhogen van de belastinginkomsten met het inflatiepercentage. De kosten hier hebben betrekking op extra budget voor T&H voor de naleving van de invoering van Diftar.

Overige voorstellen incl reservemutaties € 447.000

Overige voorstellen: € 681.000

Het betreft hier in hoofdzaak hogere kosten I&A. Hogere exploitatielasten voor de gemeentewerf en tractiemiddelen. Daarnaast inhuurkosten voor de projectondersteuning AVG.

Mutaties reserves:- € 234.000.

Er wordt € 250.000 uit de algemene reserve onttrokken voor incidenteel kosten I&A. Daarnaast is de onttrekking aan de reserve frictiekosten personeel verlaagd met € 16.000.

Mutaties n.a.v. kostenverdeelstaat: - € 853.000

Door middel van de kostenverdeelstaat worden organisatiekosten toegerekend aan de verschillende producten waaruit de programma's bestaan.

Mutaties n.a.v. bijstelling kapitaallasten: - € 47.000

De kapitaallasten voor de investeringen zijn geactualiseerd op basis van de uitkomsten bij de jaarrekening 2018 en de toekomstige investeringen.

2.6 Algemene dekkingsmiddelen

Dit programma bevat het thema:

- Algemene dekkingsmiddelen

Beoogde maatschappelijke effecten

Een groot deel van onze activiteiten wordt bekostigd (gedekt) uit Algemene Dekkingsmiddelen. Dat zijn middelen die we binnenkrijgen van het Rijk, de belastingbetaler of uit andere bronnen, zonder dat daaraan een specifiek bestedingsdoel is verbonden. Onder algemene dekkingsmiddelen vallen de algemene uitkering, drie gemeentelijke belastingsoorten (OZB, precario en forensen) en de opbrengsten uit dividend.

Het programma Algemene Dekkingsmiddelen kent twee belangrijke hoofddoelstellingen. De eerste is de zorgvuldige afstemming van middelen die we binnenkrijgen op de middelen die we uitgeven (de baten en de lasten). Daarvoor gebruiken we de planning en control-cyclus, waarmee we op gezette momenten de afstemming bekijken en indien nodig herijken. De tweede doelstelling is het zoveel mogelijk beperken van de belastingdruk voor onze inwoners. Als we verstandig met onze middelen omgaan dan is dat voor de inwoner te merken aan zijn jaarlijkse belastingaanslag.

Samenwerking verbonden partijen

Bijdrage aan de realisatie van de maatschappelijke effecten

- Oasen NV, Alliander NV, BNG Bank NV

Als winstgevende bedrijven keren Oasen Alliander en de BNG jaarlijks dividend aan ons uit. De ontvangen dividenduitkeringen kunnen we vrij besteden. Oasen is het waterbedrijf dat in onze gemeente zorgt voor de beschikbaarheid van schoon drinkwater. Alliander beheert het stelsel van gas- en elektriciteitsleidingen en zorgt voor een blijvende beschikbaarheid van gas en licht in onze huishoudens. De BNG bank is de bank die ons geld beheert en waarvan we, indien nodig, gunstig geld kunnen lenen. Samen met andere gemeenten en overheden in Nederland zijn we gemeenschappelijk eigenaar van Oasen, Alliander en BNG.

- SVHW (Gemeenschappelijke regeling Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling)

SVHW voert in onze opdracht de belastingtaak uit in Nieuwkoop en draagt zorg voor de heffing en invordering van de middelen die centraal staan in het programma Algemene Dekkingsmiddelen. De bijdrage van SVHW aan de realisatie van de maatschappelijke effecten ligt niet zo zeer in de inhoudelijke maar meer in de uitvoeringssfeer.

2.6.1 Thema Algemene dekkingsmiddelen

Beleidsdoelstellingen

- De eerste doelstelling op het thema Algemene Dekkingsmiddelen, een zorgvuldige planning van en control op de besteding van de middelen, vertalen we in 2020, net als vorig jaar, naar de inzet van moderne technieken: digitalisering.
- De tweede doelstelling, het zoveel mogelijk beperken van de belastingdruk, vertalen we naar een terughoudend tarievenbeleid bij de Onroerende Zaakbelasting (OZB). Ook dit is niet anders dan vorig jaar.

2.6.2 Financieel overzicht

Thema	Rekening	Begroting		Raming		
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Lasten						
<i>Algemene dekkingsmiddelen</i>	396	569	613	613	588	541
Totaal Lasten	396	569	613	613	588	541
Baten						
<i>Algemene dekkingsmiddelen</i>	-38.247	-40.067	-42.028	-42.129	-41.554	-41.898
Totaal Baten	-38.247	-40.067	-42.028	-42.129	-41.554	-41.898

Thema	Rekening	Begroting		Raming		
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Saldo						
<i>Algemene dekkingsmiddelen</i>	-37.851	-39.498	-41.415	-41.516	-40.966	-41.357
Totaal saldo van lasten en baten	-37.851	-39.498	-41.415	-41.516	-40.966	-41.357
Toevoeging Reserves	760	250	375	500	-	-
Onttrekking Reserves	-660	-	-	-	-	-
Saldo mutaties Reserves	100	250	375	500	-	-
Geraamd resultaat	-37.751	-39.248	-41.040	-41.016	-40.966	-41.357

2.6.3 Financiële toelichting

P6 Algemene dekkingsmiddelen	2020	2021	2022	2023
Vertrekpunt begroting 2020-2023	-39.641	-39.786	-40.039	-40.347
Algemene uitkering: verschil dec circ - meicirc	-1.217	-1.048	-578	-613
Algemene uitkering: taakmutaties/beleidskeuzes				
Personeelsmutaties				
Inflatie baten en lasten				
Verbonden partijen				
Belastingen	-151	-151	-293	-290
Overige voorstellen incl. reservemutaties	-30	-30	-55	-105
Mutaties n.a.v. KVS	-1	-1	-1	-1
Mutaties n.a.v. bijstelling kapitaallasten				
Mutaties n.a.v. bijstelling voorzieningen				
Totaal saldo	-41.040	-41.016	-40.966	-41.357

Toelichting op hoofdlijnen

Algemene uitkering: verschil dec circ - mei circ: - € 1.217.000

Deze mutaties zijn het gevolg van het verwerken van de uitkomsten van de meicirculaire 2019 en daarin opgenomen taakmutaties. Zie ook de bijlage met betrekking tot de meicirculaire.

Belastingen: - € 151.000

Bij de uitgangspunten van de begroting wordt altijd rekening gehouden met het verhogen van de belastinginkomsten met het inflatiepercentage. Het betreft hier vooral bijstelling van de raming op grond van de actuele informatie van SVHW.

Overige voorstellen incl reservemutaties: - € 30.000

Overige voorstellen: - € 30.000

De post onvoorzien is structureel verlaagd met € 60.000 van € 80.000 naar € 20.000.

De verwachte winstuitkeringen van de BNG en Alliander zijn op basis van de vorige jaren verhoogd met € 70.000. I.v.m. de verwachte nieuwe formatie van I&A is een stelpost van € 100.000 opgenomen.

Mutaties reserves: € 0

Mutaties n.a.v. kostenverdeelstaat: - €1.000

Door middel van de kostenverdeelstaat worden organisatiekosten toegerekend aan de verschillende producten waaruit de programma's bestaan.

3 Paragrafen

3.1 Paragraaf Lokale heffingen

Algemeen

De paragraaf lokale heffingen bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Inkomsten uit lokale heffingen
2. Beleid ten aanzien van lokale heffingen
3. Kostendekkendheid
4. Lokale lastendruk
5. Kwijtscheldingsbeleid

In Nieuwkoop kiezen we ervoor niet alle belastingen te heffen die van wetswege geheven mogen worden. Hieronder de belastingen die we wel en niet heffen:

In Nieuwkoop geheven belastingen	Wel	Niet
Onroerende zaakbelasting	X	
Roerende zaakbelasting	X	
Rioolheffing	X	
Afvalstoffenheffing	X	
Precariobelasting	X	
Forensenbelasting	X	
Leges	X	
Baatbelasting		X
Niet-ingezetenen belasting		X
Parkeerbelasting		X
Hondenbelasting		X
Reclamebelasting		X
Toeristenbelasting		X

Inkomsten

Het volgende overzicht geeft een totaalbeeld van de begrote inkomsten uit lokale heffingen in 2020, gespecificeerd per belastingsoort.

Omschrijving	Geraamd 2020 x € 1.000	% van het totaal
OZB Eigenaren woningen:	-4.821	29,4%
OZB Eigenaren niet-woningen:	-1.645	10,0%
OZB Gebruikers niet-woningen:	-1.137	6,9%
RZB Roerende Zaakbelasting	-26	0,2%
Totaal OZB/RZB	-7.630	46,5%
Rioolheffing	-2.642	16,1%
Afvalstoffenheffing	-3.659	22,3%
Totaal overige woonlastennota	-6.301	38,4%
Precariobelasting	-535	3,3%
Forensenbelasting	-148	0,9%
Totaal overige belastingen	-683	4,2%
Bouwleges	-1.083	6,6%
Leges burgerzaken	-215	1,3%
Begraafplaatsrechten	-161	1,0%
Marktgelden en standplaatsvergoedingen	-58	0,4%

Omschrijving	Geraamd 2020 x € 1.000	% van het totaal
Leges kabels en leidingen	-282	1,7%
Leges overig	-11	0,1%
Totaal overige publiekrechtelijke heffingen	-1.809	11,0%
Totaal inkomsten	-16.423	100,0%

Beleid

Algemeen

Het Collegeprogramma 2019-2022 bevat de volgende algemene uitgangspunten voor de gemeentelijke lasten:

1. de belastingtarieven worden in het algemeen de komende bestuursperiode met niet meer dan het inflatiepercentage verhoogd;
2. belastingtarieven waar individuele producten en diensten tegenover staan zijn niet hoger dan kostendekkend.

Rente kostendekkende tarieven

Voor tarieven die niet meer dan kostendekkend mogen zijn, geldt dat voor de berekening van de kapitaallasten een bedrijfseconomisch verdedigbaar rentepercentage moet worden gehanteerd. Voor zover sprake is van rentetoerekening, kiezen wij voor een percentage van 2,5%. Dit percentage ligt boven de actuele rente op kortlopende leningen, maar beneden de gemiddelde rentevoet van de afgelopen 10 jaar.

Onroerende zaakbelasting

De begroting voor de OZB gaat niet uit van een tarief, maar van een opbrengst. De uitwerking van de begrote opbrengst in een tarief volgt bij de jaarlijkse vaststelling van de belastingverordeningen en tarieven. De gedachte hierachter is dat de totale OZB-opbrengst niet mag veranderen als gevolg van waardefluctuaties op de onroerendgoedmarkt (WOZ-waarde).

Algemeen uitgangspunt is een jaarlijkse indexering van de OZB-opbrengst met het inflatiepercentage (voor 2020: 1,5%). Daarnaast leidt een uitbreiding van het WOZ-areaal (omvang van de voorraad WOZ-objecten) tot een evenredige uitbreiding van de OZB-opbrengst.

In het jaar 2021 heffen we voor de laatste keer precariobelasting op leidingen. Waterbedrijf Oasen belast de precariobelasting door aan inwoners via de waterrekening. Vanaf 2022 daalt daarom de waterrekening en stijgt de gemiddelde OZB aanslag met hetzelfde bedrag. In totaal gaat het om € 142.000.

Het begrote opbrengstbedrag OZB komt als volgt tot stand:

Basis: begrote opbrengst OZB 2019	7.434
Bij: indexatie (1,5%)	112
Bij: opbrengst uit areaaluitbreiding (incl. indexatie)	58
Totaal begrote opbrengst OZB 2020 conform beleid	7.603

Roerende zaakbelasting

Wettelijk is bepaald dat de tarieven van de RZB gelijk moeten zijn aan die van de OZB. Voor de Roerende Zaakbelasting (belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten) geldt dan ook hetzelfde als voor de OZB.

Rioolheffing

Conform het raadsbesluit van 11 december 2014 wordt de rioolheffing verhoogd met de inflatie (1,5%) aangevuld met een extra verhoging van 1,23%.

Basis: begrote opbrengst rioolheffing 2019	2.514
Bij: indexatie (1,5%)	38
Bij: opbrengst uit areaaluitbreiding (incl. indexatie)	60
Bij: extra verhoging 1,23%	31
Totaal begrote opbrengst rioolheffing 2020 conform beleid	2.642

Afvalstoffenheffing

Het tarief voor de afvalstoffenheffing moet leiden tot een 100% dekking van de kosten. In 2020 hebben we te maken met twee belangrijke factoren. Ten eerste stijgen de verwerkings- en inzamelingskosten die door Cyclus* in rekening worden gebracht voor 2020. Ten tweede introduceren we in 2020 de zogenaamde gedifferentieerde tarieven (DIFTAR). De tariefdifferentiatie mag niet leiden tot een verhoging van de aanslag afvalstoffenheffing, zoals ook blijkt uit het raadsbesluit over DIFTAR van 4 april 2019. In het kader van het kostendekkendheidsprincipe leidt de kostenverhoging wel tot een tariefstijging.

Helaas moeten we er rekening mee houden dat de komende jaren de kosten voor de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval verder zullen toenemen. Evenals de kostenstijging die is meegenomen in deze begroting houden de toekomstige kostenstijgingen geen verband met onze nieuwe aanpak voor de afvalinzameling. In de verwerking van afval is sprake van een schaarste in de verwerkingscapaciteit. Bovendien wordt de markt gedomineerd door een beperkt aantal verwerkers. Beide aspecten dragen bij aan toenemende kosten. Een ander gegeven is dat de mondiale afzetmogelijkheden voor herbruikbare afvalstromen afnemen. Dit speelt bijvoorbeeld een rol bij de verwerking van papier, waardoor de opbrengsten verder afnemen. Tenslotte moeten we rekening houden met toenemende loonkosten (naast de algemene loonkostenontwikkeling o.a. de gevolgen van de Wet Arbeidsmarkt in Balans) en brandstofprijzen.

Basis: begrote opbrengst afvalstoffenheffing 2019	3.266
Bij: indexatie (1,5%)	49
Bij: opbrengst uit areaaluitbreiding (incl. indexatie)	46
Bij: kostenstijging inzameling en verwerking	298
Totaal begrote opbrengst afvalstoffenheffing 2020 conform beleid	3.659

Precariobelasting

De heffing van precariobelasting op leidingen is van wetswege nog maar toegestaan tot en met het jaar 2021. Daarna wordt deze belastingsoort afgeschaft. In de tussenliggende periode mag het tarief niet worden verhoogd ten opzichte van het tarief van 1 januari 2016.

Forensenbelasting

Conform het algemene uitgangspunt uit het collegeprogramma stijgt de forensenbelasting in 2020 met het inflatiepercentage (1,5%).

Leges

Algemeen uitgangspunt bij de leges is de jaarlijkse indexering met het inflatiepercentage (in 2020 1,5%). Uitzonderingen hierop zijn leges die gebonden zijn aan wettelijke tarieven en leges waarvoor uitdrukkelijk voor een ander beleid is gekozen.

Een dergelijke uitdrukkelijke keuze is gemaakt voor de begraafplaatsrechten. In 2015 is besloten om stapsgewijs toe te werken naar kostendeekkende tarieven. In 2020 wordt een vervolg gegeven aan het groeien naar kostendeekkende tarieven en worden de tarieven naast de indexatie voor inflatie (in 2020 1,5%) verhoogd met een percentage van 5%.

De lasten van het product Ambulante handel, omvatten meer dan de kosten die direct verband houden met de organisatie en instandhouding van de weekmarkten en standplaatsen. Een deel van de inzet aan uren is beleidsmatig van aard en betreft ook de bevordering van de lokale economie. Gelet op de hoogte van de tarieven in de regio is volledige kostendeekkendheid voor dit product geen uitgangspunt.

Verder continueren we voor de omgevingsvergunningen (bouw) het egalisatiebeleid waarin we de invloed van fluctuaties van kosten en opbrengsten op de tarieven enigszins proberen te matigen. Dit doen we door stortingen en onttrekkingen in en aan de egalisatiereserve omgevingsvergunningen.

Kostendeekkendheid

Afvalstoffenheffing

De kosten van de dienstverlening op afvalgebied bestaan uit de volgende onderdelen:

Nr.	Omschrijving	Begroting 2020
1	Kosten van inzameling en verwerking van afval	3.309.064
2	Toerekenbare BTW	612.592
3	Kosten van overhead	239.269
4	Toerekening rente	0
5	Perceptiekosten (heffing en invordering door SVHW)	31.220
6	Totaal kosten	4.192.145
7	Opbrengsten belastingen / leges	-3.659.444
8	Overige opbrengsten	-532.701
9	Totaal opbrengsten	-4.192.145
10	Verschil	0
11	Kostendeekkendheid	100%

Rioolheffing

De kosten van de dienstverlening op het gebied van de riolering bestaan uit de volgende onderdelen:

Nr.	Omschrijving	Begroting 2020
1	Kosten aanleg, onderhoud en beheer gemeentelijke riolering	1.781.153
2	Toerekenbare BTW	237.514
3	Kosten van overhead	215.679
4	Toerekening rente	411.729
5	Perceptiekosten (heffing en invordering door SVHW)	11.377
6	Totaal kosten	2.657.452
7	Opbrengsten belastingen / leges	-2.642.452
8	Overige opbrengsten	-15.000
9	Totaal opbrengsten	-2.657.452
10	Verschil	0
11	Kostendeekkendheid	100%

Begraafrechten

De kosten van de dienstverlening rondom de gemeentelijke begraafplaats bestaan uit de volgende onderdelen:

Nr.	Omschrijving	Begroting 2020
1	Kosten taakveld begravingen	128.028
2	Kosten van overhead	57.290
3	Toerekening rente	9.691
4	Perceptiekosten (heffing en invordering door SVHW)	27
5	Totaal kosten	195.036
6	Opbrengsten belastingen / leges	-161.000
7	Overige opbrengsten	0
8	Totaal opbrengsten	-161.000
9	Verschil	34.036
10	Kostendeckendheid	83%

De Leges onder Titel 1: persoons- en reisdocumenten en commerciële vergunningen

Nr.	Omschrijving	Begroting 2020
1	Kosten van de dienstverlening gericht op: 1.1. burgerlijke stand 1.2. reisdocumenten 1.3. rijbewijzen 1.4. verstrekkingen uit de Basisregistratie Personen 1.5. verstrekkingen uit het Kiezersregister 1.6. verstrekkingen op grond van Wet bescherming persoonsgegevens 1.7. bestuursstukken 1.8. vastgoedinformatie 1.9. overige publiekszaken 1.10. gemeentearchief 1.11. huisvestingswet 1.12. leegstandswet 1.13. gemeentegaranties 1.14. marktstandplaatsen 1.15. winkeltijdenwet 1.16. kansspelen 1.17. kinderopvang 1.18. telecommunicatie, kabels en leidingen 1.19. verkeer en vervoer 1.20. diversen	570.575
2	Kosten van overhead	477.789
3	Toerekening rente	1.500
4	Perceptiekosten (heffing en invordering door SVHW)	0
5	Totaal kosten	1.049.864
6	Opbrengsten belastingen / leges	-548.917
7	Overige opbrengsten	-281.247
8	Totaal opbrengsten	-830.164
9	Verschil	219.700
10	Kostendeckendheid	79%

De leges onder titel 2: omgevingsvergunningen

Nr.	Omschrijving	Begroting 2020
1	Kosten taakvelden titel 2	869.557
2	Kosten van overhead	507.745
3	Toerekening rente	0
4	Perceptiekosten (heffing en invordering door SVHW)	0
5	Totaal kosten	1.377.302
6	Opbrengsten belastingen / leges	-1.082.645
7	Overige opbrengsten	-55.250
8	Totaal opbrengsten	-1.137.895
9	Verschil	239.407
10	Kostendekkendheid	83%
11	Storting in egalisatiereserve	350.173
12	Kostendekkendheid incl. storting	66%

De leges onder titel 3: dienstverlening Europese richtlijnen en APV

Nr.	Omschrijving	Begroting 2020
1	Kosten taakvelden titel 3: 3.1 horeca 3.2 evenementen of markten 3.3 prostitutiebedrijven 3.4 smart-, head-, of growshops 3.5 huisvestingswet 2014 3.6 leefmilieuverordening 3.7 brandbeveiligingsverordening 3.8 standplaatsen en gebruik van de (openbare) weg 3.9 in deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking 3.10 diversen	240.456
2	Kosten van overhead	238.146
3	Toerekening rente	0
4	Perceptiekosten (heffing en invordering door SVHW)	0
5	Totaal kosten	478.602
6	Opbrengsten belastingen / leges	-10.363
7	Overige opbrengsten	0
8	Totaal opbrengsten	-10.363
9	Verschil	468.239
10	Kostendekkendheid	2%

Lokale lastendruk

Algemeen

In de onderstaande tabel geven wij de ontwikkeling van de woonlasten voor een gemiddeld huishouden weer. Onder een gemiddeld huishouden verstaan wij het volgende:

- de gemiddelde WOZ-waarde van een woning stellen we op € 282.000 (jaar 2018, bron: <https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/Bouwen-en-wonen>);
- een gemiddeld huishouden bestaat uit twee of meer personen.

Ontwikkeling van de woonlasten

	2019	2020	2021	2022	2023
OZB	378	384	384	384	384
Rioolheffing	207	213	216	218	221
Afvalstoffenheffing	303	327	327	327	327
Totale woonlasten	889	924	926	929	932
Wijziging t.o.v. 2019		3,97%	4,26%	4,56%	4,86%

Regionale vergelijking woonlastendruk

In onderstaande tabel worden de woonlasten voor een gemiddeld huishouden van Nieuwkoop vergeleken met die van andere gemeenten in de Rijnstreek.

Tarieven 2019 van Nieuwkoop en vergelijkbare gemeenten

Bedragen x € 1.000	Percentage OZB	Bedrag OZB	Afvalstoffenheffing	Rioolheffing	Totaal woonlasten
Alphen a/d Rijn	0,1093%	308	255	230	793
Kaag en Braassem	0,1163%	328	280	272	880
Nieuwkoop	0,1340%	378	303	207	889
Bodegraven-Reeuwijk	0,1366%	385	283	311	980
<i>Gemiddeld</i>	<i>0,1241%</i>	<i>350</i>	<i>280</i>	<i>255</i>	<i>885</i>

Bron tarieven omliggende gemeenten; COELO Atlas van de lokale lasten 2019 (www.coelo.nl).

Uitgangspunten: WOZ-waarde woning van € 282.000 en een gezinssamenstelling als meerpersoonshuishouden.

Kwijtscheldingsbeleid

In de beleidsregels voor kwijtscheldingen van de gemeente Nieuwkoop is onder andere geregeld dat:

- kwijtschelding van opgelegde heffingen kan worden verleend voor afvalstoffenheffing (regulier huishoudelijk afval) en rioolheffing;
- in afwijking van artikel 16, eerste lid, van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990, het percentage voor de berekening van de kosten van bestaan wordt vastgesteld op 100 procent;
- kwijtschelding ook kan worden verleend aan natuurlijke personen die een bedrijf of zelfstandig beroep uitoefenen.

Verder is in de beleidsregels de mogelijkheid opgenomen voor automatische kwijtschelding. In Nieuwkoop laten we de geautomatiseerde kwijtscheldingstoets uitvoeren door het Inlichtingenbureau, dat diverse bestanden met elkaar combineert. Met de toets is eenvoudig vast te stellen of iemands inkomen en vermogen zijn veranderd ten opzichte van het voorgaande jaar. Wordt geen verandering waargenomen, dan kan direct opnieuw kwijtschelding worden verleend. De burger hoeft dan niet zelf opnieuw kwijtschelding aan te vragen, vandaar de term 'automatische kwijtschelding'.

De uitvoering van het kwijtscheldingsbeleid is uitbesteed aan de SVHW en maakt onderdeel uit van de dienstverleningsovereenkomst (DVO). Over het jaar 2018 is € 118.000 aan opgelegde heffingen kwijtgescholden. In de begroting 2020 wordt rekening gehouden met € 115.000.

3.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bestaat uit drie onderdelen:

1. Een inventarisatie van de financiële risico's die de gemeente loopt, de zogenaamde *benodigde weerstandscapaciteit*.
2. Een berekening van de beschikbare middelen om deze risico's op te vangen, de zogenaamde *beschikbare weerstandscapaciteit*.
3. Een beeld van de financiële positie van de gemeente, weergegeven aan de hand van een verzameling ratio's.

Actuele weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit is het totaal aan middelen dat kan worden ingezet om de financiële gevolgen van voorkomende risico's op te vangen. Hiertoe behoren:

Omschrijving	Begroting 2020
Algemene reserve vrij besteedbaar	19.825
Reserve weerstandsvermogen	3.000
Reserve Economie en toerisme	285
Reserve Wmo	90
Reserve LandschapsOntwikkelingsPlan	22
Reserve Monumentenzorg	106
Reserve Frictiekosten personeel	65
Reserve Duurzaamheid	1.941
Reservering woningbouw	2.834
Omgevingsvisie	35
Saldo meerjarenbegroting	121
Onvoorzien	20
Weerstandscapaciteit (x € 1.000)	28.344

Volgens de begroting 2020 heeft de gemeente Nieuwkoop op 31 december 2020 een weerstandscapaciteit van € 28.344 mln.

Risico inventarisatie

De risico inventarisatie bevat alleen risico's die financieel gekwantificeerd kunnen worden. Om een beeld te geven van de aard en de omvang van de risico's zijn hieronder de grootste risico's kort omschreven. Het gaat risico's die financiële gevolgen kunnen hebben van meer dan € 50.000. In bijlage 5.4 is de Risicokaart met risico's lager dan € 50.000 opgenomen.

Gebeurtenis / Situatie	Programma	risico-bedrag
Grondexploitaties	1	10.673
Risico's met betrekking tot ruimtelijke ordening	1	3.000
Kosten en claims na ramp	5	1.000
Meldplicht datalekken	5	810
Inwerkingtreding Algemene Verordening Gegevensbescherming per 25 mei 2018	5	800
Informatiebeveiligingsincident	5	550
Toename van de kosten van de Wmo door de vergrijzing	3	500
Uitval technische voorzieningen door onvoorziene omstandigheden	5	500
Invoering Wet kwaliteitsborging bouwen	1	100
Afwijken van inkoop- en aanbestedingsbeleid	5	250
Onevenredige vorstschade wegen door extreme winter	2	60
Letsel-en stormschade bomen	2	100
Risico's jeugdwet	3	200
Verhoging bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen	div.	150
Niet in aanmerking komen voor compensatieregeling bij overschrijding Buigbudget	3	150
Risico's participatie zoals Rijnvicus, beschut werk	3	100
Geen goedkeurende controleverklaring	4	50
Archieven externe partners worden niet goed bijgehouden	5	50
Krapte op de arbeidsmarkt	5	50
Totaal (x € 1.000)		19.093

Weerstandsvermogen

De ratio weerstandsvermogen, ook wel de weerstandsratio genoemd, wordt als volgt berekend:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Op basis van het voorgaande is de actuele weerstandsratio van de gemeente Nieuwkoop:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{28.344}{19.093} = 1,48$$

Waarderingstabel weerstandsvermogen (bron: Nederlands Adviesbureau Risicomanagement)

Waarderingscategorie	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 < x < 1,4	Voldoende
D	0,8 < x < 1,0	Matig
E	0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Volgens de waarderingstabel plaatst een ratio van 1,48 de gemeente Nieuwkoop in de categorie B. Ruim voldoende.

Beeld van de financiële positie

Met de weerstandsratio is nog lang niet alles gezegd over onze financiële positie in de brede zin. Om daarvan een beeld te krijgen kunnen we een aantal andere ratio's raadplegen. Het BBV schrijft voor dat doel de volgende ratio's voor.

Ratio	jaar rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Netto schuldquote	7.4%	33,4%	26,6%	29.7%	23.1%	1,0%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	58%	32,1%	23,9%	28,2%	21,4%	10,1%
Solvabiliteitsratio	46,6%	51.2%	48.0%	54.1%	54,1%	56,9%
Grondexploitatie	69,0%	45,2%	66,9%	43.7%	44,9%	2,6%
Structurele exploitatieruimte	-0,4%	0,6%	1,1%	1,1%	0,7%	0.0%
Belastingcapaciteit	120,9%	117,7%	124,9%	125,3%	125.5%	126,0%
Netto schuld per inwoner	€ 219	€ 1.065	€ 667	€ 922	€ 589	€ 482

Het verloop van de ratio's ontwikkelt zich naarmate de gemeente zich financieel ontwikkelt. Ieder besluit met financiële gevolgen verandert iets aan de (toekomstige) financiële positie van de gemeente en dus ook aan een ratio die daar uitdrukking aan geeft. De ratio's zijn berekend met het door de provincie beschikbaar gestelde Rekenmodel financiële kengetallen begroting 2020.

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft iets aan over de mate waarin het inkomen van de gemeente toereikend is om aan de schuldverplichtingen te voldoen. De netto schuldquote is een percentage dat tot stand komt door het totale vreemde vermogen te delen door de totale baten uit de gemeentelijke exploitatie. Bij een netto schuldquote hoger dan 130% is sprake van een hoge schuld. Onder de 100% is sprake van een gemiddelde tot lage schuld.

De schuldquote en de netto schuld per inwoner geeft een fluctuerend beeld. De oorzaak hiervan is vooral gelegen in de financiering van grondexploitaties. Door verkoop van gronden en het afsluiten van grondexploitaties daalt de financieringsbehoefte. Financiering van investeringen dempt deze daling echter af.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Bij de 'Netto Schuldquote Gecorrigeerd Voor Alle Verstrekte Leningen' wordt het vreemde vermogen verminderd met de doorgeleende gelden (leningen van de gemeente aan derden). De begrote netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen wijkt nauwelijks af van de netto schuldquote. Dat komt omdat we maar weinig lening aan derden hebben verstrekt.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft weer in hoeverre het totaal van de activa is gefinancierd met eigen middelen. De ratio wordt berekend door het Eigen Vermogen te delen door het totale vermogen. De begrote solvabiliteitsratio aan het einde van 2020 bedraagt 51% en voldoet aan het bij de begroting 2016 door de raad genomen besluit dat deze meer dan 40% moet bedragen.

Grondexploitatie

Deze indicator geeft de relatieve hoogte van de voorraad bouwgrond en het onderhanden werk (de grondpositie) in de grondexploitaties aan. De waarde van de grondpositie wordt gedeeld door de totale baten uit de gemeentelijke exploitatie. Hoe groter de grondpositie in verhouding tot de totale

gemeentelijke baten, hoe groter het verhoudingsgewijze risico dat de gemeente loopt in de grexen. De begrote ratio grondexploitatie aan het einde van 2020 bedraagt 65%. Na 2022 neemt de ratio door het afsluiten van grondexploitaties sterk af.

Structurele exploitatieruimte

Het financiële kengetal 'structurele exploitatieruimte' geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de begroting/jaarrekening is, afgezet tegen de inkomsten. Als norm voor gezond begrotingsevenwicht kan 0,6% van de algemene dekkingsmiddelen gehanteerd worden. Deze norm is gebaseerd op de vuistregel van de Commissie BBV die bij art. 12 gemeenten gehanteerd wordt voor de bepaling van de ruimte in de begroting om structurele tegenvallers op te vangen. We zetten de structurele ratio af tegen de hiervoor genoemde 0,6%. In 2020 bedraagt de begrote structurele exploitatieruimte 1,1%.

Belastingcapaciteit

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. De belastingcapaciteit wordt berekend door de totale woonlasten van een meerpersoonshuishouden te vergelijken met het landelijk gemiddelde in het voorgaande jaar en de uitkomst uit te drukken in een percentage. De relevante informatie vinden wij in de tabel met de regionale vergelijking in de paragraaf Lokale Heffingen en de Atlas lokale heffingen van het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO). Uit berekening blijkt dat de belastingcapaciteit in 2020 een omvang heeft van 124,9%. Dat betekent dat Nieuwkoop 24,9% boven het landelijk gemiddelde ligt. Dat was in de jaarrekening 2018 nog 20,9%. Het verschil is het gevolg van het kostendekkend maken van het tarief van de afvalstoffenheffing.

Netto schuld per inwoner

De netto schuld per inwoner is de netto schuld gedeeld door het aantal inwoners van de gemeente. De netto schuld per inwoner aan het eind van 2020 is € 667. Evenals bij de netto schuldquote is hier een flinke toename zichtbaar ten opzichte van de jaarrekening 2018 en is sprake van een fluctuerend beeld. De oorzaak hiervan is vooral gelegen in de financiering van grondexploitaties. Door verkoop van gronden en het afsluiten van grondexploitaties daalt de financieringsbehoefte. Financiering van investeringen dempt deze daling echter af.

Kengetallen in samenhang: financieel beleid

Zien we de verschillende financiële indicatoren en kengetallen in samenhang, dan ontstaat een beeld van de resultaten van het financiële beleid dat we in onze gemeente voeren.

Ons beleid is gericht op robuustheid. Nieuwkoop wil niet in een situatie komen waarin beleidsinhoudelijke concessies (bezuinigingen) moeten worden gedaan als gevolg van externe ontwikkelingen, zoals die op de geldmarkt of de onroerend goed markt. Dat beleid krijgt vorm in het streven naar een gezonde schuldpositie, een stevige solvabiliteit, voldoende structurele ruimte in de exploitatie en een verstandige omgang met de verhoudingsgewijs omvangrijke gemeentelijke grondexploitaties. Neemt niet weg dat zich in de financiële verhouding met het Rijk en de financiering van de jeugdzorg onzekerheden voordoen die het toekomstperspectief nadelig kunnen beïnvloeden.

De solvabiliteit, die sinds de begroting van 2016 een speerpunt is in het financiële beleid, laat ten opzichte van de jaarrekening 2018 een stijging zien. De structurele exploitatieruimte ligt in 2020 met 1,1% iets boven de norm van 0,6%.

Nieuwkoop voert verhoudingsgewijs omvangrijke grondexploitaties uit, dat is een bewuste keuze. Fluctuaties in grondposities hebben direct zichtbare gevolgen voor de verhouding tussen de waarde van de grondposities en de gemeentelijke lasten en baten. Het kengetal 'grondexploitaties' laat in de periode 2020-2023 een ontwikkeling zien die gunstig te noemen is. In 2023 daalt deze, o.a. door het afsluiten van de grondexploitatie Noordse Buurt significant.

Al met al voldoen we aan de doelstellingen die we ons zelf gesteld hebben voor een gezonde schuldpositie, een stevige solvabiliteit, een structureel sluitende exploitatie en een verstandige omgang met de afnemende gemeentelijke grondexploitaties. Desondanks baren in meerjarenperspectief met name onzekerheden rond de financiële verhouding met het rijk en de financiering van de jeugdzorg ons zorgen.

3.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

In deze paragraaf kapitaalgoederen worden per beheerelement inzicht gegeven, per beheerelement, in het areaal, het beheerniveau, de staat van onderhoud en de kosten die hiermee gemoeid zijn. Hierbij gebruiken wij als richtsnoer 5 politiek relevante kernvragen die worden aanbevolen door de Rekenkamer in het rapport 'Hoe doeltreffend is het beheer en onderhoud van kapitaalgoederen in Nieuwkoop?'.

Algemeen

Deze paragraaf geeft aan hoe kapitaalgoederen in gemeentelijk eigendom worden beheerd. In de Financiële verordening 2017 ex artikel 212 van de Gemeentewet staat in artikel 22 dat het college de verplichte onderdelen op grond van artikel 12 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten opneemt bij de begroting en jaarstukken. De paragraaf geeft inzicht in de omvang van de gemeentelijke eigendommen, de geldende beleidskaders en de beschikbare middelen om deze eigendommen te beheren.

Beleidskader

De beheervisie openbare ruimte vormt het beleidskader voor het beheer en het beoogde onderhoudsniveau van de openbare ruimte. Als onderhoudsniveau maken wij zoveel mogelijk gebruik van de 'Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte' van de CROW. Hierna genoemd 'CROW'.

Uitvoering van dit beleidskader moet leiden tot een bestendige situatie waarin deze kapitaalgoederen worden onderhouden volgens de vastgestelde functionaliteit en kwaliteitsniveau (schoon, heel en veilig), CROW niveau B, waarbij de totale kosten in beeld worden gebracht.

Het beleidskader voor de kapitaalgoederen bevat per kapitaalgoed:

- de omvang van het areaal;
- het gewenst kwaliteitsniveau;
- de maatschappelijke doelstellingen;
- de voortgang in de realisatie van de doelstelling, veelal vastgelegd in het betreffende beheerplan;
- de looptijd van het betreffende beheerplan;
- wat gaan we er voor doen;
- wat kost het.

Wat kost het?

Het onderhoud van kapitaalgoederen wordt onderverdeeld in regulier onderhoud, groot onderhoud en rehabilitatie. De huidige bedragen in de begroting zijn gebaseerd op de nu vastgestelde plannen inclusief eventuele mutaties, onder andere areaaluitbreiding. Bij de actualisatie of bij het opstellen van nieuwe beleids- en beheerplannen worden de financiële kaders opnieuw vastgesteld. Dit gebeurt dan op basis van de actuele areaalgegevens, het voortschrijdend inzicht in (beleids)doelstellingen en mogelijke herziene politieke doelstellingen. Hierbij blijft de basis 'schoon, heel en veilig' het minimale uitgangspunt.

Regulier onderhoud, klein onderhoud

Dit betreft werkzaamheden en maatregelen van kort cyclisch karakter, zoals het verhelpen van meldingen en schadeherstel. Goed, consequent uitgevoerd regulier onderhoud is levensduur verlengend. De kosten worden gedekt uit de beheer- en onderhoudsbudgetten, die jaarlijks in de begroting beschikbaar worden gesteld.

Groot Onderhoud

Hieronder vallen de werkzaamheden die ervoor zorgen dat de kapitaalgoederen tijdens hun levensduur in goede staat blijven. De kosten voor deze werkzaamheden worden gedekt uit de verschillende voorzieningen. Deze voorziening wordt jaarlijks gevoed met een dotatie uit de begroting, waarmee pieken en dalen in de uitgaven worden geëgaliseerd binnen die voorzieningen. Bij de actualisatie van de beheerplannen kan de omvang van de dotatie wijzigen.

Rehabilitaties

Dat is het totaal van een kapitaalwerk het eind van de levensduur of het uitvoeren van levensduur verlengende maatregelen. Deze investeringen van maatschappelijk nut worden vanaf 2017 geactiveerd en in een aantal jaren afgeschreven. Op basis van het investeringsplan 2020-2023 zijn de investeringsbedragen geraamd en de cumulatieve kapitaallasten berekend.

Wegen

Areaal

<i>Asfaltwegen</i>	<i>730.000 m2</i>
<i>Klinkerwegen</i>	<i>750.000 m2</i>
<i>Beton</i>	<i>11.000 m2</i>
<i>Halfverharding</i>	<i>47.500 m2</i>
<i>totaal</i>	<i>ca. 250 km</i>

<i>Verkeersborden</i>	<i>4.100 stuks</i>
<i>Straatnaamborden</i>	<i>1.000 stuks</i>
<i>Bewegwijzering</i>	<i>530 stuks</i>
<i>Elektrische oplaadpunten</i>	<i>18 stuks</i>

Gewenst kwaliteitsniveau

Het gewenste kwaliteitsniveau volgens de CROW van de wegen is niveau B. Dit geldt voor zowel het technisch onderhoudsniveau van de verharding als voor de beeldkwaliteit met betrekking tot straatreiniging en onkruidbestrijding op verharding. Het bermonderhoud wordt gehandhaafd op het kwaliteitsniveau ecologisch, tenzij het vanuit de verkeersveiligheid niet wenselijk en mogelijk is. Dit betekent dat er gestreefd wordt naar weelderige bermen met een bio diverse de begroeiing.

Maatschappelijke doelstellingen

De wegen worden op een robuust niveau onderhouden en sluit aan het huidige en toekomstige gebruik ervan. De wegen hebben als basis een duurzaam veilige vormgeving. Wegen zijn noodzakelijk voor alle verplaatsingen van verschillende verkeersmodaliteiten, onder andere snel- en langzaam verkeer en landbouwverkeer. Daarnaast heeft een groot deel van het wegareaal een verblijfs- en recreatieve functie. Hierdoor zijn de sociale en economische belangen bij het wegareaal groot.

De staat van de verharding draagt in grote mate bij aan de uitstraling van de directe leefomgeving van onze inwoners, bezoekers en recreanten. Binnen het regulier onderhoud wordt er voor gezorgd dat de doelstellingen binnen het gewenste kwaliteitsniveau behouden blijven. Bij rehabilitaties en groot onderhoud is het van belang dat de vormgeving van de wegen zo goed mogelijk aansluit bij het (beoogd) gebruik. Dit houdt in dat het wegontwerp wordt afgestemd op de huidige en toekomstige verkeersintensiteiten en modaliteiten.

Voor wegen met een verblijfsfunctie is participatie een belangrijk hulpmiddel om de weginfrastructuur zo veel mogelijk aan te laten sluiten op het werkelijk gebruik ervan. Door deze werkwijze wordt de potentie van de leefomgeving beter benut.

Voortgang in de realisatie van de doelstelling

Met het beheer- en beleidsplan wegen 2017-2021 is de basis gelegd voor het wegbeheer binnen deze planjaren. Het beheer- en beleidsplan geeft niet alleen invulling aan het behoud van het onderhoudsniveau, maar ook aan het verbeteren van verkeersveiligheid. Het onderhoud en de rehabilitaties worden uitgevoerd conform dit plan.

Beheerplan

Het huidige beheerplan voor wegen loopt tot en met 2021. In 2020 wordt het huidige beheerplan herzien en herschreven voor de periode 2021-2025, een jaar eerder dus als gepland was. Dit omdat het beheerplan beter aansluit op de beheerplannen voor riolering en groen die ook over dezelfde planperiode worden geschreven. Dit heeft als doelstelling om het integraal beheer openbare ruimte (IBOR) verder te implementeren binnen de organisatie.

Wat gaan we er voor doen?

In 2020 wordt het beheerplan wegen geactualiseerd voor de periode 2021-2025.

In 2019 is ter voorbereiding op het wegenbeheerplan bepaald op welk punt de wegen zich binnen de onderhoudscyclus bevinden. Hierdoor kan nu beter worden geanticipeerd op de werkelijke onderhoudsbehoefte van het wegareaal.

Het wegbeheer op basis van het jaar van aanleg is het uitgangspunt van het wegenbeheerplan 2021-2025. Ook wordt er een verbeterslag gemaakt op het gebied van integraal wijkgericht werken. De actualisatie vindt plaats in overeenstemming met de omgevingsprojecten (regionaal en bovenregionaal), maatregelen vanuit het GVVP en ruimtelijke ontwikkelingen (in- en uitbreidingsplannen).

Wat kost het?

Bedragen in € 1.000

Wegen	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Regulier onderhoud	327	327	327	327
Groot Onderhoud/rehabilitaties	1.616	1.200	1.505	1.505
Rehabilitaties en vervangingsinvesteringen	2.958	2.138	1.110	1.110
Kapitaallasten	113	204	254	271

Voorziening toereikend: ja

Openbare verlichting

Areaal

6.000 lichtmasten inclusief armaturen

Gewenst kwaliteitsniveau

Het beheerplan is erop gericht de staat van de openbare verlichting op het vastgestelde onderhoudsniveau te houden. Dit is CROW kwaliteitsniveau B. Ook streven we er naar de milieudoelstellingen, vastgelegd in de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente, voor het terugdringen van de CO2 uitstoot, na te leven. De belangrijkste beleidsuitgangspunten zijn: duurzaam en doelmatig verlichten en de installatiekwaliteit goed op peil houden op het 'Verlicht waar nodig'-principe.

Maatschappelijke doelstellingen

Functionele en goed onderhouden openbare verlichting draagt bij aan de verkeersveiligheid, sociale veiligheid, beperking van CO2-uitstoot en de uitstraling van het openbaar gebied.

Voortgang in de realisatie van de doelstelling

Voorafgaand aan het opstellen van het beheerplan openbare verlichting zijn diversen onderzoeken uitgevoerd. Hiermee hebben we verbeterpunten inzichtelijk gemaakt. Het beperken van CO₂-uitstoot, in relatie met milieudoelstellingen, is hier bijvoorbeeld een onderdeel van.

Beheerplan

Het Beheer-, beleid- en uitvoeringsplan openbare verlichting 2019 t/m 2023 is in 2019 door de gemeenteraad vastgesteld.

Wat gaan we er voor doen?

Het vervangen en aanpassen van de verlichting voeren we uit volgens het uitvoeringsplan dat onderdeel is van het beheerplan.

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000

Openbare Verlichting	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Regulier onderhoud	40	40	40	40
Groot onderhoud t.l.v.	nvt	nvt	nvt	nvt
Vervangingsinvesteringen	395	238	283	226
Kapitaallasten	17	34	41	49

**financiële gegevens kunnen mogelijk gewijzigd zijn door het actualiseren van het beheerplan in 2019

Voorziening toereikend: ja

Civiele kunstwerken

Areaal

Vaste bruggen en duikers 350 stuks

Beweegbare bruggen 4 stuks

Gewenst kwaliteitsniveau

Het beheerplan civiele kunstwerken (hierna kunstwerken genoemd) is erop gericht de staat van de kunstwerken, zoals bruggen, duikers en tunnels op het vastgesteld onderhoudsniveau CROW-kwaliteitsniveau B te houden. De onderhoudsmaatregelen zijn gericht op veiligheid en duurzame in stand houden van de kunstwerken. De maatregelen die voortkomen uit de diverse inspecties worden in het specifieke geval van kunstwerken ook bepaald op basis van (constructieve) veiligheid. Dit is noodzakelijk om de functionaliteit, toegankelijkheid en veiligheid te garanderen. Naast veiligheid speelt ook duurzaamheid een rol. Bij vervangingen of grootschalig onderhoud passen we materialen toe met een lange levensduur.

Maatschappelijke doelstellingen

Kunstwerken zijn een essentieel onderdeel van de infrastructuur. Een kwalitatief goede infrastructuur draagt bij aan het welzijn en de veiligheid van burgers. Een functioneel en goed onderhouden infrastructuur is van sociaal- en economisch belang en draagt ertoe bij dat de gemeente een aantrekkelijke plaats is om in te wonen, te werken en te recreëren.

Voortgang in de realisatie van de doelstelling

Voor het actualiseren van het beheerplan zijn de wettelijk benodigde inspecties uitgevoerd, ook voor beweegbare bruggen. Met name bij beweegbare bruggen is de kans op letsel en schade voor inwoners het grootst. Naar aanleiding van de resultaten zijn de benodigde maatregelen geprioriteerd en in het beheerplan opgenomen.

In 2019 is er een toestandsinspectie uitgevoerd van alle civiele kunstwerken en zijn de beweegbare bruggen nader geïnspecteerd op elektrische- en werktuigbouwkundige onderdelen. Met behulp van het beheersysteem hebben we analyses uitgevoerd. Op basis van de analyses zijn onderhoudsplannen en maatregelen opgesteld. Deze maatregelen zijn gerelateerd aan de andere kapitaalgoederen (onder andere wegen) om zo op een integrale manier te werken.

Beheerplan

De gemeenteraad heeft op 17 september 2015 het beheerplan civiele kunstwerken 2015-2019 vastgesteld. In 2019 is gestart met herzien van het beheerplan. Deze wordt in het voorjaar 2020 aan de gemeenteraad aangeboden.

Wat gaan we ervoor doen?

Op basis van een aantal technische inspecties van alle kunstwerken (houten, stalen- betonnen en elektrisch- mechanische bruggen, duikers) wordt het beheerplan geactualiseerd met een bijbehorend meerjarig onderhoudsplan. De werkzaamheden die hieruit voortkomen worden opgenomen in het uitvoeringsplan 2020 t/m 2024.

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000

Civiele Kunstwerken	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Regulier onderhoud	112	112	112	112
Groot onderhoud t.l.v. voorziening	13	31	207	324
Vervangingsinvesteringen/rehabilitaties	0	0	0	0
Kapitaallasten	9	9	9	9

**financiële gegevens kunnen mogelijk wijzigen i.v.m. de actualisatie beheerplan in 2020

Voorziening toereikend: Ja

Speelvoorzieningen

Areaal

<i>Speelplaatsen</i>	<i>110 stuks</i>
<i>Aantal speeltoestellen</i>	<i>360 stuks</i>
<i>Skate voorzieningen</i>	<i>3 stuks</i>
<i>Trapveldjes (voetbal)</i>	<i>16 stuks</i>

Gewenst kwaliteitsniveau

In het beheerplan is bepaald dat het onderhoudsniveau van speelvoorzieningen vergelijkbaar is kwaliteitsniveau A, een kwaliteitsniveau hoger dan het basisniveau B. In het geval van speeltoestellen sluit dit het beste aan bij onze visie dat kapitaalgoederen voldoen aan de principes schoon, heel en veilig. Voor speelvoorzieningen vinden wij het ook belangrijk dat ze uitnodigen tot spelen. Daarnaast moeten de toestellen voldoen aan het Wet 'Attractie Speeltoestellen' dat met name betrekking heeft op het aspect veiligheid.

Maatschappelijke doelstellingen

Kwalitatief goede speelvoorzieningen die in voldoende mate en op de juiste locaties aanwezig zijn in de directe leefomgeving dragen bij aan de gezondheid (bewegen) en de sociale ontwikkeling (ontmoeten) van kinderen.

Voortgang in de realisatie van de doelstelling

In de vorige beheerplanperiode was sprake van achterstallig onderhoud op de valdempende ondergronden onder speeltoestellen. In de begroting 2018 en 2019 is extra budget ter beschikking gesteld om deze achterstand in te lopen. De vervanging van de schorsondergronden naar kunstgras is in de afgelopen twee jaren versneld uitgevoerd, om toekomstige onderhoudskosten te reduceren en de gebruiksvriendelijkheid en hygiëne van speelplaatsen te verhogen. Er is geen achterstand meer. Tevens is op basis van de leeftijd van toestellen de vervanging van speeltoestellen uitgevoerd. Vaak resulteerde dit in de volledige herinrichting van een speelplaats.

Beheerplan

Het beheerplan speelvoorzieningen 2016-2020 is op 10 december 2015 door de gemeenteraad vastgesteld.

Wat gaan we ervoor doen?

In 2020 worden de werkzaamheden conform het uitvoeringsplan 2020 van het beheerplan uitgevoerd. Dat programma omvat zowel het vervangen van individuele toestellen volgens het vervangingsschema als het volledig opnieuw inrichten van de speelplaatsen. Op basis van de omvang van de vervanging kiezen we de juiste vorm van participatie.

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000

Speelvoorzieningen	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Regulier onderhoud	65	65	65	65
Groot onderhoud t.l.v. voorzieningen	164	149	129	10
Vervangingsinvesteringen	NVT	NVT	NVT	NVT
Kapitaallasten	NVT	NVT	NVT	NVT

Voorziening toereikend: Ja

Waterpartijen

Areaal

Watergangen (schonen/baggeren) 110 km

Beschoeiingen 55 km

Gewenst kwaliteitsniveau

De kwaliteit van de watergangen moet voldoen aan de regels van de waterschappen. Deze zijn vastgelegd in 'De Legger'. Hierin is omschreven welke kwaliteit (breedte, diepte en mate van begroeiing) watergangen dienen te hebben.

Maatschappelijke doelstellingen

Watergangen vormen een belangrijke rol in het reguleren van (grond)water. De watergangen zijn eveneens een belangrijke bron voor de leefomgeving, natuur en biodiversiteit. Het klimaat adaptief maken en houden van het watersysteem is momenteel een speerpunt.

Voortgang in de realisatie van de doelstelling

Met het klimaat adaptief maken van het watersysteem is gestart. Daarnaast worden dit jaar verschillende beschoeiingen vervangen, waarvan een aantal omgevormd worden naar natuurvriendelijke oevers. Ook worden diversen watergangen gebaggerd.

Beheerplan

Beheerplan is in 2019 geactualiseerd en vastgesteld.

Wat gaan we er voor doen?

Bij renovaties van beschoeiingen worden waar mogelijk natuurvriendelijke oevers gemaakt en nieuw oppervlaktewater gegraven om zo meer ruimte te geven aan de toename van regenwater bij intensieve buien. Daarnaast bevorderen de natuurvriendelijke oevers de biodiversiteit.

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000

Water	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Regulier onderhoud	79	79	79	79
Groot Onderhoud t.l.v. voorziening	197	13	24	69
Vervangingsinvesteringen	97	251	97	97
Kapitaallasten	10	13	20	24

Voorziening toereikend: ja

Nautisch- en vaarwegbeheer

Areaal

<i>Aanleg- en vissteigers</i>	<i>40 stuks</i>
<i>Behoud vaardiepte watergangen</i>	<i>43.000 m2</i>
<i>Borden vaarregels en route</i>	<i>120 stuks</i>
<i>Voorzieningen bij bruggen, aanleggen</i>	<i>7 stuks</i>
<i>Loswallen</i>	<i>3 stuks</i>
<i>Knooppuntroute varen</i>	<i>1 stuks</i>
<i>Vrije aanlegplaatsen plassengebied</i>	<i>6 stuks</i>
<i>Zwemstrand</i>	<i>1 stuks</i>
<i>Aanleghaven</i>	<i>1 stuks</i>

Gewenst kwaliteitsniveau

Voor alle voorzieningen rondom (recreatieve) vaarwegen geldt kwaliteitsniveau B. De onderhoudsmaatregelen zijn gericht op het veilig en duurzame instandhouden van de voorzieningen.

Maatschappelijke doelstellingen

Met het Nautisch- en vaarwegbeheer faciliteren wij de waterrecreatie en beroepsvaart in onze plassengebieden. Een kwalitatief goede infrastructuur op het water draagt bij aan het welzijn en de veiligheid van de gebruikers en stimuleert recreatieve ontwikkeling.

Voortgang in de realisatie van de doelstelling

Door een stelsel van regelgeving in combinatie met bebording volgens het Binnenvaart Politie Reglement (BPR) zorgen we voor veiligheid en duidelijkheid voor de gebruiker. In 2019 worden de vaarwegen gepeild en deze zullen in 2020 op diepte worden gebracht.

Beheerplan

De gemeenteraad heeft het beheerplan nautisch- en vaarwegenbeheer 2018-2022 op 7 juni 2018 vastgesteld. In het geactualiseerde beheerplan is er financiële ruimte om structureel vaarroutes op diepte te houden en voorzieningen in goede staat te houden.

Wat gaan we er voor doen?

We gaan de werkzaamheden uitvoeren zoals in het beheerplan voor de jaarschijf 2020 zijn vastgelegd.

Wat kost het?

Bedragen X € 1.000

Nautisch- en vaarwegenbeheer	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2021	Begroting 2022
Regulier onderhoud	20	20	20	20
Onderhoud t.l.v. voorziening	51	24	0	0
Vervangingsinvesteringen en reconstructies	0	0	0	0
Kapitaallasten	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Voorziening toereikend: ja

Riolering

Areaal

Vrijverval riolering	150 km
Persleiding gemalen	40 km
Rioolpompen	800 stuks
Vacuümleiding	4 km
Drukriolering buitengebied	69 km
Bergbezinkvoorzieningen	5 stuks

Gewenst kwaliteitsniveau

Voorzieningen voor inzameling (riolering), transport en zuivering vormen samen het afvalwater-systeem. Volgens de wet (Wet milieubeheer en Waterwet) heeft de gemeente de taak voor de inzameling en het transporteren van het afvalwater naar een zuivering. Het waterschap is verantwoordelijk voor de zuivering van het afvalwater. Op grond van de Waterwet zijn onze wettelijke taken verbreed en zijn naast de zorgplicht voor afvalwater nu ook gericht op de zorg voor hemel- en grondwater.

In het beheerplan is geen kwaliteitsniveau vastgesteld. Riolering moet optimaal en naar geldende wet- en regelgeving functioneren. Dit doen wij kostenefficiënt.

Maatschappelijke doelstellingen

Rioleringszorg draagt bij aan de volksgezondheid, het milieu en voorkomt financiële en maatschappelijke schade door wateroverlast in bebouwd gebied. Ook zal de riolering bijdragen in het klimaatadaptief maken van de gemeente Nieuwkoop.

Voortgang in de realisatie van de doelstelling

De maatregelen vanuit het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP 2015-2019) zijn uitgevoerd. De vuilemissie van het gemengde stelsel voldoet volgens het Basis Rioleringsplan (BRP) uit 2013 gemeentebreed aan de norm.

Het gemeentelijk rioleringsplan voorziet in het nader onderzoeken van de oorzaken, indien nodig het verder afkoppelen, van verhard oppervlak van het gemengde rioolstelsel, zogeheten systeemgerichte maatregelen. Drukrioleringssystemen worden tijdig vernieuwd. Het beheerplan voorziet verder in nader onderzoek naar foutieve (regenwater)aansluitingen op de drukrioleringssystemen.

Beheerplan

Het 'Verbreed gemeentelijk rioleringsplan' is op 11 december 2014 vastgesteld voor de periode 2015 t/m 2019. In 2019 is gestart met het voorbereiden van het nieuwe gemeentelijke rioleringsplan (GRP). In 2020 wordt het GRP gemaakt. Deze zal in 2020, tezamen met de nieuwe rioolheffing worden vastgesteld.

Wat gaan we ervoor doen?

In 2020 worden de werkzaamheden uitgevoerd overeenkomstig de jaarschijf 2020 zoals opgenomen in dit beheerplan.

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000

Riolering	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Regulier onderhoud	124	124	124	124
Groot Onderhoud	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
(Vervangings) Investerings	867	842	894	478
Kapitaallasten	580	610	633	660

Recreatieve voorzieningen

Areaal

Landschappelijke beplantingen buitengebied	19 stuks
Knooppunten route wandelen	1 stuks
Knooppunten route fietsen	1 stuks

Gewenst kwaliteitsniveau

Voor alle recreatieve voorzieningen staat de bruikbaarheid en veiligheid voorop. Dit staat gelijk aan de CROW kwaliteitsniveau B. De onderhoudsmaatregelen zijn in hoofdlijnen gericht op veiligheid en duurzame instandhouding.

Maatschappelijke doelstellingen

Kwalitatief goed onderhouden recreatieve voorzieningen die aansluiten bij de behoeften van zowel de inwoners, ondernemers, recreanten en bezoekers van de gemeente. Voor zowel fietsen, wandelen en varen. Als aanvulling zijn er ook voorzieningen die bijdragen aan de leefbaarheid van kernen zoals de provinciaal erkende zwemlocaties.

Voortgang in de realisatie van de doelstelling

Met het beheerplan Recreatieve Voorzieningen zijn de financiële middelen gewaarborgd om de voorzieningen duurzaam in stand te houden.

De maatschappij verandert continu. Het is van belang te blijven volgen welke behoefte er is bij zowel inwoners, recreanten en ondernemers in de recreatieve sector.

Beheerplan

Het beheer- en beleidsplan Recreatieve voorzieningen 2017-2021 is op 20 oktober 2017 door de gemeenteraad vastgesteld.

Wat gaan we er voor doen?

In 2020 worden de werkzaamheden uitgevoerd overeenkomstig de jaarschijf 2020 zoals opgenomen in dit beheerplan.

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000

Recreatieve voorzieningen	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Regulier onderhoud	36	36	36	36
Groot Onderhoud t.l.v. voorziening	25	19	5	12
Vervangingsinvesteringen	0	0	0	0
Kapitaallasten	0	0	0	0

Voorziening toereikend: Ja

Gebouwen

Areaal

Gemeentehuis	2 stuks
Sporthal	4 stuks
Zwembad	1 stuks
Brandweerkazernes	3 stuks
Kinderopvang/scholen	7 stuks
Overige openbare gebouwen	20 stuks
Overig niet openbare gebouwen	7 stuks
Overige objecten	11 stuks

Gewenst kwaliteitsniveau

Het standaard uitgangspunt voor de kwaliteit van het onderhoud is het duurzaam in stand houden van de gebouwen. Vrij vertaald wordt hieronder verstaan dat een pand de 'normale veroudering en slijtage' mag vertonen en dat defecte bouwkundige- en installatietechnische onderdelen door eenzelfde kwaliteitsniveau worden vervangen als reeds aanwezig is. Voor een aantal locaties wordt onderbouwd afgeweken van het standaard kwaliteitsniveau.

Maatschappelijke doelstellingen

Kwalitatief goede sportcomplexen dragen bij aan het welzijn en de gezondheid van burgers.

Kwalitatief goede monumenten, musea, kinderopvang- en verenigingsgebouwen dragen ertoe bij dat de gemeente Nieuwkoop een aantrekkelijke plaats is om in te wonen en te recreëren.

Kwalitatief goede huisvesting voor de brandweer draagt er toe bij dat de gemeente Nieuwkoop een veilige plaats is om te wonen.

Kwalitatief goede gebouwen voor de eigen organisatie dragen er toe bij dat de eigen medewerkers en het bestuur op een goede manier hun taken kunnen uitvoeren en dat de gemeente een aantrekkelijke plaats is om te werken.

Voortgang in de realisatie van de doelstelling

De vastgestelde kwaliteitsniveaus in het Beheerplan Gebouwen 2013-2022 sluiten aan op de maatschappelijke doelstellingen. Het budget dat jaarlijks beschikbaar is om de gebouwen op het vastgestelde niveau te onderhouden is voor regulier onderhoud toereikend. Er zijn geen achterstanden in onderhoud. Het budget voor de voorziening (groot onderhoud) is voor de komende jaren niet toereikend. Uit een actualisatie van het beheerplan blijkt dat areaaluitbreiding, hogere inkooprijzen en een aantal verwachte grote vervangingsinvesteringen de komende jaren leiden tot een hogere jaarlijkse storting in de voorziening.

Beheerplan

Het Meerjaren Onderhoudsplan Gebouwen voor de periode 2013 tot en met 2022 is op 11 juli 2013 door de raad vastgesteld. Het onderhoudsplan is in 2018 geactualiseerd, maar nog niet door de raad vastgesteld. Het onderhoudsplan wordt eind 2019 ter vaststelling aan de raad aangeboden.

Wat gaan we er voor doen?

Overeenkomstig het beheerplan worden de werkzaamheden uit de jaarschijf 2020 uitgevoerd.

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000

Gebouwen	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Dagelijks onderhoud	340	340	340	340
Groot Onderhoud t.l.v de voorziening	316	200	142	142
Kapitaallasten	0	0	0	0

Voorziening toereikend: nee. Een geactualiseerd beheerplan wordt eind 2019 aan de raad voorgelegd.

Openbaar groen

Areaal

Bomen	12.000 stuks
Beplanting	350.000 m2
Gazon	332.000 m2
Bermen (incl. bloemrijk)	715.000 m2 (ca. 120 km)

Gewenst kwaliteitsniveau

Het openbaar groen voldoet aan kwaliteitsniveau B.

Maatschappelijke doelstellingen

Openbaar groen draagt sterk bij aan een plezierige woon- en leefomgeving voor de inwoners en aan het welzijn van die inwoners. Het is dan ook belangrijk dat de inwoners tevreden zijn met de aard en de kwaliteit van het openbaar groen.

Groenvoorzieningen, zowel binnen als buiten de kernen, kunnen bijdragen aan het vergroten van de biodiversiteit. Het areaal aan openbaar groen dat aantoonbaar bijdraagt aan biodiversiteit moet de komende jaren toenemen.

Het onderhoud van het openbaar groen in de gemeente biedt goede mogelijkheden voor 'Social return'. Wij vinden het een belangrijke neven doelstelling om te zorgen dat de zwakkeren uit de samenleving een aandeel hebben in de maatschappij. Dit doen wij onder andere door middel van inhuur van medewerkers van Rijnvicus.

Voortgang in de realisatie van de doelstelling

Onze inwoners geven de kwaliteit van de openbare ruimte een 8,12. Dat is iets hoger dan het gemiddelde van gemeenten in dezelfde stedelijkheidsklasse. 59% van de inwoners vindt dat het openbaar groen goed wordt onderhouden. Dat is iets lager dan het landelijk gemiddelde. Het aandeel aan meer ecologisch groen is toegenomen door de aanleg van o.a. bloeiende bermen. Bermen worden vanaf 2019 ecologisch beheerd, door maaien en afvoeren van het maaisel.

Beheerplan

Huidige beheerplan loopt van 2016-2020. In 2020 wordt dit plan geactualiseerd.

Wat gaan we er voor doen?

Bij renovatie en nieuwe aanleg wordt bij de plantkeuze rekening gehouden met biodiversiteit (colour for green). De komende jaren wordt meer ecologisch groen aangelegd. Voor de uitvoering van het onderhoud worden het hele jaar een aantal medewerkers van Rijnvicus ingehuurd.

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000				
Openbaar Groen	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Regulier onderhoud	540	540	540	540
Groot Onderhoud	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Kapitaallasten	0	0	0	0

Geen voorziening aanwezig.

Begraafplaatsen/lijkbezorging

Areaal

Algemene begraafplaatsen 4 stuks

Gewenst kwaliteitsniveau

De algemene begraafplaatsen moeten voldoende kwaliteit hebben. Een uitvaart moet zonder problemen kunnen plaatsvinden en de inwoners moeten tevreden zijn over de kwaliteit. Voor het openbaar groen op en rond de begraafplaatsen geldt het kwaliteitsniveau B. Dat is gelijk aan het overig openbaar groen van de gemeente.

Maatschappelijke doelstellingen

Iedere inwoner van onze gemeente die na zijn overlijden begraven wenst te worden op een openbare begraafplaats dan wel na crematie bijgezet wil worden, moet hiervoor in de gelegenheid zijn.

Voortgang in de realisatie van de doelstellingen

Op grond van het huidige beleid worden de begraafplaatsen in Nieuwkoop en Ter Aar voor de langere termijn geëxploiteerd. De begraafplaatsen in Nieuwveen en Zevenhoven zullen op termijn, door een tekort aan capaciteit en de onmogelijkheid van uitbreiding en ruiming buiten gebruik raken. De capaciteit van de algemene begraafplaats in Nieuwkoop is in 2016 uitgebreid en in 2019 opnieuw opgehoogd.

Beheerplan

Er is geen beheerplan voor de begraafplaatsen.

Wat gaan we ervoor doen?

Op de algemene begraafplaats in Ter Aar is gestart met de noodzakelijke ruiming van oude graven, maar ook het optimaliseren van de mogelijkheden voor het bijzetten van urnen. De aula op de begraafplaats in Ter Aar is afgestoten.

Wat kost het?

Bedragen * € 1.000

Begraafplaatsen	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Regulier onderhoud	8	8	8	8
Groot Onderhoud	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Kapitaallasten	0	0	0	0

Geen voorziening ingesteld

3.4 Paragraaf Financiering

Inleiding

De paragraaf financiering geeft inzicht in het (verwachte) risicoprofiel van de gemeente Nieuwkoop op het terrein van de treasury. In deze paragraaf gaan wij achtereenvolgens in op bestaand beleid, het risicobeheer, schatkistbankieren, de financieringsbehoefte, de ontwikkeling van de leningenportefeuille, de rente-toerekening, onze rentevisie, het EMU-saldo en tenslotte de liquiditeitsplanning.

Bestaand beleid

In de Wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido) zijn kaders gesteld voor een verantwoorde en prudente inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie bij decentrale overheden. De Wet Fido verplicht de gemeente tot het opstellen van twee instrumenten op het gebied van treasury, te weten een treasurystatuut en een treasuryparagraaf. Het treasurystatuut is onderdeel van de Financiële verordening gemeente Nieuwkoop 2017.

Het huidige treasurystatuut is van 1 januari 2015. In het treasurystatuut wordt de beleidsmatige infrastructuur van de treasuryfunctie vastgelegd in de vorm van uitgangspunten, doelstellingen, richtlijnen en limieten.

Risicobeheer

Het risicobeheer is gericht op het beperken van financiële risico's. In het treasurystatuut zijn richtlijnen en limieten opgenomen, die de basis vormen voor alle transacties op dit gebied. Daarnaast geeft de Wet Fido normen voor het beperken van risico's. De belangrijkste risicocategorie is het renterisico, waarvan de kasgeldlimiet en de renterisiconorm belangrijke richtlijnen zijn om renterisico's te beperken. De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een rentetypische looptijd tot één jaar en de renterisiconorm heeft betrekking op leningen met een rentetypische looptijd vanaf één jaar. Het doel van deze normen van de Wet Fido is te voorkomen dat bij herfinanciering van de leningen bij (aanzienlijk) hogere rente grote verschillen optreden in de hoogte van de rente die de gemeente moet betalen. De normen beperken de budgettaire risico's. Het niveau van de kasgeldlimiet is gelimiteerd op 8,5% van de begrote lasten. De renterisiconorm houdt in dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en renteherzieningen niet meer dan 20% van het begrotingstotaal mogen bedragen. De norm beoogt een evenwichtige opbouw van de leningen in de tijd. De provincie toetst de kasgeldlimiet en de renterisiconorm uit hoofde van financieel toezicht.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het wettelijk maximum aan leningen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar. De kasgeldlimiet staat de gemeente Nieuwkoop momenteel toe de financieringsbehoefte tot een bedrag van € 6.765.000 (2020) te dekken met kortlopende geldleningen. Zodra de verwachting is dat deze limiet langer dan twee kwartalen wordt overschreden wordt een langlopende geldlening aangetrokken. Gelet op de lagere rente voor kredietfaciliteiten maakt de gemeente zoveel mogelijk gebruik van de toegestane norm.

De kasgeldlimiet is voor de jaren 2020-2023 als volgt te berekenen:

Kasgeldlimiet (x € 1.000,-)	2020	2021	2022	2023
1 Lasten primitieve begroting per 1 januari	79.684	91.162	76.497	132.767
2 Begrotingswijzigingen	0	0	0	0
3 Begrote lasten	79.684	91.162	76.497	132.767
4 Maximaal toegestane kasgeldlimiet (8,5%)	6.773	7.749	6.502	11.285
5 Gemiddeld saldo vlottende middelen	13.863	-5.992	-6.482	1.240
Overschot t.o.v. kasgeldlimiet	20.636	1.757	20	12.525

Renterisiconorm

De renterisiconorm geeft het feitelijke renterisico weer op de door de gemeente aangetrokken langlopende geldleningen. Jaarlijks mogen de renterisico's van renteherziening en herfinanciering niet hoger zijn dan 20% van het begrotingstotaal. Voor de periode 2020-2023 is voor Nieuwkoop de volgende ruimte onder de risiconorm te berekenen:

Renterisiconorm (x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
1 Renteherziening	0	0	0	0
2 Aflossingen	5.069	5.469	1.863	1.727
3 Renterisico (1+2)	5.069	5.469	1.863	1.727
4 Renterisiconorm (20% van begrotingstotaal)	15.937	18.232	15.299	26.553
Ruimte onder renterisiconorm (4 - 3)	10.868	12.763	13.436	24.826

Koersrisico

De doelstelling van het koersrisicobeheer is:

- Het beheersen van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat de financiële activa van de gemeente in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen.

De gemeente Nieuwkoop bezit de volgende aandelen:

Deelneming	Aantal aandelen	Boekwaarde 1-1-2020 (x € 1.000)
Alliander	673.371	48
Cyclus	40.303	282
BNG	36.348	75
Oasen	29	5
Totaal		410

Het risico dat de intrinsieke waarde van de aandelenportefeuille daalt tot onder de boekwaarde is verwaarloosbaar klein.

Liquiditeitsrisico

De doelstelling van het intern liquiditeitsbeheer is:

- Het beheersen van de risico's van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitsplanning en meerjaren investeringsplanning waardoor als gevolg daarvan de financieringskosten hoger kunnen uitvallen.

De gemeente Nieuwkoop beschikt over een meerjarige liquiditeitsplanning. Er wordt gewerkt met een jaarplanning van de liquide middelen, waarbij per maand een prognose wordt afgegeven.

Kredietrisico / Debiteurenrisico

De doelstelling van het kredietrisicobeheer is:

- Het beheersen van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid van een waardedaling van de vorderingspositie als gevolg van het niet tijdig nakomen van de verplichtingen van de tegenpartij als gevolg van insolventie of deficit (niet in staat om schulden af te betalen).

De gemeente Nieuwkoop heeft zich garant gesteld voor diverse geldleningen van derden.

Per 1-1-2020 is de situatie als volgt:

Risico op borgstellingen (x € 1.000,--)	1-1-2020
a Totale volume van in de borgstelling betrokken geldleningen	68.359
b Borgstelling gemeente Nieuwkoop	36.074
Percentage (b/a)	53%

Het totale bedrag van de door de gemeente verleende garantstellingen is aanzienlijk. De grootste borgstelling is afgegeven ten behoeve van leningen aan woningbouwverenigingen ad € 64 miljoen. Hiervan staat de gemeente Nieuwkoop garant voor 50%. Het betreft een tertiaire zekerheidstelling (achtervang na WSW), waardoor het risico voor de gemeente gering is.

Het saldo van de door de gemeente Nieuwkoop verstrekte geldleningen is per 1-1-2020 als volgt:

Kredietrisico op verstrekte gelden (x € 1.000,--)	1-1-2020
a Geldleningen ten behoeve van woningbouw	0
b Geldlening tbv verkoop aandelen Nuon	0
c Overige geldleningen	915
Totale volume van verstrekte geldleningen (a + b + c)	915

De overige geldleningen betreffen leningen aan starters in het kader van huisvesting (€ 739.000) en sportverenigingen e.d. (€ 176.000). Bij deze laatste categorie leningen loopt de gemeente meer risico dat de lening niet wordt afgelost (en/of de verschuldigde rente niet wordt betaald).

Schatkistbankieren

In het 4e kwartaal van 2013 is schatkistbankieren voor decentrale overheden ingevoerd. Voor decentrale overheden betekent dit dat zij al hun overtollige middelen niet langer mogen aanhouden bij banken, maar dit moeten aanhouden in de schatkist bij het ministerie van Financiën.

Gelden tot een drempelbedrag mogen buiten de schatkist worden gehouden. Dit drempelbedrag bedraagt 0,75% van het begrotingstotaal voor openbare lichamen met een begrotingstotaal kleiner dan € 500 miljoen. Voor Nieuwkoop bedraagt dit drempelbedrag in 2020 € 596.880.

Op geld dat bij de schatkist in rekening-courant staat, wordt niet of nauwelijks rente vergoed. Ook de rente op deposito's bij de schatkist is zeer laag. Dit betekent dat wanneer er een (tijdelijk) overschot aan liquide middelen ontstaat, de gemeente hier niet of nauwelijks rente voor ontvangt.

Financieringsbehoefte

Per 1 januari 2020 wordt rekening gehouden met een financieringsoverschot van bijna € 14 miljoen. Dit is het verschil tussen de aanwezige vaste financieringsmiddelen zoals de opgenomen geldleningen, het eigen vermogen en de voorzieningen (totaal € 133 miljoen) en de boekwaarde van de investeringen en de te financieren grondexploitaties en voorraad (totaal € 119 miljoen).

Financieringsbehoefte (x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
Vaste financieringsmiddelen:				
Reserves	48.985	49.220	50.042	53.396
Voorzieningen	64.237	61.861	52.695	52.787
Opgenomen leningen	19.305	14.236	21.267	19.404
Totaal (a)	132.527	125.317	124.004	125.587
Te financieren				
Vaste activa	65.309	79.239	90.985	90.338
Grondexploitaties	53.355	52.070	39.501	34.009
Totaal (b)	118.664	131.309	130.486	124.347
Financieringsoverschot (a-b)	13.863	-5.992	-6.482	1.240

De korte rente (rentetypische looptijd < 1 jaar) is in het algemeen lager dan de lange rente (rentetypische looptijd ≥ 1 jaar). Op grond van deze veronderstelling is het uitgangspunt om de financieringsbehoefte eerst te dekken met de maximaal toegestane kasgeldlimiet en de resterende behoefte te dekken met langlopende leningen. Met deze aanpak proberen wij de financieringskosten zo laag mogelijk te houden.

Leningenportefeuille

Het volume van de leningenportefeuille daalt naar verwachting van € 19 miljoen per begin 2020 naar € 17 miljoen per eind 2023 (zie onderstaande tabel leningenportefeuille).

Leningenportefeuille (x € 1.000,--)	2020	2021	2022	2023
Restantbedrag begin boekjaar	19.305	14.236	21.267	19.404
Aflossingen	-5.069	-5.469	-1.863	-1.727
Opname	0	12.500	0	0
Restantbedrag einde boekjaar	14.236	21.267	19.404	17.677

De aflossingen betreffen allemaal reguliere aflossingen. In de jaren 2020-2023 vindt geen renteherziening plaats. De gemiddelde rente op de leningen bedraagt per 1-1-2020 2,88%.

Renteresultaat en wijze van toerekening

Het verschil tussen de financieringslasten en -baten (rente) enerzijds en de toerekening daarvan aan producten anderzijds vormt het renteresultaat. Voor 2020-2023 ziet dit er als volgt uit:

Rente toerekening (x € 1.000,--)	2020	2021	2022	2023
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering	485	348	234	212
b. De externe rentebaten	-5	-5	-5	-5
Totaal door te rekenen rente	480	343	229	207
c. De rente die aan grondexploitatie moet worden doorberekend	-480	-343	-229	-207
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	0	0	0
Saldo door te rekenen externe rente	0	0	0	0
d1 Rente over eigen vermogen	0	0	0	0
d2 Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	0	0	0	0
De aan taakvelden toe te rekenen rente	0	0	0	0
e. De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente	0	0	0	0
f. Rente resultaat op het taakveld treasury	0	0	0	0

Rentevisie

Renterisico's bij het aantrekken en uitzetten van gelden worden beperkt door de overeen te komen rentepercentages bij deze transacties te baseren op een rentevisie. Onze rentevisie wordt o.a. gebaseerd op de rentevisie van de huisbankier.

De korte rente is in het algemeen lager dan de lange rente. Op grond van deze veronderstelling is het uitgangspunt om de financieringsbehoefte eerst te dekken met de maximaal toegestane kasgeldlimiet en de resterende behoefte te dekken met langlopende leningen. Van deze looptijd kan worden afgeweken indien deze kan worden gekoppeld aan andere financiële posities. Met deze aanpak gaat de gemeente ervan uit dat – rekening houdend met ons risicoprofiel – de financieringskosten zo laag mogelijk zijn.

EMU-saldo

Het zogenoemde EMU-saldo van de totale Nederlandse overheid (ook wel financieringstekort, het begrotingstekort van de totale collectieve sector) is al jaren negatief. Overschrijdt het EMU-tekort in enig jaar de 3% van het BBP dan is een land verplicht maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat het tekort niet verder oploopt.

Sinds het begin van de crisis in 2008 wordt de tekortnorm van 3% overschreden. Nederland moet het tekort beëindigen en weer binnen de 3% norm komen.

Op 18 januari 2013 zijn in het Bestuurlijk overleg tussen VNG, IPO, UvW en het kabinet afspraken gemaakt over het verminderen van het begrotingstekort. De afgesproken tekortnorm is voor de medeoverheden gezamenlijk gedurende de periode 2013 tot en met 2015 gesteld op maximaal 0,5% van het BBP. Voor 2016 is de norm verlaagd naar 0,4%. In 2017 is de norm verder gedaald naar 0,3%. Voor 2018 bedroeg de norm eveneens 0,3%. In 2019 stijgt de norm naar 0,4%.

Om inzicht te krijgen in de ontwikkeling van het EMU-saldo van gemeenten, moeten gemeenten met ingang van de begroting voor 2008 onder andere in hun begroting een prognose opnemen van hun eigen EMU-saldo. Voor Nieuwkoop ziet deze prognose er als volgt uit:

EMU-saldo (x € 1.000,--)	2019	2020	2021	2022	2023
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (- = negatief)	161	326	1.103	3.388	2.600
2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	2.407	2.360	2.639	3.306	3.256
3 Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	2.203	2.300	2.293	2.261	2.210
4 Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	7.027	16.289	14.386	2.659	2.043
5 Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	0	0	0	0	0
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	0	0	0	0	0
7 Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	14.005	9.410	6.463	5.883	5.183
8 Baten bouwgrondexploitatie: baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	17.468	9.528	10.419	15.240	7.373
9 Lasten op balanspost voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	1.765	2.646	1.757	2.054	2.134
10 Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	0	0	0	0	0
11 Verkoop van effecten: verwachte boekwinst op de exploitatie	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo (1 + 2 + 3 – 4 + 5 + 6 – 7 + 8 – 9 – 10 – 11)	-558	-13.831	-6.152	13.599	6.079

De posten 2, 3, 5, 6 en 8 verkleinen het EMU-tekort en de posten 4, 7, 9, 10 en 11 vergroten het EMU-tekort. Het geprognosticeerde EMU-saldo over 2020 van de gemeente Nieuwkoop is negatief. Dit verhoogt het landelijk EMU-tekort.

Liquiditeitsplanning

Liquiditeitsplanning 2020 t/m 2023						
(Alle bedragen x € 1.000)		2020	2021	2022	2023	
Beginsaldo 1-1		9.209	1.128	-9.773	2.821	
Ingaande kasstroom						
	Algemene uitkering	31.941	32.303	32.559	32.600	
	Rijksvergoedingen soc.zaken	3.422	3.422	3.422	3.400	
	Belastingen en heffingen	13.873	13.904	13.369	13.369	
	Btw-compensatiefonds	4.000	4.000	4.000	4.000	
	Grondexploitatie, verkopen	11.215	12.128	13.979	8.507	
	Grondexploitatie, subsidie/bijdr.	260	396	2.187	342	
	Overige facturen	5.191	5.241	5.252	5.250	
	Incidenteel					
	totaal inkomsten	69.902	71.394	74.767	67.468	
Uitgaande kasstroom						
	Salarissen	15.744	15.672	15.672	15.672	
	Grondexploitatie, aankopen	-	-	-	1.264	
	Grondexpl., overige uitgaven	9.792	5.344	3.994	4.741	
	Aflossing/rente leningen (lang)	5.593	5.858	1.107	942	
	Overige uitgaven (incl. btw)	46.854	55.421	41.400	41.595	
	Incidenteel					
	totaal uitgaven	77.983	82.295	62.173	64.215	
Geprognostiseerd eindsaldo 31-12		1.128	-9.773	2.821	6.074	
		2024	2025	2026	2027	2028 2029
Beginsaldo 1-1		6.074	12.605	19.323	25.938	25.767 26.348
Ingaande kasstroom		67.296	67.469	66.403	58.619	58.619 58.619
Uitgaande kasstroom		60.764	60.752	59.788	58.790	58.038 58.020
Geprognostiseerd eindsaldo 31-12		12.605	19.323	25.938	25.767	26.348 26.948

Ter illustratie van de liquiditeitspositie van Nieuwkoop bevat de paragraaf Financiering een liquiditeitsbegroting. Bij deze liquiditeitsbegroting moeten wel twee opmerkingen worden gemaakt:

1. De liquiditeit van de gemeente verandert voortdurend. De liquiditeitsbegroting wordt dan ook maandelijks geactualiseerd. Deze cijfers zijn van juni 2019 en kunnen tijdens de vaststelling van de begroting in november alweer anders zijn.
2. Het vaststellen van de begroting 2020-2023 heeft invloed op de uitgaven. Deze liquiditeitsbegroting is gebaseerd op de begroting 2019. Alle wijzigingen die deel uitmaken van de begroting 2020-2023 zijn niet verwerkt. Na verwerken van de begroting 2020-2023 kan het beeld anders zijn.

3.5 Paragraaf Bedrijfsvoering

Het vernieuwde BBV schrijft voor om de kosten van overhead expliciet zichtbaar te maken in de begroting. In Nieuwkoop hebben we dit gedaan door een programma bedrijfsvoering in de begroting op te nemen. Dit heeft tot gevolg dat de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering aan de orde komen bij het programma. De verplichting om een paragraaf Bedrijfsvoering op te nemen is echter niet komen te vervallen. De paragraaf wordt daarom wel opgenomen, maar om te voorkomen dat dezelfde inhoud op twee plaatsen in de begroting voorkomt, verwijzen wij de lezer op deze plek naar programma 5 Bedrijfsvoering.

3.6 Paragraaf Verbonden partijen

Inleiding

Als gemeente werken we in de uitvoering van onze taken samen met andere partijen. Dit kunnen gemeenschappelijke regelingen zijn, bedrijven, stichtingen etc. Op de programma's laten we al zien welke verbonden partijen op een programma actief zijn en wat de maatschappelijke doelstellingen zijn die we met deze partijen nastreven. In deze paragraaf staat een totaaloverzicht van de partijen waarmee we samenwerken.

Uitwerking voorgeschreven indeling lijst Paragraaf Verbonden Partijen op grond van artikel 15 BBV:

1. Gemeenschappelijke regelingen
Holland Rijnland
ODHW
RDOG
Veiligheidsregio Hollands Midden
SVHW
2. Vennootschappen en coöperaties
Cyclus N.V.
Alliander N.V.
Oasen N.V.
BNG Bank N.V.
3. Stichtingen en verenigingen
Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Vereniging Zuid-Hollandse gemeenten
4. Overige verbonden partijen
Regiotaxi Holland Rijnland
Centrum Regeling Gemeente Alphen aan den Rijn, Gemeente Kaag en Braassem en Gemeente Nieuwkoop (Rijnvicus)

Overzicht

Gemeenschappelijke regelingen

Naam	Holland Rijnland
Programma	1. Ruimtelijke ontwikkeling / 2. Ruimtelijk beheer / 3. Sociaal Domein
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Vestigingsplaats	Leiden
Doelstelling	We werken samen op de thema's maatschappij, jeugd, verkeer en vervoer, economie en leefomgeving en bestuur & middelen. Ambities en speerpunten geven de komende jaren richting aan deze samenwerking en vormen de komende jaren ons gezicht in de Randstad, Nederland of Europa.
Openbaar belang	Holland Rijnland staat ten dienste van de deelnemende gemeenten en geeft op concrete wijze invulling aan de platformrol die van haar gevraagd en verlangd wordt. Het gaat om het initiëren van projecten en programma's en het organiseren van samenwerking.
Deelnemende partijen	De 13 deelnemende gemeenten in de regio. Door de fusie van Noordwijkerhout met Noordwijk bestaat Holland Rijnland nu uit

Naam	Holland Rijnland		
	13 gemeenten. De dertien gemeenten binnen Holland Rijnland zijn verdeeld in drie subregio's: Leidse regio, Duin-en Bollenstreek, Rijn-en Veenstreek.		
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur bestaat uit vertegenwoordigers vanuit de deelnemende gemeenten. Namens de gemeente Nieuwkoop zitten twee raadsleden in het AB. Daarnaast is wethouder Wolters lid van het Dagelijks Bestuur en vanuit die rol ook Algemeen Bestuurslid. Collegeleden zijn naar vakgebied vertegenwoordigd in de Portefeuillehouders overleggen.		
Ambtelijke verantwoordelijkheid	Strategisch adviseur/regio coördinator		
Financieel belang	€ 225.249 op jaar basis per 1-1-2020		
Bijdrage voorgaand jaar	De bijdrage voor 2019 bedraagt € 225.095		
Kerncijfers	Omschrijving	01-01-2020	31-12-2020
	Eigen vermogen	861.000	861.000
	Vreemd vermogen	21.029.000	21.029.000
	Resultaat	0	0
Risico's en ontwikkelingen	Holland Rijnland werkt aan een nieuwe strategische agenda voor de periode 2019 - 2023. De agenda bepaalt de gezamenlijke inzet om belangrijke doelen te bereiken, de begrotingsafspraken en de verantwoording. De agenda is waarschijnlijk in het derde kwartaal 2019 gereed. Voor het jaar 2020 vindt een indexatie van de gemeenschappelijke bijdrage plaats. Knelpunt van de gemeenschappelijke regelingen is dat de indexering steeds meer uit de pas gaat lopen met de ontwikkeling van de loonkosten. De CAO onderhandelingen lopen nog.		
Bijdrage aan de realisatie van de maatschappelijke effecten	Zie programma 1, 2 en 3		

Naam	Omgevingsdienst West-Holland (ODWH)
Programma	2. Ruimtelijk beheer
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Leiden
Doelstelling	De ODWH is een regionale uitvoeringsdienst die is belast met uitvoering van taken op het terrein van het omgevingsrecht (milieu- en bouwtaken) voor de deelnemende gemeenten.
Openbaar belang	Door uitvoering van de wettelijke milieutaken voor de gemeente Nieuwkoop wordt gewaarborgd dat overlast door milieubelastende activiteiten door o.a. bedrijven wordt voorkomen of beperkt.
Deelnemende partijen	Hillegom, Kaag en Braassem, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Nieuwkoop, Noordwijk, Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten, Zoeterwoude en de provincie Zuid-Holland.
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur van de ODWH bestaat uit de portefeuillehouders Milieu en een tweede vertegenwoordiger. Voor Nieuwkoop zijn dit wethouder Elkhuizen en wethouder Ingwersen.

Naam	Omgevingsdienst West-Holland (ODWH)		
	Het Dagelijks Bestuur bestaat uit de portefeuillehouders Milieu van de provincie Zuid-Holland, de gemeente Leiden, Noordwijk en vertegenwoordigers van de overige aangesloten gemeenten. Op dit moment zijn dat de gemeente Kaag en Braassem en Lisse.		
Ambtelijke verantwoordelijkheid	Manager BOR		
Financieel belang	De bijdrage van de gemeente Nieuwkoop wordt berekend aan de hand van een overeenkomst die de gemeente heeft met de omgevingsdienst voor af te nemen taken. De bijdrage wordt jaarlijks bepaald aan de hand van een werkplan. De bijdrage voor 2020 bedraagt € 938.892		
Bijdrage voorgaand jaar	€ 905.630 + frictielasten € 47.998		
Kerncijfers	Omschrijving	01-01-2020	31-12-2020
	Eigen vermogen	€ 834.983	€ 854.983
	Vreemd vermogen	€ 5.946.000	€ 5.672.000
	Resultaat	€ 0	€ 0
Risico's en ontwikkelingen	De gewenste omvang van de algemene reserve is 5% van de verwachte omzet in 2020 en bedraagt € 841.550. De reële omvang van de algemene reserve per 1-1-2020 bedraagt € 675.000 maar dekt de geïnventariseerde risico's wel volledig af.		
Bijdrage aan de realisatie van de maatschappelijke effecten	Zie programma 2		

Naam	Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden		
Programma	3. Sociaal domein		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)		
Vestigingsplaats	Leiden		
Doelstelling	De Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg (RDOG) Hollands Midden, met als uitvoerende eenheden de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) Hollands Midden, bureau GHOR Hollands Midden en de Regionale Ambulancevoorziening (RAV) Hollands Midden, heeft ten doel de belangen te behartigen van de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten op het terrein van de openbare gezondheidszorg, de volksgezondheid en de ambulancezorg. Daarnaast voert de GGD namens de gemeenten de verplichtingen op het gebied van Veilig Thuis uit (aanklop huiselijk geweld en kindermishandeling).		
Openbaar belang	De RDOG Hollands Midden bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid, veiligheid en het welbevinden van de inwoners in de regio Hollands Midden in zowel reguliere als crisisomstandigheden. Volgens de Wet Publieke Gezondheid zijn gemeenten verplicht een GGD in stand te houden.		
Deelnemende partijen	Alle 18 gemeenten in de regio Hollands Midden		
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur van de RDOG Hollands Midden bestaat uit de portefeuillehouders volksgezondheid van de 18 gemeenten.		

Naam	Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden		
	Namens de gemeente Nieuwkoop, heeft wethouder Wolters zitting in het Dagelijks- en Algemeen Bestuur van de RDOG Hollands Midden.		
Ambtelijke verantwoordelijkheid	Manager MO		
Financieel belang	De kosten van de RDOG Hollands Midden worden gedragen door de deelnemende gemeenten. De bijdrage van de gemeente Nieuwkoop bedraagt voor 2020 € 1.488.000.		
Bijdrage voorgaand jaar	De bijdrage voor 2019 bedraagt € 1.338.000		
Kerncijfers	Omschrijving	01-01-2020	31-12-2020
	Eigen vermogen	3.401.000	3.533.000
	Vreemd vermogen	11.554.000	10.749.000
	Resultaat	0	0
Risico's en ontwikkelingen	De RDOG start met een programma robuuste GGD 2024. Dit programma heeft ten doel om de interne bedrijfsvoering en de strategische wendbaarheid van de organisatie te vergroten. Aan dit programma zijn kosten verbonden, het is echter nog niet duidelijk of deze kosten opgevangen kunnen worden binnen de begroting.		
Bijdrage aan de realisatie van de maatschappelijke effecten	De RDOG Hollands Midden is onder andere verantwoordelijk voor de jeugdgezondheidszorg en veilig thuis. Deze taken dragen bij aan het gezond en veilig opgroeien van alle kinderen in de gemeente Nieuwkoop. Daarnaast dragen zij door hun taken advisering en gezondheidsbevordering bij aan gezonde Nieuwkoopse samenleving voor jong en oud.		

Naam	Gemeenschappelijke regeling VeiligheidsRegio Hollands Midden		
Programma	4. Bestuur en dienstverlening		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Vestigingsplaats	Leiden		
Doelstelling	Politie, brandweer, GHOR en gemeenten bereiden zich samen met partners voor op risico's, rampen en crises.		
Openbaar belang	Het doelmatig organiseren op veiligheidsregio niveau van brandweertzorg, geneeskundige hulpverlening, gemeentelijke bevolkingszorg bij rampenbestrijding en crisisbeheersing.		
Deelnemende partijen	Alle gemeenten uit de veiligheidsregio Hollands Midden.		
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Hollands Midden bestaat uit de portefeuillehouders openbare orde en veiligheid van de deelnemers. Namens de gemeente Nieuwkoop heeft burgemeester Buijserd zitting in het Algemeen Bestuur.		
Ambtelijke verantwoordelijkheid	Manager BV		
Financieel belang	De bijdrage voor 2020 betreft € 1.556.795.		
Bijdrage voorgaand jaar	De bijdrage voor 2019 bedraagt € 1.476.383		
Kerncijfers	Omschrijving	01-01-2020	31-12-2020
	Eigen vermogen	5.537.000	4.493.000

Naam	Gemeenschappelijke regeling VeiligheidsRegio Hollands Midden		
	Vreemd vermogen	821.000	928.000
	Resultaat	844.000	752.000
Risico's en ontwikkelingen	Voor het jaar 2020 vindt een indexatie van de gemeenschappelijke bijdrage plaats. Knelpunt van de gemeenschappelijke regelingen is dat de indexering steeds meer uit de pas gaat lopen met de ontwikkeling van de loonkosten.		
Bijdrage aan de realisatie van de maatschappelijke effecten	Zie programma 4		

Naam	Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling (SVHW)		
Programma	6. Algemene dekkingsmiddelen		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Vestigingsplaats	Klaaswaal		
Doelstelling	Het Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling (SVHW) heft en int de lokale belastingen, stelt de WOZ-waarden vast en beheert de basisregistraties WOZ en BAG. SVHW voert deze taken uit voor haar deelnemers (gemeenten, Waterschap en RAD) tegen de laagst mogelijke kosten op basis van de beste prijs/prestatieverhouding en het gewenste niveau van dienstverlening.		
Openbaar belang	Als publieke, uitvoerende en dienstverlenende organisatie werkt SVHW efficiënt en volgens maatschappelijk aanvaarde bedrijfseconomische principes.		
Deelnemende partijen	13 Gemeenten en Waterschap Hollandse Delta		
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling SVHW 2015 uit de portefeuillehouders Financiën van de deelnemende partijen. Vanuit de gemeente Nieuwkoop zit burgemeester Buijserd in het Algemeen Bestuur.		
Ambtelijke verantwoordelijkheid	Manager BV		
Financieel belang	De bijdrage voor onze gemeente is geraamd op € 273.000. Met het verrekenen van de doorschuif btw bedraagt de uiteindelijke bijdrage € 252.000.		
Bijdrage voorgaand jaar	De bijdrage voor 2019 bedraagt € 236.000		
Kerncijfers	Omschrijving	01-01-2020	31-12-2020
	Eigen vermogen	€ 900.000	€ 765.000
	Vreemd vermogen	€ 5.884.000	€ 5.559.000
	Resultaat		- € 35.000
Risico's en ontwikkelingen	Het risico is beperkt. Voor 2020 wordt een beperkt negatief resultaat verwacht, terwijl de algemene reserve de maximale omvang van € 700.000 bedraagt.		
Bijdrage aan de realisatie van de maatschappelijke effecten	Zie programma 6.		

Vennootschappen en coöperaties

Naam	Cyclus		
Programma	2. Ruimtelijk beheer		
Rechtsvorm	Overheids-NV		
Vestigingsplaats	Moordrecht		
Doelstelling	De onderneming voert de afval- en reinigingstaken uit voor de deelnemende gemeenten.		
Openbaar belang	Cyclus zorgt voor de inzameling en verwerking van het huishoudelijk afval van de inwoners uit Nieuwkoop. Dit doet Cyclus conform de gemaakte afspraken en afgesloten overeenkomsten.		
Deelnemende partijen	Alphen aan den Rijn, Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Kaag en Braassem, Krimpenerwaard, Krimpen aan den IJssel, Nieuwkoop, Waddinxveen en Zuidplas.		
Bestuurlijk belang	De deelnemende gemeenten zijn bestuurlijk betrokken bij het bedrijf door vertegenwoordiging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (eigenaarschap). Als aandeelhouder heeft Nieuwkoop stemrecht. De gemeente wordt vertegenwoordigd door burgemeester Buijserd. Ook zijn de gemeenten betrokken bij de taakuitvoering via vertegenwoordiging in het ARA-B (opdrachtgeverschap). Wethouder Wolters vertegenwoordigt Nieuwkoop.		
Ambtelijke verantwoordelijkheid	Manager BOR		
Financieel belang	De bijdrage van de gemeente Nieuwkoop aan Cyclus wordt bepaald aan de hand van het aantal afgenomen producten m.b.t. de afvalinzameling, zoals vastgelegd in de dienstverleningsovereenkomst. Nieuwkoop heeft er belang bij een kwalitatief zo goed mogelijke uitvoering van de inzameltaken tegen zo laag mogelijke (marktconforme) tarieven. Als mede-eigenaar beschikt de gemeente Nieuwkoop over 40.303 aandelen met een boekwaarde van € 282.122. De bijdrage voor 2020 wordt € 2.415.914.		
Bijdrage voorgaand jaar	De bijdrage voor 2019 bedraagt € 2.222.120		
Kerncijfers	Omschrijving	01-01-2020	31-12-2020
	Eigen vermogen	€ 9.357.000	€ 9.617.000
	Vreemd vermogen	€ 22.217.000	€ 22.562.000
	Resultaat	€ 534.000	€ 144.000
Risico's en ontwikkelingen	Tot 2020 werk Cyclus aan een organisatieontwikkeling waarover de aandeelhouders in 2015 een besluit hebben genomen. De organisatieontwikkeling moet leiden tot een afgeslankte, slagvaardige organisatie die tegen marktconforme tarieven afval- en reinigingstaken uitvoert voor de deelnemende gemeenten. Vanaf 2020 geldt voor Nieuwkoop ook het 'diftar-systeem' voor het grijsafval (inwoners betalen per leging van de bak). De andere deelnemende gemeenten hanteren dit systeem al.		

Naam	Cyclus
Bijdrage aan de realisatie van de maatschappelijke effecten	Zie programma 2

Naam	Alliander N.V.		
Programma	6. Algemene dekkingsmiddelen		
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap		
Vestigingsplaats	Arnhem		
Doelstelling	Alliander distribueert gas en elektriciteit via energienetwerken aan een groot deel van Nederland.		
Openbaar belang	1. iedereen onder gelijke condities toegang geven tot gas en elektriciteit. 2. de Nederlandse energiemarkt verder verduurzamen.		
Deelnemende partijen	Alle aandelen van Alliander zijn direct of indirect in handen van Nederlandse provincies en gemeenten. De grootste aandeelhouders zijn de provincies Gelderland, Friesland en Noord-Holland en de gemeente Amsterdam.		
Bestuurlijk belang	De raad van bestuur bestaat uit 3 leden. Jaarlijks keert Alliander 45% van het resultaat uit in dividend aan de aandeelhouders. We hebben als aandeelhouder stemrecht. De gemeente wordt vertegenwoordigd door burgemeester Buijserd.		
Ambtelijke verantwoordelijkheid	Manager BV		
Financieel belang	De gemeente Nieuwkoop heeft 673.371 aandelen in Alliander (0,49%). In 2020 is in de begroting € 400.000 dividend opgenomen.		
Bijdrage voorgaand jaar	De dividenduitkering voor 2019 is begroot op € 350.000		
Kerncijfers	Omschrijving	01-01-2020	31-12-2020
	Eigen vermogen	nb	nb
	Vreemd vermogen	nb	nb
	Resultaat	nb	nb
Risico's en ontwikkelingen	Het financieel risico bij eventuele liquidatie is verlies van maximaal de nominale waarde van de aandelenportefeuille en het grote bedrag aan dividend in onze begroting. Overige informatie: https://www.alliander.com/over-alliander .		
Bijdrage aan de realisatie van de maatschappelijke effecten	Zie programma 6		

Naam	Oasen N.V. (voorheen Hydron)		
Programma	6. Algemene dekkingsmiddelen		
Rechtsvorm	Oasen N.V. is een structuurvennootschap		
Vestigingsplaats	Gouda		
Doelstelling	Oasen levert schoon drinkwater aan de klanten in het verzorgingsgebied. Dit doet zij aan de hand van 5 kernwaarden: volksgezondheid, klantgericht, maatschappelijk, duurzaam en transparant		
Openbaar belang	Het leveren van schoon drinkwater aan inwoners en bedrijven in het verzorgingsgebied.		
Deelnemende partijen	De gemeenten binnen het verzorgingsgebied (30)		

Naam	Oasen N.V. (voorheen Hydron)		
Bestuurlijk belang	De structuurvennootschap kent een Raad van Commissarissen. De aandeelhouders zien erop toe dat Oasen haar publieke taak goed en efficiënt uitvoert. Daarnaast stelt de AVA ook de tarieven vast. Namens de gemeente Nieuwkoop, woont burgemeester Buijserd de Algemene vergaderingen van Aandeelhouders bij.		
Ambtelijke verantwoordelijkheid	Manager BV		
Financieel belang	Het aantal aandelen is gerelateerd aan het aantal inwoners per gemeente. Nieuwkoop bezit 29 aandelen met een boekwaarde van € 5.445.		
Bijdrage voorgaand jaar	N.v.t.		
Kerncijfers	Omschrijving	01-01-2020	31-12-2020
	Eigen vermogen	nb	nb
	Vreemd vermogen	nb	nb
	Resultaat	nb	nb
Risico's en ontwikkelingen	Geen specifieke risico's		
Bijdrage aan de realisatie van de maatschappelijke effecten	Zie programma 6		

Naam	Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)		
Programma	6. Algemene dekkingsmiddelen		
Rechtsvorm	Structuur vennootschap		
Vestigingsplaats	Den Haag		
Doelstelling	De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang.		
Openbaar belang	Met gespecialiseerde dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de inwoner.		
Deelnemende partijen	Overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang.		
Bestuurlijk belang	De gemeente Nieuwkoop heeft stemrecht als aandeelhouder		
Ambtelijke verantwoordelijkheid	Manager BV		
Financieel belang	De gemeente Nieuwkoop bezit 36.348 aandelen met een boekwaarde van € 75.060. In 2020 is een bedrag van € 80.000 aan dividend geraamd.		
Bijdrage voorgaand jaar	De bijdrage voor 2019 bedraagt € 103.592		
Kerncijfers	Omschrijving	01-01-2020	31-12-2020
	Eigen vermogen	nb	nb
	Vreemd vermogen	nb	nb
	Resultaat	nb	nb
Risico's en ontwikkelingen	Er is sprake van een laag risico. Ieder jaar wordt door de bank dividend uitgekeerd. Door veranderde landelijke wetgeving moet het eigen vermogen van de BNG verder groeien. Dit wordt in de komende jaren opgebouwd door minder dividend uit te betalen aan de aandeelhouders.		
Bijdrage aan de realisatie van de maatschappelijke effecten	Zie programma 6		

Stichtingen en verenigingen

Naam	Vereniging van Nederlandse Gemeenten		
Programma	4. Bestuur en dienstverlening		
Rechtsvorm	Vereniging		
Vestigingsplaats	Den Haag		
Doelstelling	De vereniging werkt aan een krachtige lokale overheid. Dit doet de vereniging door agendasettend te zijn op voor gemeenten relevante vraagstukken en ontwikkelingen en door de lokale uitvoering centraal te stellen bij maatschappelijke opgaven. Alle gemeenten zijn lid van de vereniging.		
Openbaar belang	De Vereniging van Nederlandse Gemeenten is de koepelorganisatie van alle gemeenten. De VNG ondersteunt gemeenten bij het vertalen van nationaal beleid naar gemeentelijk beleid, bij kennisdeling over de uitvoeringspraktijk en behartigt de belangen van alle gemeenten bij diverse partijen.		
Deelnemende partijen	De 355 Nederlandse gemeenten (1 januari 2019). Daarnaast zijn Curaçao, Aruba, Bonaire, Saba, St.Eustatius en enkele tientallen gewesten lid.		
Bestuurlijk belang	Sinds 1950 zijn alle gemeenten lid van de VNG. De besluitvorming binnen de Vereniging vindt plaats in de Algemene Ledenvergadering (ALV) en het bestuur, binnen de VNG-organisatie in de Algemene directie. De gemeente Nieuwkoop is lid van de vereniging en heeft stemrecht in de Algemene Leden Vergadering.		
Ambtelijke verantwoordelijkheid	Strategisch adviseur/regiocoördinator		
Financieel belang	De contributie voor 2020 stijgt met 3,2%. Dit is gebaseerd op twee componenten: loon- en prijsontwikkeling (obv CPB-indexcijfers) en dekking van de kosten van de kernorganisatie (1%). De bijdrage komt daarmee op € 43.183.		
Bijdrage voorgaand jaar	De bijdrage voor 2019 bedraagt € 41.844		
Kerncijfers	Omschrijving	01-01-2020	31-12-2020
	Eigen vermogen	nb	nb
	Vreemd vermogen	nb	nb
	Resultaat	nb	nb
Risico's en ontwikkelingen	De VNG werkt aan een nieuwe strategie: gemeenten 2024 - ontwikkelingen en opgaven 2020-2024. In juni 2019 wordt de strategie besproken tijdens de ALV en vastgesteld.		
Bijdrage aan de realisatie van de maatschappelijke effecten	Zie programma 4		

Naam	Vereniging Zuid-Hollandse gemeenten		
Programma	4. Bestuur en dienstverlening		
Rechtsvorm	Vereniging		
Vestigingsplaats	Gouda		
Doelstelling	De vereniging houdt zich bezig met belangenbehartiging, advisering en dienstverlening. Naast een zelfstandige vereniging is de vereniging één van de twaalf provinciale afdelingen van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.		
Openbaar belang	De vereniging dient als platformfunctie voor haar leden en heeft een adviserende rol richting VNG in het afvaardigen van		

Naam	Vereniging Zuid-Hollandse gemeenten		
	Zuid-Hollandse vertegenwoordigers in het VNG bestuur en de diverse VNG beleidscommissies		
Deelnemende partijen	Alle Zuid-Hollandse gemeenten zijn lid van de vereniging.		
Bestuurlijk belang	De VZHG kent een Dagelijks Bestuur en een Algemeen Bestuur en bestaat uit maximaal 14 leden. Zowel DB als AB vergaderen vijf keer per jaar. Namens de gemeente Nieuwkoop heeft Burgemeester Buijsers zitting in het bestuur.		
Ambtelijke verantwoordelijkheid	Strategisch adviseur / regio coördinator		
Financieel belang	Alle Zuid-Hollandse gemeenten zijn lid van de vereniging en betalen jaarlijks contributie, afhankelijk van het inwonertal. Gemeentelijke herindelingen hebben consequenties voor de inkomsten van de vereniging. Door het samenvoegen van kleine gemeenten tot grotere gemeenten worden minder contributieontvangsten gegenereerd. De afspraak is dat in geval van herindelingen een herindeling compensatie doorwerkt in het tarief. Op de contributie voor 2020 wordt een herindelingscompensatie toegepast en een verhoging van 15% op de contributietarieven. Voor 2020 is de contributie geraamd op € 2.070		
Bijdrage voorgaand jaar	De bijdrage voor 2019 bedraagt € 1.800		
Kerncijfers	Omschrijving	1-1-2020	31-12-2020
	Eigen vermogen	nb	nb
	Vreemd vermogen	nb	nb
	Resultaat	nb	nb
Risico's en ontwikkelingen	N.v.t.		
Bijdrage aan de realisatie van de maatschappelijke effecten	Zie programma 4		

Overige verbonden partijen

Naam	Regiotaxi Holland Rijnland
Programma	3. Sociaal domein
Rechtsvorm	Overgedragen taak aan de Gemeenschappelijke regeling Holland Rijnland
Vestigingsplaats	Leiden (alleen het beheer van de regiotaxi)
Doelstelling	Alle inwoners van de regio Holland Rijnland kunnen gebruikmaken van de regiotaxi: een aanvullende collectief openbaar vervoersysteem dat het midden houdt tussen de bus en de taxi. Mensen met een beperking kunnen via het Wmo loket een kortingspas krijgen zodat ze niet meer betalen dan het reguliere OV tarief.
Openbaar belang	Toegankelijk vervoer voor iedereen in de gemeente Nieuwkoop (en regio Holland Rijnland). Regiotaxi Holland Rijnland is als deel van het Openbaar Vervoer (OV) een uitwerking van de OV-visie Holland Rijnland. De regiotaxi is een aanvulling op het bestaande OV.
Deelnemende partijen	De 13 gemeenten in de regio Holland Rijnland.
Bestuurlijk belang	Er is geen apart bestuurlijk overleg. Belangrijke zaken kunnen worden besproken in het portefeuillehouders overleg

Naam	Regiotaxi Holland Rijnland		
	Maatschappij van Holland Rijnland, en het portefeuillehouders overleg Verkeer.		
Ambtelijke verantwoordelijkheid	Manager MO		
Financieel belang	Het beheer maakt deel uit van de begroting Holland Rijnland		
Kerncijfers	Omschrijving	01-01-2020	31-12-2020
	Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
	Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
	Resultaat	n.v.t.	n.v.t.
Risico's en ontwikkelingen	Het huidige contract van de regiotaxi is verlengd tot en met 2022. Er volgt in de tweede helft van 2019 een klanttevredenheidsonderzoek onder gebruikers van de regiotaxi met als doel de kwaliteit van de regiotaxi te verbeteren.		
Bijdrage aan de realisatie van de maatschappelijke effecten	Zie programma 3		

Naam	Centrumregeling Gemeente Alphen aan den Rijn, Gemeente Kaag en Braassem en Gemeente Nieuwkoop (Rijnvicus)		
Programma	3. Sociaal domein		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling, zonder rechtspersoonlijkheid		
Vestigingsplaats	Alphen aan den Rijn		
Doelstelling	Het belang van deze regeling is het gezamenlijk vormgeven van de samenwerking op het gebied van de arbeidsinschakeling van de doelgroep(en) Participatiewet, inclusief de ondersteuning van de huidige WSW-medewerkers en inwoners die vallen onder Beschut Werken.		
Openbaar belang	Goede uitvoering van de Participatiewet		
Deelnemende partijen	De gemeenten Alphen aan den Rijn (centrumgemeente), Kaag en Braassem en Nieuwkoop		
Bestuurlijk belang	Goede uitvoering van de Participatiewet		
Ambtelijke verantwoordelijkheid	Manager MO		
Financieel belang	€ 200.000		
Kerncijfers	Omschrijving	01-01-2020	31-12-2020
	Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
	Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
	Resultaat	n.v.t.	n.v.t.
Risico's en ontwikkelingen	In de Centrumregeling en de DVO zijn restricties opgenomen voor uittreding.		
Bijdrage aan de realisatie van de maatschappelijke effecten	Zie programma 3		

3.7 Paragraaf Grondbeleid

Inleiding

De paragraaf betreffende het grondbeleid bevat op basis van artikel 16 van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) ten minste:

- 1) een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
- 2) een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
- 3) een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- 4) een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- 5) de beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Beleidskaders en visie

Grondbeleid is geen doel op zich maar een middel om maatschappelijke, financiële en ruimtelijke doelstellingen te verwezenlijken. Deze doelstellingen moeten helder zijn evenals de wijze van sturing, beheersing van risico's en verantwoording. In 2016 is de kadernota Grondbeleid 2016-2020 door de gemeenteraad vastgesteld. In deze nota is het uitgangspunt dat grondbeleid een middel is om de ontwikkelingen uit de Structuurvisie Nieuwkoop 2040 mogelijk te maken. De basisgedachte daarbij is dat de gemeente bij grondontwikkeling streeft naar een evenwicht tussen markt, de gewenste woningvoorraad op basis van de woonvisie en (financiële) risico's.

Woningmarkt

De woningmarkt heeft de laatste jaren een sterke opgang gemaakt en halverwege 2018 is landelijk gezien de voorgaande top van 2008 alweer overtroffen. Toch zijn er zeker kanttekeningen te plaatsen bij het functioneren van de woningmarkt op dit moment. Binnen de bouwwereld wordt al gesproken over een nieuwe crisis. Deze nieuwe crisis gaat over het niet beschikbaar zijn van voldoende bouwcapaciteit voor de komende jaren. Landelijk ligt het ambitieniveau op een jaarlijkse toevoeging van ca. 75.000 nieuwbouwwoningen aan de woningvoorraad. Voor het jaar 2018 is het aantal uitgekomen op 66.585 nieuwbouwwoningen. Er zijn tekenen dat het personeelstekort de productie afremt en/of dat de prijzen dusdanig hoog worden dat projecten worden ingetrokken.

Verkoop kavels

Kopers van onze kavels, maar ook kopers van projectmatige bouw in onze gemeente, worden geconfronteerd met deze schommelingen in de bouwmarkt. Voor een aantal aspirant kopers betekent het dat ze noodgedwongen moeten afhaken of hun bouwplan drastisch moeten aanpassen (versoberen). Een ander punt vormt de bereikbaarheid van koopwoningen voor bepaalde doelgroepen. Voor aspirant-koopstarters betekent de huidige woningmarkt dat ze intussen een ton tekort komen voor een doorsnee huis. Deze jongvolwassenen hebben ondanks de hoge huizenprijzen voor bijna de helft een voorkeur voor kopen#. Als gemeente anticiperen we hierop door het laten realiseren van kleine(re) woningen voor starters (doelgroepenbeleid).

Uitvoeringsstrategie

De huidige woningmarkt vraagt, meer dan ooit, om een verantwoorde sturing van de gemeente. De verleiding om alleen dure woningen te bouwen is groot, maar we houden ons aan wat de Woonvisie c.q. het doelgroepenbeleid aangeeft. Daarbij komt de essentiële maatschappelijke opgave dat wat we vandaag bouwen ook in de toekomst haar waarde behoudt. Dit vraagt een gedegen visie en constante monitoring van de woningbouwopgave in onze gemeente. Om dit bereiken is er vanuit de gemeente bij voortduring contact en laten we ons door marktonderzoek informeren om tijdig en indien nodig onze visie hierop aan te passen. Zo is de programmering van Buytewech-Noord en Langeraar Noordwest in 2018 nader aangescherpt en is dat in 2019 wederom gedaan; nu aan de hand van het doelgroepenbeleid zoals dat is opgenomen in het collegeprogramma. Eerder vormden de uitkomsten

van het woningmarktonderzoek dat in opdracht van onze gemeente, Woondiensten Aarwoude en Woningstichting Nieuwkoop door Companen is uitgevoerd, de basis voor het opstellen van de woningbouwprogramma's.

Een optimale sturing vraagt om realistische uitgangspunten in de programmering van woningen, marktconformiteit van grondprijzen en een goed onderbouwde ontwikkelstrategie. Het op een overtuigende manier betrekken van marktpartijen en eindgebruikers bij onze plannen om onze uitgangspunten scherp te houden blijft een must. We blijven alert op wat de markt toelaat zowel inhoudelijk (programma; grondprijzen) als procesmatig (marktbenadering). Indien noodzakelijk spelen we met onze marketing voor onze vrije kavels, waarvan de doelgroep veelal bovenlokaal / regionaal gezocht moet worden, in op ontwikkelingen. Onze verkoopadviseur die is belast met de verkoop van deze kavels, acteert daarbij als onze vooruitgeschoven post.

Actualisatie van grondexploitaties

Alle grondexploitaties worden, overeenkomstig hetgeen in de kadernota Grondbeleid is vastgelegd, minimaal jaarlijks geactualiseerd. Als er gedurende het jaar sprake is van een significante wijziging in het programma of resultaat dan wordt dit separaat aan het bestuur voorgelegd en wordt de raad hiervan tussentijds geïnformeerd.

Actualisatie van grondexploitaties

In de jaarlijks actualisatie wordt gerapporteerd over het programma, de planning en het te verwachten financieel resultaat. Relevante ontwikkelingen c.q. afwijkingen worden benoemd. Na verloop van een kalenderjaar wordt de boekwaarde bijgewerkt. Dat is het moment om per project de balans op te maken. Alle grondexploitaties worden geactualiseerd per 1 januari van het betreffende jaar. Tevens wordt per project de risicoanalyse vernieuwd. Deze jaarlijkse herziening wordt ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad. Na vaststelling vormen de geactualiseerde grondexploitaties het financiële kader voor de verdere uitvoering van elk project.

Voor de actualisatie van de grondexploitaties per 1-1-2020 gaan we uit van de volgende parameters:

· Kostenstijging: 2020 en 2021:	2,5% en vanaf 2022: 2%
· Opbrengstenstijging woningbouw: 2020	2,5% en vanaf 2021: 2%
· Opbrengstenstijging bedrijfsterrein: 2020 en verder:	2%
· Rente inkomsten en uitgaven: 2019 en verder:	1,31%
· Disconteringsvoet:	2%

Gronden die de gemeente in bezit heeft maar nog niet in ontwikkeling zijn en of worden genomen, worden beheerd in het zogenaamde MVA (Materiële Vaste Activa). Ook de gronden die zijn opgenomen in het MVA worden jaarlijks geactualiseerd.

Het is gebruikelijk om in de paragraaf Grondbeleid van de begroting de resultaten van de actualisatie van het kalenderjaar daarvoor op te nemen. Dus in dit geval van de programmabegroting 2020 de resultaten per 1 januari 2019. Ook in deze paragraaf is dit weer gedaan. Er wordt onderscheid gemaakt tussen positieve en negatieve complexen.

Resultaten positieve complexen

De volgende tabel geeft een overzicht van de verwachte resultaten per project zoals vastgesteld in de actualisatie per 1 januari 2019 en de verschillen met de voorgaande herziening van de grondexploitaties:

Tabel 1 Resultaten positieve projecten per 1-1-2019 (met daarin verwerkt de genomen tussentijdse winstnemingen).

		NCW	NCW	
	met tussentijdse winstneming	1-1-2018	1-1-2019	Vershil
	in miljoenen			
	POSITIEVE COMPLEXEN			
GZ25	De Verwondering	€ 3,1	€ 2,3	-€ 0,8 Nadeel
GZ32	Langeraar Oost	€ 0,2	€ 0,0	-€ 0,2 Nadeel
GZ26	Schoterhoek II	€ 3,7	€ 3,1	-€ 0,6 Nadeel
GZ29	Buytewech Noord	€ 5,4	€ 3,9	-€ 1,5 Nadeel
GZ30	Langeraar Noordwest	€ 4,3	€ 5,6	€ 1,3 Voordeel
GZ93	Land van Koppen	€ 0,5	€ 0,3	-€ 0,2 Nadeel
	TOTAAL POSITIEVE COMPLEXEN	€ 17,2	€ 15,2	-€ 2,0 Nadeel

Het totale resultaat van de positieve complexen neemt met € 1,1 mln. netto contant per 1-1-2019 af van € 17,2 mln. naar € 15,2 mln.

Bij de Verwondering en Schoterhoek II was er in 2019 sprake van een tussentijdse winstneming.

Resultaten negatieve complexen

Het resultaat van de negatieve grondexploitaties is weergegeven in tabel 2.

Tabel 2 Resultaten negatieve complexen per 1-1-2019

		NCW	NCW	
		1-1-2018	1-1-2019	Vershil
	in miljoenen			
	NEGATIEVE COMPLEXEN			
GZ15	Gemeentehuis Zevenhoven	-€ 0,5	-€ 0,7	-€ 0,2 Nadeel
GZ16	Zuidhoek en Meijepark	-€ 8,6	-€ 9,0	-€ 0,4 Nadeel
GZ92	Ter Aar Vernieuwd Verbonden 2e fase Brede school	-€ 1,4	-€ 1,2	€ 0,2 Voordeel
	subtotaal A	-€ 10,5	-€ 10,9	-€ 0,4
GZ101	Damstaete*	-€ 0,5	-€ 0,5	€ 0,0 Nadeel
GZ102	Teylerspark I	-€ 0,6	-€ 0,6	€ 0,0 Nadeel
	subtotaal B	-€ 1,1	-€ 1,1	€ 0,0
	TOTAAL NEGATIEVE COMPLEXEN (subtotaal A en B)	-€ 11,6	-€ 12,0	-€ 0,4 Nadeel
GZ17	Noordse Buurt	-€ 26,6	-€ 27,2	-€ 0,6 Nadeel
	TOTAAL NEGATIEVE COMPLEXEN (incl. Noordse Buurt)	-€ 38,2	-€ 39,2	-€ 1,0 Nadeel

* Deze grondexploitatie is geopend op 1 april 2018

Het totale resultaat van de negatieve complexen is op nette contante basis per 1 januari 2019 verslechterd met € 1,0 mln. van -€ 38,2 mln. naar -€ 39,2 mln.

Voorzieningen

Om de tekorten van de negatieve grondexploitaties op te vangen zijn er twee voorzieningen waar dit tekort ten laste kan worden gebracht. Ten eerste is er een Voorziening Nadelig saldi grondexploitaties voor alle negatieve complexen. Als basis voor het bepalen van de hoogte van deze voorziening wordt uitgegaan van de eindwaarde van deze negatieve grondexploitaties. De behoefte aan dekking per 1 januari 2019 vanuit de negatieve complexen, gebaseerd op eindwaarde van deze projecten, is -/- 42.8 mln., zie tabel 3. Een bedrag van € 41,6 mln. wordt ten laste van deze voorziening gebracht. Een bedrag van € 1,2 mln. wordt ten laste van de Voorziening Permanente sociale woningbouw gebracht waarmee de tweede voorziening is genoemd. Deze voorziening is in 2016 bij de besluitvorming over de huisvesting van statushouders ingesteld. Ten laste van deze voorziening worden bijdrages gebracht ten behoeve van sociale woningenbouw in Langeraar Oost, Damstaete, Teylerspark I, Middelweg en de Verwondering.

Tabel 3 Behoefte dekking nadelig saldi

		NCW	NCW	EW
		1-1-2018	1-1-2019	variabel
	in miljoenen			
	NEGATIEVE COMPLEXEN			
GZ15	Gemeentehuis Zevenhoven	-0,5	-0,7	-0,7
GZ16	Zuidhoek en Meijepark	-8,6	-9,0	-9,6
GZ92	Ter Aar Vernieuwd Verbonden 2e fase Brede school	-1,4	-1,2	-1,4
	subtotaal A	-€ 10,5	-€ 10,9	-€ 11,7
GZ101	Damstaete*	-0,5	-0,5	-0,6
GZ102	Teylerspark I	-0,6	-0,6	-0,6
	subtotaal B	-€ 1,1	-€ 1,1	-€ 1,2
	TOTAAL NEGATIEVE COMPLEXEN (subtotaal A en B)	-€ 11,6	-€ 12,0	-€ 12,9
GZ17	Noordse Buurt	-26,6	-27,2	-30,0
	TOTAAL NEGATIEVE COMPLEXEN (incl. Noordse Buurt)	-38,2	-39,2	-42,8
	* Deze grondexploitatie is geopend op 1 april 2018			

Reserves en risico's

Reserve onvoorzien negatieve grondexploitaties

In een Reserve onvoorzien negatieve complexen worden de posten onvoorzien van de negatieve complexen ondergebracht. De hoogte van de reserve wordt jaarlijks bij de actualisatie bepaald. De berekening vindt plaats op basis van een inventarisatie van de risico's per project waarna een Monte Carlo-analyse wordt gedaan.

Per 1 januari 2019 zit er in deze reserve € 0,942 mln.

Tabel 4 Berekening onvoorzien negatieve complexen

		NCW	berekende
		1-1-2019	onvoorzien
	in miljoenen		
	NEGATIEVE COMPLEXEN		
GZ15	Gemeentehuis Zevenhoven	-€ 0,7	€ 0
GZ16	Zuidhoek en Meijepark	-€ 9,0	€ 74.567
GZ92	Ter Aar Vernieuwd Verbonden 2e fase Brede school	-€ 1,2	€ 626.418
GZ101	Damstaete	-€ 0,5	€ 25.832
GZ102	Teylerspark I	-€ 0,6	€ 0
	TOTAAL NEGATIEVE COMPLEXEN	-€ 12,0	€ 726.817
GZ17	Noordse Buurt	-€ 26,4	€ 216.045
	TOTAAL NEGATIEVE COMPLEXEN (incl. Noordse Buurt)	-€ 38,4	€ 942.862

Grondexploitatie en weerstandsvermogen

De gemeente berekent de basis van het Weerstandsvermogen voor het onderdeel grondexploitaties op basis van de IFLO-norm. De berekening bestaat uit twee delen:

- 10% van de boekwaarde van de actieve grondexploitaties
- 10% van de nog te maken kosten in deze actieve grondexploitaties

Van het resultaat wordt de Reserve onvoorzien grondexploitatie afgetrokken.

Uit de onderstaande berekening volgt een bedrag van € 10,7 mln. De totale boekwaarde van de actieve grondexploitaties tot en met 31 december 2018 bedraagt € 71,3 mln. De nog te maken kosten komen vanaf 1 januari 2019 uit op € 44,9 mln. Toepassing van de IFLO-norm leidt tot een bedrag van afgerond.

€ 11,6 mln. Als we dit bedrag corrigeren met de Reserve onvoorzien grondexploitaties dan is er € 10,7 mln. benodigd als Weerstandsvermogen.

Tabel 5 Berekening benodigde Weerstandsvermogen grondexploitaties

in miljoenen	boekwaarde	kosten
	71,3	44,9
10%	0,1	0,1
benodigd	7,1	4,5
Benodigde weerstandsvermogen op basis van IFLO-norm	11,6	
Af: opgenomen in voorziening	0,9	
Resterend benodigd weerstandsvermogen	10,7	

Risicomethodiek

Om de strategische koers van het grondbedrijf goed te borgen en het meerjarenperspectief waarheid te laten worden, zetten wij een instrument als risicomanagement in. De inzet van dit instrument monitort onderweg kritisch de financiële en inhoudelijke voortgang in de diverse grondexploitaties. Zo hebben we gezorgd voor een door de organisatie gedragen beleidskader voor professioneel risicomanagement.

Elk project waarin bepaalde doelen zijn gesteld kent risico's. In het geval van ruimtelijke ordeningsprojecten gaat het over risico's zoals kostenoverschrijdingen, extra kosten, gederfde inkomsten of vertraging. Het doel van de risicoanalyse is het identificeren, waarderen en beheersen van projectrisico's, zodat we inzicht krijgen in de waarschijnlijkheid van het berekende resultaat in de grondexploitatie. De risicoanalyses worden nu periodiek geactualiseerd als vast onderdeel van de jaarlijkse actualisatie.

3.8 Paragraaf Duurzaamheid

Inleiding

De paragraaf Duurzaamheid is als volgt opgebouwd

- Energietransitie
- Duurzaamheid – korte terugblik
- Duurzaamheid – de blik op de toekomst gericht
- Duurzaamheid in relatie tot grondexploitaties
- Actieprogramma 2020-2023
- Duurzaamheidsreserve
- Duurzaamheidstoets

Energietransitie

De interne samenwerking en externe samenwerking - met onze lokale initiatiefnemers en partijen als Liander en het Hoogheemraadschap – zal steeds belangrijker en intensiever worden. Liander is momenteel haar veranderende positie en rol in het speelveld van de energietransitie aan het bepalen. Als gemeente zullen we nauw met dergelijke partijen moeten samenwerken aan met name de thema's en projecten op het gebied van energieopslag, klimaatadaptatie, uitbreiding van elektriciteitsnetten en/of het ontwikkelen van warmtenetten.

Duurzaamheid - korte terugblik

Met de uitvoering van het Actieprogramma Duurzaamheid 2016 – 2018 heeft onze gemeente diverse acties ondernomen ter verduurzaming van de gemeente en invulling gegeven aan de opgave uit het Energieakkoord Holland Rijnland 2017 - 2025. De evaluatie van het Actieprogramma Duurzaamheid heeft de gemeente diverse leerpunten opgeleverd (zie evaluatie Actieprogramma Duurzaamheid 2016 - 2018, inclusief de toelichting hierop).

Samenvattend leert de evaluatie ons op hoofdlijnen dat bij de door de gemeente uitgevoerde wijkaanpakken meer effectiviteit behaald kan worden door lokale initiatieven, zoals de gebiedscoöperatie Nieuwkoop, de Duurzaamheidscentrale en de vertegenwoordigers van de ondernemers (VON, LTO) beter te betrekken bij de aanpak en de samenwerking te versterken en te concretiseren. Bestaande lokale initiatieven en coöperaties kunnen mogelijk een rol kunnen spelen bij het opleiden van energiecoaches en of het opzetten en uitvoeren van toekomstige wijkaanpakken. Bij nieuwe samenwerkingsvormen is het van belang helder kaders te formuleren en vooraf naar elkaar de verwachtingen uit te spreken. Daarnaast levert de evaluatie ons - in combinatie met de resultaten en aanbevelingen uit het Rekenkamerrapport – het inzicht op dat een meer integrale aanpak nodig is voor het werken aan de energietransitie en andere duurzaamheidsopgaven van de gemeente.

Duurzaamheid - de blik op de toekomst gericht

Het op te stellen integrale Duurzaamheidsprogramma 2019 – 2022 zal voor de komende jaren de kapstok vormen waarbij de aanbevelingen uit de evaluatie worden betrokken en waaraan diverse duurzaamheidsthema's (pijlers) worden opgehangen. De belangrijkste pijler is klimaat en energie met de energie-neutrale gemeente in 2050 als stip op de horizon. Klimaat en energie wordt onderverdeeld in klimaatadaptatie (het anticiperen op klimaatveranderingen) en energietransitie (opwarming van de aarde tegengaan en fossiele brandstoffen uitbannen). De Transitievisie Warmte (die volgens de huidige inzichten in 2021 moet zijn opgesteld) vormt een leidraad in het op te stellen duurzaamheidsprogramma en wordt gekoppeld aan het participatieproces in het kader van de omgevingsvisie: samen met onze inwoners staan we nu aan het begin van een proces om te gaan onderzoeken welke wijken in welke volgorde het best van het aardgas zouden kunnen worden losgekoppeld in de periode van nu tot 2050.

Naast de pijlers klimaatadaptatie en energietransitie zal op basis van de geleerde lessen in het nieuwe programma meer aandacht zijn voor actuele onderwerpen/thema's zoals de circulaire economie en

innovatie. Tevens zullen de pijlers Mobiliteit, Interne Bedrijfsvoering en Duurzame Gebiedsontwikkeling nog nadrukkelijker onderdeel zijn van het nieuwe programma. Daarbij wordt ingezet op het opzetten van initiatieven en projecten - in samenwerking met lokale partijen en ondernemers - op het gebied van biodiversiteit, 'van afval naar grondstof' of repair-café's. Daarnaast is nader onderzoek gewenst naar de route en oplossingen voor/naar aardgasloze verwarmingstechnieken in de gebouwde omgeving en zal benutting van onderzoek naar innovaties zoals ondiepe geothermie, energie uit ondiep oppervlaktewater en grootschalige opslag van warmte en elektriciteit noodzakelijk zijn. In algemene zin is het van belang vooraf heldere doelen te formuleren en tijdens de uitvoering hierop regelmatig te monitoren en na afloop te evalueren of de beoogde doelen zijn bereikt.

Duurzaamheid in relatie tot grondexploitaties

In nieuwe en een aantal bestaande plangebieden zullen alleen nog gasloze woningen gerealiseerd worden. Dit betekent iets voor grondprijzen, het resultaat van grondexploitaties en voor de voortgang van projecten en randvoorwaarden die gecreëerd moeten worden. We gaan op zoek naar manieren en werkwijzen waarop we dit effectief en doelmatig vorm kunnen geven. Zodat de projecten niet of zo min mogelijk vertraging oplopen door de overgang naar gasloze nieuwbouw.

Actieprogramma 2020-2023

Om een effectief integraal Duurzaamheidsprogramma 2019-2022 op te kunnen stellen en uit te voeren dienen heldere doelstellingen te worden gedefinieerd ten opzichte van de opgave (inclusief taak- en middelenverdeling). Het nieuwe programma zal daartoe de volgende programmalijnen omvatten:

1. Energie en Gebouwde omgeving
 - a. Verduurzaming gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed
 - b. Verduurzaming particuliere woningvoorraad
 - c. Verduurzaming corporatiebezit
 - d. Instellingen en bedrijven
 - e. Energiebesparing algemeen
 - f. Transitievisie Warmte, aardgasvrije wijken en de wijkaanpakken
2. Grootschalige energieopwekking (RES, zonnevelden, windparken, collectieve warmtebronnen, zoals geothermie, aquathermie enz.)
3. Duurzame gebiedsontwikkeling (nieuwbouw en projecten)
4. Grondstoffen en Circulaire Economie
5. Interne bedrijfsvoering
6. Ruimtelijke kwaliteit en leefomgeving: Klimaatadaptatie en Biodiversiteit
7. Mobiliteit

Duurzaamheidsreserve

Om de omslag naar een meer duurzame wereld te maken en als onderdeel daarvan de energietransitie te faciliteren, is een duurzaamheidsreserve in het leven geroepen. Het nieuw Programma Duurzaamheid zal inzicht geven in de aanwending van de beschikbare middelen in deze reserve, hoe deze middelen op een effectieve en doelmatige wijze kunnen worden gaan ingezet en in welke duurzaamheidsaspecten we willen investeren. Ook zal duidelijk worden of de huidige, beschikbare reserve genoeg is om onze doelen te bereiken. Wij kijken hierbij ook nadrukkelijk naar bestaande en nieuwe subsidiemogelijkheden en eventuele extra middelen van de Rijksoverheid, nu in het Interbestuurlijk Programma (IBP) met de gezamenlijke overheden afspraken zijn gemaakt over het samen optrekken met betrekking tot duurzaamheid.

Duurzaamheidstoets

In de huidige raadsvoorstellen wordt onder het kopje duurzaamheid aandacht gevraagd voor de duurzaamheidsaspecten van het gevraagde besluit. Deze duurzaamheidstoets kan in vele gevallen scherper.

4 Financiële begroting

4.1 Gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd

In het volgende overzicht zijn de belangrijkste uitgangspunten voor de meerjarenbegroting 2020-2023 weergegeven:

Omschrijving	2020	2021	2022	2023
Algemene uitkering	meicirculaire	meicirculaire	meicirculaire	meicirculaire
Prijsontwikkeling gemeente	1,5 %	1,5%	1,5%	1,5%
Personeel / lonen	3,2%	3,2%	3,2%	3,2%
Rente aan grondexploitaties	1,31%	1,31%	1,31%	1,31%
Rente kostendekkende tarieven	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%
Rente kapitaallasten	0%	0%	0%	0%
Onvoorzien	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000

Toelichting

Algemene uitkering

In de begroting 2020-2022 is de stand van de algemene uitkering verwerkt conform de meicirculaire 2019.

Prijsontwikkeling gemeente

Voor zover we rekening houden met een prijsontwikkeling bij de kosten en opbrengsten van goederen en diensten gaan we voor 2019 uit van een inflatie van 1,5%. (bron: CPB, centraal economisch plan 2019).

Ontwikkeling bijdragen aan verbonden partijen

Bij het ramen van de bijdragen van verbonden partijen gaan we uit van de door de betreffende partijen vastgestelde begrotingen 2019. Bij de kaderstelling aan deze begrotingen hebben we ons geconformeerd aan de kaders van de werkgroep financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen.

Personeel/lonen/werkgeverslasten

Voor de indexatie van de loonkosten gaan we uit van een jaarlijkse groei op de prijs overheidsconsumptie beloning werknemers en de prijs overheidsconsumptie netto materieel (imoc) zoals opgenomen in publicaties van het CPB. De indexatie is op basis hiervan gesteld op 3,2%.

Rente grondexploitaties

Bij de toerekening van rente aan de grondexploitaties gaan we uit van een rente van 1,31%. Dit percentage wordt mogelijk op grond van de actuele leningenportefeuille en geldende regelgeving nog aangepast. Voor de actualisatie van de grondexploitaties per 1-1-2019 zijn we uitgegaan van 1,31%.

Rente kostendekkende tarieven

Voor tarieven die niet meer dan kostendekkend mogen zijn, geldt dat voor de berekening van de kapitaallasten een bedrijfseconomisch verdedigbaar rentepercentage moet worden gehanteerd. Voor zover sprake is van rentetoerekening, kiezen wij voor een percentage van 2,5%. Dit percentage ligt boven de actuele rente op kortlopende leningen maar beneden de gemiddelde rentevoet van de afgelopen 10 jaar.

Rente kapitaallasten

Het BBV schrijft voor dat er een verband moet zijn tussen de werkelijke rente op uitstaande leningen en de rentelasten die worden toegerekend aan de bezittingen van de gemeente. Wij kiezen ervoor om

de totale toegestane rentelasten toe te rekenen aan de grexen. Gevolg hiervan is dat er bij de overige kapitaallasten (alle investeringen buiten de grexen) wordt gerekend met een rente van 0%.

Onvoorzien

De gemeente hanteert het beleid om jaarlijks € 20.000 in de begroting op te nemen voor de dekking van onvoorziene lasten.

Jaarschijf 2023

Van alle bedragen die voorkomen in de jaren 2020-2022 is er vanuit gegaan dat de bedragen structureel zijn en dus overgenomen kunnen worden in 2023. Bij afwijkende of incidentele bedragen in 2022 is per post beoordeeld of deze moeten worden overgenomen in 2023.

4.2 Totaaloverzicht baten en lasten per programma

Programma	Lasten					
	Rekening 2018	Begroting 2019 2020		Raming 2021 2022 2023		
1 Ruimtelijke ontwikkeling	33.286	34.591	23.980	36.127	18.858	75.668
2 Ruimtelijk beheer	12.578	13.179	13.015	13.149	13.228	13.286
3 Sociaal domein	23.284	25.467	25.781	26.031	26.177	26.608
4 Bestuur en dienstverlening	5.003	5.310	5.435	5.268	5.295	5.250
5 Bedrijfsvoering	8.348	8.374	8.624	8.142	8.219	8.140
6 Algemene dekkingsmiddelen	399	566	612	615	588	540
Saldo van lasten	82.895	87.490	77.448	89.330	72.365	129.493
1 Ruimtelijke ontwikkeling	2.755	385	1.088	616	3.481	2.651
2 Ruimtelijk beheer	2.911	832	772	716	650	622
3 Sociaal domein	1.590	171	-	-	-	-
4 Bestuur en dienstverlening	80	-	-	-	-	-
5 Bedrijfsvoering	52	26	-	-	-	-
6 Algemene dekkingsmiddelen	760	250	375	500	-	-
Totaal stortingen reserves	8.148	1.664	2.235	1.832	4.131	3.273
Totaal lasten	91.043	89.154	79.683	91.161	76.497	132.766

Programma	Baten					
	Rekening 2018	Begroting 2019 2020		Raming 2021 2022 2023		
1 Ruimtelijke ontwikkeling	-33.442	-32.017	-22.417	-34.932	-20.740	-76.736
2 Ruimtelijk beheer	-7.061	-7.068	-7.727	-7.749	-7.747	-7.749
3 Sociaal domein	-5.201	-5.226	-5.129	-5.129	-5.231	-5.231
4 Bestuur en dienstverlening	-735	-358	-293	-315	-300	-300
5 Bedrijfsvoering	-414	-274	-180	-180	-180	-180
6 Algemene dekkingsmiddelen, waarvan	-38.247	-40.067	-42.028	-42.129	-41.554	-41.898
- Heffing Vpb	-	-	-	-	-	-
- Onvoorzien	-	-	-	-	-	-
Saldo van baten	-85.100	-85.010	-77.774	-90.434	-75.752	-132.094
1 Ruimtelijke ontwikkeling	-3.411	-1.479	-923	-164	-134	-91
2 Ruimtelijk beheer	-2.143	-588	-7	-62	-62	-62
3 Sociaal domein	-1.930	-1.008	-617	-703	-569	-531
4 Bestuur en dienstverlening	-16	-100	-	-	-	-
5 Bedrijfsvoering	-418	-283	-455	-82	-12	-12
6 Algemene dekkingsmiddelen	-660	-	-	-	-	-
Totaal onttrekkingen reserves	-8.578	-3.458	-2.002	-1.011	-777	-696
Totaal baten	-93.675	-88.467	-79.775	-91.444	-76.531	-132.790

4.3 Overzicht structurele mutaties reserves

Programma	Rekening 2018	Saldo				
		Begroting 2019	Begroting 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
1 Ruimtelijke ontwikkeling	-156	2.574	1.563	1.196	-1.883	-1.069
2 Ruimtelijk beheer	5.517	6.111	5.287	5.400	5.481	5.537
3 Sociaal domein	18.084	20.241	20.651	20.902	20.946	21.377
4 Bestuur en dienstverlening	4.269	4.952	5.143	4.953	4.995	4.950
5 Bedrijfsvoering	7.934	8.100	8.444	7.962	8.039	7.960
6 Algemene dekkingsmiddelen	-37.851	-39.498	-41.415	-41.516	-40.966	-41.357
Saldo van lasten en baten	-2.203	2.480	-327	-1.103	-3.388	-2.602
1 Ruimtelijke ontwikkeling	-655	-1.093	166	452	3.347	2.560
2 Ruimtelijk beheer	768	244	765	654	589	561
3 Sociaal domein	-340	-837	-617	-703	-569	-531
4 Bestuur en dienstverlening	64	-100	-	-	-	-
5 Bedrijfsvoering	-366	-257	-455	-82	-12	-12
6 Algemene dekkingsmiddelen	100	250	375	500	-	-
Totaal mutaties reserves	-429	-1.793	234	821	3.355	2.578
Geraamd resultaat	-2.631	686	-91	-281	-35	-23

Structurele toevoegingen reserves					
Programma	2020	2021	2022	2023	
1 Ruimtelijke ontwikkeling	-	-	-	-	-
2 Ruimtelijk beheer	772	716	650	622	
3 Sociaal domein	-	-	-	-	-
5 Bedrijfsvoering	-	-	-	-	-
Saldo	772	716	650	622	

Structurele onttrekkingen reserves					
Programma	2020	2021	2022	2023	
1 Ruimtelijke ontwikkeling	-	-86	-86	-86	
2 Ruimtelijk beheer	-7	-62	-62	-62	
3 Sociaal domein	-270	-270	-269	-231	
5 Bedrijfsvoering	-60	-60	-12	-12	
Saldo	-337	-478	-429	-391	

Toelichting

Programma 1 Ruimtelijke ontwikkeling

De structurele onttrekking € 86.000 vanaf 2021 aan de reserve Duurzaamheid betreft de dekking van de afschrijvingslasten die betrekking hebben op de aanleg van het Warmtenet Schoterhoek.

Programma 2 Ruimtelijk beheer

De structurele toevoeging van € 772.000 in 2020, welke de jaren daarop terugloopt, heeft betrekking op de investeringen met maatschappelijk nut. Door een wijziging in het BBV wordt hierop vanaf 2017 afgeschreven, waar de lasten voorheen werden onttrokken aan de onderhoudsvoorziening.

De toevoeging aan de reserve Herwaardering investeringen maatschappelijk nut betreft het verschil tussen de oude stortingen in de onderhoudsvoorzieningen (OV, wegen, kunstwerken, waterpartijen en recreatieve voorzieningen) en de huidige afschrijvingslasten. Uitgangspunt was dat deze ontwikkeling budgettair neutraal verloopt.

Een structurele onttrekking van € 7.000 betreft een onttrekking aan de Reserve LOP (landschapsontwikkelingsplan) ten behoeve van de wandelpaden, die in meerjarige overeenkomsten met landeigenaren zijn afgesloten.

Programma 3 Sociaal domein

De structurele onttrekking betreft € 265.000 aan de reserve Dekking kapitaallasten voor de dekking van de kapitaallasten voor Buytewech grond en school, School Noorden, Museum Ter Aar, Bibliotheek Ter Aar, De Dulen Nieuwkoop, De Vlinder en 't Rakkertje.

De onttrekking van € 5.000 structureel heeft betrekking op hogere kosten voor de erfgoed advisering en worden onttrokken de reserve monumenten.

Programma 4 Bestuur en dienstverlening

N.V.T.

Programma 5 Bedrijfsvoering

De structurele onttrekking van € 60.000 die vanaf 2022 aflopend is, omdat de huur van de locatie Schoterhoek komt te vervallen, is voor de dekking van de kapitaallasten voor de inrichting van klimaatbeheersing van het KCC in het gemeentehuis van Nieuwveen en voor de eerder genoemde huur. Deze wordt onttrokken aan de reserve huisvesting gemeente.

Programma 6 Algemene dekkingsmiddelen

N.V.T.

4.4 Overzicht incidentele baten en lasten

Programma		Incidentele lasten			
		2020	2021	2022	2023
1	Ruimtelijke ontwikkeling	21.087	33.149	15.879	72.662
2	Ruimtelijk beheer	38	23	23	-
3	Sociaal domein	99	433	211	398
4	Bestuur en dienstverlening	220	-	40	-
5	Bedrijfsvoering	587	4	-14	-
6	Algemene dekkingsmiddelen	387	452	452	-207
Saldo		22.418	34.061	16.591	72.853

Programma		Incidentele baten			
		2020	2021	2022	2023
1	Ruimtelijke ontwikkeling	-20.871	-33.360	-19.183	-75.207
2	Ruimtelijk beheer	-10	-	-	-
3	Sociaal domein	-	-	-	-
4	Bestuur en dienstverlening	-	-	-	-
5	Bedrijfsvoering	-	-	-	-
6	Algemene dekkingsmiddelen	-535	-535	-	-
Saldo		-21.416	-33.895	-19.183	-75.207

Programma		Incidentele toevoegingen aan reserves			
		2020	2021	2022	2023
1	Ruimtelijke ontwikkeling	1.088	616	3.481	2.651
2	Ruimtelijk beheer	-	-	-	-
3	Sociaal domein	-	-	-	-
4	Bestuur en dienstverlening	-	-	-	-
5	Bedrijfsvoering	-	-	-	-
6	Algemene dekkingsmiddelen	375	500	-	-
Saldo		1.463	1.116	3.481	2.651

Programma		Incidentele onttrekkingen aan reserves			
		2020	2021	2022	2023
1	Ruimtelijke ontwikkeling	-923	-78	-48	-4
2	Ruimtelijk beheer	-	-	-	-
3	Sociaal domein	-347	-433	-300	-300
4	Bestuur en dienstverlening	-	-	-	-
5	Bedrijfsvoering	-395	-22	-	-
6	Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-
Saldo		-1.665	-533	-348	-304

	2020	2021	2022	2023
Begrotingssaldo	-92	-282	-33	-23
Begrotingssaldo incidenteel	801	749	542	-7
Begrotingssaldo structureel	-893	-1.031	-575	-15

Toelichtingen:

Incidentele lasten	2020	2021	2022	2023
Programma 1				
Mutaties grondexploitaties	20.833	33.069	15.836	72.662
Omgevingswet	135			
Centrummanager	40			
Hollandse Plassen	25	25		
Overigen	55	55	43	
	21.087	33.149	15.879	72.662
Programma 2				
Kostendekkendheid riool	23	23	23	-
Overigen	15			
	38	23	23	-
Programma 3				
Evaluatie en doorontwikkeling zorglandschap	50			
Tijdelijke units Nieuwveen /Langeraar/Zevenhoven	39	433		
Stelpost jeugd			300	300
Overigen	10		-89	98
	99	433	211	398
Programma 4				
Kennisbank	50			
Doorontwikkeling functioneel beheer	35			
Vernieuwing website	45			
Nieuwkoop 750 jaar	45			
Overigen	45		41	
	220	-	41	-
Programma 5				
Inhuur I&A	450			
Kosten AVG	43			
Informatieveiligheid	50			
Topdesk	25			
Overigen	19	4	-14	
	587	4	-14	-
Programma 6				
Stelpost voor doorbelasting van rente naar grondexploitaties	387	452	452	-207
	387	452	452	-207

Incidentele baten	2020	2021	2022	2023
Programma 1				
Mutaties grondexploitaties	-20.871	-33.360	-19.183	-75.207
	-20.871	-33.360	-19.183	-75.207
Programma 2				
Overigen	-10			
	-10	-	-	-
Programma 6				
Inkomsten precario	-535	-535		
	-535	-535	-	-

Incidentele toevoegingen aan reserves	2020	2021	2022	2023
Programma 1				
Storting reserve duurzaamheid	500			
Storting reserve Economie en toerisme	200			
Actualisatie grexen 1-1-19 Jaar 2023	38	291	3.347	2.545
Trendmatig begroten bouwleges	350	325	134	106
	1.088	616	3.481	2.651
Programma 6				
Storting reserve duurzaamheid vanuit inkomsten precario	375	500		
	375	500	-	-

Incidentele onttrekkingen aan reserves	2020	2021	2022	2023
Programma 1				
Onttrekking algemene reserve i.v.m. storting reserve duurzaamheid	-500			
Onttrekking reserve Omgevingswet	-85			
Onttrekking algemene reserve i.v.m. storting reserve Economie en toerisme	-200			
Onttrekking algemene reserve voor centrummanager	-40			
Onttrekking reserve waterrecreatie voor Hollandse Plassen	-25	-25		
Overigen	-73	-53	-48	-4
	-923	-78	-48	-4
Programma 3				
Onttrekking reserve sociaal domein vanwege meerkosten jeugdhulp	-258		-300	-300
Onttrekking algemene reserve voor evaluatie en doorontwikkeling zorglandschap	-50			
Onttrekking reserve onderwijshuisvesting voor tijdelijke units				
Nieuwveen/Langeraar/Zevenhoven	-39	-433		
	-347	-433	-300	-300

Incidentele onttrekkingen aan reserves	2020	2021	2022	2023
Programma 5				
Dekking frictiekosten uit reserve frictiekosten	-57			
Onttrekking reserve huisvesting gemeente voor huur van gemeentewerf	-88	-22		
Onttrekking algemene reserve vanwege incidentele lasten I&A	-250			
	-395	-22	-	-

Totaaloverzicht investeringsplan

Pgr	E/M	Omschrijving investering	B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
1	E	Voorbereiding Teylerspark 2	66	66	0	0
1	E	Voorbereiding 3e fase Land van Koppen	0	75	75	0
1	E	Voorbereiding Vrouwenakker	75	75	0	0
1	E	Voorbereiding schoollocatie Noordeinde	75	75	0	0
1	E	Voorbereiding dijkavels Noordeinde	25	25	0	0
1	E	Voorbereiding Ter Aar Noordoost	0	0	75	75
1	E	Vorb.kred.warmtenet Schoterhoek	139	0	0	0
2	E	Vrijvervalriolering 2020	464	0	0	0
2	E	Hoofdgemaal bouwkundig 2020	50	0	0	0
2	E	Hoofdgemaal mechanisch Elektrisch 2020	135	0	0	0
2	E	Minigemalen 2020	168	0	0	0
2	E	Stelpost hemel/grondwater 2020	50	0	0	0
2	E	Vervangen Startos -35-36	35	0	0	0
2	E	Vervangen Stratos B08-24	30	0	0	0
2	E	Vervangen Stratos B08-15	0	30	0	0
2	E	Vrijvervalriolering 2021	0	504	0	0
2	E	Hoofdgemaal bouwkundig 2021	0	40	0	0
2	E	Hoofdgemaal mechanisch Elektrisch 2021	0	80	0	0
2	E	Minigemalen mechanisch en technisch 2021	0	168	0	0
2	E	Stelpost hemel/grondwater 2021	0	50	0	0
2	E	Vrijvervalriolering 2022	0	0	546	0
2	E	Hoofdgemalen mechanisch/Elektrisch 2022	0	0	130	0
2	E	Minigemalen mechanisch en technisch 2022	0	0	168	0
2	E	Stelpost hemel/grondwater 2022	0	0	50	0
2	E	Hoofdgemalen bouwkundig 2023	0	0	0	230
2	E	Hoofdgemalen mechanisch/elektrisch 2023	0	0	0	30
2	E	Minigemalen mechanisch en technisch 2023	0	0	0	168
2	E	Stelpost hemel/grondwater 2023	0	0	0	50
2	E	Aanschaf grasmaaimachine	0	90	0	0
2	E	Vervanging Stratos 35-36 opzetstrooier	0	0	0	29
2	E	Vervanging Stratos B 11k	0	0	0	29
3	E	Ashram civieltechniek (40 jr)	291	0	0	0
3	E	Ashram civieltechniek (15 jr)	119	0	0	0
3	E	Sporthal Ter Aar, voorb.kred	91	91	0	0
3	E	Sporthal Ter Aar (B)	2.142	2.142	0	0
3	E	Voorbereiding Vlinderlocatie	100	50	0	0
3	E	IKC Zevenhoven Voorbereidingskrediet)	43	43	0	0
3	E	IKC Zevenhoven (B) (school)	1.322	1.322	0	0
3	E	IKC Ter Aar (B)	3.884	3.884	0	0
3	E	Ontwikkeling Brede school TA (voorbereidingskrediet)	202	202	0	0
3	E	IKC Zevenhoven (B) (Kinderopvang)	244	244	0	0

Pgr	E/M	Omschrijving investering	B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
3	E	IKC Zevenhoven (B) Verhardingen	0	148	0	0
3	E	IKC Zevenhoven (B) Sloop en overige civiele kosten	0	482	0	0
3	E	IKC Ter Aar (B) (Kinderopvang)	762	762	0	0
3	E	IKC Ter Aar (B) (Bibliotheek)	314	314	0	0
3	E	IKC Ter Aar (B) (CJG)	176	176	0	0
5	E	Meubilair 2020	20	0	0	0
5	E	Huisvesting buitendienst grond	805	0	0	0
5	E	Huisvesting buitendienst installatie	432	0	0	0
5	E	Huisvesting buitendienst inrichting	123	0	0	0
5	E	Huisvesting buitendienst duurzaamheid	160	0	0	0
5	E	Vervanging Iveco bestel (7-VRB-52)	50	0	0	0
5	E	Vervanging Iveco Pick-up (2-VRF-25))	50	0	0	0
5	E	Vervanging Piaggio (6-VPB-48)	15	0	0	0
5	E	Vervanging Ford Transit Pick-Up (7-VSX-01)	29	0	0	0
5	E	Mobiele telefoon (afs 2 jr)	100	90	0	0
5	E	Werkstation (afs 4 jaar)	0	358	0	0
5	E	Diverse projecten I&A (5 jaar)	53	0	0	0
kstpl	E	Vervangen Nissan VR-592-D	0	26	0	0
kstpl	E	Vervangen Nissan VR-593-D	0	26	0	0
kstpl	E	Vervangen Hansa APZ	0	80	0	0
kstpl	E	Vervangen Deutz Fahr	0	42	0	0
kstpl	E	Vervangen DAF/HIAB Laadkraan 91-BBZ-7	0	0	125	0
		Totaal (*1.000)	12.839	11.759	1.169	610

Pgr	E/M	Omschrijving investering met maatschappelijk nut	B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
2	M	OV Armaturen (BHP 2018)	107	191	256	181
2	M	Dam- en schottenbes (BHP2018)	97	97	97	97
2	M	OV armaturen (BHP 2017)	288	47	28	46
2	M	Rotonde Aardamseweg/Westkanaalweg (afs 40 jr)	2.000	0	0	0
2	M	Beschoeiing Meijepad Noord (afs 20 jr)	0	32	0	0
2	M	Damwand hout Gemeentevaart (afs 50 jr)	0	122	0	0
2	M	Nieuwkoop, Roerdomplaan asfalt naar klinkers (afs 72 jr)	120	0	0	0
2	M	Nieuwveen fietspad W.P. Speelmanweg Korenveldweg N460 (afs 65)	43	0	0	0
2	M	Noordeinde, dijklichaam N231 t/m Dorpsstraat ZH (afs 36 jr)	0	600	0	0
2	M	Noorden, Veenpad fietspad, tegels naar asfalt (afs 54 jr)	25	0	0	0
2	M	Ter Aar Muraltstr, v.Schravendijkstr, v.Heusdenstr, Pr. Marijkestr (afs 72)	0	625	0	0
2	M	Ter Aar, Venenbuurt (afs 36 jr)	600	0	0	0
2	M	Herstel Jonge Zevenhovenseweg (afs 36 jr)	0	913	0	0
2	M	Dorpsplein Noorden Ruimtelijk Plan	170	0	0	0
2	M	Rehabilitaties wegen 2022	0	0	1.110	1.110

Pgr	E/M	Omschrijving investering met maatschappelijk nut	B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
		Totaal (*1.000)	3.449	2.627	1.490	1.433

4.6 Stand en verloop van reserves

Reserve omschrijving	Progr.	2020				2021			
		Begin	Toevoeging Expl.	Onttrekk.	Eind	Begin	Toevoeging Expl.	Onttrekk.	Eind
R2 Algemene reserve vrij besteedbaar	6	20.826	38	1.040	19.825	19.825	291	-	20.115
R3 Weerstandsvermogen	6	3.000	-	-	3.000	3.000	-	-	3.000
R8 Recreatie en toerisme	1	55	-	55	-	-	-	-	-
R9 Decentrale arbeidsvoorwaarden	5	-	-	-	-	-	-	-	-
R10 Wmo	3	90	-	-	90	90	-	-	90
R12 Huisvesting gemeente	5	550	-	148	402	402	-	82	320
R14 LOP (LandschapsOntwikkelingsP	1	29	-	7	22	22	-	7	15
R18 Dekkingkapitaallasten	1	6.866	-	265	6.601	6.601	-	265	6.337
R19 Friciekosten Personeel	5	122	-	57	65	65	-	-	65
R20 Monumentenzorg	1	111	-	5	106	106	-	5	101
R21 Onderwijshuisvesting	3	3.015	-	39	2.976	2.976	-	433	2.543
R22 Duurzaamheid	1	1.095	875	28	1.941	1.941	500	114	2.327
R23 Reservering woningbouw	1	2.834	-	-	2.834	2.834	-	-	2.834
R24 Onvoorziene kosten grondexploita	1	943	-	-	943	943	-	-	943
R25 Fietspad Zevenhovenseweg	2	1.452	-	-	1.452	1.452	-	-	1.452
R26 Herwaardering investeringen maa	2	3.759	772	-	4.531	4.531	716	-	5.247
R27 Omgevingsvisie	1	55	-	20	35	35	-	-	35
R28 frictiekst. omgevingsdienst West-H	2	10	-	-	10	10	-	-	10
R29 Implementatie omgevingswet	1	241	-	85	156	156	-	-	156
R30 Rotonde Ter Aar	2	2.000	-	-	2.000	2.000	-	55	1.945
R31 Economie	1	55	-	55	-	-	-	-	-
R32 Grootchalige evenementen	4	-	-	-	-	-	-	-	-
R33 Waterrecreatie	1	50	-	25	25	25	-	25	-
R34 Egalisatie baten omgevingsvergur	4	230	350	-	580	580	325	-	905
R35 Egalisatie Sociaal domein	3	1.600	-	258	1.342	1.342	-	-	1.342
R36 Reserve Economie en Toerisme	1	-	310	24	285	285	-	24	261
TOTAAL RESERVES		48.985	2.345	2.111	49.220	49.220	1.831	1.010	50.042

Reserve omschrijving	Progr.	2022				2023			
		Begin	Toevoeging Expl.	Onttrekk.	Eind	Begin	Toevoeging Expl.	Onttrekk.	Eind
R2 Algemene reserve vrij besteedbaar	6	20.115	3.347	-	23.462	23.462	2.545	-	26.008
R3 Weerstandsvermogen	6	3.000	-	-	3.000	3.000	-	-	3.000
R8 Recreatie en toerisme	1	-	-	-	-	-	-	-	-
R9 Decentrale arbeidsvoorwaarden	5	-	-	-	-	-	-	-	-
R10 Wmo	3	90	-	-	90	90	-	-	90
R12 Huisvesting gemeente	5	320	-	12	308	308	-	62	246
R14 LOP (LandschapsOntwikkelingsP	1	15	-	7	8	8	-	7	1
R18 Dekkingkapitaallasten	1	6.337	-	264	6.072	6.072	-	226	5.847
R19 Friciekosten Personeel	5	65	-	-	65	65	-	-	65
R20 Monumentenzorg	1	101	-	5	96	96	-	5	91
R21 Onderwijshuisvesting	3	2.543	-	-	2.543	2.543	-	-	2.543
R22 Duurzaamheid	1	2.327	-	114	2.213	2.213	-	86	2.126
R23 Reservering woningbouw	1	2.834	-	-	2.834	2.834	-	-	2.834
R24 Onvoorziene kosten grondexploita	1	943	-	-	943	943	-	-	943
R25 Fietspad Zevenhovenseweg	2	1.452	-	-	1.452	1.452	-	-	1.452
R26 Herwaardering investeringen maa	2	5.247	650	-	5.897	5.897	622	-	6.520
R27 Omgevingsvisie	1	35	-	-	35	35	-	-	35
R28 frictiekst. omgevingsdienst West-H	2	10	-	-	10	10	-	-	10
R29 Implementatie omgevingswet	1	156	-	-	156	156	-	-	156
R30 Rotonde Ter Aar	2	1.945	-	55	1.891	1.891	-	55	1.836
R31 Economie	1	-	-	-	-	-	-	-	-
R32 Grootchalige evenementen	4	-	-	-	-	-	-	-	-
R33 Waterrecreatie	1	-	-	-	-	-	-	-	-
R34 Egalisatie baten omgevingsvergur	4	905	134	-	1.039	1.039	106	-	1.145
R35 Egalisatie Sociaal domein	3	1.342	-	300	1.042	1.042	-	300	742
R36 Reserve Economie en Toerisme	1	261	-	19	241	241	-	4	237
TOTAAL RESERVES		50.042	4.132	777	53.396	53.396	3.274	745	55.925

4.7 Stand en verloop van voorzieningen

Voorziening omschrijving	Progr.	2020				2021			
		Begin	Toevoeging	Onttrekking	Eind	Begin	Toevoeging	Onttrekking	Eind
		Expl.				Expl.			
V1 Wethouderspensionen	4	294	9	-	302	302	9	-	312
V3 Nadelige saldi grondexploitaties	1	41.639	-	700	40.939	40.939	-	9.586	31.353
V4 Nalatenschap Aar en Amstel	3	15	-	-	15	15	-	-	15
V5 Wachtgeld wethouders	4	182	7	99	91	91	4	10	85
V6 Woonfonds	1	857	-	-	857	857	-	-	857
V7 Personeel ISDR	5	92	-	44	48	48	-	37	11
V8 Afgesloten grondexploitaties	1	126	-	-	126	126	-	-	126
V9 Dubieuze debiteuren	5	122	100	100	122	122	100	100	122
V10 Juridische risico's	5	100	-	-	100	100	-	-	100
V11 Onderhoud gemeentelijke gebouwen	1	602	149	316	435	435	149	200	384
V13 Speelvoorzieningen	2	94	130	164	59	59	130	149	40
V14 Onderhoud Openbare Verlichting	2	413	-	-	413	413	-	-	413
V15 Onderhoud wegen	2	7.214	1.341	1.616	6.939	6.939	1.341	1.200	7.079
V16 Onderhoud civiele kunstwerken	2	1.351	202	82	1.470	1.470	203	85	1.589
V17 Onderhoud waterpartijen en baggeren	2	673	97	198	573	573	97	13	657
V18 Egalisatie riolering	2	7.010	227	-	7.237	7.237	212	-	7.448
V19 Nautisch- en vaarwegbeheer	2	114	25	51	88	88	25	24	89
V21 Dubieuze Debiteuren Soza	5	505	-	-	505	505	-	-	505
V26 Egalisatie afvalstoffenheffing	2	51	-	10	41	41	-	-	41
V27 Voorwegzone	1	753	-	30	723	723	-	-	723
V28 Voormalig personeel	5	75	-	20	55	55	10	20	45
V29 Flexibel meerj. progr Rijn- en Veenstreek	1	114	-	-	114	114	-	-	114
V30 Permanente sociale woningbouw 1	1	254	-	-	254	254	-	-	254
V33 Perm. soc. woningbouw 2 (verlies grexen)	1	1.205	-	1.205	-	-	-	-	-
V31 Tijdelijke woningbouw	1	343	-	16	327	327	-	16	312
V32 Onderhoud recreatieve voorzieningen	2	40	14	25	28	28	14	19	23
TOTAAL VOORZIENING		64.237	2.300	4.676	61.861	61.861	2.293	11.458	52.695

Voorziening omschrijving	Progr.	2022				2023			
		Begin	Toevoeging	Onttrekking	Eind	Begin	Toevoeging	Onttrekking	Eind
		Expl.				Expl.			
V1 Wethouderspensionen	4	312	9	-	321	321	10	-	331
V3 Nadelige saldi grondexploitaties	1	31.353	-	-	31.353	31.353	-	31.353	0
V4 Nalatenschap Aar en Amstel	3	15	-	-	15	15	-	-	15
V5 Wachtgeld wethouders	4	85	3	13	75	75	3	-	78
V6 Woonfonds	1	857	-	-	857	857	-	-	857
V7 Personeel ISDR	5	11	-	9	2	2	-	-	2
V8 Afgesloten grondexploitaties	1	126	-	-	126	126	-	-	126
V9 Dubieuze debiteuren	5	122	100	100	122	122	100	100	122
V10 Juridische risico's	5	100	-	-	100	100	-	-	100
V11 Onderhoud gemeentelijke gebouwen	1	384	149	142	391	391	149	142	398
V13 Speelvoorzieningen	2	40	130	129	41	41	130	10	161
V14 Onderhoud Openbare Verlichting	2	413	-	-	413	413	-	-	413
V15 Onderhoud wegen	2	7.079	1.341	1.505	6.915	6.915	1.341	1.505	6.751
V16 Onderhoud civiele kunstwerken	2	1.589	203	208	1.584	1.584	203	376	1.412
V17 Onderhoud waterpartijen en baggeren	2	657	97	24	729	729	97	69	758
V18 Egalisatie riolering	2	7.448	180	-	7.628	7.628	139	-	7.767
V19 Nautisch- en vaarwegbeheer	2	89	25	-	114	114	25	-	139
V21 Dubieuze Debiteuren Soza	5	505	-	-	505	505	-	-	505
V26 Egalisatie afvalstoffenheffing	2	41	-	-	41	41	-	-	41
V27 Voorwegzone	1	723	-	-	723	723	-	-	723
V28 Voormalig personeel	5	45	10	20	35	35	-	20	15
V29 Flexibel meerj. progr Rijn- en Veenstreek	1	114	-	-	114	114	-	-	114
V30 Permanente sociale woningbouw 1	1	254	-	-	254	254	-	-	254
V33 Perm. soc. woningbouw 2 (verlies grexen)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
V31 Tijdelijke woningbouw	1	312	-	16	296	296	-	16	281
V32 Onderhoud recreatieve voorzieningen	2	23	14	5	31	31	14	12	33
TOTAAL VOORZIENING		52.695	2.261	2.170	52.787	52.787	2.210	33.603	21.394

4.8 Prognosebalans

Prognose balans per 31-12	2020	2021	2022	2023
Debet				
Vaste activa	79.239	90.985	90.338	89.124
Vorraden	11.131	8.148	2.656	3.456
Overige vlottende activa	6.279	6.279	6.279	6.279
Totaal	96.649	105.412	99.273	98.859
Credit				
Eigen vermogen	49.559	50.586	53.706	56.240
Voorzieningen	20.295	20.715	20.807	20.767
Overig lang vreemd vermogen	14.247	21.278	19.415	17.687
Vlottende schuld	10.041	10.326	2.838	1.658
Overlopende passiva	2.507	2.507	2.507	2.507
Totaal	96.649	105.412	99.273	98.859

4.9 Arbeid gerelateerde kosten

In het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) is bepaald dat inde financiële begroting aandacht wordt besteed aan de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen. Voor een groot deel zijn deze kosten opgenomen in de exploitatie.

Naast het salaris ontvangen de medewerkers met een ambtelijke aanstelling een individueel keuzebudget (IKB). Dit keuzebudget bedraagt 17,05% van het salaris en de salaristoelagen. Het IKB wordt maandelijks opgebouwd. Medewerkers kunnen zelf beslissen over de inzet van het IKB. Het IKB moet in het jaar van opbouw ook opgenomen te zijn.

4.10 Financiële specificatie per programma

4.10.1 Programma 1 Ruimtelijke ontwikkeling

Lasten

Thema	Rekening	Begroting		Raming		
Productgroep	2018	2019	2020	2021	2022	2023
<u>Ruimtelijk beleid</u>	2.547	2.460	1.996	1.861	1.861	1.861
Wonen	1.448	1.170	713	663	663	663
Vergunningen en toezicht	1.099	1.275	1.241	1.156	1.156	1.156
Monumenten en beeldkwaliteit	-	15	42	42	42	42
<u>Grondzaken en vastgoed</u>	29.950	30.858	21.260	33.497	16.264	73.089
Alle grondexploitaties	23.432	30.506	18.928	23.484	15.836	41.308
Grondgebiedzaken, overig	6.315	227	2.195	9.876	291	31.644
Grondgebiedzaken	203	125	137	137	137	137
<u>Economie, toerisme, natuur</u>	790	1.273	723	769	732	716
Economie	426	612	337	383	371	355
Toerisme	336	612	141	141	116	116
Natuur en Landschap	28	49	76	76	76	76
Duurzaamheid	-	-	169	169	169	169
Totaal lasten	33.287	34.591	23.979	36.127	18.857	75.666

Baten

Thema	Rekening	Begroting		Raming		
Productgroep	2018	2019	2020	2021	2022	2023
<u>Ruimtelijk beleid</u>	-1.735	-1.210	-1.194	-1.220	-1.206	-1.178
Wonen	-718	-56	-56	-56	-56	-56
Vergunningen en toezicht	-1.017	-1.154	-1.138	-1.164	-1.150	-1.122
Monumenten en beeldkwaliteit	-	-	-	-	-	-
<u>Grondzaken en vastgoed</u>	-31.522	-30.751	-21.133	-33.623	-19.445	-75.469
Alle grondexploitaties	-23.204	-30.506	-18.928	-23.484	-15.836	-41.308
Grondgebiedzaken, overig	-8.118	-87	-2.044	-9.978	-3.448	-34.000
Grondgebiedzaken	-200	-158	-161	-161	-161	-161
<u>Economie, toerisme, natuur</u>	-185	-55	-90	-90	-90	-90
Economie	-65	-55	-90	-90	-90	-90
Toerisme	-120	-	-	-	-	-
Natuur en Landschap	-	-	-	-	-	-
Duurzaamheid	-	-	-	-	-	-
Totaal baten	-33.442	-32.016	-22.417	-34.933	-20.741	-76.737

Saldo

Thema	Rekening	Begroting		Raming		
<i>Productgroep</i>	2018	2019	2020	2021	2022	2023
<u>Ruimtelijk beleid</u>	812	1.249	802	641	641	684
<i>Wonen</i>	730	1.114	657	607	607	607
<i>Vergunningen en toezicht</i>	82	120	103	-8	-8	35
<i>Monumenten en beeldkwaliteit</i>	-	15	42	42	42	42
<u>Grondzaken en vastgoed</u>	-1.573	107	128	-124	-124	-2.379
<i>Alle grondexploitaties</i>	227	-	-	-	-	-
<i>Grondgebiedzaken, overig</i>	-1.803	140	151	-101	-101	-2.356
<i>Grondgebiedzaken</i>	3	-33	-23	-23	-23	-23
<u>Economie, toerisme, natuur</u>	604	1.218	633	679	679	627
<i>Economie</i>	360	557	247	293	293	266
<i>Toerisme</i>	216	612	141	141	141	116
<i>Natuur en Landschap</i>	28	49	76	76	76	76
<i>Durzaamheid</i>	-	-	169	169	169	169
Totaal saldo van lasten en baten	-157	2.574	1.563	1.196	-1.883	-1.068
Toevoeging reserves	2.755	385	1.088	616	3.481	2.651
Onttrekking reserves	-3.411	-1.479	-923	-164	-134	-91
Saldo mutaties reserves	-655	-1.093	166	452	3.347	2.560
Geraamd resultaat	-811	1.481	1.729	1.648	1.464	1.491

4.10.2 Programma 2 Ruimtelijk beheer

Lasten

Thema	Rekening	Begroting		Raming		
Productgroep	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Milieu	5.612	5.618	6.015	6.027	6.038	6.050
<i>Afvalverwijdering & verwerking</i>	2.908	3.031	3.367	3.345	3.344	3.346
<i>Riolering en Waterzuivering</i>	1.719	1.665	1.781	1.797	1.786	1.774
<i>Milieu</i>	985	922	867	885	908	930
Beheer openbare ruimte	6.966	7.561	7.000	7.122	7.190	7.235
<i>Groen en recr. voorzieningen</i>	2.212	2.233	2.189	2.193	2.196	2.209
<i>Infrastructuur</i>	3.696	3.945	3.894	4.008	4.066	4.093
<i>Verkeer en vervoer</i>	520	878	394	394	394	394
<i>Lijkbezorging</i>	195	178	128	128	128	130
<i>Openbaar water</i>	343	327	395	399	406	409
Totaal lasten	12.578	13.179	13.015	13.149	13.228	13.285

Baten

Thema	Rekening	Begroting		Raming		
Productgroep	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Milieu	-6.020	-6.173	-6.849	-6.870	-6.869	-6.870
<i>Afvalverwijdering & verwerking</i>	-3.529	-3.644	-4.192	-4.184	-4.183	-4.184
<i>Riolering en Waterzuivering</i>	-2.491	-2.529	-2.657	-2.686	-2.686	-2.686
<i>Milieu</i>	-	-	-	-	-	-
Beheer openbare ruimte	-1.041	-894	-878	-878	-878	-878
<i>Groen en recr. voorzieningen</i>	-38	-36	-36	-36	-36	-36
<i>Infrastructuur</i>	-382	-608	-583	-583	-583	-583
<i>Verkeer en vervoer</i>	-390	-24	-25	-25	-25	-25
<i>Lijkbezorging</i>	-155	-153	-161	-161	-161	-161
<i>Openbaar water</i>	-76	-73	-73	-73	-73	-73
Totaal baten	-7.061	-7.067	-7.727	-7.748	-7.747	-7.748

Saldo

Thema	Rekening	Begroting		Raming		
<i>Productgroep</i>	2018	2019	2020	2021	2022	2023
<u>Milieu</u>	-408	-555	-834	-844	-844	-822
<i>Afvalverwijdering & verwerking</i>	-621	-613	-825	-839	-839	-839
<i>Riolering en Waterzuivering</i>	-772	-864	-876	-890	-890	-913
<i>Milieu</i>	985	922	867	885	885	930
<u>Beheer openbare ruimte</u>	5.923	6.665	6.123	6.244	6.244	6.358
<i>Groen en recr. voorzieningen</i>	2.174	2.196	2.153	2.156	2.156	2.173
<i>Infrastructuur</i>	3.314	3.336	3.310	3.425	3.425	3.510
<i>Verkeer en vervoer</i>	129	854	370	370	370	370
<i>Lijkbezorging</i>	39	25	-33	-33	-33	-31
<i>Openbaar water</i>	267	254	323	326	326	336
Totaal saldo van lasten en baten	5.515	6.110	5.289	5.400	5.482	5.536
Toevoeging reserves	2.911	832	772	716	650	622
Onttrekking reserves	-2.143	-588	-7	-62	-62	-62
Saldo mutaties reserves	768	244	765	654	589	561
Geraamd resultaat	6.285	6.355	6.052	6.054	6.070	6.098

4.10.3 Programma 3 Sociaal domein

Lasten

Thema	Rekening	Begroting		Raming		
Productgroep	2018	2019	2020	2021	2022	2023
<u>Zorg en leefstijl</u>	6.560	8.036	7.915	8.132	8.211	8.213
<i>Zorg en Ondersteuning</i>	5.017	6.093	5.811	6.029	6.108	6.110
<i>Sociaal-cultureel werk</i>	158	235	234	234	234	234
<i>Volksgezondheid</i>	1.385	1.708	1.870	1.869	1.869	1.869
<u>Werk en inkomen</u>	5.724	5.590	5.611	5.514	5.527	5.541
<i>Inkomen</i>	4.960	4.787	4.790	4.713	4.713	4.713
<i>Werkgelegenheid</i>	764	803	821	801	814	828
<i>Volwasseneneducatie</i>	-	-	-	-	-	-
<u>Vrije tijd en cultuur</u>	2.620	2.140	2.039	2.039	2.039	2.054
<i>Sport</i>	1.273	654	619	619	619	619
<i>Zwembad</i>	814	771	819	819	819	819
<i>Cultuur en Ontwikkeling</i>	533	715	601	601	601	616
<u>Onderwijs en ontwikkeling</u>	6.352	7.531	7.722	7.862	7.417	7.856
<i>Onderwijs en Huisvesting</i>	362	535	372	766	333	769
<i>Jeugd</i>	4.959	5.876	6.194	5.940	5.928	5.931
<i>Lokale voorzieningen onderwijs</i>	1.031	1.120	1.156	1.156	1.156	1.156
<u>Vastgoed Sociaal domein</u>	2.030	2.170	2.494	2.484	2.981	2.943
<i>Vastgoed Sociaal Domein</i>	2.030	2.170	2.494	2.484	2.981	2.943
Totaal lasten	23.286	25.467	25.781	26.031	26.175	26.607

Baten

Thema	Rekening	Begroting		Raming		
Productgroep	2018	2019	2020	2021	2022	2023
<u>Zorg en leefstijl</u>	-210	-320	-168	-168	-168	-168
<i>Zorg en Ondersteuning</i>	-210	-320	-168	-168	-168	-168
<i>Sociaal-cultureel werk</i>	-	-	-	-	-	-
<i>Volksgezondheid</i>	-	-	-	-	-	-
<u>Werk en inkomen</u>	-3.718	-3.464	-3.492	-3.492	-3.492	-3.492
<i>Inkomen</i>	-3.718	-3.464	-3.492	-3.492	-3.492	-3.492
<i>Werkgelegenheid</i>	-	-	-	-	-	-
<i>Volwasseneneducatie</i>	-	-	-	-	-	-
<u>Vrije tijd en cultuur</u>	-579	-578	-670	-670	-670	-670
<i>Sport</i>	-34	-57	-141	-141	-141	-141
<i>Zwembad</i>	-545	-521	-529	-529	-529	-529

<i>Cultuur en Ontwikkeling</i>	-	-	-	-	-	-
<u>Onderwijs en ontwikkeling</u>	-77	-210	-210	-210	-210	-210
<i>Onderwijs en Huisvesting</i>	-	-	-	-	-	-
<i>Jeugd</i>	-	-	-	-	-	-
<i>Lokale voorzieningen onderwijs</i>	-77	-210	-210	-210	-210	-210
<u>Vastgoed Sociaal domein</u>	-617	-655	-590	-590	-691	-691
<i>Vastgoed Sociaal Domein</i>	-617	-655	-590	-590	-691	-691
Totaal baten	-5.201	-5.227	-5.130	-5.130	-5.231	-5.231

Saldo

<u>Thema</u>	Rekening	Begroting		Raming		
<i>Productgroep</i>	2018	2019	2020	2021	2022	2023
<u>Zorg en leefstijl</u>	6.350	7.716	7.747	7.964	7.964	8.045
<i>Zorg en Ondersteuning</i>	4.807	5.773	5.643	5.861	5.861	5.942
<i>Sociaal-cultureel werk</i>	158	235	234	234	234	234
<i>Volksgezondheid</i>	1.385	1.708	1.870	1.869	1.869	1.869
<u>Werk en inkomen</u>	2.006	2.126	2.119	2.022	2.022	2.049
<i>Inkomen</i>	1.242	1.323	1.298	1.221	1.221	1.221
<i>Werkgelegenheid</i>	764	803	821	801	801	828
<i>Volwasseneneducatie</i>	-	-	-	-	-	-
<u>Vrije tijd en cultuur</u>	2.041	1.562	1.370	1.370	1.370	1.385
<i>Sport</i>	1.239	597	478	478	478	478
<i>Zwembad</i>	269	250	291	291	291	291
<i>Cultuur en Ontwikkeling</i>	533	715	601	601	601	616
<u>Onderwijs en ontwikkeling</u>	6.275	7.321	7.512	7.652	7.652	7.646
<i>Onderwijs en Huisvesting</i>	362	535	372	766	766	769
<i>Jeugd</i>	4.959	5.876	6.194	5.940	5.940	5.931
<i>Lokale voorzieningen onderwijs</i>	954	910	946	946	946	946
<u>Vastgoed Sociaal domein</u>	1.413	1.516	1.904	1.895	1.895	2.252
<i>Vastgoed Sociaal Domein</i>	1.413	1.516	1.904	1.895	1.895	2.252
Totaal saldo van lasten en baten	18.085	20.241	20.652	20.903	20.945	21.377
Toevoeging reserves	1.590	171	-	-	-	-
Onttrekking reserves	-1.930	-1.008	-617	-703	-569	-531
Saldo mutaties reserves	-340	-837	-617	-703	-569	-531
Geraamd resultaat	17.744	19.404	20.034	20.199	20.377	20.846

4.10.4 Programma 4 Bestuur en dienstverlening

Lasten

Thema	Rekening	Begroting		Raming		
Productgroep	2018	2019	2020	2021	2022	2023
<u>Publiekszaken</u>	998	1.058	1.064	946	938	935
<i>Dienstverlening</i>	998	1.058	1.064	946	938	935
<u>Algemeen bestuur</u>	750	829	722	767	808	782
<i>Raad</i>	646	653	704	704	730	704
<i>Verkiezingen</i>	104	176	18	63	78	78
<u>Dagelijks bestuur</u>	1.300	1.262	1.367	1.273	1.273	1.273
<i>Communicatie</i>	146	149	216	216	216	216
<i>Rechtsbescherming</i>	24	24	23	23	23	23
<i>Dorpsgerichte activiteiten</i>	64	96	144	64	64	64
<i>College B&W</i>	755	669	660	647	647	647
<i>Bestuurlijke samenwerking</i>	311	324	324	323	323	323
<u>Openbare orde en veiligheid</u>	1.955	2.160	2.282	2.282	2.276	2.260
<i>Brandweezorg</i>	1.372	1.504	1.606	1.606	1.606	1.590
<i>T&H (APV&bijzondere wetten)</i>	131	128	30	30	30	30
<i>Rampenbestrijding</i>	202	256	242	242	236	236
<i>Vergunningen(openb.orde&veilig)</i>	96	123	240	240	240	240
<i>Integrale veiligheid</i>	154	149	164	164	164	164
Totaal lasten	5.003	5.309	5.435	5.268	5.295	5.250

Baten

Thema	Rekening	Begroting		Raming		
Productgroep	2018	2019	2020	2021	2022	2023
<u>Publiekszaken</u>	-530	-284	-218	-241	-226	-226
<i>Dienstverlening</i>	-530	-284	-218	-241	-226	-226
<u>Algemeen bestuur</u>	-	-	-	-	-	-
<i>Raad</i>	-	-	-	-	-	-
<i>Verkiezingen</i>	-	-	-	-	-	-
<u>Dagelijks bestuur</u>	-125	-	-	-	-	-
<i>Communicatie</i>	-5	-	-	-	-	-
<i>Rechtsbescherming</i>	-	-	-	-	-	-
<i>Dorpsgerichte activiteiten</i>	-	-	-	-	-	-
<i>College B&W</i>	-120	-	-	-	-	-
<i>Bestuurlijke samenwerking</i>	-	-	-	-	-	-

Openbare orde en veiligheid	-80	-73	-74	-74	-74	-74
Brandweezorg	-67	-63	-64	-64	-64	-64
T&H (APV&bijzondere wetten)	-	-	-	-	-	-
Rampenbestrijding	-	-	-	-	-	-
Vergunningen(openb.orde&veilig	-10	-10	-10	-10	-10	-10
Integrale veiligheid	-3	-	-	-	-	-
Totaal baten	-735	-357	-292	-315	-300	-300

Saldo

Thema	Rekening	Begroting		Raming		
<i>Productgroep</i>	2018	2019	2020	2021	2022	2023
<u>Publiekszaken</u>	468	773	846	706	706	710
Dienstverlening	468	773	846	706	706	710
<u>Algemeen bestuur</u>	750	829	722	767	767	782
Raad	646	653	704	704	704	704
Verkiezingen	104	176	18	63	63	78
<u>Dagelijks bestuur</u>	1.174	1.262	1.367	1.273	1.273	1.273
Communicatie	140	149	216	216	216	216
Rechtsbescherming	24	24	23	23	23	23
Dorpsgerichte activiteiten	64	96	144	64	64	64
College B&W	635	669	660	647	647	647
Bestuurlijke samenwerking	311	324	324	323	323	323
<u>Openbare orde en veiligheid</u>	1.876	2.087	2.207	2.207	2.207	2.186
Brandweezorg	1.305	1.441	1.541	1.541	1.541	1.526
T&H (APV&bijzondere wetten)	131	128	30	30	30	30
Rampenbestrijding	202	256	242	242	242	236
Vergunningen(openb.orde&veilig	87	113	230	230	230	230
Integrale veiligheid	151	149	164	164	164	164
Totaal saldo van lasten en baten	4.268	4.951	5.142	4.953	4.995	4.951
Toevoeging reserves	80	-	-	-	-	-
Onttrekking reserves	-16	-100	-	-	-	-
Saldo mutaties reserves	64	-100	0	-	-	-
Geraamd resultaat	4.333	4.852	5.143	4.953	4.995	4.950

4.10.5 Programma 5 Bedrijfsvoering

Lasten

Thema	Rekening	Begroting		Raming		
Productgroep	2018	2019	2020	2021	2022	2023
<u>Management en staf</u>	1.534	1.482	1.525	1.525	1.525	1.525
Management en staf	1.534	1.482	1.525	1.525	1.525	1.525
<u>Bedrijfsondersteuning</u>	5.888	5.919	6.121	5.642	5.681	5.610
Bedrijfsondersteuning	5.756	6.500	6.984	6.505	6.544	6.473
Saldo kostenplaatsen	787	60	-	-	-	-
Doorbel Overhead grexen	-655	-641	-863	-863	-863	-863
<u>Huisvesting</u>	926	973	977	974	1.012	1.005
Huisvesting	926	973	977	974	1.012	1.005
Totaal lasten	8.348	8.374	8.623	8.141	8.218	8.140

Baten

Thema	Rekening	Begroting		Raming		
Productgroep	2018	2019	2020	2021	2022	2023
<u>Management en staf</u>	-157	-22	-22	-22	-22	-22
Management en staf	-157	-22	-22	-22	-22	-22
<u>Bedrijfsondersteuning</u>	-254	-252	-158	-158	-158	-158
Bedrijfsondersteuning	-254	-252	-158	-158	-158	-158
Saldo kostenplaatsen	-	-	-	-	-	-
Doorbel Overhead grexen	-	-	-	-	-	-
<u>Huisvesting</u>	-3	-	-	-	-	-
Huisvesting	-3	-	-	-	-	-
Totaal baten	-414	-274	-180	-180	-180	-180

Saldo

Thema	Rekening	Begroting		Raming		
Productgroep	2018	2019	2020	2021	2022	2023
<u>Management en staf</u>	1.377	1.461	1.504	1.504	1.504	1.504
Management en staf	1.377	1.461	1.504	1.504	1.504	1.504
<u>Bedrijfsondersteuning</u>	5.634	5.667	5.963	5.484	5.484	5.451
Bedrijfsondersteuning	5.502	6.248	6.826	6.347	6.347	6.314
Saldo kostenplaatsen	787	60	-	-	-	-
Doorbel Overhead grexen	-655	-641	-863	-863	-863	-863

Huisvesting	923	973	977	974	974	1.005
<i>Huisvesting</i>	923	973	977	974	974	1.005
Totaal saldo van lasten en baten	7.934	8.101	8.444	7.962	8.039	7.960
Toevoeging reserves	52	26	-	-	-	-
Onttrekking reserves	-418	-283	-455	-82	-12	-12
Saldo mutaties reserves	-366	-257	-455	-82	-12	-12
Geraamd resultaat	7.568	7.843	7.989	7.880	8.027	7.948

4.10.6 Programma 6 Algemene dekkingsmiddelen

Lasten

<u>Thema</u>	Rekening	Begroting		Raming		
<i>Productgroep</i>	2018	2019	2020	2021	2022	2023
<u>Algemene dekkingsmiddelen</u>	396	569	613	613	588	541
<i>Algemene dekkingsmiddelen</i>	396	569	613	613	588	541
Totaal lasten	396	569	613	613	588	541

Baten

<u>Thema</u>	Rekening	Begroting		Raming		
<i>Productgroep</i>	2018	2019	2020	2021	2022	2023
<u>Algemene dekkingsmiddelen</u>	-38.247	-40.067	-42.028	-42.129	-41.554	-41.898
<i>Algemene dekkingsmiddelen</i>	-38.247	-40.067	-42.028	-42.129	-41.554	-41.898
Totaal baten	-38.247	-40.067	-42.028	-42.129	-41.554	-41.898

Saldo

<u>Thema</u>	Rekening	Begroting		Raming		
<i>Productgroep</i>	2018	2019	2020	2021	2022	2023
<u>Algemene dekkingsmiddelen</u>	-37.851	-39.498	-41.415	-41.516	-41.516	-41.357
<i>Algemene dekkingsmiddelen</i>	-37.851	-39.498	-41.415	-41.516	-41.516	-41.357
Totaal saldo van lasten en baten	-37.851	-39.498	-41.415	-41.516	-40.966	-41.357
Toevoeging reserves	760	250	375	500	-	-
Onttrekking reserves	-660	-	-	-	-	-
Saldo mutaties reserves	100	250	375	500	-	-
Geraamd resultaat	-37.751	-39.248	-41.040	-41.016	-40.966	-41.357

5 Bijlagen

5.1. Uitvoeringsinformatie

Uitvoeringsinformatie per hoofdgroep

Nr. Hoofdgroep	Nr. Taakveld	Lasten					
		Rekening	Begroting		Raming		
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
0 Bestuur en ondersteuning	0.1 Bestuur	1.736	1.670	1.712	1.697	1.723	1.697
	0.2 Burgerzaken	1.312	1.480	1.442	1.290	1.297	1.293
	0.3 Beheer overige gebouwen en gro	240	169	199	199	199	199
	0.4 Overhead	8.348	8.374	8.624	8.142	8.219	8.140
	0.5 Treasury	18	105	105	105	105	105
	0.61 OZB woningen	264	296	324	324	324	327
	0.62 OZB niet-woningen	-	-	-	-	-	-
	0.64 Belastingen overig	-	-	-	-	-	-
	0.7 Algemene uitkering en overige	-	-	-	-	-	-
	0.8 Overige baten en lasten	108	168	184	184	159	109
	0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	6	-	-	-	-	-
	0.10 Mutaties reserves	8.130	1.665	2.236	1.831	4.132	3.274
Subtotaal		20.162	13.927	14.826	13.772	16.158	15.144
1 Veiligheid	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.574	1.759	1.847	1.847	1.841	1.825
	1.2 Openbare orde en veiligheid	415	434	475	475	475	475
Subtotaal		1.989	2.193	2.322	2.322	2.316	2.300
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	2.1 Verkeer en vervoer	4.047	4.790	4.276	4.390	4.448	4.475
	2.2 Parkeren	168	32	12	12	12	12
	2.3 Recreatieve havens	2	-	-	-	-	-
	2.4 Economische havens en waterweg	343	327	395	399	406	409
Subtotaal		4.560	5.149	4.683	4.801	4.866	4.896
3 Economie	3.1 Economische ontwikkeling	339	548	312	359	347	331
	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	872	3.513	3.583	4.522	3.728	-
	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsrege	86	65	24	24	24	24
	3.4 Economische promotie	336	612	141	141	116	116
Subtotaal		1.633	4.738	4.060	5.046	4.215	471
4 Onderwijs	4.2 Onderwijshuisvesting	820	1.069	1.084	1.488	1.371	1.811
	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzak	1.498	1.486	1.533	1.533	1.533	1.533
Subtotaal		2.318	2.555	2.617	3.021	2.904	3.344
5 Sport, cultuur en recreatie	5.1 Sportbeleid en activering	95	80	80	80	80	80
	5.2 Sportaccommodaties	3.075	2.482	2.513	2.494	2.583	2.541
	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurpro	108	210	94	94	94	94
	5.4 Musea	71	70	74	74	74	89
	5.5 Cultureel erfgoed	105	166	197	197	197	197
	5.6 Media	354	361	449	449	452	452
	5.7 Openbaar groen en (openlucht)	2.238	2.282	2.265	2.269	2.272	2.285
Subtotaal		6.046	5.651	5.672	5.657	5.752	5.738
6 Sociaal domein	6.1 Samenkracht en burgerparticipa	2.429	3.626	2.957	2.880	2.683	2.687
	6.2 Wijkteams	782	766	812	812	812	812
	6.3 Inkomensregelingen	5.079	4.883	4.906	4.828	4.828	4.828
	6.4 Begeleide participatie	295	59	60	60	60	60
	6.5 Arbeidsparticipatie	470	744	761	741	754	768
	6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	3.049	3.302	3.436	3.478	3.523	3.524
	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	3.346	4.081	4.847	4.847	5.147	5.147
	6.82 Geëscaleerde zorg 18-	340	300	-	-	-	-

Subtotaal		15.790	17.761	17.779	17.646	17.807	17.826
7 Volksgezondheid en milieu	7.1 Volksgezondheid	1.474	1.859	2.095	2.094	2.103	2.104
	7.2 Riolering	1.665	1.620	1.726	1.742	1.731	1.719
	7.3 Afval	2.844	2.980	3.306	3.285	3.283	3.285
	7.4 Milieubeheer	985	922	867	885	908	930
	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	195	178	128	128	128	130
Subtotaal		7.163	7.559	8.122	8.134	8.153	8.168
8 VHROSV	8.1 Ruimtelijke Ordening	773	1.022	605	555	555	555
	8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijf)	28.838	27.176	17.478	28.775	12.337	72.891
	8.3 Wonen en bouwen	1.775	1.423	1.518	1.433	1.433	1.433
Subtotaal		31.386	29.621	19.601	30.763	14.325	74.879
Saldo van de lasten		91.047	89.154	79.682	91.162	76.496	132.766

Nr. Hoofdgroep	Nr. Taakveld	Baten					
		Rekening	Begroting		Raming		
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
0 Bestuur en ondersteuning	0.1 Bestuur	-120	-	-	-	-	-
	0.2 Burgerzaken	-535	-284	-218	-241	-226	-226
	0.3 Beheer overige gebouwen en gro	-708	-52	-66	-66	-66	-66
	0.4 Overhead	-414	-274	-180	-180	-180	-180
	0.5 Treasury	-639	-459	-485	-485	-485	-485
	0.61 OZB woningen	-6.066	-6.326	-6.466	-6.466	-6.581	-6.581
	0.62 OZB niet-woningen	-1.035	-1.108	-1.137	-1.137	-1.164	-1.164
	0.64 Belastingen overig	-682	-723	-741	-741	-206	-206
	0.7 Algemene uitkering en overige	-29.842	-31.468	-33.230	-33.332	-33.149	-33.493
	0.8 Overige baten en lasten	-	-	-	-	-	-
	0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	-	-	-
	0.10 Mutaties reserves	-8.577	-3.458	-2.001	-1.010	-777	-695
	0.11 Resultaat van de rekening van	-	-	-	-	-	-
Subtotaal		-48.618	-44.152	-44.524	-43.658	-42.834	-43.096
1 Veiligheid	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-67	-63	-64	-64	-64	-64
	1.2 Openbare orde en veiligheid	-13	-10	-10	-10	-10	-10
Subtotaal		-80	-73	-74	-74	-74	-74
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	2.1 Verkeer en vervoer	-384	-609	-584	-584	-584	-584
	2.2 Parkeren	-388	-23	-23	-23	-23	-23
	2.3 Recreatieve havens	-6	-6	-6	-6	-6	-6
	2.4 Economische havens en waterweg	-76	-73	-73	-73	-73	-73
Subtotaal		-854	-711	-686	-686	-686	-686
3 Economie	3.1 Economische ontwikkeling	-3	-	-	-	-	-
	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-680	-3.513	-3.583	-4.522	-3.728	-
	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsrege	-45	-39	-58	-58	-58	-58
	3.4 Economische promotie	-120	-	-	-	-	-
Subtotaal		-848	-3.552	-3.641	-4.580	-3.786	-58
4 Onderwijs	4.2 Onderwijshuisvesting	-40	-55	-57	-57	-57	-57
	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzak	-87	-229	-220	-220	-220	-220
Subtotaal		-127	-284	-277	-277	-277	-277
5 Sport, cultuur en recreatie	5.1 Sportbeleid en activering	-560	-36	-36	-36	-36	-36
	5.2 Sportaccommodaties	-418	-956	-985	-985	-987	-987
	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurpro	-14	-13	-14	-14	-14	-14
	5.4 Musea	-34	-35	-35	-35	-35	-35
	5.5 Cultureel erfgoed	-	-	-	-	-	-

	5.6 Media	-	-	-	-	-14	-14
	5.7 Openbaar groen en (openlucht)	-32	-30	-30	-30	-30	-30
Subtotaal		-1.058	-1.070	-1.100	-1.100	-1.116	-1.116
6 Sociaal domein	6.1 Samenkracht en burgerparticipa	-127	-214	-146	-146	-231	-231
	6.2 Wijkteams	-	-	-	-	-	-
	6.3 Inkomensregelingen	-3.718	-3.464	-3.492	-3.492	-3.492	-3.492
	6.4 Begeleide participatie	-	-	-	-	-	-
	6.5 Arbeidsparticipatie	-	-	-	-	-	-
	6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	-203	-225	-145	-145	-145	-145
	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-	-	-	-	-	-
	6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-	-	-	-	-	-
Subtotaal		-4.048	-3.903	-3.783	-3.783	-3.868	-3.868
7 Volksgezondheid en milieu	7.1 Volksgezondheid	-	-	-	-	-	-
	7.2 Riolering	-2.491	-2.529	-2.657	-2.686	-2.686	-2.686
	7.3 Afval	-3.529	-3.644	-4.192	-4.184	-4.183	-4.184
	7.4 Milieubeheer	-	-	-	-	-	-
	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-155	-153	-161	-161	-161	-161
Subtotaal		-6.175	-6.326	-7.010	-7.031	-7.030	-7.031
8 VHROSV	8.1 Ruimtelijke Ordening	-86	-56	-56	-56	-56	-56
	8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijf)	-30.133	-27.186	-17.484	-29.034	-15.651	-75.403
	8.3 Wonen en bouwen	-1.649	-1.154	-1.138	-1.164	-1.150	-1.122
Subtotaal		-31.868	-28.396	-18.678	-30.254	-16.857	-76.581
Saldo van de baten		-93.676	-88.467	-79.773	-91.443	-76.528	-132.787

Nr. Hoofdgroep	Nr. Taakveld	Saldo					
		Rekening	Begroting		Raming		
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
0 Bestuur en ondersteuning	0.1 Bestuur	1.616	1.670	1.712	1.697	1.723	1.697
	0.2 Burgerzaken	777	1.196	1.224	1.049	1.071	1.068
	0.3 Beheer overige gebouwen en gro	-468	117	133	133	133	133
	0.4 Overhead	7.934	8.100	8.444	7.962	8.039	7.960
	0.5 Treasury	-621	-354	-380	-380	-380	-380
	0.61 OZB woningen	-5.802	-6.030	-6.142	-6.142	-6.257	-6.254
	0.62 OZB niet-woningen	-1.035	-1.108	-1.137	-1.137	-1.164	-1.164
	0.64 Belastingen overig	-682	-723	-741	-741	-206	-206
	0.7 Algemene uitkering en overige	-29.842	-31.468	-33.230	-33.332	-33.149	-33.493
	0.8 Overige baten en lasten	108	168	184	184	159	109
	0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	6	0	0	0	0	0
	0.10 Mutaties reserves	-447	-1.793	235	822	3.354	2.578
Subtotaal		-28.456	-30.225	-29.698	-29.885	-26.677	-27.952
1 Veiligheid	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.507	1.696	1.783	1.783	1.777	1.761
	1.2 Openbare orde en veiligheid	402	423	465	465	465	465
Subtotaal		1.909	2.119	2.248	2.248	2.242	2.226
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	2.1 Verkeer en vervoer	3.664	4.181	3.691	3.805	3.863	3.890
	2.2 Parkeren	-220	9	-11	-11	-11	-11
	2.3 Recreatieve havens	-4	-6	-6	-6	-6	-6
	2.4 Economische havens en waterweg	267	254	323	326	333	336
Subtotaal		3.707	4.438	3.997	4.114	4.179	4.209
3 Economie	3.1 Economische ontwikkeling	336	548	312	359	347	331
	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	192	0	0	0	0	0
	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsrege	42	26	-33	-33	-33	-33
	3.4 Economische promotie	216	612	141	141	116	116

Subtotaal		786	1.186	420	467	430	414
4 Onderwijs	4.2 Onderwijshuisvesting	781	1.015	1.028	1.431	1.314	1.754
	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzak	1.411	1.257	1.313	1.313	1.313	1.313
Subtotaal		2.192	2.272	2.341	2.744	2.627	3.067
5 Sport, cultuur en recreatie	5.1 Sportbeleid en activering	-465	44	44	44	44	44
	5.2 Sportaccommodaties	2.657	1.526	1.527	1.509	1.596	1.553
	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurpro	94	197	81	81	81	81
	5.4 Musea	38	35	39	39	39	54
	5.5 Cultureel erfgoed	105	166	197	197	197	197
	5.6 Media	354	361	449	449	438	438
	5.7 Openbaar groen en (openlucht)	2.206	2.251	2.235	2.239	2.242	2.255
Subtotaal		4.989	4.580	4.572	4.558	4.637	4.622
6 Sociaal domein	6.1 Samenkracht en burgerparticipa	2.302	3.413	2.811	2.734	2.452	2.456
	6.2 Wijkteams	782	766	812	812	812	812
	6.3 Inkomensregelingen	1.360	1.419	1.414	1.336	1.336	1.336
	6.4 Begeleide participatie	295	59	60	60	60	60
	6.5 Arbeidsparticipatie	469	744	761	741	754	768
	6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	2.845	3.077	3.292	3.333	3.378	3.379
	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	3.346	4.081	4.847	4.847	5.147	5.147
	6.82 Geëscaleerde zorg 18-	340	300	0	0	0	0
Subtotaal		11.739	13.859	13.997	13.863	13.939	13.958
7 Volksgezondheid en milieu	7.1 Volksgezondheid	1.474	1.859	2.095	2.094	2.103	2.104
	7.2 Riolering	-826	-909	-931	-945	-955	-968
	7.3 Afval	-685	-664	-886	-900	-900	-900
	7.4 Milieubeheer	985	922	867	885	908	930
	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	39	25	-33	-33	-33	-31
Subtotaal		987	1.233	1.112	1.101	1.123	1.135
8 VHROSV	8.1 Ruimtelijke Ordening	687	966	549	499	499	499
	8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijf)	-1.296	-11	-5	-258	-3.314	-2.513
	8.3 Wonen en bouwen	126	268	380	269	284	312
Subtotaal		-483	1.223	924	510	-2.531	-1.702
Totaal Saldo		-2.630	685	-87	-280	-31	-23

Uitvoeringsinformatie per programma

Nr. Programma	Nr. Taakveld	Lasten					
		Rekening	Begroting		Raming		
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1 Ruimtelijke ontwikkeling	0.3 Beheer overige gebouwen en gro	240	169	199	199	199	199
	0.10 Mutaties reserves	2.755	385	1.088	616	3.481	2.651
	0.64 Belastingen overig	-	-	-	-	-	-
	3.1 Economische ontwikkeling	339	548	312	359	347	331
	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	872	3.513	3.583	4.522	3.728	-
	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsrege	86	65	24	24	24	24
	3.4 Economische promotie	336	612	141	141	116	116
	5.5 Cultureel erfgoed	-	15	42	42	42	42
	5.7 Openbaar groen en (openlucht)	28	49	76	76	76	76
	8.1 Ruimtelijke Ordening	773	1.022	605	555	555	555
	8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijf	28.838	27.176	17.478	28.775	12.337	72.891
	8.3 Wonen en bouwen	1.775	1.423	1.518	1.433	1.433	1.433
Subtotaal		36.042	34.977	25.066	36.742	22.338	78.318
2 Ruimtelijk beheer	0.10 Mutaties reserves	2.911	832	772	716	650	622
	2.1 Verkeer en vervoer	4.047	4.790	4.276	4.390	4.448	4.475
	2.2 Parkeren	168	32	12	12	12	12

	2.3 Recreative havens	2	-	-	-	-	-
	2.4 Economische havens en waterweg	343	327	395	399	406	409
	5.7 Openbaar groen en (openlucht)	2.210	2.233	2.189	2.193	2.196	2.209
	6.3 Inkomensregelingen	118	96	116	116	116	116
	7.2 Riolering	1.665	1.620	1.726	1.742	1.731	1.719
	7.3 Afval	2.844	2.980	3.306	3.285	3.283	3.285
	7.4 Milieubeheer	985	922	867	885	908	930
	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	195	178	128	128	128	130
Subtotaal		15.488	14.010	13.787	13.866	13.878	13.907
3 Sociaal domein	0.10 Mutaties reserves	1.571	171	-	-	-	-
	1.2 Openbare orde en veiligheid	33	33	40	40	40	40
	4.2 Onderwijshuisvesting	820	1.069	1.084	1.488	1.371	1.811
	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzak	1.498	1.486	1.533	1.533	1.533	1.533
	5.1 Sportbeleid en activering	95	80	80	80	80	80
	5.2 Sportaccommodaties	3.075	2.482	2.513	2.494	2.583	2.541
	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurpro	108	210	94	94	94	94
	5.4 Musea	71	70	74	74	74	89
	5.5 Cultureel erfgoed	105	151	154	154	154	154
	5.6 Media	354	361	449	449	452	452
	6.1 Samenkracht en burgerparticipa	2.429	3.626	2.957	2.880	2.683	2.687
	6.2 Wijkteams	782	766	812	812	812	812
	6.3 Inkomensregelingen	4.960	4.787	4.790	4.713	4.713	4.713
	6.4 Begeleide participatie	295	59	60	60	60	60
	6.5 Arbeidsparticipatie	470	744	761	741	754	768
	6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	3.049	3.302	3.436	3.478	3.523	3.524
	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	3.346	4.081	4.847	4.847	5.147	5.147
	6.82 Geëscaleerde zorg 18-	340	300	-	-	-	-
	7.1 Volksgezondheid	1.474	1.859	2.095	2.094	2.103	2.104
Subtotaal		24.875	25.637	25.779	26.031	26.176	26.609
4 Bestuur en dienstverlening	0.1 Bestuur	1.736	1.670	1.712	1.697	1.723	1.697
	0.2 Burgerzaken	1.312	1.480	1.442	1.290	1.297	1.293
	0.10 Mutaties reserves	80	-	-	-	-	-
	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.574	1.759	1.847	1.847	1.841	1.825
	1.2 Openbare orde en veiligheid	381	400	435	435	435	435
Subtotaal		5.083	5.309	5.436	5.269	5.296	5.250
5 Bedrijfsvoering	0.4 Overhead	8.348	8.374	8.624	8.142	8.219	8.140
	0.10 Mutaties reserves	52	26	-	-	-	-
Subtotaal		8.400	8.400	8.624	8.142	8.219	8.140
6 Algemene dekkingsmiddelen	0.5 Treasury	18	105	105	105	105	105
	0.7 Algemene uitkering en overige	-	-	-	-	-	-
	0.8 Overige baten en lasten	108	168	184	184	159	109
	0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	6	-	-	-	-	-
	0.10 Mutaties reserves	760	250	375	500	-	-
	0.11 Resultaat van de rekening van	2.631	-687	92	282	33	23
	0.61 OZB woningen	264	296	324	324	324	327
	0.62 OZB niet-woningen	-	-	-	-	-	-
	0.64 Belastingen overig	-	-	-	-	-	-
Subtotaal		3.787	132	1.080	1.395	621	564
Saldo van de lasten		93.675	88.465	79.772	91.445	76.528	132.788

Nr. Programma	Nr. Taakveld	Baten					
		Rekening	Begroting		Raming		
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1 Ruimtelijke ontwikkeling	0.3 Beheer overige gebouwen en gro	-708	-52	-66	-66	-66	-66
	0.10 Mutaties reserves	-3.411	-1.479	-923	-164	-134	-91
	0.64 Belastingen overig	-18	-16	-32	-32	-32	-32
	3.1 Economische ontwikkeling	-3	-	-	-	-	-
	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-680	-3.513	-3.583	-4.522	-3.728	-
	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsrege	-45	-39	-58	-58	-58	-58
	3.4 Economische promotie	-120	-	-	-	-	-
	5.5 Cultureel erfgoed	-	-	-	-	-	-
	5.7 Openbaar groen en (openlucht)	-	-	-	-	-	-
	8.1 Ruimtelijke Ordening	-86	-56	-56	-56	-56	-56
	8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijf)	-30.133	-27.186	-17.484	-29.034	-15.651	-75.403
	8.3 Wonen en bouwen	-1.649	-1.154	-1.138	-1.164	-1.150	-1.122
Subtotaal		-36.853	-33.495	-23.340	-35.096	-20.875	-76.828
2 Ruimtelijk beheer	0.10 Mutaties reserves	-2.143	-588	-7	-62	-62	-62
	2.1 Verkeer en vervoer	-384	-609	-584	-584	-584	-584
	2.2 Parkeren	-388	-23	-23	-23	-23	-23
	2.3 Recreatieve havens	-6	-6	-6	-6	-6	-6
	2.4 Economische havens en waterweg	-76	-73	-73	-73	-73	-73
	5.7 Openbaar groen en (openlucht)	-32	-30	-30	-30	-30	-30
	6.3 Inkomensregelingen	-	-	-	-	-	-
	7.2 Riolering	-2.491	-2.529	-2.657	-2.686	-2.686	-2.686
	7.3 Afval	-3.529	-3.644	-4.192	-4.184	-4.183	-4.184
	7.4 Milieubeheer	-	-	-	-	-	-
	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-155	-153	-161	-161	-161	-161
Subtotaal		-9.204	-7.655	-7.733	-7.809	-7.808	-7.809
3 Sociaal domein	0.10 Mutaties reserves	-1.930	-1.008	-617	-703	-569	-531
	1.2 Openbare orde en veiligheid	-	-	-	-	-	-
	4.2 Onderwijshuisvesting	-40	-55	-57	-57	-57	-57
	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzak	-87	-229	-220	-220	-220	-220
	5.1 Sportbeleid en activering	-560	-36	-36	-36	-36	-36
	5.2 Sportaccommodaties	-418	-956	-985	-985	-987	-987
	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurpro	-14	-13	-14	-14	-14	-14
	5.4 Musea	-34	-35	-35	-35	-35	-35
	5.5 Cultureel erfgoed	-	-	-	-	-	-
	5.6 Media	-	-	-	-	-14	-14
	6.1 Samenkracht en burgerparticipa	-127	-214	-146	-146	-231	-231
	6.2 Wijkteams	-	-	-	-	-	-
	6.3 Inkomensregelingen	-3.718	-3.464	-3.492	-3.492	-3.492	-3.492
	6.4 Begeleide participatie	-	-	-	-	-	-
	6.5 Arbeidsparticipatie	-	-	-	-	-	-
	6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	-203	-225	-145	-145	-145	-145
	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-	-	-	-	-	-
	6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-	-	-	-	-	-
	7.1 Volksgezondheid	-	-	-	-	-	-
Subtotaal		-7.131	-6.235	-5.747	-5.833	-5.800	-5.762
4 Bestuur en dienstverlening	0.1 Bestuur	-120	-	-	-	-	-
	0.2 Burgerzaken	-535	-284	-218	-241	-226	-226
	0.10 Mutaties reserves	-16	-100	-	-	-	-
	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-67	-63	-64	-64	-64	-64
	1.2 Openbare orde en veiligheid	-13	-10	-10	-10	-10	-10
Subtotaal		-751	-457	-292	-315	-300	-300
5 Bedrijfsvoering	0.4 Overhead	-414	-274	-180	-180	-180	-180

	0.10 Mutaties reserves	-418	-283	-455	-82	-12	-12
Subtotaal		-832	-557	-635	-262	-192	-192
6 Algemene dekkingsmiddelen	0.5 Treasury	-639	-459	-485	-485	-485	-485
	0.7 Algemene uitkering en overige	-29.842	-31.468	-33.230	-33.332	-33.149	-33.493
	0.8 Overige baten en lasten	-	-	-	-	-	-
	0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	-	-	-
	0.10 Mutaties reserves	-660	-	-	-	-	-
	0.11 Resultaat van de rekening van	-	-	-	-	-	-
	0.61 OZB woningen	-6.066	-6.326	-6.466	-6.466	-6.581	-6.581
	0.62 OZB niet-woningen	-1.035	-1.108	-1.137	-1.137	-1.164	-1.164
	0.64 Belastingen overig	-665	-707	-709	-709	-174	-174
Subtotaal		-38.907	-40.068	-42.027	-42.129	-41.553	-41.897
Saldo van de baten		-93.678	-88.467	-79.774	-91.444	-76.528	-132.788

Nr. Programma	Nr. Taakveld	Saldo					
		Rekening	Begroting		Raming		
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1 Ruimtelijke ontwikkeling	0.3 Beheer overige gebouwen en gro	-468	117	133	133	133	133
	0.10 Mutaties reserves	-655	-1.093	166	452	3.347	2.560
	0.64 Belastingen overig	-18	-16	-32	-32	-32	-32
	3.1 Economische ontwikkeling	336	548	312	359	347	331
	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	192	-	-	-	-	-
	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsrege	42	26	-33	-33	-33	-33
	3.4 Economische promotie	216	612	141	141	116	116
	5.5 Cultureel erfgoed	-	15	42	42	42	42
	5.7 Openbaar groen en (openlucht)	28	49	76	76	76	76
	8.1 Ruimtelijke Ordening	687	966	549	499	499	499
	8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijf	-1.296	-11	-5	-258	-3.314	-2.513
	8.3 Wonen en bouwen	126	268	380	269	284	312
Subtotaal		-810	1.481	1.729	1.648	1.465	1.491
2 Ruimtelijk beheer	0.10 Mutaties reserves	768	244	765	654	589	561
	2.1 Verkeer en vervoer	3.664	4.181	3.691	3.805	3.863	3.890
	2.2 Parkeren	-220	9	-11	-11	-11	-11
	2.3 Recreatieve havens	-4	-6	-6	-6	-6	-6
	2.4 Economische havens en waterweg	267	254	323	326	333	336
	5.7 Openbaar groen en (openlucht)	2.178	2.202	2.159	2.163	2.166	2.179
	6.3 Inkomensregelingen	118	96	116	116	116	116
	7.2 Riolering	-826	-909	-931	-945	-955	-968
	7.3 Afval	-685	-664	-886	-900	-900	-900
	7.4 Milieubeheer	985	922	867	885	908	930
	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	39	25	-33	-33	-33	-31
Subtotaal		6.284	6.354	6.054	6.054	6.070	6.096
3 Sociaal domein	0.10 Mutaties reserves	-359	-837	-617	-703	-569	-531
	1.2 Openbare orde en veiligheid	33	33	40	40	40	40
	4.2 Onderwijshuisvesting	781	1.015	1.028	1.431	1.314	1.754
	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzak	1.411	1.257	1.313	1.313	1.313	1.313
	5.1 Sportbeleid en activering	-465	44	44	44	44	44
	5.2 Sportaccommodaties	2.657	1.526	1.527	1.509	1.596	1.553
	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurpro	94	197	81	81	81	81
	5.4 Musea	38	35	39	39	39	54

	5.5 Cultureel erfgoed	105	151	154	154	154	154
	5.6 Media	354	361	449	449	438	438
	6.1 Samenkracht en burgerparticipa	2.302	3.413	2.811	2.734	2.452	2.456
	6.2 Wijkteams	782	766	812	812	812	812
	6.3 Inkomensregelingen	1.242	1.323	1.298	1.221	1.221	1.221
	6.4 Begeleide participatie	295	59	60	60	60	60
	6.5 Arbeidsparticipatie	469	744	761	741	754	768
	6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	2.845	3.077	3.292	3.333	3.378	3.379
	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	3.346	4.081	4.847	4.847	5.147	5.147
	6.82 Geëscaleerde zorg 18-	340	300	-	-	-	-
	7.1 Volksgezondheid	1.474	1.859	2.095	2.094	2.103	2.104
Subtotaal		17.744	19.404	20.034	20.199	20.377	20.847
4 Bestuur en dienstverlening	0.1 Bestuur	1.616	1.670	1.712	1.697	1.723	1.697
	0.2 Burgerzaken	777	1.196	1.224	1.049	1.071	1.068
	0.10 Mutaties reserves	64	-100	-	-	-	-
	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.507	1.696	1.783	1.783	1.777	1.761
	1.2 Openbare orde en veiligheid	369	390	424	424	424	424
	Subtotaal	4.333	4.852	5.143	4.953	4.995	4.950
5 Bedrijfsvoering	0.4 Overhead	7.934	8.100	8.444	7.962	8.039	7.960
	0.10 Mutaties reserves	-366	-257	-455	-82	-12	-12
Subtotaal		7.568	7.843	7.989	7.880	8.027	7.948
6 Algemene dekkingsmiddelen	0.5 Treasury	-621	-354	-380	-380	-380	-380
	0.7 Algemene uitkering en overige	-29.842	-31.468	-33.230	-33.332	-33.149	-33.493
	0.8 Overige baten en lasten	108	168	184	184	159	109
	0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	6	-	-	-	-	-
	0.10 Mutaties reserves	100	250	375	500	-	-
	0.11 Resultaat van de rekening van	2.631	-687	92	282	33	23
	0.61 OZB woningen	-5.802	-6.030	-6.142	-6.142	-6.257	-6.254
	0.62 OZB niet-woningen	-1.035	-1.108	-1.137	-1.137	-1.164	-1.164
	0.64 Belastingen overig	-665	-707	-709	-709	-174	-174
	Subtotaal	-35.120	-39.936	-40.947	-40.734	-40.932	-41.333
Totaal Saldo		-1	-2	2	-	2	-1

5.2 Beleidsindicatoren en dashboards

5.2.1 Programma 1 Ruimtelijke ontwikkeling

Beleidsindicatoren

Taakvelden 3. Economie en 8. Vhrosv

Naam indicator	Eenheid	Nieuwkoop B2019	Nieuwkoop B2020	Gemeenten 25.000 - 50.000 inwoners	Bron
Func tiemenging	%	48,7% (2017)	49% (2018)	49,5% (2018)	CBS BAG / LISA
Vestiging(en) van bedrijven	Per 1.000 inwoners 15-64 jaar	143,1 (2017)	155,6 (2018)	142,6 (2018)	LISA
Gemiddelde WOZ waarde	€ 1.000	275 (2017)	282 (2018)	242 (2018)	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	22,1 (2016)	22,1 (2016)	6,6 (2016)	ABF - Systeem woningvoorraad
Demografische druk	%	72,6% (2018)	72,6 (2018)	77,4% (2018)	CBS-Bevolkingsstatistiek
Gemeentelijke woonlasten Eenpersoonshuishouden	In Euro's	801 (2018)	826 (2019)	678 (2019)	CEOLO, Groningen
Gemeentelijke woonlasten - Meerpersoonshuishouden	In Euro's	881 (2018)	915 (2019)	753 (2019)	CEOLO, Groningen

Cijfers op basis van 'Waar staat je Gemeente' per 08-07-2019.

Toelichting

Van het bovenstaande spreekt niet alles voor zich. Daarom hieronder een toelichting op enkele begrippen:

Func tiemenging

De func tiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

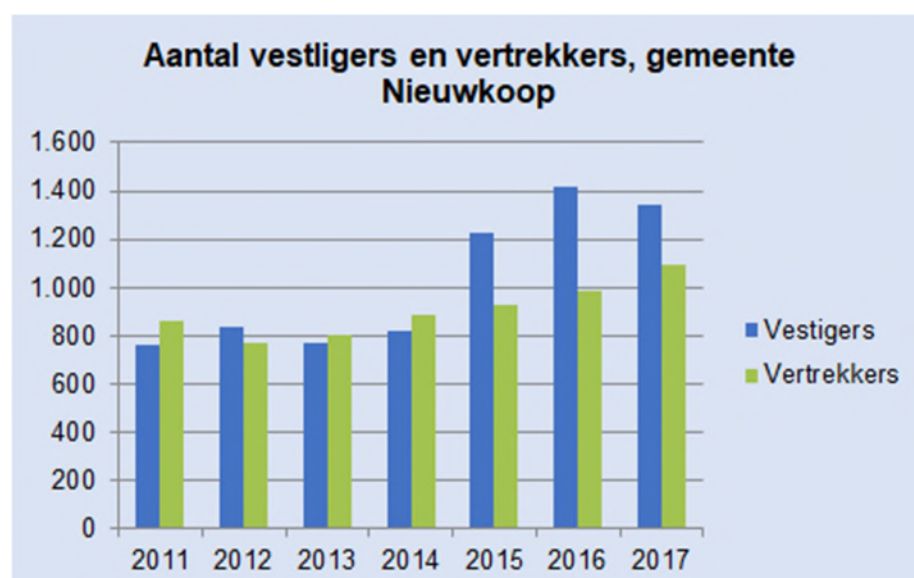
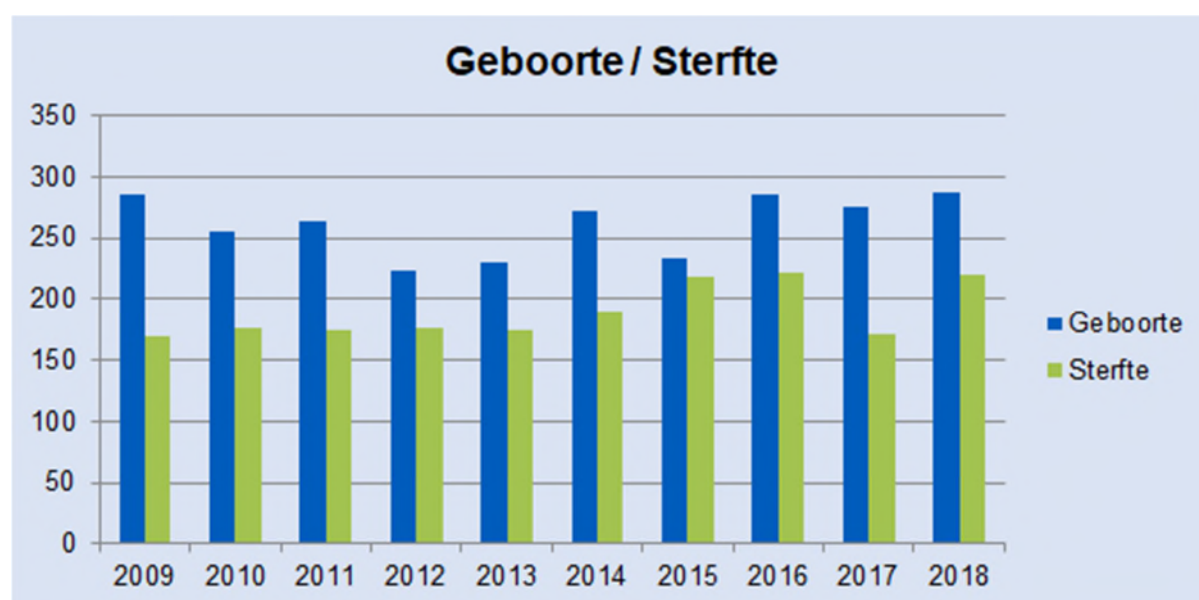
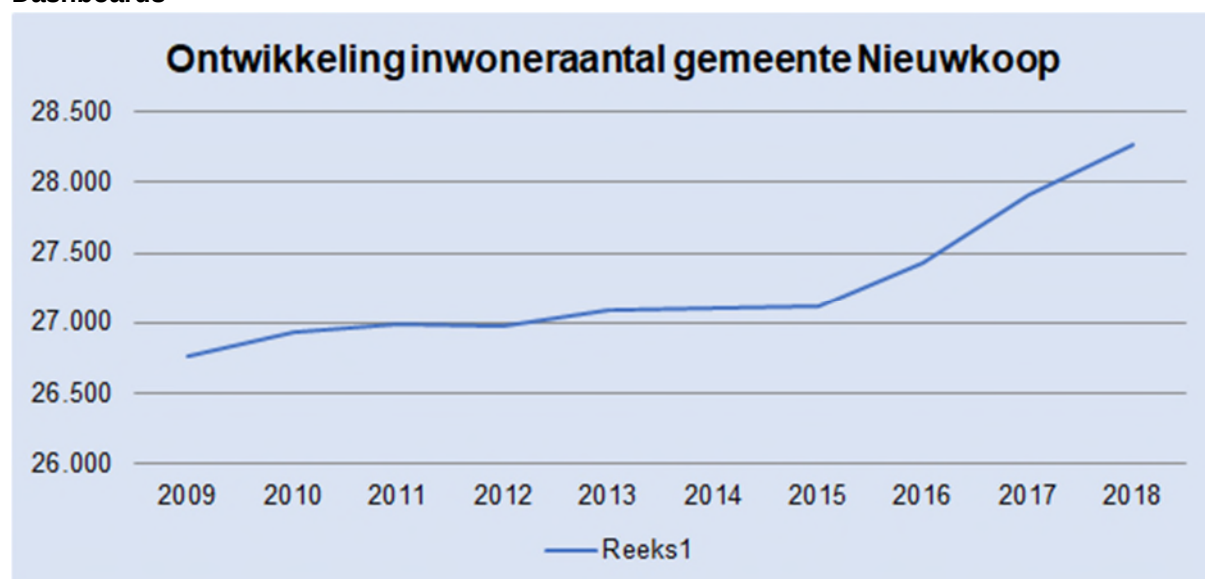
Vestiging van bedrijven / LISA

LISA staat voor Landelijk Informatiesysteem van Arbeidsplaatsen en is een databestand met gegevens over alle vestigingen in Nederland waar betaald werk wordt verricht.

Demografische druk

De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar. Dit cijfer geeft inzicht in de verhouding van het niet-werkende deel van de bevolking tot het werkende deel van de bevolking. Het aantal niet-werkenden ligt in Nieuwkoop naar verhouding (ten opzichte van de werkenden) iets lager dan het gemiddelde van gemeenten met 25.000 - 50.000 inwoners.

Dashboards

Woningtypen

Aantal woningen doelstelling en realisatie per woningtype (gronduitgifte)

Woningtype	Doelstelling 2017	Realisatie 2017	Doelstelling 2018	Realisatie 2018	Doelstelling 2019	Doelstelling 2020	Doelstelling 2021	Doelstelling 2022	Doelstelling 2023
EG Sociale huur	6	6	26	36	20	-	6	24	11
EG Goedkoop	15	18	6	6	8	-	7	13	11
EG Middelduur	8	8	2	2	26	-	15	31	23
EG Duur	8	9	10	10	-	-	8	14	12
Vrije kavel	53	63	34	27	59	26	19	6	8
MG sociale huur	-	-	-	-	-	-	7	8	8
MG middelduur	-	-	-	-	-	-	3	3	3
Totaal	90	104	78	81	113	26	65	100	75

Aantal woningen doelstelling en realisatie per project

Per project	Doelstelling 2017	Realisatie 2017	Doelstelling 2018	Realisatie 2018	Doelstelling 2019	Doelstelling 2020	Doelstelling 2021	Doelstelling 2022	Doelstelling 2023
GZ15 Gem.huis Z'hoven	2	-	2	-	4	-	-	-	-
GZ16 Zuidhoek	35	43	14	13	8	-	-	-	-
GZ25 De Verwondering	16	17	8	4	30	26	13	-	-
GZ29 Buytewech Noord	-	-	-	-	-	-	23	35	46
GZ30 Langeraar NW	-	-	-	-	-	-	29	29	29
GZ32 Langeraar Oost	37	44	28	28	9	-	-	-	-
GZ92 Ter Aar Vern. Verb.	-	-	-	-	-	-	-	36	-
GZ93 Land van Koppen	-	-	-	10	42	-	-	-	-
GZ101 Damstaete	-	-	-	-	20	-	-	-	-
GZ102 Teylerspark I	-	-	20	20	-	-	-	-	-
GZ103 Ter Aar Middelweg	-	-	6	6	-	-	-	-	-
Totaal	90	104	78	81	113	26	65	100	75

Investeringsbudget sociale woningbouw

Per 1 januari	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Reserve Woondiensten Aarwoude	799	799	799	799	799	0
Voorziening Woonfonds (50%)	53	150	150	180	191	428
Reservering Woningbouw		5.000	4.406	2.262	2.262	2.833
Voorziening Permanente Sociale Woningbouw				2.144	1.347	254
Totaal beschikbaar per 1-1	852	5.949	5.355	5.385	4.599	3.515

Per 31 december	2014	2015	2016	2017	2018
Reserve Woondiensten Aarwoude	799	799	799	799	0
Voorziening Woonfonds (50%)	53	150	180	191	428
Reservering Woningbouw	5.000	4.406	2.262	2.262	2.833
Voorziening Permanente Sociale Woningbouw			2.144	1.347	1.347
Totaal beschikbaar per 31-12	5.852	5.355	5.385	4.599	4.608

5.2.2 Programma 2 Ruimtelijk beheer

Beleidsindicatoren

Taakveld 7. Volksgezondheid en milieu

Naam indicator	Eenheid	Nieuwkoop B2019	Nieuwkoop B2020	Gemeenten weinig stedelijk	Bron
Hernieuwbare elektriciteit	%	2,2% (2016)	2,8 (2017)	16,3 (2017)	Rijkswaterstaat Klimaatmonitor
Fijn huishoudelijk restafval	kg/inw	193 (2016)	190 (2017)	151 (2017)	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval

Cijfers op basis van "Waar staat je Gemeente" per 08-07-2019.

5.2.3 Programma 3 Sociaal domein

Beleidsindicatoren

Taakvelden 4. Onderwijs, 5. Sport, cultuur en recreatie en 6. Sociaal domein.

Naam indicator	Eenheid	Nieuwkoop B2019	Nieuwkoop B2020	Gemeente n 25.000 - 50.000 inwoners	Bron
Absoluut verzuim (aantal leerplichtige jongeren zonder vrijstelling, die niet staan ingeschreven bij een onderwijsinstelling)	Aantal per 1.000 Inw. 5-18 jaar	0,23 (2017)	0,23 (2017)	1,16 (2017)	DUO/Ingrado
Relatief verzuim (Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners lft. 5-18 jaar)	Aantal per 1.000 Inw. 5-18 jaar	12,67 (2017)	12,67 (2017)	23,59 (2017)	DUO/Ingrado
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	1,3% (2016)	0,9% (2016-2017)	1,4% (2016-2017)	DUO/Ingrado
Niet-wekelijkse sporters	%	45,8% (2016)	45,8% (2016)	49,3% (2016)	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen)
Banen	Per 1.000 inwoners 15 t/m 64 jaar	585 (2017)	595,8 (2018)	686,8 (2018)	LISA
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	0,4% (2015)	0,4% (2015)	1,06% (2015)	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tiel
Kinderen in armoede	%	2,33% (2015)	2,33 (2015)	4,35% (2015)	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tiel
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	70,1% (2017)	72,2% (2018)	68,3% (2018)	CBS - Arbeidsdeelname

Jeugdwerkloosheid	% 16 t/m 22 jarigen	1,28% (2015)	1,28% (2015)	1,24% (2015)	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tiel
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 1.000 inwoners van 18 jaar en ouder	16,1 (tweede halfjaar 2017)	13,7 (tweede halfjaar 2018)	25,8 (tweede half jaar 2018)	CBS - Participatiewet
Aantal re-integratievoorzieningen	Aantal per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	8,9 (tweede half jaar 2017)	9,3 (tweede halfjaar 2018)	Geen data	CBS - Participatiewet
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	10,2% (tweede halfjaar 2017)	10,8% (tweede halfjaar 2018)	10,1% (tweede halfjaar 2018)	CBS - Beleidsinformatie Jeugd
Jongeren met Jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	0,6% (tweede halfjaar 2017)	0,6% (tweede halfjaar 2018)	1% (tweede halfjaar 2018)	CBS - Beleidsinformatie Jeugd
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0% (tweede halfjaar 2017)	Geen data	0,3% (tweede halfjaar 2018)	CBS - Beleidsinformatie Jeugd
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	50 (2015)	50 (2015)	45 (2015)	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO

Cijfers op basis van 'Waar staat je Gemeente' per 08-07-2019.

5.2.4 Programma 4 Bestuur en dienstverlening

Beleidsindicatoren

Naam indicator	Eenheid	Nieuwkoop B2019	Nieuwkoop B2020	Gemeenten 25.000 - 50.000 inwoners	Bron
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	128 (2017)	78 (2018)	111 (2018)	Bureau Halt
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	0,7 (2017)	0,5 (2018)	1 (2018)	CBS - Diefstallen
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2,6 (2017)	2,1 (2018)	3,4 (2018)	CBS - Criminaliteit
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	1,6 (2017)	1,1 (2018)	2 (2018)	CBS - Diefstallen

Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	2,7 (2017)	3,2 (2018)	4,2 (2018)	CBS - Criminaliteit
--	---------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------------

Cijfers op basis van 'Waar staat je Gemeente' per 08-07-2019.

5.2.5 Programma 5 Bedrijfsvoering

Beleidsindicatoren

Naam indicator	Eenheid	Nieuwkoop B 2019	Nieuwkoop B2020	Bron
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	7,29	7,28	eigen gegevens gemeente
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	7,14	6,9	eigen gegevens gemeente
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 420	€ 466	eigen gegevens gemeente
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2,39% € 367.088	2,24% €357.558	eigen gegevens gemeente
Overhead*	% van totale lasten	8,50%	11,99%	eigen gegevens gemeente

* Onder 'overhead' wordt verstaan: het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. De lasten van overhead worden hier afgezet tegen de totale lasten op de begroting (inclusief grexten).

De geraamde loonsom voor 2020 bedraagt € 15.567.407.

Dashboards

	W2018	B2019	B2020
Opleidingskosten als percentage van de loonsom	1,70	2	2
Ziekteverzuimpercentage	4,77		
Streefpercentage ziekteverzuim		4,8	4,8
Meldingsfrequentie ziekteverzuim	1,12		
Streefcijfer meldingsfrequentie ziekteverzuim		1,3	1,13

5.3 Overzicht portefeuillehouders per productgroep

Prod.-groep nr.	Productgroep	Prod-Nr.	Producten	Afd.	Productverantwoordelijke manager	Verantwoordelijke wethouder
1 Ruimtelijke ontwikkeling						
6	Economie	0601	Bedrijvigheid	RO&G	Manager RO&G	A. Ingwersen
		0602	Ambulante handel	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
7	Vergunningen en toezicht	0701	Bouw en woningtoezicht	BOR	Manager BOR	G. Elkhuisen
		0702	Vergunningen (volkshuisvesting)	PUZA	Manager PUZA	G. Elkhuisen
8	Wonen	0801	Bestemmingsplannen	RO&G	Manager RO&G	G. Elkhuisen
		0803	Structuurplannen & ruimtelijke visies	RO&G	Manager RO&G	G. Elkhuisen
		0804	Wonen	RO&G	Manager RO&G	G. Elkhuisen
9	Alle grondexploitaties	0915	Gemeentehuis Zevenhoven	RO&G	Manager RO&G	G. Elkhuisen
		0916	Zuidhoek/Meijepark	RO&G	Manager RO&G	G. Elkhuisen
		0917	Noordse Buurt	RO&G	Manager RO&G	G. Elkhuisen
		0925	De Verwondering	RO&G	Manager RO&G	A. Ingwersen
		0926	Schoterhoek II	RO&G	Manager RO&G	A. Ingwersen
		0929	Buytewech-Noord	RO&G	Manager RO&G	G. Elkhuisen
		0930	Langeraar Noord-West	RO&G	Manager RO&G	G. Elkhuisen
		0932	Langeraar Oost	RO&G	Manager RO&G	G. Elkhuisen
		0934	Teylerspark I	RO&G	Manager RO&G	G. Elkhuisen
		0935	Damstaete	RO&G	Manager RO&G	G. Elkhuisen
		0992	Ter Aar Vernieuwd verbonden	RO&G	Manager RO&G	B. Wolters
		0993	Land van Koppen	RO&G	Manager RO&G	G. Elkhuisen
17	Toerisme	1701	Bevordering toerisme	RO&G	Manager RO&G	A. Ingwersen
18	Natuur en Landschap	1801	Natuur	BOR	Manager BOR	G. Elkhuisen
		1802	Landschap	BOR	Manager BOR	G. Elkhuisen
31	Monumenten en beeldkwaliteit	3101	Monumenten en beeldkwaliteit	RO&G	Manager RO&G	F. Buijserd
32	Grondgebiedzaken beheer complex	3201	Beheer	RO&G	Manager RO&G	F. Buijserd

Prod.-groep nr.	Productgroep	Prod-Nr.	Producten	Afd.	Productverantwoordelijke manager	Verantwoordelijke wethouder
33	Grondgebiedzaken Algemeen Beleidsontwikkeling	3301	Algemeen	RO&G	Manager RO&G	F. Buijserd
		3302	Beleidsontwikkeling	RO&G	Manager RO&G	F. Buijserd
		3303	Overige objecten	RO&G	Manager RO&G	F. Buijserd
		3304	Vastgoed	RO&G	Manager RO&G	F. Buijserd
47	Duurzaamheid	4701	Duurzaamheid ontwikkeling	RO&G	Manager RO&G	B. Wolters
2 Ruimtelijk beheer						
10	Verkeer en vervoer	1001	Openbaar vervoer	RO&G	Manager RO&G	A. Ingwersen
		1002	Verkeersmaatregelen	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
		1003	Parkeren	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
		1004	Verkeer en mobiliteit	RO&G	Manager RO&G	A. Ingwersen
11	Infrastructuur	1101	Wegen en verhardingen	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
		1102	Kunstwerken	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
		1103	Openbare verlichting	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
		1104	Straatmeubilair	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
		1105	Beleid en ondersteuning infrastructuur	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
12	Milieu	1201	Milieuprogramma	BOR	Manager BOR	G. Elkhuisen
		1203	Toezicht & Handhaving milieu	BOR	Manager BOR	F. Buijserd
13	Afvalverwijdering en verwerking	1301	Inzameling en verwerking rest-, gft- en grof huishoudelijk afval	BOR	Manager BOR	B. Wolters
		1302	Inzameling en verwerking droge componenten	BOR	Manager BOR	B. Wolters
		1303	Inzameling en verwerking huishoudelijk chemisch afval	BOR	Manager BOR	B. Wolters
		1304	Inzameling van overige afvalstoffen	BOR	Manager BOR	B. Wolters
		1305	Ongediertebestrijding	BOR	Manager BOR	B. Wolters
		1306	Afvalstoffenverwerking	BOR	Manager BOR	B. Wolters
		1307	Beleid en ondersteuning afvalverwerking en verwijdering	BOR	Manager BOR	B. Wolters

Prod.-groep nr.	Productgroep	Prod-Nr.	Producten	Afd.	Productverantwoordelijke manager	Verantwoordelijke wethouder
14	Riolering en waterzuivering	1401	Riolering	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
		1402	Rioolrechten	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
		1403	Beleid en ondersteuning Riolering	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
15	Openbaar water	1501	Nautisch beheer	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
		1502	Waterpartijen	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
		1503	Beleid en ondersteuning openbaar water	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
16	Groen en recreatieve voorzieningen	1601	Openbaar groen	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
		1602	Recreatieve voorzieningen	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
		1603	Speelvoorzieningen	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
		1604	Hertenkampen	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
		1605	Beleid en ondersteuning groen en recreatieve voorzieningen	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
22	Lijkbezorging	2201	Lijkbezorging	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
3 Sociaal domein						
19	Inkomen	1901	Inkomen	MO	Manager MO	B. Wolters
20	Werkgelegenheid	2001	Werkgelegenheid	MO	Manager MO	B. Wolters
21	Zorg en ondersteuning	2101	Maatschappelijke begeleiding en advies	MO	Manager MO	B. Wolters
		2102	Vrijwilligerswerk	MO	Manager MO	B. Wolters
		2103	Zorg	MO	Manager MO	B. Wolters
		2104	Vreemdelingen	MO	Manager MO	B. Wolters
		2105	Wmo	PUZA	Manager PUZA	B. Wolters
		2106	Sociale participatie	MO	Manager MO	B. Wolters
		2109	Subsidies zorg en ondersteuning	PUZA	Manager PUZA	B. Wolters
		2110	PGB sociale participatie	PUZA	Manager PUZA	B. Wolters
23	Volksgezondheid	2301	Openbare gezondheidszorg	MO	Manager MO	B. Wolters
		2302	Jeugdgezondheidszorg	MO	Manager MO	B. Wolters
		2303	Subsidies volksgezondheid	PUZA	Manager PUZA	B. Wolters
		2304	CJG	MO	Manager MO	B. Wolters
24	Cultuur en ontwikkeling	2401	Openbaar bibliotheekwerk	MO	Manager MO	F. Buijserd
		2402	Vormings- en ontwikkelingswerk	MO	Manager MO	F. Buijserd

Prod.-groep nr.	Productgroep	Prod-Nr.	Producten	Afd.	Productverantwoordelijke manager	Verantwoordelijke wethouder
		2404	Oudheidkunde en musea	MO	Manager MO	F. Buijserd
		2405	Monumenten	PUZA	Manager PUZA	F. Buijserd
		2406	Culturele en recreatieve voorzieningen	MO	Manager MO	F. Buijserd
		2407	Subsidies cultuur en ontwikkeling	PUZA	Manager PUZA	F. Buijserd
25	Lokale voorzieningen onderwijs	2501	Leerlingenvervoer	PUZA	Manager PUZA	B. Wolters
		2502	Onderwijsbegeleiding	MO	Manager MO	B. Wolters
		2503	Voorzieningen onderwijs	MO	Manager MO	B. Wolters
26	Onderwijs en huisvesting	2601	Onderwijs	MO	Manager MO	B. Wolters
		2602	Onderwijshuisvesting	MO	Manager MO	B. Wolters
		2603	Ashram	RO&G	Manager RO&G	B. Wolters
27	Sport	2701	Sportdeelname	MO	Manager MO	G. Elkhuisen
		2702	Sportaccommodaties	MO	Manager MO	G. Elkhuisen
		2703	Sportterreinen	MO	Manager MO	G. Elkhuisen
		2704	Subsidies sport	PUZA	Manager PUZA	G. Elkhuisen
28	Zwembad	2801	Zwembad De Wel	MO	Manager MO	G. Elkhuisen
		2805	Subsidie Aarweide	MO	Manager MO	G. Elkhuisen
29	Sociaal-cultureel werk	2901	Ouderen	MO	Manager MO	B. Wolters
		2902	Club- en buurthuiswerk	MO	Manager MO	B. Wolters
		2906	Maatschappelijk beleid	MO	Manager MO	B. Wolters
		2907	Dierenbescherming	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
		2908	Subsidies sociaal-cultureel werk	PUZA	Manager PUZA	B. Wolters
36	Volwasseneneducatie	3601	Volwasseneneducatie	MO	Manager MO	B. Wolters
37	Jeugd	3701	Jeugd- en Jongerenwerk	MO	Manager MO	B. Wolters
		3702	Kinderopvang	MO	Manager MO	B. Wolters
		3703	Peuterspeelzalen	MO	Manager MO	B. Wolters
		3704	Jeugdhulp	MO	Manager MO	B. Wolters
		3705	Subsidies Jeugd	PUZA	Manager PUZA	B. Wolters
		3706	Jeugdhulp lokaal	MO	Manager MO	B. Wolters
57	Vastgoed sociaal domein	5701	Vastgoed zorg en leefstijl	RO&G	Manager RO&G	F. Buijserd
		5702	Vastgoed vrije tijd en cultuur	RO&G	Manager RO&G	F. Buijserd

Prod.-groep nr.	Productgroep	Prod-Nr.	Producten	Afd.	Productverantwoordelijke manager	Verantwoordelijke wethouder
		5703	Vastgoed onderwijs en ontwikkeling	RO&G	Manager RO&G	F. Buijserd
4 Bestuur en dienstverlening						
1	Raad	0101	Raad	GRF	Griffier	F. Buijserd
2	College B&W	0201	College B&W	DIR	Directie	F. Buijserd
4	Dienstverlening	0401	Burgerlijke stand	PUZA	Manager PUZA	A. Ingwersen
		0402	Naturalisatie, opties en naamswijzigingen	PUZA	Manager PUZA	A. Ingwersen
		0403	Persoonsdocumenten	PUZA	Manager PUZA	A. Ingwersen
		0404	Algemene kosten KCC	PUZA	Manager PUZA	A. Ingwersen
		0407	Programma Dienstverlening	PUZA	Manager PUZA	A. Ingwersen
5	Brandweezorg	0501	Brandweezorg	BV	Manager BV	F. Buijserd
38	Verkiezingen	3801	Verkiezingen en referenda	PUZA	Manager PUZA	F. Buijserd
39	Bestuurlijke samenwerking	3901	Bestuurlijke samenwerking	DIR	Directie	F. Buijserd
40	Communicatie	4001	Communicatie	PUZA	Manager PUZA	A. Ingwersen
41	Rechtsbescherming	4101	Rechtsbescherming	BV	Manager BV	B. Wolters
42	Dorpsgerichte activiteiten	4201	Dorpsgerichte activiteiten	PUZA	Manager PUZA	B. Wolters
		4202	Samenlevingsinitiatieven	PUZA	Manager PUZA	A. Ingwersen
43	Rampenbestrijding	4301	Rampenbestrijding	BV	Manager BV	F. Buijserd
44	Integrale veiligheid	4401	Integrale veiligheid	BOR	Manager BOR	F. Buijserd
45	Vergunningen (openbare orde en veiligheid.)	4501	Vergunningen (openbare orde en veiligheid)	PUZA	Manager PUZA	F. Buijserd
46	T&H (APV en Bijzondere wetten)	4601	Toezicht & Handhaving (APV en bijzondere wetten)	BOR	Manager BOR	F. Buijserd
5 Bedrijfsvoering						
61	Management en staf	6111	Bedrijfsvoering	BV	Manager BV	F. Buijserd
		6113	MO	BV	Manager MO	F. Buijserd
		6115	DIR	BV	Directie	F. Buijserd
		6116	RO&G	BV	Manager RO&G	F. Buijserd
		6118	PUZA	BV	Manager PUZA	F. Buijserd
		6121	BOR binnen	BV	Manager BOR	F. Buijserd
		6122	BOR buiten	BV	Manager BOR	F. Buijserd
62	Bedrijfsondersteuning	6201	Financiële ondersteuning	BV	Manager BV	F. Buijserd

Prod.-groep nr.	Productgroep	Prod-Nr.	Producten	Afd.	Productverantwoordelijke manager	Verantwoordelijke wethouder
		6202	Juridische ondersteuning	BV	Manager BV	F. Buijserd
		6203	Personeel en organisatie	BV	Manager BV	F. Buijserd
		6204	Documentaire informatie voorziening	BV	Manager BV	F. Buijserd
		6205	Informatisering en automatisering	BV	Manager BV	F. Buijserd
		6206	Communicatie	PUZA	Manager PUZA	A. Ingwersen
		6207	GEO-informatie	BOR	Manager BOR	A. Ingwersen
		6208	Personeel algemeen	DIR	Manager DIR	F. Buijserd
63	Huisvesting	6301	Huisvesting, organisatie en werkplek	BV	Manager BV	F. Buijserd
		6302	Huisvesting., gemeente werven	BV	Manager BOR	F. Buijserd
		6303	Huisvesting, gebouwen beheer	BV	Manager BOR	F. Buijserd
6 Algemene dekkingsmiddelen						
3	Algemene dekkingsmiddelen	0301	Gemeentelijke belastingen	BV	Manager BV	F. Buijserd
		0302	Financiële middelen	BV	Manager BV	F. Buijserd
Kostenplaatsen (6)						
60	Management en staf	6011	Bedrijfsvoering	BV	Manager BV	F. Buijserd
		6013	MO	MO	Manager MO	F. Buijserd
		6015	DIR	DIR	Directie	F. Buijserd
		6016	RO&G	RO&G	Manager RO&G	F. Buijserd
		6018	PUZA	PUZA	Manager PUZA	F. Buijserd
		6021	BOR binnen	BOR	Manager BOR	F. Buijserd
		6022	BOR buiten	BOR	Manager BOR	F. Buijserd
		5306	Tractiemiddelen buitendienst	BOR	Manager BOR	F. Buijserd

5.4 Risicokaart

Programma	Gebeurtenis / Situatie	Mogelijke effect(en)	Beheersmaatregelen
1. Ruimtelijke ontwikkeling	Invoering Wet kwaliteitsborging bouwen	Vermindering van leges, wegvallen van werkzaamheden, ontstaan nieuwe werkzaamheden.	Dekking uit overige begroting, aanpassen organisatie
	Verlies op grondexploitaties	Af moeten boeken van Algemene Reserves	Ontwikkelingen proactief blijven volgen
	Uitspraak Raad van State vernietiging PAS. Ernstige vertraging of het niet meer kunnen realiseren van ruimtelijke projecten	Afboeken van boekwaarden projecten; vervallen van opbrengsten en (overigens niet inbegrote) winsten	Rijk en provincie buigen zich over de uitspraak van de Raad van State. In ieder geval dient stikstofproblematiek nadrukkelijk te worden betrokken bij planontwikkeling. Kan tot gevolg hebben het nemen van aanvullende maatregelen tot het moeten annuleren van een project omdat er sprake is van stikstofemissie
2. Ruimtelijk beheer	Burgers onnodig benadeeld door onvoldoende onderhoud infrastructuur, riolering etc.	Extra kosten door claims en inzet afhandeling juridische procedures	Uitvoeren van het onderhoud van de infrastructuur volgens CROW richtlijnen en uitvoeren inspecties en wegenschouw
	Calamiteiten openbare ruimte	Schadeclaim	Conform de geldige wet en regelgeving uitvoeren van onderhoud
	Schade bij de uitvoering van civieltechnische werkzaamheden door de gemeente aan particuliere eigendommen	Schadeclaims	Kosten worden gedekt via de doorlopende CAR-verzekering. Opleiding en training van medewerkers
	Uitvoering gladheidsbestrijding niet conform de zorgplicht	Schadeclaims	Actualiseren van het actieplan gladheidsbestrijding. Opleiding en training van de medewerkers. Kosten worden gedekt via de doorlopende CAR-verzekering
	Verkeersongevallen en toename van verkeersslachtoffers, bij onjuiste verkeersmaatregelen	Schadeclaims	Opleiding van medewerkers. Brede toetsing van verkeersplannen en verkeersbesluiten
	Onevenredige vorstschade aan wegen bij extreme winters	Extra kosten aan onderhoud wegen	Adequaat uitvoeren van onderhoud wegen volgens beheerplan en voorkomen van achterstallig onderhoud

Programma	Gebeurtenis / Situatie	Mogelijke effect(en)	Beheersmaatregelen
	Wateroverlast bij hevige regenval vanwege onvoldoende doorstroming of bergingscapaciteit	Schadeclaims en herstelkosten	Adequaate uitvoering van het beheer van de riolering. Zorgen dat de capaciteit van het rioolstelsel voldoet aan de normen. Uitvoering regulier onderhoud waterpartijen. Tijdig uitvoeren baggerwerkzaamheden
	Bij storm kunnen bomen schade en letsel veroorzaken door takbreuk. Dit risico neemt toe bij achterwege blijven van de verplichte VTA-inspecties en bij gebrekkig onderhoud	Schadeclaims	Uitvoeren noodzakelijk onderhoud aan bomen. Uitvoeren VTA-inspecties
	Schade of letsel door gebruik van speelvoorzieningen	Schadeclaims	Uitvoeren jaarlijkse inspectie van alle speeltoestellen en uitvoeren kwartaalschouw. Gebreken aan speelvoorzieningen direct verhelpen
	Schade en letsel bij personeel bij gebruik van machinale gereedschappen	Schadeclaims	Uitvoering verplichte keuring van machines en apparatuur, uitvoering maatregelen RI&E, opleiding en training (instructies) van medewerkers
	Dierziekten en in relatie hiermee risico's voor de volksgezondheid	Geneeskundige kosten, schadeclaims	Adequaate verwijdering dode dieren uit de openbare ruimte en voorlichting bij uitbraak van dierziekte
3. Sociaal domein	Marktontwikkelingen bouwsector	Hogere investeringslasten ontwikkeling IKC's	Sturen op kosten tijdens ontwerpproces en strategische keuzes aanbestedingsstrategie
	Risico's Jeugdwet	Hogere lasten gemeente	Dekken uit stelpost / weerstandsvermogen
	Toename van de kosten van de Wmo door de vergrijzing	Toename aanvragen en toekenningen voorzieningen Wmo	Monitoren kostenontwikkeling

Programma	Gebeurtenis / Situatie	Mogelijke effect(en)	Beheersmaatregelen
	Niet in aanmerking komen voor compensatie regeling Participatiewet bij overschrijding boven de 7,5% van het Buigbudget. Daarnaast is het eigen risico voor een tekort op het buigbudget voor de helft afgeraamd	Hogere bijdrage gemeente	Weerstandsvermogen
	Risico's participatie zoals Rijnvicus, beschut werk	Hogere bijdrage i.v.m. hogere uitvoeringskosten Rijnvicus of meer mensen in beschut werk	Weerstandsvermogen
4. Bestuur en dienstverlening	Administratieverlichting, waardoor minder persoonsdocumenten nodig zijn	Verminderde legesopbrengsten	Dekking uit overige begroting, aanpassen organisatie
	Negatieve publiciteit	Verlies draagvlak inwoners	Continue actieve omgevingsanalyse, optimaal gebruik communicatiemiddelen, actualiseren persbeleid en social media strategie
	Ingelaste verkiezingen	Extra kosten en inzet organisatie door ingelaste verkiezingen	Dekken binnen de begroting of ondervangen door weerstandsvermogen
	Fouten in de registratie GBA / Persoonsdocumenten door toedoen nalatigheid gemeente	Diverse problemen voor burgers, waardoor mogelijke claims worden ingediend	Op peil houden en communiceren AO
	Kosten en claims na ramp	De gemeente kan voor kosten komen te staan na bijvoorbeeld een asbestbrand e.d.	Aanscherpen procedures rampenorganisatie en regelmatig oefenen en ondervangen door weerstandsvermogen
	Ontvreemden/zoekraken identiteitsdocumenten	Imagoschade, Identiteitsfraude, Claims door gedupeerde burgers	Fysieke beveiliging en beveiligingsprocessen,

Programma	Gebeurtenis / Situatie	Mogelijke effect(en)	Beheersmaatregelen
	Overval	Ontvreemden kas- en/of kluisgeld, materiële en immateriële schade personeel	Fysieke beveiliging en beveiligingsprocessen, verzekering, beleid en protocollen agressiebeheersing
	Door onzorgvuldige registratie van de schade bij brand, ongeval of een ramp kunnen burgers onnodig worden benadeeld	Extra kosten door claims en inzet afhandeling juridische procedures	Opleiding personeel, aanscherpen AO/IC w.o. 4-ogenprincipe
	Verhoging van de bijdrage aan Gemeenschappelijke Regelingen of negatief rekeningresultaat dat niet binnen het eigen vermogen van de GR opgevangen kan worden	Hogere lasten gemeente	Weerstandsvermogen voor incidentele verliezen, structurele tekorten opvangen in begroting, strikter toezicht op de gemeenschappelijke regelingen
5. Bedrijfsvoering	Afwijken van inkoop en aanbestedingsbeleid	Claims, imagoschade en nietigverklaring	Actieve toetsing op bestedingen > 20.000 euro
	Geen goedkeurende accountantsverklaring	Negatieve publiciteit, intensivering toezicht	Interne controle, nadruk op financiële rechtmatigheid bij de uitvoering van processen, risicoanalyse, opvolging aanbevelingen accountant
	Uitval technische voorzieningen door onvoorziene omstandigheden	Organisatie kan niet werken, imagoschade	Uitwijkvoorziening voor primaire proces
	Meldplicht Datalekken (per 1 januari 2016)	Als persoonsgegevens in handen vallen van derden die geen toegang tot die gegevens zouden mogen hebben. Een datalek is het gevolg van een beveiligingsprobleem.	Er is een "procedure meldplicht datalekken" vastgesteld. Met bewerkers van persoonsgegevens zijn bewerkersovereenkomsten gesloten

Programma	Gebeurtenis / Situatie	Mogelijke effect(en)	Beheersmaatregelen
	Inwerkingtreding Algemene Verordening Gegevensbescherming per 25 mei 2018	Niet voldoen aan de Algemene verordening gegevensbescherming	Blijven werken aan aantoonbare compliance AVG
	Informatiebeveiligingsincident, digitale informatie onvoldoende toegankelijk, of digitale informatie wordt oneigenlijk gebruikt of verstrekt	Diverse problemen met informatievoorziening intern en extern, imagoschade, organisatie werkt niet efficiënt, schending van privacy	Opleiden personeel, sturing van ontwikkeling personeel naar wat nodig is voor de informatievoorziening, ondersteunen door techniek, ordenen informatie, ICT infrastructuur bestendig maken tegen inbreuk van buitenaf, processen op orde brengen, leveranciers-management strak inregelen.
	Snelheid van ontwikkelingen ICT, die organisatie moeilijk kan bijbenen tenzij er omvangrijke investeringen tegenover staan	Niet voldoen aan wetgeving, problemen met informatievoorziening intern en extern	ICT outsourcing en ICT-beheerplan
	Leveranciers kunnen producten voor genoemde ontwikkelingen niet snel genoeg leveren	Applicaties die niet optimaal functioneren, meerkosten	Op ICT-gebied handhaaft de gemeente Nieuwkoop haar ambitie als 'middenmoter'
	Wensen van medewerkers die verder gaan dan de organisatie kan bieden (m.n.. Technologische ontwikkelingen)	Ontevredenheid bij medewerkers	Verwachting management
	Archieven externe partners worden niet goed bijgehouden	Diverse problemen met informatievoorziening intern en extern, imagoschade. Niet voldoen aan archiefwetgeving	Goede afspraken maken en verantwoordelijkheden vastleggen
	Vergaan archief door verschillende oorzaken	Diverse problemen met informatievoorziening intern en extern, imagoschade.	Opbergen archief volgens wetgeving

Programma	Gebeurtenis / Situatie	Mogelijke effect(en)	Beheersmaatregelen
	Moeite met werven goed gekwalificeerde medewerkers door krapte op de arbeidsmarkt	Niet op korte termijn adequaat kunnen invullen van vacatures, waardoor voor langere tijd inhuur noodzakelijk is om de voortgang van werkzaamheden te borgen	Professionele werving en selectie
6. Algemene dekkingsmiddelen	Onjuiste en 'vergeten' adressen t.a.v. belastingheffing	Mislopen opbrengsten	Zorgdragen voor een goede administratie en controles
	Verlaging van uitkering gemeentefonds	Lagere inkomsten	Ontwikkelingen volgen, laatste ramingen verwerken, incidenteel: opvangen binnen weerstandsvermogen en structureel: in evenwicht brengen uitgavenkant

5.5 Meicirculaire 2019

Financiële gevolgen in de begroting 2020-2023

In de begroting 2020-2023 is de meicirculaire verwerkt. Verwerking van de meicirculaire is deels het gevolg van rekenwerk (financiële techniek) en deels van het gevolg van gemaakte beleidskeuzes. Hieronder volgt een toelichting op de uitwerking van de mei-circulaire in de begroting 2020-2023. We starten met het verschil in de omvang van de Algemene Uitkering op totaalniveau (1). Deze kan worden uitgesplitst in taakmutaties (2) en financieel technische mutaties (3). Over de beschikbaar gekomen taakmutaties zijn beleidskeuzes gemaakt (4). De verandering in omvang van de Algemene Uitkering, verrekend met de gevolgen van de beleidskeuzes resulteren uiteindelijk in en totaalbeeld van de financiële gevolgen van de meicirculaire (5).

1. Meicirculaire uitgewerkt op totaalniveau

Onderstaande tabel laat zien wat op totaalniveau het verschil is tussen de algemene uitkering in de decembercirculaire 2018 en de stand van de meicirculaire 2019.

(x € 1.000, - = voordeel, + = nadeel)

Algemene uitkering	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Decembercirculaire 2018	-29.969	-31.448	-31.993	-32.264	-32.551	-32.879
Meicirculaire 2019	-29.984	-32.115	-33.210	-33.312	-33.129	-33.493
Vershil	-15	-667	-1.217	-1.048	-578	-613

In de volgende tabel wordt het verschil ten opzichte van de laatste circulaire gespecificeerd naar onderdelen. Per onderdeel worden de verschillen hierna verder toegelicht.

(x € 1.000, - = voordeel, + = nadeel)

Mutaties meicirculaire 2019	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1. Taakmutaties	0	-868	-690	-666	-364	-369
2. Financieel technische mutaties	-15	201	-527	-382	-214	-244
Totaal	-15	-667	-1.217	-1.048	-578	-613

2. Taakmutaties

In onderstaand overzicht wordt het totaal aan taakmutaties uitgewerkt naar de diverse posten waaruit dat totaal is opgebouwd. Daarna wordt iedere individuele post toegelicht.

(x € 1.000, - = voordeel, + = nadeel)

Taakmutaties meicirculaire	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1. Jeugdhulp extra middelen		-412	-312	-314		
2. Loon- en prijsbijstelling Jeugd		-112	-114	-115	-116	-117
3. Voogdij/18+		-22	1	1	2	2
4. Verhoging leeftijdsgrenzen gezinshuizen		-2	-6	-8	-10	-12
5. Invoer Wvvgz			-32	-32	-32	-32
6. Armoedebestrijding kinderen			5	5	5	5
7. Loon- en prijsbijstelling Wmo 2015		-127	-130	-131	-132	-133
8. Loon- en prijsbijstelling Wmo HV		-68	-69	-71	-72	-72
9. Maatschappelijke begeleiding		-12				
10. Bonus beschut werken		-18				
11. Loon- en prijsbijstelling Participatie		-1	-1	-1	-2	-2

Taakmutaties meicirculaire	2018	2019	2020	2021	2022	2023
12. Participatie		-13	-2	-2	-2	-3
13. Landelijke vreemde-lingenvoorzieningen		12	8	7		
14. Verhoging taalniveau statushouders		-33	-33			
15. Sportakkoorden		-15				
16. Brede impuls combinatiefuncties /buurtsportcoaches		-33	-33	-33	-33	-33
17. Beheersovereenkomst DSO-LV			28	28	28	28
18. Waterschapsverkiezingen		-20				
19. DigiD en mijnOverheid		5				
20. GDI voorzieningen		3				
Taakmutaties	0	-868	-690	-666	-364	-369

Toelichting

2.1. Jeugdhulp extra middelen

Het kabinet heeft besloten extra middelen toe te voegen aan het jeugdbudget. In 2019 gaat het om € 420 miljoen (waarvan € 20 miljoen tijdelijk aan de jeugdautoriteit beschikbaar wordt gesteld) en in 2020 en 2021 om jaarlijks € 300 miljoen. Aanvullend wordt onderzoek verricht om te kunnen bepalen of, en zo ja in welke mate, gemeenten structureel extra middelen nodig hebben. Daarnaast worden de komende maanden bestuurlijke afspraken gemaakt tussen Rijk en VNG over hoe het jeugdhulpstelsel effectiever, efficiënter en beter kan gaan functioneren. Meer informatie is te vinden in de brief die op 27 mei jl. aan de VNG is verzonden.

2.2. Loon- en prijsstijging Jeugd

Omdat onderdelen pas vanaf één jaar na overheveling naar de algemene uitkering accres genereren heeft voor 2019 loon- en prijsbijstelling plaats gevonden. Vanaf 2020 ontvangt het onderdeel Jeugd accres.

2.3. Voogdij/18+

Deze post bestaat uit meerdere onderdelen;

- In 2019 wordt het gemeentefonds verhoogd met het bedrag dat is overbleven van de compensatieregeling 2017 t/m 2019.
- Daarnaast is besloten om de compensatieregeling met drie jaar te verlengen wat enerzijds een korting op het gemeentefonds betekent en anderzijds een verhoging van de DU Voogdij/18+.
- Ook zijn de gegevens waarop de uitkering uit de DU Voogdij/18+ is gebaseerd geactualiseerd wat leidt tot enerzijds een hogere uitname uit het gemeentefonds en anderzijds een hogere uitkering van de DU Voogdij/18+.

2.4. Verhoging leeftijdsgrenzen gezinshuizen

Vooruitlopend op afspraken om vanaf 1 juli 2018 pleegzorg standaard te verlengen worden extra financiële middelen aan het jeugdhulpbudget toegevoegd.

2.5. Invoer Wvggz

Voor de gemeentelijke taken en bijbehorende kosten die volgen uit de Wet verplichte ggz die met ingang van 1 januari 2020 in werking treedt zijn middelen ter beschikking gesteld. Deze wet vervangt de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen en regelt de rechten van mensen die te maken hebben met verplichte zorg in de GGZ. Een belangrijke verandering is dat verplichte zorg straks ook buiten een GGZ-instelling opgelegd kan worden en dat de essentiële voorwaarden voor deelname aan de maatschappij in het zorgplan worden meegenomen.

2.6. Armoede bestrijding kinderen

Jaarlijks vindt bij de meicirculaire actualisatie van de verdeling voor het jaar t+1 en verder plaats. De middelen worden verdeeld op basis van door het CBS ontwikkelde gegevens over kinderen met een kans op armoede.

2.7. Loon- en prijsbijstelling Wmo 2015

De loon- en prijsstijging 2019 ten behoeve van de Wmo 2015 is toegekend.

2.8. Loon- en prijsstijging Wmo HV

De loon- en prijsstijging 2019 ten behoeve van de Wmo huishoudelijke verzorging is toegekend.

2.9. Maatschappelijke begeleiding

Conform artikel 18 van de Wet inburgering voorziet het college in de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden. Het bedrag voor 2019 is vastgesteld op basis van het betreffende aantal personen.

2.10. Bonus beschut werken

De uitkering voor 2019 is geactualiseerd op basis van gegevens van het UWV.

2.11. Loon- en prijsbijstelling participatie

Zie de toelichting onder 2

2.12. Participatie

Voor de verbetering van de verdeling zijn een aantal wijzigingen doorgevoerd die leiden tot nieuwe bedragen voor 2019 en verder.

2.13. Landelijke vreemdelingenvoorzieningen

Voor de bekostiging van de samenwerkingsafspraken tussen het Rijk en gemeenten voor de ontwikkeling van Landelijke Vreemdelingenvoorzieningen is 16,5 miljoen uit het gemeentefonds gehaald.

2.14. Verhoging taalniveau statushouders

In aanloop naar het nieuwe inburgeringsstelsel hebben Rijk en gemeenten bestuurlijke afspraken gemaakt over de versterking van het taalniveau van statushouders die nog onder de huidige Wet inburgering inburgeren. Het kabinet stelt € 40 beschikbaar aan gemeenten voor de periode 2019/2020.

2.15. Sportakkoorden

Voor de totstandkoming van lokale/regionale sportakkoorden wordt aan gemeenten die hiertoe een verzoek hebben ingediend bij de Vereniging Sport en Gemeenten (VSG) een budget van € 15.000 per gemeente beschikbaar gesteld voor procesbegeleiders (sportformateurs). Indien er reeds een lokaal/regionaal sportakkoord is gesloten wordt per gemeente een uitvoeringsbudget beschikbaar gesteld.

2.16 Brede impuls combinatiefuncties/buurt sportcoaches

Het percentage dat door Nieuwkoop is aangevraagd is gewijzigd. Dit houdt in dat de uitkering wordt verhoogd.

2.17. Beheersovereenkomst DSO-LV

De beheersovereenkomst DSO-LV tussen de VNG, het IPO, de UWV en de minister van BZK regelt onder andere de inhoud en de uitvoering van de beheertaak, de financiering en de samenwerkingsafspraken voor een optimale werking van het Digitale stelsel Omgevingswet landelijke voorziening (DSO-LV). Op grond van deze beheersovereenkomst gaan gemeenten vanaf 1 januari

2020 jaarlijks 18 miljoen bijdragen aan de kosten van het basisniveau DSO-LV en het informatiepunt Omgevingswet. In 2021 treedt de Omgevingswet in werking.

2.18. Waterschapsverkiezingen

Gemeenten ontvangen voor de waterschapsverkiezingen van 2019 een vergoeding van € 12 miljoen.

2.19. DigiD en mijnOverheid

De VNG en het Ministerie van BZK hebben afgesproken dat de doorbelasting van DigiD en MijnOverheid via het gemeentefonds verloopt. De bestaande regeling wordt voor de komende drie jaar verlengd, de kosten hiervoor worden in 2019 uit het gemeentefonds uitgenomen.

2.20. GDI voorzieningen

De doorbelasting aan gemeenten van de niet-transactiegerichte voorzieningen in de generieke digitale infrastructuur (GDI) vindt plaats via een uitname uit het gemeentefonds.

3. Financieel technische mutaties

Onderstaande tabel geeft een detaillering van de financieel technische mutaties.

(x € 1.000, - = voordeel, + = nadeel)

Financieel technische mutaties	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1. Hoeveelheidsverschillen	1	-92	-123	-111	-102	-87
2. Accres ontwikkeling		270	315	496	716	760
3. Plafond BCF		90				
4. Uitkeringsfactor en uitkeringsbasis	-16	-67	-719	-767	-828	-917
Financieel technische mutaties	-15	201	-527	-382	-214	-244

Toelichting

3.1. Hoeveelheidsverschillen

De algemene uitkering wordt berekend door de vermenigvuldiging van een aantal vaststaande maatstaven (inwoners, woonruimte, land ...etc.) met een bedrag per maatstaf (welke voortvloeit uit de circulaire). De hoeveelheidsverschillen betreffen wijzigingen in aantallen van deze maatstaven van Nieuwkoop ten opzichte van de december circulaire 2018. De aantallen worden continu aangepast aan de meest recente informatie. T.o.v. de december circulaire zijn o.a. de aantallen inwoners, woonruimten en bijstandsontvangers gewijzigd.

3.2. Accres ontwikkeling

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. De jaarlijkse toename of afname van het gemeentefonds, voortvloeiend uit de trap op trap af-methode wordt het accres genoemd.

De definitieve vaststelling van het accres 2018 is ten opzichte van de septembercirculaire 2018 (in de decembercirculaire vindt geen aanpassing van het accres plaats) een nadelige bijstelling met een min van € 148 miljoen. De afrekening van 2018 vindt plaats in uitkeringsjaar 2019.

In 2019 wordt enerzijds het accres verhoogd door het doorschuiven van niet bestede budgetten 2018 anderzijds vindt een verlaging plaats door de afrekening van 2018. Per saldo is het accres in 2019 lager. Vanaf 2020 dalen de accresen ten opzichte van de septembercirculaire 2018. Hoofdzakelijk als gevolg van een lagere loon- en prijsontwikkeling in het Centraal Economisch Plan (CEP) van het Centraal Plan Bureau.

3.3. Plafond BCF

De afrekening van het BTW compensatiefonds 2018 is ook nadelig. Gemeenten hebben meer gedeclareerd bij het BCF dan gedacht in de septembercirculaire 2018 waardoor de ruimte onder het plafond kleiner is geworden. De afrekening vindt plaats in 2019 als een incidentele uitname.

3.4. Ontwikkeling uitkeringsfactor en uitkeringsbasis

Doordat de maatstaven (inwoners, woonruimtes, land ...etc.) voor iedere gemeente steeds wijzigen, verandert het totaalbedrag waar alle gemeenten samen recht op hebben (de landelijke uitkeringsbasis). Toch moet die steeds wijzigende uitkeringsbasis in evenwicht blijven met het accres (het totaalbedrag dat het Rijk beschikbaar heeft voor de gemeenten). Om voor dit evenwicht te zorgen is de uitkeringsfactor ingesteld. Met de uitkeringsfactor wordt de landelijke uitkeringsbasis gecorrigeerd tot het niveau van het accres. Deze correctie vindt bij iedere circulaire plaats, wat betekent dat bij iedere circulaire de uitkeringsfactor opnieuw wordt vastgesteld. Het gevolg van een nieuw vastgestelde uitkeringsfactor is dat iedere gemeente een voor- of een nadeel in de algemene uitkering ondervindt.

Ook de nominale ontwikkeling (verleggen van het basisjaar van 2019 naar 2020) vindt plaats door een correctie van de uitkeringsfactor. Het Rijk vermeldt de uitkeringsfactor in lopende prijzen. Dat wil zeggen dat voor ieder volgend jaar rekening wordt gehouden met loon- en prijsontwikkeling. De gemeente Nieuwkoop raamt net als tweederde van alle gemeenten de begroting in constante prijzen. Dat betekent dat alleen rekening wordt gehouden met loon- en prijsontwikkelingen in het jaar t+1 en voor de jaren t+2, t+3 en t+4 constant wordt gehouden. Om een juist evenwicht (zowel de inkomsten en uitgaven volgens deze methodiek ramen) in de begroting te behouden vindt een correctie plaats op de uitkeringsfactor, de meerjarige loon- en prijsontwikkeling wordt eruit gehaald. Jaarlijks wordt bij de meicirculaire eenmalig de nominale ontwikkeling van het gemeentefonds meegenomen voor het jaar t+1, in dit geval het jaar 2020. Dit heeft een structureel effect.

In deze meicirculaire is de nominale ontwikkeling structureel stijgend. In 2020 € 674.338, in 2021 € 721.853, in 2022 € 782.826 en in 2023 € 849.755. Dit komt doordat de inflatie waar het Rijk rekening mee houdt meerjarig steeds lager is. De correctiepost wordt daarmee meerjarig steeds kleiner waardoor de nominale ontwikkeling hoger is. In de UPN 2020-2023 is reeds een correctie voor nominale ontwikkeling van € 661.000 aangekondigd.

4. Beleidskeuzes

Een deel van de wijzigingen in de algemene uitkering heeft betrekking op de uitvoering van specifieke taken. Voor deze wijzigingen moeten beleidskeuzes worden gemaakt: Vertalen we de wijzigingen wel of niet in de budgetten die voor de betreffende taken in de gemeentelijke begroting staan? Hieronder zijn de gemaakte beleidskeuzes op een rijtje gezet. Bij een 1 op 1 vertaling van taakmutaties naar budgetverhogingen zijn de velden groen gearceerd, bij het niet vertalen geel.

(x € 1.000, - = voordeel, + = nadeel)

Taakmutaties meicirculaire	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1. Jeugdhulp extra middelen		412	312	314		
2. Loon- en prijsbijstelling Jeugd		112	114	115	116	117
3. Voogdij/18+		22	-1	-1	-2	-2
4. Verhoging leeftijdsgrenzen gezinshuizen		2	6	8	10	12
5. Invoer Wvvgz			32	32	32	32
6. Armoedebestrijding kinderen			-5	-5	-5	-5
7. Loon- en prijsbijstelling Wmo 2015				131	132	133
8. Loon- en prijsbijstelling Wmo HV		68	69	71	72	72

9. Maatschappelijke begeleiding		12				
10. Bonus beschut werken		18				
11. Loon- en prijsbijstelling Participatie		1	1	1	2	2
12. Participatie		13	2	2	2	3
13. Sportakkoorden		15				
14. Brede impuls combinatiefuncties /buurtsportcoaches		33	33	33	33	33
15. Waterschapsverkiezingen		20				
Taakmutaties	0	728	563	701	392	397

Toelichting

1. Jeugdhulp extra middelen

De lobby om meer geld toe te voegen aan het gemeentefonds heeft geleid tot een incidentele verhoging van het Gemeentefonds. De lobby gaat door om ook structureel meer middelen aan het gemeentefonds toe te kunnen voegen. In de UPN 2020 is aangegeven dat Nieuwkoop in de begroting uitgaat van het kader van de meerjarenbegroting 2019-2022 doordat de nu al voorziene tekorten worden opgevangen vanuit het resultaatbestemmingsvoorstel dat gedaan is bij de jaarstukken 2018. We stellen wel voor om de extra middelen toe te voegen aan de budgetten zodat we minder aanspraak hoeven te maken op de reserve. Nieuwkoop is bezig met een andere manier van inkopen van jeugdhulp.

2. Loon- en prijsbijstelling jeugd

zie de toelichting onder 1.

3. Voogdij/18+

zie de toelichting onder 1.

4. Verhoging leeftijdsgrenzen gezinshuizen

zie de toelichting onder 1.

5. Invoer Wvvgz

Gemeenten krijgen er taken bij, moeten onder meer verkennend onderzoek doen als er een melding gemaakt wordt.

6. Armoedebestrijding kinderen

Nieuwkoop heeft aanvullende regelingen getroffen voor kinderen die opgroeien in armoede naar aanleiding van de Klijsma gelden die voor dit doel in 2017 in de begroting zijn gekomen. Bijvoorbeeld via stichting Leergeld. De bestedingen blijven echter achter bij het beschikbare budget.

7. Loon- en prijsbijstelling Wmo 2015

Er worden nieuwe opdrachten verstrekt voor begeleiding en dagbesteding. Dat moet gebaseerd zijn op reële prijzen. Het contract met Tom in de Buurt loopt t/m 2020.

8. Loon- en prijsbijstelling Wmo HV

Volgens de raamcontracten met de aanbieders van huishoudelijk hulp groeien de tarieven huishoudelijke hulp mee met de CAO ontwikkeling.

9. Maatschappelijke begeleiding

De bijdrage voor de maatschappelijke begeleiding van statushouders werd voorheen ontvangen via het COA en loopt nu via de algemene uitkering. Omdat de bijdrage is begroot zijn deze middelen nodig. Overigens is de uitkering lager dan begroot. Dit komt doordat er in dit tijdvak (1 oktober 2017 tot en met 20 februari 2019) minder statushouders in de gemeente Nieuwkoop zijn geplaatst dan met het opstellen van de begroting was verwacht.

10. Bonus beschut werken

Van Rijncivis is het signaal ontvangen dat er waarschijnlijk weer extra plekken beschut werken nodig zijn. Deze middelen kunnen hiervoor worden ingezet.

11. Loon- en prijsbijstelling Participatie

Met de gemeente Alphen a/d Rijn is afgesproken dat de rijksmiddelen, beschikbaar voor de Participatiewet, onderdeel uitmaken van de gemeentelijke bijdrage aan het Werkbedrijf.

12. Participatie

Zie de toelichting onder 11.

13. Sportakkoorden

Dit budget is bestemd voor de sportformateur. Deze gaat aan de slag om vorm te geven aan het sportbeleid.

14. Brede impuls combinatiefuncties/buurtsportcoaches

De brede impuls is de verhoging van het bedrag voor de buurtsportcoaches.

15. Waterschapsverkiezingen

Het totaaloverzicht van de kosten van de verkiezingen is nog niet bekend. Bij de Najaarsnota wordt hierop teruggekomen.

5. Totaalbeeld financiële gevolgen meicirculaire in de begroting

(x € 1.000, - = voordeel, + = nadeel)

Effect meicirculaire 2019 op begrotingsaldo	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Technische uitwerking	-15	-667	-1.217	-1.048	-578	-613
Beleidskeuzes	0	728	563	701	392	397
Effect op begrotingsaldo	-15	61	-654	-347	-186	-216

5.6 Lijst van afkortingen

Afkorting	Betekenis
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
B&B	Bed en Breakfast
BBN	BasisBeveiligingsNiveau
BBP	Bruto Binnenlands Product
BBV	Besluit begroting en verantwoording
BDU	Brede doeluitkering
BIG	Baseline Informatieveiligheid voor Gemeenten
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BIZ	Bedrijveninvesteringszone
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon opsporings ambtenaar
BRP	Basisrioleringsplan
BRP	Basisregistratie Personen
BSD	Bestaand stads- en dorpsgebied
CAO	Collectieve Arbeids Overeenkomst
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek
CVV	Collectief Vraagafhankelijk Taxivervoer
DB	Dagelijks bestuur
DIFTAR	Gedifferentieerde Tarieven
DSO	Digitale Stelsel Omgevingswet
DVO	Dienstverlenings Overeenkomst
EmU	Economische Monetaire Unie
FG	Functionaris Gegevensbescherming
FMP	Meerjarenprogramma Rijn en Veenstreek
GFT	Groente, fruit en tuinafval
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening Organisatie bij rampen en crisis
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
GVVP	Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan
HBVN	Huurdersbelang Vereniging Nieuwkoop
I&A	Informatievoorziening & Automatisering
IBOR	Integraal Beheer Openbare Ruimte
ICT	Informatie en Communicatie technologie
IFLO	Financiën lokale en provinciale overheden
IKC	Integraal Kindcentrum
JGT	Jeugd en gezinsteam

KVS	Kostenverdeelstaat
MVA	Materiele vaste Activa
ODWH	Omgevingsdienst West-Holland
OV	Openbaar Vervoer
OZB	Onroerend-zaakbelasting
PAS	Programma Aanpak Stikstof
PIA	Privacy Impact Assessment
R&T	Recreatie en Toerisme
RDOG	Regionale Dienst Openbare gezondheidszorg Hollands Midden
RES	Regionale Energie Strategie
RZB	Roerende Zaak Belasting
SBBA	Stichting Bewoners Belangen Aarwoude
SROI	Social Return On Investment
SVHW	Samenwerking Vastgoed, Heffing en Waardebepaling
SWOT	Strengths Weakness Opportunities Threats
TR	Trendmatig
TWO	Tijdelijke Werk Organisatie
UPN	UitgangspuntenNotitie
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VON	Verenigde Ondernemers Nieuwkoop
VRHM	Veiligheidsregio Hollands Midden
VSV	Vroegtijdige schoolverlaters
VVE	Vroeg en voorschoolse educatie
VZHG	Vereniging van Zuid-Hollandse Gemeenten
WBB	Wet Bodem Bescherming
WDA	Woondiensten Aarwoude
Wet Fido	Wet Financiering Decentrale Overheid
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
WSN	Woonstichting Nieuwkoop
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening

